

برنامه پنج ساله دوم شهرداری تهران

۱۳۹۳-۱۳۹۷

۶ | احکام حوزه مأموریتی
اجتماعی و فرهنگی

۱ | کلیات برنامه

۷ | احکام حوزه مأموریتی
مدیریت، هوشمندسازی
و اقتصاد شهری

۲ | احکام حوزه مأموریتی
حمل و نقل و ترافیک

۸ | احکام منابع درآمدی
و مصارف برنامه

۳ | احکام حوزه مأموریتی
محیط زیست و
خدمات شهری

۹ | احکام پایش و نظارت بر
حسن اجرای برنامه

۴ | احکام حوزه مأموریتی
ایمنی و مدیریت بحران

پیوست | الف) اهداف کمی
حوزه‌های مأموریتی
ب) نقشه‌های برنامه‌ای

۵ | احکام حوزه مأموریتی
شهرسازی و معماری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

فصل اول کلیات برنامه	۱
فصل دوم احکام حوزه ماموریتی حمل و نقل و ترافیک	۱۶
مقدمه	۱۷
بخش اول: سازگاری سیستم‌ها و تسهیلات حمل و نقل با محیط زیست (۳۳)	۱۹
بخش دوم: فراهم نمودن زمینها و انجام اقدامات لازم برای جلب مشارکت فعالانه شهروندان، اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی، سازمانهای مردم نهاد و سایر نهادها و دستگاه‌های مرتبط در حوزه حمل و نقل شهر تهران (۶۷)	۲۱
بخش سوم: توسعه حمل و نقل عمومی (۶۲)	۲۲
بخش چهارم: انسان محور نمودن نظام حمل و نقل و ترافیک (۶۳)	۲۳
بخش پنجم: مدیریت عرضه تسهیلات و تقاضای سفر (۶۴)	۲۴
بخش ششم: ایجاد هماهنگی میان کاربری زمین و حمل و نقل (۶۵)	۲۷
بخش هفتم: استفاده از سیستمهای هوشمند در مدیریت و روانسازی جریان ترافیک (۶۶)	۲۸
فصل سوم احکام حوزه ماموریتی محیط زیست و خدمات شهری	۳۰
مقدمه	۳۱
بخش هشتم: توسعه یکپارچه و متوازن فضای سبز شهری و پیراشهری (۳۱)	۳۲
بخش نهم: ارتقاء سطح سلامت، بهداشت و محیط زیست شهری (۳۲)	۳۵
بخش دهم: زیباسازی و هویت بخشی سیما و منظر شهری (۱۱)	۳۹
بخش یازدهم: تأمین مناسب نیازهای شهروندان در زمینه خدمات شهری (۶۱)	۴۰
فصل چهارم احکام حوزه ماموریتی ایمنی و مدیریت بحران	۴۳
مقدمه	۴۴
بخش دوازدهم: ایمن سازی شهر در برابر سوانح طبیعی و انسان ساز (۴۱)	۴۵
بخش سیزدهم: بهبود سیستم ایمنی و مدیریت بحران	۴۷
بخش چهاردهم: کاربست اصول پدافند غیرعامل در شهر تهران	۵۲
فصل پنجم احکام حوزه ماموریتی شهرسازی و معماری	۵۳
مقدمه	۵۴
بخش پانزدهم: برنامه محوری در انتظام بخشی به کالبد و فضای شهری تهران	۵۵
بخش شانزدهم: نظارت و کنترل ساخت و ساز در شهر و حریم تهران	۵۷
بخش هفدهم: بهسازی، نوسازی و بازسازی بافت‌های فرسوده شهری	۵۹
بخش هجدهم: احیا و بازنمایی هویت ایرانی - اسلامی در منظر شهر تهران	۶۰
بخش نوزدهم: توسعه عرصه‌های عمومی و فضاهای فرهنگی-اقتصادی شهر تهران در ابعاد شهری، ملی و جهانی	۶۱
فصل ششم احکام حوزه ماموریتی اجتماعی و فرهنگی	۶۳
مقدمه	۶۴

بخش بیستم: ارتقاء سرمایه فرهنگی و اجتماعی شهروندان از طریق ترویج و اشاعه فرهنگ اسلامی-ایرانی با تأکید ویژه بر آموزشهای فرهنگ قرآنی (۱۳)..... ۶۵

بخش بیست و یکم: ارتقا شهرداری از سازمانی خدماتی به نهادی مدنی، فرهنگی و اجتماعی در چهارچوب اسناد بالا دستی (۵۳) ۶۹

بخش بیست و دوم: بخش بیست و دوم: توسعه عرصههای عمومی و فضاهای فرهنگی، ورزشی و هنری شهر تهران در ابعاد بینالمللی، ملی و شهری (۷۱)..... ۸۲

فصل هفتم احکام حوزه ماموریتی مدیریت، هوشمندسازی و اقتصاد شهری ۸۵

مقدمه..... ۸۶

بخش بیست و سوم: تحول ساختاری-سازمانی در شهرداری تهران به منظور تبدیل به یک نهاد اجتماعی (۲۳)..... ۸۷

بخش بیست و چهارم: دانش محور نمودن شهرداری تهران (۲۱)..... ۹۰

بخش بیست و پنجم: هوشمندسازی سازمان شهرداری و گسترش شبکههای ارتباطی برای ارائه خدمات به شهروندان (۲۲) ۹۱

بخش بیست و ششم: توسعه اقتصاد شهری (۷۲)..... ۹۴

بخش بیست و هفتم: مدیریت بهینه تامین و تخصیص اعتبارات (۷۳)..... ۹۵

بخش بیست و هشتم: توسعه دیپلماسی شهری و تحقق شهری در تراز جهانی (۷۴)..... ۹۸

بخش بیست و نهم: اجرای نظام فنی و اجرایی در کلیه حوزههای ماموریتی شهرداری ۹۸

فصل هشتم منابع و مصارف برنامه ۱۰۰

فصل نهم پایش و نظارت بر حسن اجرای برنامه..... ۱۰۷

پیوست شماره ۱: خلاصه اهداف کمی حوزههای ماموریتی ۱۰۸

پیوست شماره ۲: نقشههای برنامه ۱۰۸

ماده ۱: به منظور هماهنگی بین اجزای مختلف نظام برنامه ریزی شهرداری تهران در سطوح بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت، درختواره اجزای اصلی برنامه شامل «چشم انداز»، «راهبرد» و «سیاست اجرایی» به شرح جدول ذیل، تعیین می گردد. چشم اندازهای برنامه منطبق بر بندهای چشم انداز طرح ساختاری- راهبردی (جامع) شهر تهران^۱ می باشد. درختواره برنامه شامل ۷ چشم انداز، ۲۷ راهبرد و ۹۹ سیاست اجرایی، ۶۱ هدف عملیاتی می باشد. شهرداری تهران موظف است کلیه برنامه های پایین دست، برنامه واحدهای اجرایی و سازمان ها و شرکت های تابعه و در نهایت بودجه های سنواتی را به نحوی تهیه نماید که به درختواره چشم انداز، راهبرد و سیاست اجرایی این برنامه قابل پیوند باشد.

جدول شماره ۱: درختواره چشم انداز، راهبرد و سیاست های اجرایی برنامه پنج ساله دوم شهرداری تهران

ردیف	چشم انداز	ردیف	راهبرد	ردیف	سیاست اجرایی
۱	تهران؛ شهری با اصالت و هویت ایرانی- اسلامی (شهری که برای رشد و تعالی انسان و حیات طیبه، سامان می یابد)	۱۱	زیباسازی و هویت بخشی به سیما و منظر شهری	۱۱۰۱	ساماندهی و احیاء آرامستان های تاریخی و ارزشی با رویکرد تقویت نمادهای اسلامی- ایرانی
				۱۱۰۲	تقویت نشانه های هویتی شهری با استفاده از فناوری های نوین
				۱۱۰۳	ساماندهی مبلمان و تجهیزات شهر و منظر شهری
				۱۱۰۴	ساماندهی فضاهای شهری از نظر کیفیت محیطی و انتظام بصری
	تهران؛ شهری با اصالت و هویت ایرانی- اسلامی (شهری که برای رشد و تعالی انسان و حیات طیبه، سامان می یابد)	۱۲	احیا بازنمایی هویت اسلامی- ایرانی در معماری و منظر شهر تهران	۱۲۰۱	هماهنگ سازی سبک های جدید معماری و نشانه های هویتی شهری با الگوهای اسلامی و ایرانی (بومی و سنتی)
				۱۲۰۲	مدیریت و راهبری احیای آثار، محوطه ها و بافت های ارزشمند تاریخی- فرهنگی و طبیعی شهر تهران
				۱۲۰۳	تقویت نشانه ها و احیای الگوهای هویتی سیما، نما و منظر شهری در شهر تهران
	تهران؛ شهری با اصالت و هویت ایرانی- اسلامی (شهری که برای رشد و تعالی انسان و حیات طیبه، سامان می یابد)	۱۳	ترویج فرهنگ اسلامی- ایرانی و ارتقای سرمایه فرهنگی و اجتماعی شهروندان	۱۳۰۱	حمایت از برنامه های فرهنگی هنری برای ترویج و گسترش ارزش های دینی، ملی و انقلابی
				۱۳۰۲	حمایت از خدمات و محصولات فرهنگی (کتاب؛ مطبوعات و سینما)
				۱۳۰۳	شناسایی، بازسازی و نگهداری اماکن حامل ارزشها و وقایع تاریخی و انقلاب
				۱۳۰۴	واگذاری فعالیت های اجتماعی و فرهنگی به مردم
				۱۳۰۵	استفاده از ظرفیت فرهنگسراها و خانه های فرهنگ در ترویج و توزیع محصولات و خدمات فرهنگی
				۱۳۰۶	حمایت از فعالیت های اجتماعی، فرهنگی در فضای مجازی
۲	تهران شهری دانش پایه، هوشمند و جهانی	۲۱	دانش محور نمودن شهرداری تهران	۲۱۰۱	استقرار مدیریت دانش در شهرداری تهران
				۲۱۰۲	تاکید بر پژوهش محور بودن کلیه اقدامات شهرداری
		۲۲	هوشمندسازی سازمان شهرداری و گسترش شبکه های ارتباطی برای ارائه خدمات به شهروندان	۲۲۰۱	آموزش و توانمندی سازی شهروندان
				۲۲۰۲	توسعه شهرداری الکترونیک
				۲۲۰۳	توسعه شهر الکترونیک
				۲۲۰۴	توسعه خدمات الکترونیکی غیر حضوری به شهروندان

^۱ مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران - سال ۱۳۸۶

۴ چشم انداز	۴ چشم انداز	۴ راهبرد	۴ سیاست اجرایی
۲	تهران شهری دانش پایه، هوشمند و جهانی	۲۳ تحول سازمانی - ساختاری در نظام مدیریت شهرداری تهران مبتنی بر اصول حکمروایی خوب شهری	۲۳۰۱ چابک سازی و منطقی سازی ساختار شهرداری تهران
			۲۳۰۲ تقویت جنبه های حاکمیتی (نظیر سیاست گذاری، برنامه ریزی، استاندارد سازی، پایش و ارزیابی) و برون سپاری وظایف قابل واگذاری
			۲۳۰۳ استقرار مدیریت عملکرد
			۲۳۰۴ اطلاع رسانی پاسخگویی و شهروندمداری
			۲۳۰۵ ارتقاء سلامت و مبارزه با مفاسد اداری
			۲۳۰۶ محله محوری در نظام مدیریت و تصمیم سازی
			۲۳۰۷ قانونمداری و حمایت از حقوق شهروندی
۳	تهران شهری سرسبز و زیبا، شاداب و سرزنده با فضاهای عمومی متنوع و گسترده	۳۱ توسعه یکپارچه و متوازن فضای سبز شهری و پیراشهری	۳۱۰۱ توسعه فضای سبز شهری با در نظر گرفتن مقیاس عملکرد شهری، منطقه - ای، ناحیه ای و محله ای
			۳۱۰۲ توسعه فضای سبز پیراشهری با تاکید بر طرح کمربند سبز
			۳۱۰۳ توسعه محوره های سبز و یکپارچه سازی فضای سبز شهری
			۳۱۰۴ بازپیرایی، ترمیم، تجهیز و نگهداری بهینه فضاهای سبز شهری و پیراشهری
			۳۱۰۵ افزایش کارآیی تجهیزات، نیروی انسانی و نوآوری در مدیریت فضاهای سبز شهری
			۳۱۰۶ استفاده از فن آوری های نوین آبرسانی، آبیاری فضای سبز و ساماندهی و احیاء منابع آبی پایدار
		۳۲ ارتقاء سطح بهداشت و محیط زیست شهری	۳۲۰۱ اصلاح الگوی مصرف و اقدام در راستای تفکیک پسماند در مبدأ
			۳۲۰۲ افزایش ضریب نفوذ مکانیزاسیون جمع آوری و حمل پسماند
			۳۲۰۳ استفاده از روش های نوین در پردازش، بازیافت پسماند
			۳۲۰۴ استفاده از روش های نوین دفن و مراقبت های پس از آن
			۳۲۰۵ استفاده از روش های نوین در کنترل جمعیت حیوانات بلاصاحب و ناقل بیماری به انسان
			۳۲۰۶ نظارت و کنترل زیست محیطی فعالیت ها و خدمات شهرداری تهران
			۳۲۰۷ توسعه اماکن عمومی بهداشتی شهری
			۳۲۰۸ ساماندهی صنایع و مشاغل آلاینده شهری
			۳۲۰۹ بهینه سازی مصرف انرژی در فضاهای عمومی و ساختمان های تحت مالکیت شهرداری (مناطق ۲۲ گانه)
			۳۲۱۰ استفاده از روش های نوین و کنترل نسبی آلودگی های زیست محیطی
			۳۲۱۱ آموزش، ترویج و اطلاع رسانی در خصوص ارتقای کیفیت محیط زیست
		۳۳ سازگاری سیستم ها و تسهیلات حمل و نقل با محیط زیست	۳۳۰۱ کاهش و پایش آلاینده های زیست محیطی ناشی از سیستم ها و تسهیلات حمل و نقل
۴	تهران شهری امن و مقاوم در برابر انواع آسیب ها و مقاوم در برابر مخاطرات و سوانح	۴۱ ارتقای ایمنی شهر و شهروندان در برابر سوانح طبیعی و انسان ساز	۴۱۰۱ ایمن سازی فضای شهری در برابر مخاطرات زمین
			۴۱۰۲ استقرار نظام پایش و کنترل مقررات ملی ساختمان در حوزه ایمنی و آتش نشانی
			۴۱۰۳ مدیریت آب های سطحی، توسعه و نگهداری سیستم زهکشی
			۴۱۰۴ پهنه بندی و اجرای طرح های پیشگیری و هشدار سیل

برنامه پنج ساله دوم شهرداری تهران (۱۳۹۲-۱۳۹۳)

۴ چشم انداز	۴ راهبرد	۴ سیاست اجرایی	۴ نشان
۴	بهبود سیستم ایمنی، آتش نشانی و مدیریت بحران	۴۲۰۱ توسعه مراکز امن برای اداره شهر تهران در شرایط بحران به عنوان مرکز حکومتی کشور	۴۲
		۴۲۰۲ ارتقاء نظام جامع اطلاعات و ارتباطات مدیریت بحران شهر تهران	
		۴۲۰۳ تقویت نظام سازمانی و تشکیلاتی ایمنی، آتش نشانی و مدیریت بحران شهر تهران	
		۴۲۰۴ توسعه و مقاوم سازی زیرساخت های امداد و اطفای شهر تهران بر اساس شیوه های علمی	
		۴۲۰۵ استفاده از ظرفیت های مردمی در ایمنی؛ آتش نشانی و مدیریت بحران با رویکرد اجتماع محور	
		۴۲۰۶ بهره گیری چند منظوره از مراکز، فضاهای شهری و تاسیسات عمومی شهر برای اسکان و سایر نیازهای بحران	
		۴۲۰۷ فرهنگ سازی، اطلاع رسانی و آموزش ایمنی و مدیریت بحران	
		۴۲۰۸ ایجاد و حفظ آمادگی دائمی سرمایه انسانی، ایمنی، آتش نشانی و مدیریت بحران شهر تهران	
		۴۲۰۹ تأمین و افزایش ایمنی کاربری های حیاتی، حساس و مهم و شریان های حیاتی شهر	
		۴۳۰۱ ایجاد آمادگی در شهروندان و فضاهای شهری مبتنی بر اصول پدافند غیرعامل	
۵	کاربست اصول پدافند غیر عامل در شهر تهران	۴۴۰۱ تسهیل گری و ترویج فرهنگ نوسازی مردمی در بافت های فرسوده	۴۳
		۴۴۰۲ هماهنگی تأمین زیرساخت ها و ایجاد محرک توسعه در بافت های فرسوده	
	بهبود سازی، بازسازی و نوسازی بافت های فرسوده شهری	۵۱۰۱ مدیریت و نظارت بر حریم پایتخت تهران	
		۵۱۰۲ تهیه، پایش و نظارت بر حسن اجرای طرح های توسعه شهری و ضوابط و مقررات مربوطه	
	نوسازی بافت های فرسوده شهری	۵۲۰۱ تدوین و نظارت بر اجرای ضوابط و مقررات شهرسازی، معماری و ساختمان	
		۵۲۰۲ برخورد جدی با هرگونه تخلف در رعایت ضوابط و ساخت و ساز در محدوده و حریم شهر تهران	
	تحول شهرداری از سازمانی خدماتی به نهادی اجتماعی - خدماتی	۵۳۰۱ تقویت نهاد خانواده به عنوان رکن اساسی اجتماع	
		۵۳۰۲ توانمندسازی اقشار آسیب پذیر و ساماندهی مراکز نگهداری	
		۵۳۰۳ گسترش آموزش های شهروندی (حقوق و تکالیف شهروندی)	
		۵۳۰۴ توسعه پژوهش های فرهنگی، اجتماعی و پایش تأثیرات اجتماعی فرهنگی فعالیت ها و توسعه فضایی، کالبدی زندگی شهری	
		۵۳۰۵ افزایش مشارکت شهروندان در حوزه فعالیت های اجتماعی، فرهنگی و هنری با رویکرد محله محوری	
		۵۳۰۶ گسترش خدمات اجتماعی در راستای تقویت گردشگری شهری در تهران و غنی سازی اوقات فراغت شهروندان	
		۵۳۰۷ گسترش ورزش همگانی	
		۵۳۰۸ ترویج شیوه زندگی سالم در شهر	
		۵۳۰۹ کارآفرینی برای اقشار آسیب پذیر اجتماعی	
		۵۳۱۰ اعمال مدیریت یکپارچه فرهنگی و اجتماعی در شهرداری با محوریت سیاست گذاری توسط معاونت اجتماعی و فرهنگی و اجرا توسط مناطق و سایر سازمان ها و موسسات فرهنگی و اجتماعی و تابعه	

۶ چشم انداز	۶ راهبرد	۶ سیاست اجرایی	۶ چشم انداز
تهران شهری روان با رفاه عمومی و زیرساخت های مناسب، همراه با تعدیل نابرابری ها	۶۱ تأمین مناسب نیازهای شهروندان در زمینه خدمات شهری	۶۱۰۱ توزیع متوازن فضاهای خدماتی و تجاری متناسب با نیاز شهروندان	۶
	۶۲ توسعه حمل و نقل عمومی	۶۱۰۲ توسعه و بهسازی زیرساخت ها با تأکید بر مدیریت یکپارچه شهری	
	۶۳ انسان محور نمودن نظام حمل و نقل و ترافیک	۶۲۰۱ گسترش بهینه شبکه، ظرفیت، ناوگان تسهیلات و سیستم های حمل و نقل عمومی	
		۶۳۰۱ گسترش و توسعه تسهیلات و وسایل حمل و نقل غیرموتوری	
		۶۳۰۲ بهینه نمودن تسهیلات و سیستم های حمل و نقل جهت روان سازی، ایمن سازی و تسهیل دسترسی و استفاده عابران و افراد معلول و ناتوان	
	۶۴ مدیریت عرضه و تقاضای سفر	۶۳۰۳ بهبود و ارتقای ایمنی شبکه معابر و تسهیلات مرتبط	
		۶۴۰۱ تکمیل، احداث و نگهداری شبکه معابر مصوب با تأکید بر ایجاد سلسله مراتبی معابر از سطح محلی تا شریانی	
		۶۴۰۲ کاهش تقاضای سفر	
		۶۴۰۳ مدیریت و ساماندهی فضای پارک خودرو	
		۶۴۰۴ ساماندهی، توسعه، نگهداری و تجهیز پایانه ها و پارک سوارها	
	۶۵ ایجاد هماهنگی میان کاربری زمین و حمل و نقل	۶۴۰۵ استفاده بهینه از منابع و تسهیلات موجود در حوزه حمل و نقل و ترافیک	
	۶۶ استفاده از سیستم های هوشمند در مدیریت و روان سازی جریان ترافیک	۶۵۰۱ هماهنگی با طرح ها و الگوهای کاربری زمین متناسب با سلسله مراتب معابر شهری	
		۶۶۰۱ بهبود مدیریت توزیع و جابجایی بار، کالا و مواد خطرناک	
		۶۶۰۲ گسترش و ارتقاء سیستم های حمل و نقل هوشمند (ITS) در حوزه حمل و نقل و ترافیک	
	۶۷ بستر سازی برای جلب مشارکت فعالانه شهروندان، بخش خصوصی و سایر نهادها و دستگاه های مرتبط با حوزه حمل و نقل و ترافیک	۶۶۰۳ بهبود و ارتقاء سیستم های مدیریت، کنترل و نظارت بر سیستم ها و تسهیلات حمل و نقل	
		۶۷۰۱ ترویج، ارتقاء و آموزش فرهنگ و دانش ترافیک	
تهران؛ کلان شهری با عملکردهای ملی و جهانی و با اقتصاد مدرن و مرکزیت امور فرهنگی- پژوهشی و سیاسی در سطح کشور	۷۱ توسعه عرصه های عمومی و فضاهای فرهنگی شهر تهران در ابعاد بین المللی، ملی و شهری به منظور احیا و تقویت حیات مدنی	۷۱۰۱ اعمال مدیریت یکپارچه به منظور تأمین زیرساخت های فرهنگی اجتماعی و بهره برداری مناسب	۷
	۷۲ مشارکت بخش خصوصی دولتی و عمومی در توسعه اقتصادی شهر	۷۱۰۲ بهره مندی عادلانه همه مناطق نواحی و محلات شهر از فضاهای اجتماعی و فرهنگی	
		۷۱۰۳ کمک به شکل گیری خوشه ها و راسته های فرهنگی	
	۷۳ تأمین هزینه های توسعه و اداره شهر توسط شهروندان	۷۲۰۱ ساماندهی و ایجاد فضاها و ابنیه جهانی با بهره برداری کارآمد از اراضی ویژه و طبیعی	
		۷۲۰۲ تسهیل و تقویت مشارکت و سرمایه گذاری بخش خصوصی در توسعه زیرساخت ها و فضاهای شهری	
		۷۲۰۳ بهبود شرایط کسب و کار در شهر تهران در حیطه وظایف شهرداری	
		۷۳۰۱ پایدار سازی درآمدهای شهرداری	
		۷۳۰۲ کاهش نسبت هزینه های مستمر و جاری به هزینه های عمرانی (تراز عملیاتی)	

چشم انداز	راهبرد	سیاست اجرایی
تهران؛ کلان شهری با عملکردهای ملی و جهانی و با اقتصادی مدرن و مرکزیت امور فرهنگی- پژوهشی و سیاسی در سطح کشور	تقویت حضور و نقش تهران در مجامع بین المللی و رسیدن به تراز جهانی	ارائه خدمات شهری در سطح استانداردهای بین المللی
۷	۷۴	۷۴۰۱ ۷۴۰۲
		حضور فعال شهرداری در عرصه های بین المللی

ماده ۲: شهرداری تهران مکلف است برای نیل به چشم اندازهای مصوب طرح جامع شهر تهران، نسبت به انجام اقدامات و اجرای تمهیدات لازم برای تحقق اهداف عملیاتی برنامه که در جدول زیر تبیین شده است، بپردازد.

جدول شماره ۲: اهداف عملیاتی برنامه دوم شهرداری تهران در وضع موجود و هدف گذاری تا پایان برنامه

چشم انداز	اهداف راهبردی	اهداف عملیاتی	شاخص های اهداف عملیاتی	واحد سنجش	وضع موجود (شش ماهه نخست ۱۳۹۲)	پایان برنامه (۱۳۹۷)
تهران شهری سرسبز و زیبا، شاداب و سرزنده با فضاهای عمومی متنوع و گسترده	ساماندهی و ارتقاء کیفیت محیط زیست	کاهش آلودگی هوا و صدا	مساحت دیواره های عایق صوتی نصب شده در حاشیه بزرگراه ها	مترمربع	۶۰۰۰	۵۶۰۰۰
			سهم انواع وسایل نقلیه عمومی و نیمه عمومی در تولید انتشار آلاینده های ناشی از منابع متحرک	درصد	۱۲/۰۹	۶
تهران شهری روان با رفاه عمومی و زیرساخت های مناسب، همراه با تعدیل نابرابری ها	بهبود نظام حمل و نقل و ترافیک	افزایش سهم وسایل نقلیه عمومی از تعداد سفرهای سواره	سهم جابجایی با سیستم حمل و نقل عمومی و نیمه عمومی از کل سفرها	درصد	۵۶/۱	۷۵
			طول مسیرهای شبکه دوچرخه	کیلومتر	۲۱۵	۳۹۵
			سهم استفاده از دوچرخه از کل سفرهای درون شهری	درصد	۰/۴	۱/۵
			تصادفات جرحی به صد هزار نفر جمعیت	تعداد	۳۶۲/۴	۲۵۰
		افزایش ایمنی سیستم ها و تسهیلات حمل و نقل	میزان فوتی ها به صد هزار نفر جمعیت	تعداد	۳/۶	۲/۹
			سهم استفاده از خودروهای شخصی	درصد	۳۶/۵	۳۱
		بهینه نمودن میزان عرضه سیستم ها و تسهیلات حمل و نقل	طول بزرگراه احداث شده بر اساس طرح جامع مصوب حمل و نقل و ترافیک	کیلومتر	۵۳۵	۵۹۱/۵
			طول خطوط قطار شهری تحت بهره برداری درون شهری	کیلومتر	۱۵۲	۳۰۰
			طول خطوط اتوبوسرانی تندرو	کیلومتر	۱۲۲/۹	۱۹۱

چشم انداز	اهداف راهبردی	اهداف عملیاتی	شاخص های اهداف عملیاتی	واحد سنجش	وضع موجود (شش ماهه نخست ۱۳۹۲)	پایان برنامه (۱۳۹۷)
تهران شهری روان با رفاه عمومی و زیرساخت های مناسب، همراه با تعدیل نابرابری ها	بهبود نظام حمل و نقل و ترافیک	بهبود و ارتقاء تحرک، دسترسی، مطلوبیت و بهره وری سیستم ها و تسهیلات حمل و نقل	متوسط سرعت جابه جایی در حمل و نقل عمومی	کیلومتر در ساعت	۲۳/۲	۲۶
		ارتقاء دانش و فرهنگ ترافیک	سطح پوشش خطوط دارای سیستم پایش و زمانبندی سفر	درصد	۴۹	۱۰۰
			شهرک های آموزش ترافیک	تعداد	۸	۲۲
			تالیف، ترجمه و چاپ کتاب در زمینه ترویج فرهنگ ترافیک	جلد	۱۲۲۵۰۰	۵۰۰۰۰۰
تهران شهری سرسبز و زیبا، شاداب و سرزنده با فضاهای عمومی متنوع و گسترده	ساماندهی و ارتقاء کیفیت محیط زیست	افزایش سرانه فضای سبز شهری و پیراشهری	مساحت بام های سبز و فضای سبز عمودی	هکتار	۵	۲۵
			توزیع عادلانه فضای سبز در مناطق کم برخوردار	مترمربع	۵	۶
			سرانه بوستان ها و تفرج گاه های شهری	متر	۵/۵	۶/۷
			سرانه فضای سبز شهری	مترمربع	۱۴/۴	۱۷
			سرانه فضای سبز پیراشهری	مترمربع	۲۳	۲۷/۸
			راندمان مصرف آب	درصد	۴۰	۶۰
		بهبود کیفیت فضای سبز شهری	مساحت بوستان ها و فضای سبز بازپیرایی شده	هکتار	۸۰	۴۰۰
			مساحت تحت پوشش شبکه آبرسانی فضای سبز	هکتار	۶۱۵۰	۷۷۰۰
		بهبود مدیریت پسماند	میزان پسماند جمع آوری شده به روش نیمه مکانیزه (تر و خشک جداگانه) نسبت به کل پسماند تولیدی	درصد	۸۰	۹۰
			میزان کل پسماند (خشک ارزشمند، تر و جز، ویژه) تفکیک و جمع آوری شده از مبدا	درصد	۱۴	۳۰
			میزان پسماند بازیافت شده (خشک، تر و ریجکت) نسبت به کل پسماند تولیدی	درصد	۵۰	۸۰
			میزان دفن پسماند	درصد	۵۰	۲۰
			استحصال انرژی از پسماند	مگاوات ساعت	۵	۲۰
			مساحت تبدیل شده مراکز دفن به فضای سبز	هکتار	۴۰۰	۶۰۰
			میزان بازیافت پسماندهای ساختمانی و عمرانی	هزار تن در روز	۱۳	۲۸

برنامه پنج ساله دوم شهرداری تهران (۱۳۹۲-۱۳۹۳)

چشم انداز	اهداف راهبردی	اهداف عملیاتی	شاخص های اهداف عملیاتی	واحد سنجش	وضع موجود (شش ماهه نخست ۱۳۹۲)	پایان برنامه (۱۳۹۷)
تهران شهری سرسبز و زیبا، شاداب و سرزنده با فضاهای عمومی متنوع و گسترده	ساماندهی و ارتقاء کیفیت محیط زیست	افزایش سطح بهداشت و بهبود کیفیت محیط زیست شهری	تعداد سرویس های بهداشتی	چشمه	۴۵۰۰	۱۰۰۰۰
			نسبت پروژه های عمرانی و زیربنایی دارای مطالعات توجه زیست محیطی به کل پروژه های مشمول	درصد	۶۰	۷۵
			میزان انجام ارزیابی استراتژیک پیامدهای زیست محیطی سیاست ها و طرح های کلان شهرداری تهران	درصد	۰	۱۰۰
			میزان توسعه انرژی های نو	کیلووات ساعت	۲۰	۷۰
			نسبت وزنی تعداد نواحی با روش مطلوب کنترل جمعیت سگ های ولگرد به روش زنده گیری	درصد	۱۰	۸۰
			نسبت صنایع و مشاغل مزاحم ساماندهی شده به کل صنایع و مشاغل مزاحم و آلاینده شهری	درصد	۷۰	۹۰
			نسبت سطح تحت پوشش طرح های پایش کمی و کیفی منابع آب و استفاده مجدد از پساب به کل سطح شهر تهران	درصد	۱۹	۸۰
			نسبت ساختمان های تحت پوشش طرح های کاهش مصرف انرژی به کل ساختمان های مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران	درصد	۱۹	۶۰
			نسبت وزنی تعداد نواحی با روش مطلوب کنترل جمعیت جانوران مضر شهری و آلودگی با سطح کم به کل نواحی	درصد	۴۸	۹۰
تهران؛ شهری با اصالت و هویت ایرانی - اسلامی	احیا و حفاظت فعال از میراث طبیعی، تاریخی و فرهنگی شهر تهران	بهبود آرامستان های تاریخی - های تاریخی	نسبت آرامستان تاریخی ساماندهی و بهسازی به کل آرامستان های تاریخی موجود	درصد	۳/۷۵	۱۰۰
			میزان مساحت تحت پوشش پروژه های ارتقاء کیفیت سیما و منظر شهری	درصد	۳۰	۱۰۰
			ظرفیت دفن اموات در آرامستان های شهر تهران	تعداد	۷۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰
تهران شهری روان با رفاه عمومی و زیرساخت های مناسب، همراه با تعدیل نابرابری ها	بهبود و گسترش تأسیسات تجهیزات خدمات شهری	بهبود سرانه تأسیسات و تجهیزات خدمات شهری	قبور فراهم شده به مورد نیاز طی پنج سال آینده	تعداد	۷۰۰۰۰	۳۵۰۰۰۰
			مراجعه کنندگان به میادین و بازارها	نفر	۵۰۰۰۰۰	۶۰۰۰۰۰
			میادین شهرداری تهران	تعداد	۱۵	۱۸
			بازارهای شهرداری تهران	تعداد	۱۶۶	۲۲۲

چشم انداز	اهداف راهبردی	اهداف عملیاتی	شاخص های اهداف عملیاتی	واحد سنجش	وضع موجود (شش ماهه نخست ۱۳۹۲)	پایان برنامه (۱۳۹۷)
تهران شهری امن و مقاوم در برابر انواع آسیب ها و مخاطرات و سوانح	ارتقاء ایمنی شهر و شهروندان در برابر آتش سوزی	ارتقاء ایمنی شهر و شهروندان در برابر آتش سوزی	زمان رسیدن به محل آتش سوزی	دقیقه	۴:۲۶	۴:۱۵
			جمعیت تحت پوشش هر ایستگاه آتش نشانی	نفر	۹۰۰۰۰	۵۰۰۰۰
			تعداد آسیب دیدگان ناشی از آتش سوزی در ۱۰۰ هزار نفر	نفر	۸	۵
		ارتقاء ایمنی در برابر حوادث انسان ساز	نسبت شهروندان آموزش دیده در حوزه ایمنی و آتش نشانی به کل شهروندان در یک سال	درصد	۸	۱۵
			زمان رسیدن به محل حادثه	دقیقه	۵:۰۵	۴:۴۰
			تعداد آسیب دیدگان ناشی از حوادث شهری در ۱۰۰ هزار نفر	نفر	۴۴	۱۵
	ارتقاء ایمنی شهر و شهروندان در برابر سوانح طبیعی و انسان ساز	افزایش ایمنی در برابر مخاطرات زمین	پایگاه های پشتیبانی مدیریت بحران	تعداد	۱۰۲	۱۵۰
			تعداد پل های مقاوم سازی شده شهر	دستگاه	۳	۵۳
			محدوده امن از نظر لغزش در شهر تهران نسبت به محدوده شناسایی شده در شهر تهران	درصد	۵	۱۵
		افزایش ایمنی در برابر مخاطرات جوی و اقلیمی	طول شبکه (تونل، کانال و مسیل) احداث شده	کیلومتر	۵۰۰	۵۵۱/۵
			احداث استخرهای تعدیل سیلاب و تالابهای شهری	متر مکعب	۶۰۰۰۰۰	۱۷۲۰۰۰۰
			احداث رسوب گیر درون شبکه اصلی	دستگاه	۵	۴۶
تهران شهری امن و مقاوم در برابر انواع آسیب ها و مخاطرات و سوانح	ارتقاء ایمنی شهر و شهروندان در برابر سوانح طبیعی و انسان ساز	ارتقاء آگاهی و مشارکت مردم در ایمنی، آتش نشانی و مدیریت بحران	احداث رسوب گیر مدخل شهری	دستگاه	۱۴	۲۲
			احداث آشغالگیر شبکه	دستگاه	۲	۱۳
			ایستگاه های پایش شبکه	تعداد	۱۱۵	۵۴
		ارتقاء کیفیت پدافند غیرعامل شهر تهران	گروه های داوطلب آتش نشانی به ازای هر ۱۰ هزار شهروند	نفر	۹	۶۱
			افراد آموزش دیده دوره های عمومی مدیریت بحران	نفر ساعت	۱۸۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰
			گروه های مدیریت بحران ایجاد شده در اماکن حائز شرایط	تعداد	۵۰۴	۱۰۰۰
	کاهش و حذف عرصه ها و بافت های فرسوده شهر	کاهش و حذف عرصه ها و بافت های فرسوده شهر	گروه های پایدار شده داوطلب واکنش اضطراری محله	تعداد	۴۴۵	۷۵۶
			اعمال و نهادینه کردن اصول پدافند غیرعامل در مستحذات شهری	درصد	۰	۱۰
			مساحت عرصه های نوسازی شده	هکتار	۵۹۰	۲۵۰۰

از ۱۵ مورد ایستگاه پایش، ۶ مورد توسط سازمان هواشناسی، ۸ مورد توسط وزارت نیرو و یک مورد نیز توسط سازمان مدیریت بحران احداث شده است.

برنامه پنج ساله دوم شهرداری تهران (۱۳۹۲-۱۳۹۳)

چشم انداز	اهداف راهبردی	اهداف عملیاتی	شاخص های اهداف عملیاتی	واحد سنجش	وضع موجود (شش ماهه نخست ۱۳۹۲)	پایان برنامه (۱۳۹۷)
تهران؛ شهری با اصالت و هویت ایرانی - اسلامی	احیاء و حفاظت فعال از میراث تاریخی و فرهنگی و طبیعی شهر تهران	حفظ و احیای بافت-ها، آثار و فضاهای ارزشمند تاریخی و فرهنگی و طبیعی	مساحت عرصه تاریخی احیا شده	هکتار	۰	۲۰۰
			آثار تاریخی - فرهنگی ثبت و احیا شده (درهمکاری با میراث فرهنگی)	تعداد	۳۰۰	۱۵۰۰
تهران شهری پایدار و منسجم با ساختاری مناسب برای سکونت، فعالیت و فراغت	انسجام فضایی - کالبدی شهر تهران	ارتقاء کیفیت طراحی، ساخت، نظارت و نگهداری ساختمان در شهر تهران	میزان جلوگیری از تخلفات ساخت و ساز در شهر و حریم تهران	درصد	۵۰	۹۰
تهران؛ کلان شهری با عملکردهای ملی و جهانی و مرکزیت امور فرهنگی - پژوهشی و سیاسی در سطح کشور	تبدیل تهران به مرکزی برای رخدادهای فرهنگی؛ بین المللی و یکی از قطب های جهانی محصولات و صنایع فرهنگی	ارتقاء مشارکت و سرمایه گذاری شهروندان در توسعه شهر تهران	سرانه فضای فرهنگی و اجتماعی در مقیاس محلی	مترمربع	۱/۶	۱/۹
			نسبت تعداد پروژه های واگذار شده به بخش خصوص به کل پروژه های قابل واگذاری؛	درصد	۶۴	۱۰۰
			سهم درآمدهای پایدار به کل درآمد شهرداری	درصد	۱۸	۴۰
			سهم درآمدهای پایدار از کل درآمدهای نقدی شهرداری	درصد	۳۳	۷۰
			عضویت های شهرداری در مجامع بین -المللی	تعداد	۶	۶
			همکاری های بین المللی شهرداری تهران	تعداد	۸	۱۰
			اجلاس های بین المللی برگزار شده	تعداد	۲	۲
			رتبه شهرداری تهران در رتبه بندی بین المللی	رتبه	۳۲۳	۲۰۰-۱۵۰
			نسبت اعتبارات عمرانی و سرمایه ای به اعتبارات جاری و هزینه ای و نگهداشت	درصد	۳۳-۶۷	۷۲-۲۸
			سهم اعتبارات اختصاص یافته به پژوهش نسبت به کل اعتبارات	درصد	۰/۴	۱
تهران شهری دانش پایه، هوشمند و جهانی	توسعه شهر دانش پایه	افزایش سهم دانش و پژوهش در مدیریت شهرداری	میزان کاربری پروژه های مطالعاتی	درصد	۴۶/۳	۷۰
			سرویس های نرم افزاری داخلی شهرداری	تعداد	۱۳۴	۱۹۲
	الکترونیک و هوشمند	بهبود وضعیت بهره گیری از امکانات سخت افزاری	دسترسی پذیری شبکه داده و مرکز داده	درصد	۹۹/۵	۹۹/۹

چشم انداز	اهداف راهبردی	اهداف عملیاتی	شاخص های اهداف عملیاتی	واحد سنجش	وضع موجود (شش ماهه نخست ۱۳۹۲)	پایان برنامه (۱۳۹۷)
تهران شهری دانش پایه، هوشمند و جهانی	تحقق حکمروایی خوب شهری	ارتقاء خدمات الکترونیکی ارائه شده به شهروندان	سرویس های شهروندی	تعداد	۹۸	۱۸۸
		ارتقاء سطح پاسخگویی به شهروندان	میزان درخواست های پاسخ داده شده شهروندان	درصد	۴۷	۶۰
			میزان نظرات موافق با اقدامات و فعالیتهای شهرداری	درصد	۸۴/۱۴	۹۰
		افزایش قانون مداری	نسبت تعداد دعاوی حقوقی به جمعیت شهر تهران	درصد	۱/۲۲	۱
		پذیرش وظایف واگذار شده از سوی دولت	وظایف محول شده	تعداد	۰	۲۳

تبصره: شهرداری تهران موظف است، در شش ماهه نخست سال اول برنامه، نسبت به ایجاد سازوکارهای محاسبه و تکمیل شاخص های اهداف عملیاتی زیر که وضع موجود و هدف گذاری پایان برنامه آنها هنوز مشخص نشده است، اقدامات لازم را انجام و به شورای اسلامی شهر تهران تقدیم نماید.

جدول شماره ۳: شاخص های اهداف عملیاتی تکمیل نشده

چشم انداز	اهداف راهبردی	اهداف عملیاتی	شاخص های اهداف عملیاتی	واحد سنجش	وضع موجود	پایان برنامه (۱۳۹۷)
تهران شهری امن و مقاوم در برابر انواع آسیب ها و مقاوم در برابر مخاطرات و سوانح	ایمن سازی شهر و شهروندان در برابر سوانح طبیعی و انسان ساز	افزایش ایمنی در برابر مخاطرات زمین	آسیب پذیری شهر تهران در مواجهه با سناریوی محتمل زلزله	درصد		
		افزایش ایمنی در برابر مخاطرات جوی	نسبت ساختمان های مقاوم به کل ساختمان های شهر تهران	درصد		
			زمان هشدار دهی قبل از وقوع سیلاب	دقیقه		
			نسبت آب های سطحی هدایت شده به حجم آب های سطحی شهر	درصد		
تهران شهری پایدار و منسجم با ساختاری مناسب برای سکونت، فعالیت و فراغت	ساماندهی و ارتقاء هویت سیما و منظر شهری	ارتقاء کیفیت طراحی شهری و معماری فضاهای عمومی و اختصاصی شهر تهران	نسبت مساحت فضاهای عمومی ساماندهی شده موجود بر اساس الگوهای شهرسازی و معماری اسلامی - ایرانی	درصد		
			نسبت انطباق فضاهای عمومی جدید الاحداث با الگوهای شهرسازی و معماری اسلامی - ایرانی	درصد		
			نسبت ساختمان های ساخته شده بر اساس الگوهای شهرسازی و معماری اسلامی - ایرانی و بومی	درصد		
			نسبت فضاهای فعالیت و کسب و کار ساماندهی شده موجود بر اساس الگوهای شهرسازی و معماری اسلامی - ایرانی	درصد		
			نسبت انطباق فعالیت و کسب و کار جدید الاحداث با الگوهای شهرسازی و معماری اسلامی - ایرانی	درصد		

چشم انداز	اهداف راهبردی	اهداف عملیاتی	شاخص های اهداف عملیاتی	واحد سنجش	وضع موجود	پایان برنامه (۱۳۹۷)
تهران شهری پایدار و منسجم با ساختاری مناسب برای سکونت، فعالیت و فراغت	احیاء و حفاظت فعال از میراث طبیعی، تاریخی و فرهنگی شهر تهران	حفظ و احیای آثار و فضاهای ارزشمند طبیعی	نسبت سطوح تحت حفاظت و احیا و دارای کارکرد شهری در ارتفاعات داخلی شهر تهران (لویزان، چیتگر، پردیسان، عباس آباد و بی بی شهربانو)	درصد		
			نسبت باغات حفاظت شده در شهر تهران	درصد		
			کریدورهای دید و منظر حفظ و احیاء شده در شهر تهران	تعداد		
			نسبت سطوح تحت حفاظت و احیا شده دامنه های شمالی و شرقی تهران	درصد		
			نسبت آثار تاریخی- فرهنگی با اولویت اول ثبت و احیا شده (در همکاری با میراث فرهنگی ...)	درصد		
			نسبت آثار تاریخی- فرهنگی با اولویت دوم ثبت و احیا شده (در همکاری با میراث فرهنگی ...)	درصد		
تهران شهری امن و مقاوم در برابر انواع آسیب ها و مقاوم در برابر مخاطرات و سوانح	ارتقاء ایمنی شهر و شهروندان در برابر سوانح طبیعی و انسان ساز	کاهش و حذف عرصه ها و بافت های فرسوده شهر	پروانه های صادره انفرادی در بافت فرسوده در یک سال	تعداد		
			پروانه های صادره تجمیعی در بافت فرسوده در یک سال	تعداد		
			مساحت پروانه های صادره انفرادی در بافت فرسوده در یک سال	مترم بع		
			مساحت پروانه های صادره تجمیعی در بافت فرسوده در یک سال	مترم بع		
تهران شهری پایدار و منسجم با ساختاری مناسب برای سکونت، فعالیت و فراغت	انسجام فضایی- کالبدی شهر تهران	احیا و ارتقاء سازمان فضایی اصلی شهر تهران طبق طرح جامع	میزان انطباق مراکز شهری، فرامنطقه ای و منطقه ای شکل گرفته با معادل پیش بینی شده در طرح جامع	درصد		
			میزان انطباق محورهای کار و فعالیت با معادل پیش بینی شده در طرح جامع	درصد		
			نسبت سطوح ساماندهی و احیا شده رود دره های شهر تهران	درصد		
			نسبت طرح های موضعی و موضوعی تهیه شده تکلیفی طرح جامع و تفصیلی شهر تهران	درصد		
			سرانه خدمات هفت گانه شهر تهران	مترم بع		
			میزان انطباق پروانه های ساختمانی صادر شده با ضوابط و مقررات مربوطه در طرح تفصیلی یکپارچه و سایر ضوابط ملاک عمل در ساخت	درصد		
		ارتقاء کیفیت طراحی، ساخت، نظارت و نگهداری ساختمان در شهر تهران				

چشم انداز	اهداف راهبردی	اهداف عملیاتی	شاخص های اهداف عملیاتی	واحد سنجش	وضع موجود	پایان برنامه (۱۳۹۷)
تهران؛ کلان شهری با عملکردهای ملی و جهانی و با اقتصادی مدرن و مرکزیت امور فرهنگی - پژوهشی و سیاسی در سطح کشور	ارتقاء نقش و جایگاه ملی و بین المللی شهر تهران	ارتقا و توسعه فضاهای شهری با هویت و عملکردهای ملی و فراملی	مساحت زیربنای فضاهای ساخته شده با عملکرد فرهنگی - هنری ملی و فراملی	هکتار		
			مساحت زیربنای فضاهای ساخته شده با عملکرد تفریحی و گردشگری ملی و فراملی	هکتار		
			مساحت زیربنای فضاهای ساخته شده با عملکرد ورزشی ملی و فراملی	هکتار		
			مساحت زیربنای فضاهای ساخته شده با عملکرد سیاسی ملی و فراملی	هکتار		
			مساحت زیربنای فضاهای ساخته شده با عملکرد تجاری و کسب و کارهای حرفه ای و تخصصی ملی و فراملی	هکتار		
			مساحت زیربنای فضاهای ساخته شده با عملکرد پژوهشی ملی و فراملی	هکتار		
			مساحت فضاهای و عرصه های باز و عمومی شهری با عملکرد ملی و فراملی	هکتار		
			نسبت سرمایه گذاری بخش خصوصی در توسعه این فضاها	درصد		
تهران شهری پایدار و منسجم با ساختاری مناسب برای سکونت، فعالیت و فراغت	بهبود کیفیت و سبک زندگی شهروندان	ارتقاء و ترویج فرهنگ شهروندی	میزان پابندی به قانون و سنت های مقبول شرعی و عرفی و شیوه های ارتقاء اجتماعی بهنجار	درصد		
			میزان رعایت قوانین و مقررات شهرداری توسط شهروندان	درصد		
			تعداد شکایات شهروندان از شهرداری که منجر به حکم علیه شهرداری شده است نسبت به کل شکایات ثبت شده در دادگستری استان تهران	درصد		
			تعداد شکایات شهروندان از شهرداری که منجر به حکم علیه شهروندان شده است نسبت به کل شکایات مطروحه	درصد		
			تعداد شکایات شهرداری از شهروندان نسبت به کل شکایات شهرداری در سطح شهر تهران	درصد		
			تعداد پرونده های ارجاعی به کمیسیون ماده صد نسبت به کل پرونده های تشکیل شده در شهرداری تهران	درصد		
			نسبت شرکت کنندگان در مسابقات برگزار شده در سطح شهر تهران توسط شهرداری به جمعیت دارای شرایط شرکت	درصد		
	توسعه ورزش همگانی					

برنامه پنج ساله دوم شهرداری تهران (۱۳۹۲-۱۳۹۳)

چشم انداز	اهداف راهبردی	اهداف عملیاتی	شاخص های اهداف عملیاتی	واحد سنجش	وضع موجود	پایان برنامه (۱۳۹۷)
تهران شهری پایدار و منسجم با ساختاری مناسب برای سکونت، فعالیت و فراغت	بهبود کیفیت و سبک زندگی شهروندان	توسعه ورزش همگانی	نسبت شرکت کنندگان در ایستگاه های تندرستی به کل افراد دارای شرایط حضور در ایستگاه های در سطح شهر	درصد		
			نسبت افرادی که هفته ای ۳ بار ورزش می کنند به کل جمعیت دارای شرایط انجام فعالیت ورزشی	درصد		
	بهبود کیفیت و سبک زندگی شهروندان	مهار، کنترل و کاهش آسیب های اجتماعی	تعداد افراد مبتلا به آسیب های اجتماعی شهر تهران نسبت به جمعیت سالم شهر	درصد		
			تعداد افراد آسیب دیده درمان شده در مراکز وابسته به شهرداری نسبت به افراد آسیب دیده درمان شده در کل شهر تهران	درصد		
			تعداد افراد آسیب دیده ساماندهی شده در مراکز وابسته به شهرداری نسبت به کل افراد ساماندهی شده در شهر تهران	درصد		
			تعداد افراد آسیب دیده درمان شده در سایر مراکز همکار با شهرداری نسبت به کل افراد درمان شده در مراکز وابسته به شهرداری	درصد		
		توسعه سرمایه اجتماعی	میزان اعتماد مردم به یکدیگر، نهادها، اقوام، دولت و میزان مشارکت مردم	درصد		
			میزان مشارکت داوطلبانه شهروندان در فعالیت های شهرداری	درصد		
			میزان مشارکت داوطلبانه شورایی ها در فعالیت های شهرداری	درصد		
			میزان کمک شهروندان به افراد ناشناس و تهیدستان (هبه)	درصد		
تهران؛ شهری با اصالت و هویت ایرانی - اسلامی	بهبود کیفیت و سبک زندگی شهروندان	تقویت و توسعه کارآفرینی و کسب و کار	مشاغل ایجاد شده در مراکز کارآفرینی	تعداد		
		حفظ و ارتقاء سلامت اجتماعی	میزان سلامت روانی و اجتماعی شهروندان	درصد		
	صیانت از فرهنگ و هویت اسلامی - ایرانی	بسط آگاهی و فضایل اخلاقی در میان اقشار مختلف مردم	میزان مصرف کالاها و خدمات فرهنگی	درصد		
		گسترش فرهنگ دینی، ملی و ارزش های انقلاب اسلامی و دفاع مقدس	میزان پابندی به فرهنگ اسلامی - ایرانی	درصد		

چشم انداز	اهداف راهبردی	اهداف عملیاتی	شاخص های اهداف عملیاتی	واحد سنجش	وضع موجود	پایان برنامه (۱۳۹۷)
تهران؛ شهری با اصالت و هویت ایرانی - اسلامی	صیانت از فرهنگ و هویت اسلامی - ایرانی	افزایش سهم پژوهش - های دینی؛ فرهنگی و اجتماعی	نسبت پژوهش های انجام شده فرهنگی، اجتماعی و دینی به نسبت کل پژوهش های شهری	درصد		
		توسعه فعالیت های اجتماعی و فرهنگی در فضای مجازی	میزان فعالیت های اجتماعی و فرهنگی در فضای مجازی به نسبت کل فعالیت های حوزه فرهنگی اجتماعی شهروندان	درصد		
		ارتقاء مشارکت مردمی در عرصه صیانت از هویت و فرهنگ اسلامی - ایرانی	میزان مشارکت در فعالیت های فرهنگی هنری	درصد		
		دسترسی آسان مردم به محصولات و خدمات اجتماعی؛ فرهنگی؛ هنری	میزان دسترسی مردم به محصولات فرهنگی و اجتماعی در مقیاس نواحی و محلات	درصد		
تهران؛ کلان شهری با عملکردهای ملی و جهانی و با اقتصادی مدرن و مرکزیت امور فرهنگی - پژوهشی و سیاسی در سطح کشور	تبدیل تهران به مرکزی برای رخدادهای فرهنگی، بین المللی و یکی از قطب های جهانی محصولات و صنایع فرهنگی	ارتقاء کیفیت میزبانی نمایشگاه ها جشنواره ها و همایش های اجتماعی؛ فرهنگی در سطح بین - المللی، منطقه ای، ملی و محله ای	نمایشگاه ها، جشنواره ها و همایش های ملی و بین المللی	تعداد		
تهران شهری دانش پایه، هوشمند و جهانی	تحقق حکمروایی خوب شهری	افزایش شفافیت برنامه - ریزی و بودجه ریزی	نسبت اطلاعات ارائه شده از فعالیت های شهرداری به ذینفعان	درصد		
		افزایش مشارکت شهروندان در فعالیت - های تصمیم سازی	میزان تصمیمات اتخاذ شده با شهروندان	درصد		

نکته: در کلیه مفاد و احکام برنامه حاضر منظور از عبارت شورا، شورای اسلامی شهر تهران و عبارت شهرداری، شهرداری تهران می باشد.

۲ | احکام حوزه مأموریتی
حمل و نقل و ترافیک

مقدمه

مأموریت حمل و نقل و ترافیک در شهرداری تهران عبارت است از ارتقاء کیفیت عبور و مرور شهروندان بر اساس شهری انسان محور و روان که با رویکردهایی همچون یکپارچگی، ایمن، روان، پاک، راحت و در دسترس قرار دارد. از این رو تحول در سیاست های حمل و نقل و ترافیک شهری و حرکت به سمت توسعه حمل و نقل عمومی و انسان محور نمودن نظام حمل و نقل، مهمترین راهبردهای کاهش مشکلات ناشی از حمل و نقل و ترافیک شهری خواهد بود.

حوزه مأموریتی حمل و نقل و ترافیک در شهرداری تهران از طریق دو معاونت حمل و نقل و ترافیک (ستاد و مناطق) و معاونت فنی و عمرانی اجرایی می شود. معاونت حمل و نقل و ترافیک مسئولیت سیاست گذاری، اولویت بندی انجام پروژه های ترافیکی، هماهنگی، برنامه ریزی، اجرا و کنترل عملکرد حمل و نقل و ترافیک شهر تهران، ایجاد سیستم یکپارچه و توسعه حمل و نقل عمومی، افزایش ایمنی و مطلوبیت سیستم های حمل و نقل، سازگاری سیستم ها و تسهیلات حمل و نقل با محیط زیست، انسان محور نمودن نظام حمل و نقل و ترافیک، مدیریت عرضه تسهیلات و تقاضای سفر، ایجاد هماهنگی میان کاربری زمین و حمل و نقل، استفاده از سیستم های هوشمند در مدیریت و روان سازی جریان ترافیک، آموزش و ارتقاء فرهنگ ترافیک و بستر سازی برای جلب مشارکت فعالانه شهروندان، بخش خصوصی، سایر نهادها و دستگاه های مرتبط را بر عهده دارد. معاونت فنی و عمرانی نیز انجام مطالعات فنی (به جز مطالعات ترافیکی) و اجرای کلیه پروژه های عمرانی مرتبط با زیرساخت معابر شهری شامل احداث، بهسازی، نگهداری بزرگراه ها و تقاطع های غیر همسطح را با توجه به اولویت ها و نیازهای تعیین شده در اسناد فرادستی در این مأموریت عهده دار است.

جهت گیری های راهبردی مبنای عمل در تهیه برنامه حوزه مأموریتی حمل و نقل و ترافیک که منبعث از تمامی اسناد فرادست مرتبط از جمله «مطالعات طرح جامع حمل و نقل و ترافیک شهر تهران» مصوب شورای اسلامی شهر تهران سال ۱۳۸۶، «قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت» مصوب سال ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی، «قانون برنامه پنجم توسعه کشور» (ماده ۱۶۲)، «قانون حمایت از سامانه های ریلی شهری و حومه» مصوب سال ۱۳۸۵ مجلس شورای اسلامی، «قانون هدفمندسازی یارانه ها» مصوب سال ۱۳۸۸ مجلس شورای اسلامی و «سیاست های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران» مصوب سال ۱۳۷۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام، می باشد عبارتند از:

- استقرار سامانه های حمل و نقل یکپارچه، در دسترس، مطمئن، روان، ایمن، پاک، اقتصادی و در جهت رفاه عمومی؛
- توسعه سیستم حمل و نقل عمومی با لحاظ معیارهای سطح پوشش، یکپارچه، مطلوبیت و سازگاری با محیط زیست؛
- اولویت تخصیص منابع در توسعه تسهیلات حمل و نقل عمومی نسبت به توسعه تسهیلات حمل و نقل خودرو محور؛
- افزایش سازگاری سیستم ها و تسهیلات حمل و نقل با محیط زیست؛
- روان سازی جریان ترافیک؛
- مدیریت تقاضای سفر؛
- ارتقاء فرهنگ و رفتار ترافیکی شهروندان؛
- تقویت زندگی شهری با تمرکز بر شهر انسان محور؛

- بسط و گسترش هوشمندسازی سیستم‌های حمل و نقل؛
- ایجاد هماهنگی میان زمین و حمل و نقل؛
- ارجحیت منافع عمومی بر خصوصی و تامین عادلانه امکانات و تسهیلات حمل و نقلی برای همه اقشار جامعه به ویژه گروه‌ها، اقشار خاص و آسیب پذیر؛
- تقویت زندگی شهری با تمرکز بر شهر انسان محور و ارتقاء فرهنگ و رفتار ترافیکی شهروندان؛
- استفاده حداکثری از اعتبارات و تسهیلات دولتی در حوزه حمل و نقل و ترافیک؛
- نگهداشت دارایی‌های زیرساخت عمران شهری (معارض و بزرگراه‌ها، تونل‌های شهری، ایستگاه‌های قطار شهری و امثالهم)؛
- انجام مطالعات مهندسی ارزش و برنامه‌ریزی ارزش در طرح‌های کلان و یا تاثیرگذار عمرانی؛
- استمرار و توسعه نظام ارزشیابی عوامل اجرایی در پروژه‌های عمرانی؛
- پیاده سازی نظام ارزیابی پروژه‌ها و عوامل اجرایی در راستای مستندسازی و انتقال تجربیات به پروژه‌های آتی؛
- استفاده از تکنولوژی و روش‌های نوین اجرایی با لحاظ محدودیت‌های محیط شهری و شرایط محیطی در پروژه‌های عمرانی.

بخش اول: سازگاری سیستم‌ها و تسهیلات حمل و نقل با محیط زیست (۳۳)

ماده ۳: شهرداری موظف است برای پایش و کاهش آلاینده‌گی‌های زیست محیطی ناشی از سیستم‌ها و تسهیلات حمل و نقل با کمک دولت و همکاری بخش خصوصی اقدامات ذیل را انجام دهد (۳۳۰۱):

الف) تدوین طرح جداسازی «معاینه فنی» از «معاینه زیست محیطی» و تعریف مفهوم «برچسب پاک» از طریق تعریف حدود آلاینده‌گی مجاز شهر تهران و اخذ مصوبات لازم از سازمان‌های ذیربط برای اجباری نمودن حدود مجاز جدید متناسب با شرایط زیست محیطی شهر تهران تا پایان سال دوم برنامه.

ب) تجهیز، نگهداری و مرمت مراکز معاینه فنی وسایل نقلیه به طوری که تا پایان برنامه با همکاری بخش خصوصی از ۳۷ خط کنونی به ۶۸ خط مکانیزه معاینه فنی خودروهای سبک-سواری، از ۱۰ خط کنونی به ۴۵ خط مکانیزه معاینه فنی موتورسیکلت و از ۶ خط کنونی به ۱۲ خط مکانیزه معاینه فنی خودروهای سنگین در شهر تهران تحت بهره برداری باشد. همچنین تا پایان سال سوم برنامه بایستی کلیه فرایندهای عملیاتی معاینه فنی در مراکز تحت بهره برداری کاملاً مکانیزه شده باشد.

تبصره ۱: توسعه مراکز معاینه زیست محیطی مکانیزه توسط بخش عمومی و خصوصی و تحت گواهی نامه صادر شده توسط شهرداری انجام می پذیرد. معاینه زیست محیطی وسایل نقلیه (سبک، نیمه سنگین، سنگین و موتورسیکلت) توسط بخش خصوصی صورت پذیرفته و جایگاه شهرداری، نظارت عالیه و کنترل کیفیت مراکز معاینه زیست محیطی خواهد بود.

تبصره ۲: انجام معاینه فنی و زیست محیطی سالانه کلیه خودروها و وسایل نقلیه متعلق به شهرداری، شرکت‌ها و سازمان‌های وابسته به آن اجباری است.

تبصره ۳: پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران و شهرداری موظف است، بر اساس بانک اطلاعات مراکز معاینه فنی نسبت به اعمال قانون خودروهای پلاک تهران به صورت نوبه‌ای هر یک ماه یکبار اقدام نماید. شهرداری با هماهنگی سازمان حفاظت محیط زیست و پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران نسبت به ایجاد و یکپارچگی بانک اطلاعات مراکز معاینه فنی سراسر کشور اقدام نماید. عدم استفاده از خودرو رافع مسئولیت مالکان آنها برای داشتن معاینه فنی نخواهد بود.

پ) اجرای طرح‌های کاهش آلودگی صدا در حاشیه معابر بزرگراهی مجاور با مناطق مسکونی با هماهنگی دستگاه‌های مرتبط برای کاهش میزان آلودگی صدا در مناطق مسکونی حاشیه بزرگراهی شهر.

ت) توجه ویژه به سنجش، پایش و اطلاع‌رسانی آلودگی‌های زیست محیطی در مناطق مختلف تهران با هماهنگی با سایر ارگان‌های مرتبط.

ث) انجام مطالعات شناسایی و اثرسنجی در خصوص جایگزینی و استفاده از انرژی‌های پاک مدرن (مانند انرژی برقی و تکنولوژی موتورهای هیبریدی) برای وسایل نقلیه حمل و نقل عمومی و نیمه عمومی تا پایان سال اول برنامه و انجام اقدامات اجرایی در طول برنامه.

ج) تنظیم لایحه ساز و کار نظارت بر نحوه معاینات فنی خودروها با هماهنگی پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران تا پایان سال اول برنامه و ارائه به شورا.

چ) تنظیم لایحه در خصوص اجرایی نمودن اخذ عوارض آلودگی هوا متناسب با میزان آلاینده‌گی، زمان، مکان و نوع تردد از خودروها تا پایان سال اول برنامه و ارائه به شورا.

ح) کاهش سهم حمل و نقل با موتورسیکلت از مجموع سفرهای درون شهری از ۵/۵ درصد کنونی به ۲ درصد در پایان برنامه و ممنوعیت تردد موتورسیکلت‌های بنزینی در محدوده طرح ترافیک طی سال‌های برنامه از طریق ارائه لایحه به شورای در سال اول برنامه.

تبصره ۴: شهرداری موظف است نسبت به اطلاع‌رسانی در خصوص ساعات و نواحی با محدودیت تردد وسایل نقلیه اقدام نماید.

تبصره ۵: شهرداری موظف است پیگیری‌های لازم را برای دریافت کمک‌های مالی دولت در این خصوص انجام دهد.^۱

تبصره ۶: شهرداری موظف است از طریق پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران اقدامات لازم را به منظور جلوگیری از تردد و اعمال جریمه برای وسایل نقلیه آلاینده تا تعمیر و رفع آلاینده‌گی آنها انجام دهد.^۲

تبصره ۷: شهرداری موظف است اقدامات لازم برای جایگزینی خودروهای فرسوده حمل و نقل عمومی و نوسازی آنها (از جمله مینی‌بوس‌های فرسوده درون شهری) را انجام دهد.^۲

تبصره ۸: شهرداری موظف است از طریق پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران اقدامات لازم را در خصوص ممنوعیت تردد اتوبوس‌ها یا مینی‌بوس‌های فرسوده انجام دهد.

خ) ضمن انجام مطالعه، بررسی و شناسایی فیلتر جذب دوده مناسب جهت خودروهای دیزلی شهر نسبت به تجهیز کلیه ناوگان سنگین و نیمه سنگین دیزل تحت پوشش شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه و خودروها و ماشین‌آلات خدمات شهری اعم از ملکی و غیرملکی (تحت بهره‌برداری پیمانکاران بخش خصوصی) به فیلتر جذب دوده در طی سال‌های برنامه اقدام نماید.

د) نسبت به پیگیری تجهیز سایر خودروهای سنگین دیزلی شهر تهران به فیلتر جذب دوده با همکاری سازمان محیط زیست و پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران اقدام نماید.

ذ) تدوین لایحه در خصوص کاهش آلاینده‌های صوتی شهر تهران با هماهنگی سازمان محیط زیست و ارائه به شورا طی سال اول برنامه.

ر) جلوگیری از تردد تاکسی‌های آلاینده و موتورسیکلت بنزینی در محدوده طرح ترافیک و جایگزینی خودروها و موتورسیکلت پاک (برقی و هیبریدی) و دوچرخه برای سرویس دهی در این محدوده.

تبصره ۹: شهرداری موظف است با اخذ مصوبات مورد نیاز و با همکاری پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران، طی سال‌های برنامه اقدامات لازم را در جهت اجرایی نمودن این بند اتخاذ نماید.

^۱ بر اساس قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب سال ۱۳۷۴ و آیین‌نامه اجرایی مصوب سال ۱۳۷۹ هیئت وزیران.

^۲ به استناد آیین‌نامه از رده خارج نمودن خودروهای فرسوده مصوب سال ۱۳۸۷ هیئت وزیران.

ز) تدوین و اجرای طرح جلوگیری از انتشار آلاینده‌های تبخیری در جایگاه‌های سوخت شهر تهران با هماهنگی سازمان حفاظت از محیط زیست ظرف دو سال اول برنامه.

ژ) مطالعه، تهیه طرح و تدوین لایحه در خصوص اعمال محدودیت تردد خودروهای آلاینده در سطح شهر تهران و پیشنهاد به مراجع قانونی ذیربط طی سال اول برنامه.

بخش دوم: فراهم نمودن زمینه‌ها و انجام اقدامات لازم برای جلب مشارکت فعالانه شهروندان، اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی، سازمان‌های مردم نهاد و سایر نهادها و دستگاه‌های مرتبط در حوزه حمل و نقل شهر تهران (۶۷)

ماده ۴: شهرداری موظف است، در راستای دستیابی به توسعه پایدار شهری، با همکاری سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، فرهنگ و ارشاد اسلامی و علوم، تحقیقات و فناوری، سازمان‌های مردم نهاد و شورایی‌ها و مدیریت محلات نسبت به ترویج، ارتقاء و آموزش فرهنگ، رفتار و دانش ترافیکی اقدامات ذیل را انجام نماید (۶۷۰۱):

الف) آموزش و ترویج فرهنگ ترافیک از طریق برگزاری برنامه‌های دیداری، نوشتاری، شنیداری، ارائه برنامه‌های آموزشی از طریق صداوسیما، احداث و تجهیز پارک‌های آموزش ترافیک و انجام سایر فعالیت‌های آموزشی و مبتنی بر فناوری‌های روز مدرن و نوین و با بهره‌گیری از کارشناسان متخصص و آموزش دیده و با همکاری معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری.

ب) اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی حین خدمت برای شاغلین در حوزه حمل و نقل و ترافیک شهرداری و ارتقاء مقاطع تحصیلی کارکنان خود در راستای ارتقاء و ترویج دانش مهندسی حمل و نقل و ترافیک.

پ) ارائه تخفیف به دانش آموزان و دانشجویان و سایر گروه‌های هدف برای استفاده از سیستم‌های حمل و نقل عمومی.

ت) استفاده از تمام ظرفیت‌های پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران در اعمال مقررات راهنمایی و رانندگی.

ث) ایجاد مناطق نمونه ترافیکی به منظور ارتقاء فرهنگ و اصلاح رفتار ترافیکی با همکاری پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران.

ج) انجام اقدامات لازم در خصوص آموزش‌های مورد نیاز و اجباری رانندگان سیستم‌های حمل و نقل عمومی.

تبصره ۱: شهرداری موظف است نسبت به اجرای طرح «روز حمل و نقل پاک» (استفاده از سیستم‌های حمل و نقل عمومی برای مدیران و کارکنان شهرداری) اقدام نماید و با هماهنگی سایر سازمان‌ها و ادارات نسبت به تعمیم این طرح در سایر دستگاه‌های دولتی اهتمام ورزد.

ماده ۵: شهرداری موظف است به منظور ارتقاء و بهبود سطح نظارت و اعمال مقررات راهنمایی و رانندگی، افزایش ایمنی، کاهش تصادفات و کاهش تأخیر در تردد شهروندان و کنترل پرداخت عوارض، نسبت به تجهیز فنی و افزایش ظرفیت‌های مدیریتی پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران اقدامات ذیل را انجام دهد (۶۷۰۲):

الف) افزایش مجموع ناوگان خودرویی سبک و سنگین پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران از ۷۶۸ دستگاه کنونی به ۱۰۶۸ دستگاه در پایان برنامه.

تبصره ۱: پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران ضروری است در چارچوب قوانین و مقررات، کلیه اقدامات خود در زمینه امور راهنمایی و رانندگی، اعمال قوانین و مقررات و امور توزین وسایل باربر در شهر تهران را در راستای سیاست‌ها و برنامه‌های شهرداری اجرایی نماید.

تبصره ۲: شهرداری موظف است با همکاری پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران، اقدامات لازم را برای بهره‌برداری و در اختیار گرفتن بانک اطلاعاتی وسایل نقلیه موتوری پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران به انجام برساند.

تبصره ۳: شهرداری موظف است به منظور تحقق مواد ۳، ۵، ۷، ۱۶ و ۲۰ این لایحه، ارائه کمک‌های مالی و فنی به پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران در طی سال‌های برنامه، منوط به ارائه برنامه‌های عملیاتی از سوی پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران برای کاهش تصادفات، تلفات جانی و مالی، کاهش آلودگی هوا و صدا، اعمال قانون در خصوص معاینه فنی وسایل نقلیه، روان‌سازی جریان ترافیک و نظایر آن به شورا می‌باشد.

بخش سوم: توسعه حمل و نقل عمومی (۶۲)

ماده ۶: شهرداری موظف است نسبت به گسترش بهینه شبکه، ظرفیت، ناوگان و تسهیلات حمل و نقل عمومی و مدیریت یکپارچه حمل و نقل عمومی با رویکرد حداکثر کردن دسترسی شهروندان اقدام نموده و تا پایان برنامه سهم حمل و نقل عمومی از مجموع جابجایی‌های درون شهری را از ۵۶/۱ درصد به ۷۵ درصد برساند به نحوی که سهم حمل و نقل با سیستم اتوبوسرانی در جابجایی‌های درون شهری از ۲۰ درصد کنونی به ۲۹/۳ درصد، قطار شهری از ۱۳/۸ درصد کنونی به ۲۵/۷ درصد و تاکسی و ون از ۲۲/۳ درصد کنونی به ۲۰ درصد برسد، در این راستا ضروری است اقدامات ذیل عملیاتی گردد (۶۲۰۱).

الف) احداث و توسعه خطوط و تسهیلات سیستم‌های حمل و نقل عمومی غیرریلی پس از تصویب شورا، به گونه‌ای که طول خطوط اتوبوسرانی تندرو در شهر تهران تا پایان سال اول برنامه از ۱۲۲/۹ کیلومتر کنونی به ۱۹۱ کیلومتر برسد (مطابق نقشه شماره ۱).

ب) احداث و توسعه خطوط و تسهیلات حمل و نقل ریلی درون شهری، به نحوی که تا پایان برنامه طول خطوط ریلی تحت بهره‌برداری در درون شهر تهران از ۱۵۲ کیلومتر کنونی به ۳۰۰ کیلومتر برسد. لازم به ذکر است ۵۰ درصد از منابع مورد نیاز احداث این خطوط توسط کمک دولتی و مابقی توسط شهرداری و یا از طریق روش‌های مناسب تامین مالی از جمله مشارکت بخش خصوصی تأمین گردد (مطابق نقشه شماره ۲).

تبصره ۱: احداث خطوط ریلی خارج از محدوده شهر تهران با رعایت قوانین و مقررات در طی سال‌های برنامه و بر اساس تأمین منابع از طریق دولت قابل انجام خواهد بود.

ت) توسعه و نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی و نیمه عمومی غیرریلی، به طوری که تا پایان برنامه مجموع ناوگان اتوبوسرانی با کمک و حمایت منابع دولتی به ۹۰۵۳ دستگاه و مجموع ناوگان تاکسیرانی در شهر تهران ضمن ارتقای کیفی ناوگان و خدمات تاکسی‌ها، در سطح فعلی یعنی ۷۷۹۴۹ دستگاه حفظ گردد.

ث) توسعه و نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی ریلی جهت دستیابی به سرفاصله ۴ دقیقه‌ای حرکت قطارها، به نحوی که تعداد واگن‌های تحت بهره‌برداری با کمک و حمایت دولت در تامین ۵۰ درصد منابع مالی از ۱۲۹۸ واگن به ۲۴۳۸ واگن در پایان برنامه برسد.

تبصره ۲: جهت دستیابی به سرفاصله ۲/۵ دقیقه‌ای حرکت قطارها، می‌بایست تعداد واگن‌های تحت بهره‌برداری با کمک و حمایت ۵۰ درصدی دولت از وضع کنونی به ۴۱۵۶ واگن در پایان برنامه برسد.

ج) توجه ویژه به ایمنی خطوط و ایستگاه‌ها و افزایش سرعت سیستم اتوبوسرانی تندرو و انجام مطالعه و اقدامات اجرایی درخصوص ارائه راهکارهای مناسب جهت امکان سبقت‌گیری اتوبوس‌های تندرو از کنار هم در ایستگاه.

تبصره ۳: شهرداری موظف است به منظور اعمال مدیریت هماهنگی و یکپارچه در سیستم حمل و نقل عمومی (قطار شهری، اتوبوسرانی و اتوبوس‌های تندرو) نسبت به انجام «مطالعه نحوه هماهنگی و مدیریت یکپارچه سیستم‌های حمل و نقل عمومی و اجرای آن در شهر تهران» اقدام نماید و گزارش آن را سالانه به شورا ارائه نماید.

بخش چهارم: انسان محور نمودن نظام حمل و نقل و ترافیک (۶۳)

ماده ۷: شهرداری موظف است، در راستای گسترش سیستم حمل و نقل پایدار شهری و حفظ کرامت انسانی، نسبت به انجام مطالعه، گسترش و توسعه شبکه معابر ایمن دوچرخه و تسهیلات مربوطه و انجام پیگیری‌های لازم را در خصوص برقی نمودن دوچرخه و موتورسیکلت در سطح شهر تهران اقدام نماید و دستورالعمل جامع استفاده از دوچرخه در شهر تهران را ظرف سال اول برنامه تهیه و اجرایی نماید. در این راستا لازم است تا پایان برنامه سهم دوچرخه از مجموع سفرهای درون شهری از ۰/۴ درصد کنونی به ۱/۵ درصد و طول شبکه معابر ویژه دوچرخه نیز از ۲۱۵ کیلومتر کنونی به ۳۹۵ کیلومتر برسد (۶۳۰۱).

ماده ۸: شهرداری موظف است به منظور ایجاد شهری با رفاه فراگیر برای همه اقشار و ارتقاء کیفیت و کارایی محیط‌های شهری و دستیابی به توسعه پایدار شهری نسبت به بهینه نمودن تسهیلات و سیستم‌های حمل و نقل برای روان‌سازی، ایمن‌سازی و تسهیل دسترسی و استفاده عابران، معلولان و سالمندان اقدام نماید در این راستا اقدامات ذیل ضروری است (۶۳۰۲):

الف) نسبت به احداث مسیرهای پیاده‌راه اقدام گردد به نحوی که طول مسیرهای پیاده‌راه احداث شده در شهر تهران از ۷/۲ کیلومتر کنونی به ۲۰ کیلومتر تا پایان برنامه افزایش یابد.

ب) نسبت به افزایش قابلیت پیاده‌روی در معابر شهری، با انجام مطالعات امکان‌سنجی و اقدامات اجرایی در خصوص تجهیز معابر به تجهیزات و تسهیلات نوین ایمن‌سازی و روان‌سازی حرکت پیاده در معابر شهر تهران توجه ویژه نماید.

پ) نسبت به مناسب سازی و ایمن سازی مسیرهای ویژه تردد عابران پیاده، پل های عابر پیاده و زیرگذرهای عابر پیاده متناسب با نتایج مطالعات بازنگری طرح جامع حمل و نقل و ترافیک شهر تهران اقدام نماید.

ماده ۹: شهرداری موظف است، به منظور ارتقای ایمنی معابر و کاهش حوادث و سوانح ترافیکی، با هدف بهبود و ارتقاء ایمنی شبکه معابر و تسهیلات مرتبط، اقدامات ذیل را به انجام برساند (۶۳۰۳):

الف) اقدام به شناسایی، اولویت بندی، بازدیدهای دوره ای و رفع نقاط حادثه خیز شبکه معابر، اصلاح هندسی معابر و تقاطع ها، حذف و اصلاح گره های ترافیکی، اجرای طرح های آرام سازی ترافیک در معابر، نصب چراغ های راهنمایی، اجرای علائم افقی و عمودی ترافیکی و راهنمای مسیر و نصب گاردریل و حفاظ های ایمنی معابر

تبصره ۱: شهرداری موظف است و اقدامات اجرایی لازم در خصوص سیستم های ایمن جهت جلوگیری از برخورد مسافر با قطارهای شهری را انجام دهد.

ب) راه اندازی «سامانه ثبت آمار و تحلیل اطلاعات تصادفات در شهر تهران» تا پایان سال اول برنامه تهران با همکاری پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران، سازمان پزشکی قانونی کشور و سایر سازمان های مرتبط، در راستای شناسایی و اصلاح نقاط حادثه خیز شبکه معابر شهر تهران

بخش پنجم: مدیریت عرضه تسهیلات و تقاضای سفر (۶۴)

ماده ۱۰: شهرداری موظف است با همکاری سایر دستگاه های اجرایی، به منظور کاهش ازدحام ترافیک در معابر و سیستم های حمل و نقل، با هدف کاهش تقاضای سفر و کاهش سهم استفاده از خودروهای شخصی، در ساعت اوج صبح و عصر در پایان برنامه از ۳۶/۵ درصد کنونی به ۳۱ درصد اقدامات زیر را انجام نماید (۶۴۰۲):

الف) ارائه و اجرای طرح های بکارگیری و کاربرد فناوری اطلاعات در حوزه های عملکردی خود برای کاهش تقاضای سفر مانند ایجاد و تکمیل سامانه های الکترونیکی ارائه خدمات شهرداری.

ب) مطالعه در خصوص اجرای طرح های متفاوت سازی ساعات آغاز و پایان کار ادارات، نهادها، سازمان ها برای ارائه پیشنهاد به مراجع ذی ربط، در راستای توزیع زمان اوج سفر در شهر تهران.

پ) انجام اقدامات لازم برای توسعه خدمات به صورت غیر حضوری و کاهش مراجعه حضوری شهروندان، با توجه به نتایج مطالعات ترافیک و شناسایی اماکن جاذب سفرهای غیر ضروری، به منظور اجرای قوانین و مقررات مصوب در راستای بهینه سازی تقاضای حمل و نقل از طریق اصلاح فرآیند خدمات اداری ارگان های دولتی و کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات.

ت) احداث خطوط تردد وسایل نقلیه پرسرنشین (HOV)^۱ و خطوط ویژه اتوبوسرانی متناسب با نتایج مصوب مطالعات بازنگری طرح جامع حمل و نقل و ترافیک شهر تهران.

^۱(High Occupancy Vehicle)

ث) اعمال سیاست‌های محدودیتی تردد خودروهای شخصی به منظور افزایش مطلوبیت و جذابیت استفاده از سیستم‌های حمل و نقل عمومی.

تبصره: شهرداری موظف است نسبت به تدوین سازوکار لازم برای اصلاح رویه‌های موجود در صدور مجوز طرح ترافیک (تغییر روند صدور مجوز آرم سالیانه به روزانه و هفتگی و کاهش میزان صدور مجوز آرم سالیانه) اقدام نموده و آن را متناسب با ساعات اوج و غیراوج ترافیک، مدت زمان حضور در محدوده طرح ترافیک مورد بازبینی قرار دهد.

ماده ۱۱: شهرداری موظف است در راستای دستیابی به توسعه پایدار شهری و مدیریت عرضه تسهیلات حمل و نقل و ساماندهی فضای پارک خودرو اقدامات ذیل را انجام دهد (۶۴۰۳).

الف) مناسب‌سازی و ساماندهی وضعیت پارکینگ‌های حاشیه‌ای مناطق ۲۲ گانه از طریق ارائه راهکارهای مناسب همچون خط کشی و نصب پارک‌سنج در حاشیه معابر، قیمت‌گذاری شناور پارکینگ حاشیه‌ای، گسترش ممنوعیت توقف حاشیه‌ای در خیابان‌های دارای خط اتوبوسرانی در منطقه اضطرار آلودگی هوا متناسب با رشد خدمات حمل و نقل عمومی و هوشمندسازی پارکینگ‌ها در شهر تهران.

ب) محدود نمودن فضای پارکینگ غیرحاشیه‌ای و افزایش قیمت فضای پارک در مناطق مرکزی شهر، برای تشویق مردم به استفاده از وسایل نقلیه حمل و نقل عمومی.

پ) مدیریت مکانیزه پارک حاشیه‌ای معابر شهر تهران به نحوی که تعداد فضای تحت پوشش خودپرداز پارک حاشیه‌ای در شبکه معابر شهر تهران از ۱۵۰۰۰ فضای پارک در وضع حاضر به ۶۳۰۰۰ فضای پارک تا پایان برنامه برسد.

ت) ایجاد بستر لازم برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در احداث، تجهیز و افزایش ظرفیت پارکینگ‌های طبقاتی مکانیزه و غیرمکانیزه در سطح شهر تهران علاوه بر تکالیف شهرداری در احداث پارکینگ‌های عمومی و طبقاتی به نحوی که شهرداری نسبت به مکان‌یابی و مدیریت و نظارت بر عملکرد این قسم از پارکینگ‌ها اقدام نماید (مطابق نقشه شماره ۳).

تبصره ۱: شهرداری موظف است طی سال‌های برنامه نسبت به نرخ‌گذاری انواع پارکینگ‌های تحت اختیار (اعم از حاشیه‌ای و غیرحاشیه‌ای) به نحوی اقدام نماید که نرخ پارکینگ‌های احداث شده توسط بخش خصوصی برای سرمایه‌گذار، به صرفه و دارای توجیه اقتصادی باشد.

ث) اصلاح ساز و کار صدور گواهی پایان کار ساختمان‌ها منوط به تامین فضای پارکینگ، به منظور تامین فضای پارکینگ مورد نیاز ساختمان‌های احداثی، به نحوی که شهرداری مجاز به صدور گواهی پایان کار برای ساختمان‌های که واحدی از پارکینگ‌های خود را حذف نموده‌اند، نمی‌باشد.

تبصره ۲: شهرداری مکلف است به موجب تبصره ۵ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها، مطالعات لازم را در خصوص ساماندهی فضای پارکینگ‌های مورد نیاز ساختمان‌های احداثی انجام و لایحه آن را در سال اول برنامه به شورا ارائه نماید.

ماده ۱۲: شهرداری موظف است، در راستای مدیریت تقاضای سفر، نسبت به ساماندهی، توسعه، نگهداری و تجهیز پایانه‌ها و پارک سوارها اقدامات ذیل را انجام دهد (۶۴۰۴).

الف) احداث، توسعه، ساماندهی، تجهیز، نگهداری و مرمت پایانه‌ها و پارک سوارهای برون شهری به نحوی که تا پایان برنامه، ۲ پایانه برون شهری متمرکز شرق جدید و جنوب غرب به جای پایانه‌های شرق، غرب و جنوب فعلی و ۴ پایانه برون شهری نیمه متمرکز و غیرمتمرکز احداث گردد و تعداد پارک سوارهای درون شهری از ۱ پارک سوار به ۴ پارک سوار در شهر تهران برسد (مطابق نقشه شماره ۴).

ب) احداث، توسعه، ساماندهی، تجهیز، مرمت و نگهداری پایانه‌ها و پارک سوارهای درون شهری، به طوری که تعداد پایانه‌های تاکسیرانی درون شهری از ۵۲ پایانه کنونی به ۷۸ پایانه و تعداد پایانه‌های اتوبوسرانی درون شهری از ۵۲ پایانه کنونی به ۷۹ پایانه تا پایان برنامه در شهر تهران برسد.

پ) مدیریت و راهبری پایانه‌های درون و برون شهری به نحوی که تا پایان برنامه کلیه پایانه‌های برون شهری به طور کامل به فناوری‌های روز و پیشرفته مجهز گردند.

ت) استفاده از حداکثر ظرفیت پایانه‌های برون شهری به منظور سرویس‌دهی کامل به میزان تقاضای سفرهای برون شهری.

ث) پیگیری لازم برای قیمت‌گذاری مناسب سوخت برای ارائه به مراجع ذی‌صلاح به منظور افزایش جذابیت استفاده از سیستم‌های حمل‌ونقل عمومی و کاهش آلاینده‌های زیست محیطی.

ماده ۱۳: شهرداری موظف است به منظور بهره‌برداری بهینه از منابع موجود، ابتکار عمل و استفاده از تکنیک‌های مناسب مدیریت ترافیک شهر تهران نسبت به استفاده بهینه از منابع و تسهیلات موجود در حوزه حمل و نقل و ترافیک اقدامات ذیل را انجام دهد (۶۴۰۵):

الف) مدیریت و بهره‌برداری از سیستم‌ها و تسهیلات حمل‌ونقل عمومی و نیمه عمومی به طوری که تا پایان برنامه میانگین طول عمر ناوگان اتوبوسرانی عمومی از ۶/۴ سال کنونی به ۵ سال و میانگین طول عمر ناوگان تاکسی از ۵/۶ سال کنونی به ۴ سال برسد. همچنین تا پایان برنامه بایستی ۵۵ درصد از ناوگان اتوبوسرانی دارای استاندارد یورو ۴ یا برتر باشد.

ب) خصوصی سازی سیستم حمل و نقل اتوبوسرانی به نحوی که سهم ناوگان خصوصی از کل ناوگان اتوبوسرانی از ۶۰ درصد کنونی به حداقل ۸۰ درصد در پایان برنامه برسد.

پ) افزایش کیفیت تردد و جابجایی سیستم‌های حمل‌ونقل نیمه عمومی، از طریق هدایت تاکسیرانان به تأسیس شرکت‌های تعاونی و خصوصی تحت نظارت شهرداری.

ت) توسعه و ساماندهی مجتمع‌های ایستگاهی (قطار شهری)، در راستای گسترش سهم حمل و نقل عمومی در سفرهای شهری و کاهش میزان تقاضای سفر، به نحوی که تا پایان برنامه حداقل ۲۰ مجتمع ایستگاهی قطار شهری در شهر تهران قابل واگذاری باشد.

ماده ۱۴: شهرداری موظف است به منظور تکمیل و توسعه شبکه زیرساخت‌های مرتبط با حمل و نقل شهری، نسبت به تکمیل، احداث و نگهداری شبکه معابر مصوب، با تأکید بر ایجاد سلسله مراتبی معابر از سطح محلی تا

شیرانی^۱ و احداث، توسعه، تکمیل، نگهداری، مرمت و بازرسی فنی دوره‌ای تونل‌ها، تقاطع‌های غیر همسطح و دیوارهای حائل حاشیه معابر و تکمیل رمپ‌ها و لوپ‌های بزرگراهی تمهیدات لازم را به عمل آورد. در این راستا تا پایان برنامه بایستی طول بزرگراه احداث شده در شهر تهران از ۵۳۵ کیلومتر کنونی متناسب با نتایج طرح جامع حمل و نقل و ترافیک مصوب کنونی، گسترش یابد (۶۴۰۱).

تبصره ۱: شهرداری موظف است در بودجه‌بندی سالیانه، بگونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که ایجاد و بهره‌برداری کلیه خطوط قطار شهری، اتوبوسرانی و سامانه‌های اتوبوس تندرو پیشنهادی مطالعات طرح جامع حمل و نقل و ترافیک برای دستیابی به سهم ۷۵ درصدی سیستم‌های حمل و نقل عمومی در سال افق آن طرح، در اولویت اول تخصیص قرار گیرد.

تبصره ۲: شهرداری موظف است، نسبت به تهیه «مطالعات بازنگری طرح جامع حمل و نقل و ترافیک شهر تهران» تا پایان سال اول برنامه اقدام و جهت تصویب به شورا ارائه نماید.

تبصره ۳: تا زمان تصویب «مطالعات بازنگری طرح جامع حمل و نقل و ترافیک شهر تهران»، اولویت‌های احداث معابر جدید با تشکیل کارگروهی در معاونت حمل و نقل و ترافیک و معاونت فنی و عمرانی شهرداری تعیین و به شورا جهت تایید ارائه می‌نمایند (مطابق نقشه شماره ۵).

ماده ۱۵: شهرداری موظف است به منظور حفظ، نگهداشت و پایش شبکه زیرساخت‌های مرتبط با حمل و نقل شهری، تا پایان سال اول برنامه نسبت به پیاده‌سازی نظام تعمیر و نگهداری، با تاکید بر افزایش عمر موثر شبکه معابر و ابنیه فنی معابر و کاهش هزینه‌های نگهداشت از طریق انجام تعمیرات پیشگیرانه، تمهیدات لازم را به عمل آورد (۶۴۰۱).

بخش ششم: ایجاد هماهنگی میان کاربری زمین و حمل و نقل (۶۵)

ماده ۱۶: شهرداری موظف است در راستای ایجاد ارتباط متقابل بین سیستم حمل و نقل و نحوه توزیع فضایی کاربری زمین و توانان نمودن برنامه‌ریزی حمل و نقل و کاربری زمین نسبت به هماهنگی کاربری زمین و طرح‌های جامع و تفصیلی شهری با سیاست‌های حمل و نقل شهری و همچنین هماهنگی طرح‌ها و الگوهای کاربری زمین متناسب با سلسله مراتب معابر شهری و تسهیلات و سیستم‌های حمل و نقل شهری اقدامات ذیل را به انجام برساند (۶۵۰۱):

الف) در راستای ایجاد هماهنگی مطالعات و طرح‌های توسعه شهری با مطالعات و طرح‌های حمل و نقل و ترافیک نسبت به پایش و به هنگام‌سازی مطالعات جامع حمل و نقل و ترافیک با بهره‌گیری از مطالعات طرح توسعه شهری اقدامات لازم را انجام دهد و کلیه مطالعات و طرح‌های کلان و جامع توسعه شهری تهران با نتایج مطالعات جامع حمل و نقل و ترافیک هماهنگ باشد. از این رو نسبت به ایجاد یک چارچوب و ساختار مدون و منسجم برای هماهنگی و همکاری معاونت‌های مختلف شهرداری در تهیه طرح‌های جامع و کلان توسعه شهری اقدام نماید.

^۱ مطابق طبقه بندی راه‌ها در آئین نامه طراحی راه‌های شهری (وزارت مسکن و شهرسازی، ۱۳۷۴)

ب) مطالعه، شناسایی و مکانیابی برای رفع کمبود تسهیلاتی که دارای کاربرد و اثرات عمده در حوزه حمل و نقل و ترافیک شهر تهران می‌باشند منطبق با نتایج مطالعات جامع حمل و نقل و ترافیک شهر تهران.

پ) الزام به انجام مطالعات عارضه سنجی ترافیکی برای کاربری‌های خاص که منجر به اثرات عمده ترافیکی می‌باشند.

ماده ۱۷: شهرداری موظف است در راستای هماهنگی میان سرمایه‌گذاری در بخش حمل و نقل همگانی با الگوهای کاربری زمین نسبت به انجام مطالعه توسعه شهر مبتنی بر حمل و نقل عمومی (TOD)^۱ اقدام نماید (۶۵۰۱).

بخش هفتم: استفاده از سیستم‌های هوشمند در مدیریت و روان‌سازی جریان ترافیک (۶۶)

ماده ۱۸: شهرداری موظف است نسبت به مدیریت توزیع و جابجایی بار، کالا و مواد خطرناک اقدام نماید به نحوی که برای ساماندهی وضعیت حمل و نقل بار و کالا از طریق ایجاد سازوکار نظارتی، تا پایان برنامه «مدیریت، کنترل و نظارت بر عملکرد جابجایی بار و کالا در شهر تهران» با در اختیار داشتن فناوری‌های روز و پیشرفته اعمال نماید (۶۶۰۱).

الف) شهرداری موظف است نسبت به تأمین وسایل متحرک مورد نیاز جهت توزین وسایل نقلیه سنگین در سطح شهر تهران به ویژه در مبادی ورودی شهر از طریق اعتبارات تجهیزات فنی راهنمایی و رانندگی شهر تهران اقدام نماید.

ماده ۱۹: شهرداری موظف است در راستای افزایش کارایی و بهره‌وری سیستم‌ها و تسهیلات حمل و نقل بار و مسافر، نسبت به گسترش و ارتقاء سیستم‌های حمل و نقل هوشمند اقدامات ذیل را انجام دهد (۶۶۰۲):

الف) مکانیزاسیون سیستم‌های حمل و نقل عمومی و نیمه عمومی، به منظور افزایش کارایی و بهره‌وری این سیستم‌ها، به نحوی که سطح پوشش خطوط اتوبوسرانی دارای سیستم پایش و زمان‌بندی حرکت اتوبوس‌ها به ۱۰۰ درصد تا پایان برنامه برسد.

ب) توسعه، تکمیل، تجهیز، نگهداری و مرمت مراکز کنترل ترافیک و زیرساخت‌ها و سامانه‌های سیستم‌های هوشمند حمل و نقل، در راستای مدیریت، کنترل و نظارت بر عملکرد سیستم‌ها و تسهیلات حمل و نقل، به نحوی که تا پایان برنامه تعداد «دوربین‌های ثبت تخلف سرعت در بزرگراه‌ها» از ۱۷۵ دوربین در وضع حاضر به ۶۷۵ دوربین برسد. همچنین ۲۰۰ دستگاه «دوربین ثبت تخلف مکانیزه تعرض خودروهای غیرمجاز به مسیرهای ویژه» در سطح مسیرهای ویژه و نیز «دوربین‌های ثبت تخلف عبور از چراغ‌های راهنمایی و رانندگی» در ۵۰۰ تقاطع پررفت و آمد شهر تهران نصب گردد.

پ) افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی اطلاعات مرکز داده مرکز کنترل ترافیک تهران در راستای افزایش حجم و زمان نگهداری اطلاعات طی سال‌های برنامه.

^۱ Transit Oriented Development

ت) توسعه زیرساخت‌های فیبرنوری در شهر تهران، به منظور تقویت نظارت بر عملکرد و مدیریت یکپارچه حمل و نقل به نحوی که طول زیرساخت فیبرنوری از ۸۸۶ کیلومتر کنونی به ۲۰۰۰ کیلومتر در پایان برنامه برسد.

ث) به نصب و توسعه دوربین‌های نظارت تصویری در سطح شهر تهران، به منظور افزایش بهره‌وری معابر و گسترده‌تر کردن نظارت مستمر، نامحسوس و مکانیزه بر جریان ترافیک شهری، به نحوی که تعداد دوربین‌های نظارت تصویری در شهر تهران از ۹۵۱ دستگاه کنونی به ۱۴۵۰ دستگاه و تعداد تقاطعات هوشمند متصل به سیستم کنترل مرکزی از ۳۸۲ تقاطع کنونی به ۸۸۲ تقاطع در پایان برنامه برسد.

ماده ۲۰: شهرداری موظف است برای افزایش مطلوبیت سیستم‌ها و تسهیلات حمل و نقل شهری نسبت به بهبود و ارتقاء سیستم‌های مدیریت، کنترل و نظارت بر این سیستم‌ها و تسهیلات با توجه ویژه به ساماندهی حمل و نقل مسافرو بار با وسایل نقلیه شخصی و جابجایی موتور سیکلت در شهر تهران تمهیدات لازم، در قالب ارائه برنامه عملیاتی به شورا در سال اول برنامه، به عمل آورد (۶۶۰۳).

احکام حوزه مأموریتی
محیط زیست و
خدمات شهری

۳

مقدمه

یکی از مهمترین حوزه‌های ماموریتی که مطابق قانون بر عهده شهرداری‌ها قرار دارد، حوزه «محیط زیست و خدمات شهری» است. توسعه و نگهداری از انواع فضاهای سبز شهری، مدیریت پسماندها، مدیریت آرامستان‌ها و ساماندهی گلزار مطهر شهدا، مدیریت میادین میوه و تره بار، ساماندهی صنایع و مشاغل شهری، زیباسازی شهری، مدیریت فروشگاه‌های شهروند از جمله اقدامات گسترده و متنوعی است که در این بخش جای گرفته است.

در چارچوب این برنامه، حوزه ماموریتی محیط زیست و خدمات شهری، با تکیه بر تمامی اسناد فرادست مرتبط و با تکیه بر رهنمودهایی چون «خلاقیت و نوآوری»، «استفاده از خرد جمعی»، «استفاده از فناوری‌های نوین و خدمات الکترونیک»، «ارتقاء بهره‌وری و اصلاح فرایندها و رویه‌های ناکارآمد»، «حفاظت از محیط زیست شهری» و «برون سپاری فعالیت‌ها» و جهت گیری‌های راهبردی زیر مبنای عمل قرار گرفته‌اند:

- نیل به شهری سرسبز، زیبا، شاداب، سالم و پاک از طریق توسعه فضاهای سبز شهری و پیراشهری و ارتقاء سطح بهداشت و محیط زیست شهری و مدیریت بهینه پسماندهای تولیدی؛
- توسعه یکپارچه و متوازن فضاهای سبز شهری و پیراشهری؛
- توجه ویژه به توسعه بوستان محلی در مناطق کم برخوردار جهت افزایش سرانه فضای سبز؛
- صیانت از منابع و سرمایه‌های طبیعی شهر؛
- اتخاذ رویکردهای آموزشی سلامت شهری؛
- حاکمیت رویکردهای زیست محیطی و بهبود شاخص‌های کیفیت محیط زیست در مدیریت شهری؛
- استفاده از ظرفیت تشکل‌های مردم نهاد و شورایی‌ها برای پایش و نگهداشت محیط زیست و فضای سبز شهری؛
- برنامه‌ریزی توسعه شهر بر اساس ارزیابی توان اکولوژیکی شهر؛
- اصلاح الگوهای مصرف شهروندان و کاهش پسماندها و پساب‌ها؛
- بهبود کیفیت بصری محیط شهری از طریق اولویت پیرایش بر آرایش در ارتقاء سیما و منظر شهری؛
- اصلاح و ساماندهی ساختاری بازارها و میادین میوه و تره بار به منظور تبدیل آنها به مراکز خدمات مقیاس محله‌ای، ناحیه‌ای و شهری؛
- زیباسازی و ساماندهی سیما و منظر شهری از طریق انتظام بخشی بصری و تقویت نشانه‌های هویت شهری؛
- بازنگری در رویه‌ها، فرایندها و سازوکارهای فعالیتی حوزه محیط زیست و خدمات شهری به منظور ارتقاء کارآمدی و اثربخشی؛
- واگذاری امور خدمات شهری به بخش خصوصی و تامین خدمات از طریق خرید خدمت؛
- استفاده از ظرفیت تشکل‌های صنفی در تصمیم‌سازی و برنامه‌ریزی خدمات شهری.

بخش هشتم: توسعه یکپارچه و متوازن فضای سبز شهری و پیراشهری (۳۱)

ماده ۲۱: شهرداری موظف است، ضمن توجه به بهبود کیفیت فضاهای سبز شهری، نسبت به توسعه متوازن فضای سبز شهری با در نظر گرفتن مقیاس عملکرد شهری، منطقه‌ای، ناحیه‌ای و محله‌ای و موارد ذیل اقدام نماید (۳۱۰۱):

الف) شناسایی عرصه‌های جدید و توسعه کمی و کیفی فضاهای سبز شهری در شهر تهران با تأکید بر بسترسازی لازم بر آموزش و جلب مشارکت شهروندان و توزیع متوازن بوستان‌ها و تفرجگاه‌ها در سطوح مختلف عملکردی محله‌ای و منطقه‌ای به نحوی اقدام نماید که سرانه کل فضاهای سبز شهری از ۱۴/۴ مترمربع کنونی به ۱۷ مترمربع، سرانه بوستان‌ها و تفرجگاه‌های شهری از ۵/۵ مترمربع کنونی، به ۶/۷ مترمربع و همچنین سرانه فضای سبز در مناطق کمتر برخوردار به حداقل ۶ مترمربع در پایان برنامه افزایش یابد (نقشه شماره ۶).

ب) تدوین طرح موضوعی ساماندهی پارک‌ها و فضاهای سبز شهری تهران در مقیاس‌های مختلف و چگونگی تامین اراضی مورد نیاز فضاهای سبز و پارک‌ها، برای رفع کمبود فضاهای خدماتی، تا پایان سال اول برنامه و ارائه به شورا و سیر مراحل قانونی آن را پیگیری نماید.

پ) بررسی جامع و اتخاذ راهکارهای شناسایی و تملک اراضی برای توسعه متوازن فضای سبز در مناطق کم برخوردار با در نظر گرفتن اسناد توسعه شهری این مناطق و تهیه طرح «توزیع متوازن فضای سبز شهر تهران در سطوح عملکردی مختلف» و ارائه آنها به شورا، در سال اول برنامه اقدام نموده و از روش‌های نوین توسعه و گسترش فضای سبز در شهرها از جمله گسترش فضاهای سبز عمودی، کشاورزی و بام سبزها به ویژه در مناطقی که با کمبود عرصه برای توسعه فضای سبز مواجه است، استفاده نماید.

ت) تهیه شناسنامه کلیه باغات و تدوین سازوکار مدیریتی مناسب برای حفظ آنها، به منظور حفظ باغات و جلوگیری از تخریب و نابودی آن‌ها و در اجرای قوانین و مقررات مربوط، در سال اول برنامه.

ث) برای حفاظت از باغات شهر تهران، سیاست‌های حمایتی و تشویقی لازم را در قالب «طرح حمایتی صیانت از باغات شهر تهران» در سال اول برنامه تهیه و جهت تصویب به شورا ارائه نماید.

ج) استانداردسازی پارک‌های موضوعی با توجه ویژه به معلولان، در جهت بهبود کیفیت فضای سبز و پاسخگویی به نیازهای روحی، آموزشی و تحقیقاتی به ویژه گروه‌های سنی و جنسی.

چ) توسعه فضای سبز شهری با تأکید بر استفاده از گیاهان بومی، کم نیاز به آب و مواد غذایی، سازگار با شرایط آب و هوای مناطق مختلف شهر تهران و مقاوم در مقابل آلودگی‌های زیست محیطی با هدف افزایش کیفیت و کاهش هزینه‌های نگهداری فضاهای سبز شهری انجام گرفته و افزایش احجام سبز شهری (با اولویت استفاده از درخت و درختچه) در مقایسه با سطوح سبز از قبیل چمن کاری‌ها در دستور کار قرار گیرد.

ح) تهیه «برنامه حمایتی توسعه کمی و کیفی فضاهای سبز خصوصی و نیمه خصوصی، فضای سبز عمودی و بام سبزها» که دربرگیرنده اقدامات تشویقی برای مشارکت شهروندان با ضوابط و دستورالعمل‌های فنی، اجرایی و نظارتی در سال اول برنامه اقدام و پس از تصویب شورا، اجرا نماید.

خ) با در نظر گرفتن پتانسیل قانونی موجود در چارچوب طرح‌های فرادست، نسبت به شناسایی و تغییر کاربری‌های درشت-دانه مانند کاربری‌های نظامی و تبدیل آن به فضای سبز در طول برنامه اقدام نماید.

تبصره ۱: جهت بهبود کیفیت و صیانت از فضاهای سبز شهر تهران، ارائه هرگونه طرح و پیشنهاد به کلیه مراجع و کمیسیون‌ها که پیامد آن کاهش سرانه فضای سبز یا تغییر کاربری باشد توسط شهرداری ممنوع است.

تبصره ۲: شهرداری موظف است نسبت به تدوین استانداردهای سرانه فضای سبز شهری در سال اول برنامه و ارائه جهت تایید به شورا اقدام نماید.

ماده ۲۲: شهرداری موظف است، نسبت به توسعه محورهای سبز و یکپارچه‌سازی فضاهای سبز شهری با حفظ ضوابط ایمنی و آبخیزداری در قالب توسعه فضاهای سبز در کوهساران پیرامون شهر تهران، روددره‌ها و محورهای سبز شهری در چارچوب طرح‌های ساماندهی محورهای سبز و رود دره‌ها اقدام نماید. در این زمینه می‌بایست احداث بوستان و تفرجگاه در محل روددره‌های هشت‌گانه شهر به صورت یکپارچه و هماهنگ در نظر گرفته و مساحت روددره‌های ساماندهی شده از ۱۵۹ هکتار کنونی به ۳۵۰ هکتار در پایان برنامه افزایش یابد.^۱ (مطابق نقشه شماره ۷) (۳۱۰۳)

تبصره ۵: شهرداری مکلف است در این راستا برنامه عملیاتی به همراه منابع مالی مورد نیاز را برای ارتقای مساحت روددره‌های ساماندهی از ۱۵۹ هکتار به ۳۵۰ هکتار، ظرف مدت ۲ ماه تدوین و جهت بررسی و تایید به شورا ارائه نماید.

ماده ۲۳: شهرداری موظف است^۲، ضمن توجه به بهبود کیفیت و بازپیرایی، ترمیم، تجهیز و نگهداری بهینه فضای سبز پیراشهری، نسبت به توسعه فضای پیراشهری با تأکید بر طرح کمربند سبز به نحوی اقدام نماید که این محدوده‌ها از ۳۶۶۱۲ هکتار کنونی به ۴۱۶۱۲ هکتار در پایان برنامه افزایش یابد. همچنین ۵۰۰۰ هکتار از عرصه‌های کاشته شده در سال‌های پیشین نیز ترمیم و بازسازی شود. (۳۱۰۲ - ۳۱۰۴) (مطابق نقشه شماره ۸)

تبصره ۱: شهرداری مکلف است با همکاری و تعامل با سایر دستگاه‌ها و استفاده از پتانسیل‌های قانونی موجود نسبت به شناسایی و در اختیار گرفتن پارک‌های جنگلی و مراتع قابل درخت‌کاری، نهالستان‌های متروکه و اراضی واقع در حریم شهر تهران و در جهت استفاده بهینه از آنها و طی مراحل قانونی اقدامات لازم را انجام دهد.

تبصره ۲: شهرداری موظف است نسبت به طراحی و بهره‌برداری از بوستان‌های جنگلی پیراشهری با رویکرد تبدیل این فضاها به تفرجگاه‌های شهری اقدام نماید.

ماده ۲۴: شهرداری موظف است با همکاری دستگاه‌های ذیربط با تأکید بر آبخیزداری در ارتفاعات و گسترش روش‌های بازچرخانی آب و استفاده مجدد از پساب ناشی از تصفیه فاضلاب و ذخیره آب‌های سطحی اقدام

^۱ پیرو تأکید طرح جامع شهر تهران مصوب سال ۱۳۸۶

^۲ با عنایت به مفاد ماده ۱۴۷ بند ج قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۹۴-۱۳۹۰)

کرده تا راندمان آب برای آبیاری فضای سبز را از ۴۰ درصد کنونی به ۶۰ درصد و مساحت تحت پوشش شبکه-های آبرسانی فضای سبز را از ۶۱۵۰ هکتار کنونی به ۷۷۰۰ هکتار تا پایان برنامه افزایش یابد (۳۱۰۶).

تبصره: شهرداری در چارچوب مأموریت‌های قانونی خود موظف است با همکاری، مشارکت دستگاه‌های اجرایی مسئول و با بکارگیری مدیریت و منابع مالی بخش خصوصی (برنامه جامع حفاظت و ساماندهی جریان‌های طبیعی آب مسیل‌ها، رودهای فصلی، آبراهه‌های مهم در محدوده شهر تهران و همچنین ایجاد فضاهای تفرجگاهی جذاب و با طراوات در حاشیه جریان‌های سطحی آب) در شهر تهران را حداکثر طی سال اول برنامه تهیه و به شورا ارائه نماید.

ماده ۲۵: در راستای استفاده بهینه از منابع آبی در دسترس مورد نیاز شهرداری و استحصال آب سالم جهت مصارف مختلف عمومی غیر شرب در سطح شهر تهران، شهرداری موظف است نسبت به ارتقاء سطح پوشش برنامه پایش کیفی منابع آب موجود (چاه و قنات) از میزان فعلی ۸ درصد تعداد منابع به میزان ۱۰۰ درصد تعداد منابع تا پایان سال دوم برنامه اقدام نموده و تا پایان برنامه نیز نسبت به ارتقاء کیفیت منابع آب مذکور تا سطح استانداردهای کیفی زیست محیطی اقدامات لازم را انجام دهد (۳۱۰۶).

ماده ۲۶: شهرداری موظف است در راستای بازچرخانی و استفاده مجدد از فاضلاب‌ها و پساب‌های تولیدی واحدهای مختلف شهرداری، روان آب‌های آلوده سطح شهر و پساب تصفیه‌خانه‌های فاضلاب شهری و صنعتی که در اختیار ارگان‌های دیگر در سطح شهر است با همکاری سازمان‌های مسئول از جمله شرکت آب منطقه‌ای شهر تهران، شرکت آب و فاضلاب شهر تهران، سازمان جهاد کشاورزی استان تهران و با احداث تصفیه‌خانه‌های استاندارد از جمله نصب و راه‌اندازی سیستم‌های کوچک تصفیه، به فراخور مکان و میزان فاضلاب و استفاده خود، از این منابع آبی مصرفی را از ۱۵۰۰۰ متر مکعب فعلی را به میزان ۱۷۵۰۰۰۰ متر مکعب تا پایان برنامه برساند.

ماده ۲۷: شهرداری موظف است در سال اول برنامه نحوه همکاری خود را با سازمان جهاد کشاورزی استان تهران، شرکت آب منطقه‌ای شهر تهران، شرکت آب و فاضلاب شهر تهران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان حفاظت محیط زیست، به منظور ارتقاء بهداشت عمومی و سلامت شهروندان جهت جلوگیری از آبیاری اراضی زراعی دشت جنوب تهران با پساب‌های آلوده تهیه و جهت بررسی و تصویب به شورا ارائه دهد.

ماده ۲۸: به منظور تأمین آب مورد نیاز و افزایش راندمان آبیاری فضای سبز و پارک‌ها، شهرداری موظف است با همکاری و هماهنگی کلیه دستگاه‌های اجرایی ذیربط طرح عملیاتی «استفاده از آب خام و احیاء قنات و سایر منابع آبی با اتخاذ روش‌های نوین علمی در زمینه آبیاری فضای سبز» را طی سال اول برنامه تهیه و به شورا ارائه نماید (۳۱۰۶).

بخش نهم: ارتقاء سطح سلامت، بهداشت و محیط زیست شهری (۳۲)

ماده ۲۹: شهرداری موظف است به عنوان مدیریت اجرایی پسماندهای عادی و ویژه، ضمن ارائه «برنامه عملیاتی و تفصیلی مدیریت پسماند»، ظرف سه ماه اول برنامه به شورا، نسبت به شناسایی و اجرای فرایند اصولی مدیریت پسماند (کاهش تولید، تفکیک از مبدأ، ذخیره سازی، جمع آوری و حمل، پردازش، بازیافت و دفع اصولی و مراقبت های پس از دفع پسماندهای تولیدی) با در نظر گرفتن ویژگی ها و پتانسیل های شهر و نیز استفاده از فن آوری های نوین اقدامات ذیل را انجام دهد.^۱ (۳۲۰۱-۳۲۰۲-۳۲۰۳) (مطابق نقشه های شماره ۹ و ۱۰)

الف) با هدف اصلاح الگوی مصرف و حفظ منابع و سرمایه های طبیعی^۲، بر اساس برنامه پنج ساله مصوب نسبت به تهیه برنامه اجرایی طرح آموزش، فرهنگ سازی شهروندان و تفکیک از مبدأ به نحوی اقدام نماید که کل پسماند (خشک ارزشمند، تر و ویژه) تفکیک و جمع آوری شده در مبدأ از ۱۴ درصد کنونی به ۳۰ درصد، در پایان برنامه افزایش یابد.

تبصره ۱: برنامه اجرایی طرح آموزش، فرهنگ سازی شهروندان و تفکیک در مبدأ باید به گونه ای تهیه و اجرا گردد که تا پایان برنامه، کل جمعیت شهر تهران تحت پوشش طرح تفکیک از مبدأ قرار گرفته و آموزش مستمر و جلب مشارکت حداکثری شهروندان با همکاری سایر دستگاه ها و با هدف کاهش تولید پسماند و مشارکت بیشتر در اجرای طرح های تفکیک در مبدأ در دستور کار قرار گیرد و به نحوی اقدام شود که با پیشنهاد و پیگیری، تصویب و اجرای ضوابط فنی و قوانین مورد نیاز، انباشت و جمع آوری مخلوط پسماند مطابق با بند الف محقق شده و از تفکیک و جداسازی در مسیر جلوگیری به عمل آید.

ب) میزان پسماند جمع آوری شده و حمل آن با روش مکانیزه از ۸۰ درصد موجود (معادل ۵۲۰۰ تن در روز) به ۹۰ درصد در روز در پایان برنامه افزایش یابد.

پ) ضمن انجام مطالعات جامع و بهره گیری از توان کارشناسان مجرب داخلی و خارجی جهت شناسایی تکنولوژی های مناسب برای بازیافت پسماندهای تر و تولید کودهای کمپوست، متناسب با ویژگی های کمی و کیفی پسماندهای تولیدی به نحوی اقدام نماید که میزان پسماندهای بازیافت شده در مقصد (تر، خشک و ریجکت) نسبت به کل پسماند تولیدی از ۵۰ درصد موجود به ۸۰ درصد در روز در پایان برنامه افزایش یابد.

تبصره ۲: در طول برنامه ضمن انجام ارزیابی های محیط زیستی قبل از اجرای کلیه پروژه ها همه استانداردهای زیست محیطی در ایجاد تاسیسات پسماند را رعایت نموده و همچنین نسبت به استانداردسازی کلیه محصولات تولیدی توسط شهرداری اقدام نماید.

ت) باتوجه به اثرات مخرب زیست محیطی ناشی از دفن غیر اصولی پسماند^۳، ضمن تعطیلی دفن غیربهداشتی پسماند، نسبت به کاهش میزان دفن پسماندها از ۵۰ درصد کنونی به حداکثر ۲۰ درصد و به صورت بهداشتی تا پایان برنامه اقدام نماید.

^۱ با توجه به مفاد قانون مدیریت پسماند مصوب سال ۱۳۸۳ و آیین نامه اجرایی آن

^۲ با توجه به مفاد ماده ۴ آیین نامه اجرایی قانون مدیریت پسماند مصوب سال ۱۳۸۳

^۳ در راستای تحقق مفاد آیین نامه اجرایی بند الف ماده ۱۹۳ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران

تبصره ۳: با هدف ساماندهی و کنترل گازهای گلخانه‌ای ناشی از دفن پسماند طی سال‌های گذشته، ضمن انجام مطالعات لازم و استفاده از پتانسیل‌های قانونی و همکاری با وزارت نیرو، نسبت به اجرای کامل پروژه استحصال گاز متان از محل دفن و تولید برق تا پایان برنامه اقدام نماید. همچنین لازم است با رعایت مسائل فنی نسبت به تبدیل مراکز دفن به فضای سبز و افزایش سطح آن از ۴۰۰ هکتار موجود به ۶۰۰ هکتار اقدام گردد.

ث) طی سال اول برنامه نسبت به تهیه «برنامه عملیاتی مدیریت پسماندهای ساختمانی و عمرانی» و تایید آن در شورا به نحوی اقدام نماید که تا پایان برنامه، فرایند جمع‌آوری و بازیافت اصولی این پسماندها در شهر تهران اجرایی گردد. در این راستا مقدار بازیافت پسماندهای عمرانی و ساختمانی از ۱۲۰۰۰ تن موجود در روز به ۲۸۰۰۰ تن در روز برسد.

ج) در جهت تأمین منابع مالی پایدار و بهبود عملکرد در کلیه بخش‌های مدیریت پسماند، با لحاظ مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، ضمن استفاده حداکثری از ظرفیت‌های قانونی موجود (از جمله بهای خدمات مدیریت پسماند، اعتبارات دولتی خرید تضمینی برق تولیدی از زیست توده و اعتبارات بین‌المللی خرید امتیاز کاهش میزان کربن)، نسبت به تهیه طرح توجیه فنی و اقتصادی برای پروژه‌های مدیریت پسماند با پیش‌بینی نحوه تأمین منابع مالی، در سال اول برنامه و ارائه آن به شورا اقدام نماید.

چ) استحصال انرژی از پسماند با استفاده از روش‌های نوین و سازگار با محیط زیست و با تأمین منابع مالی مورد نیاز از پسماندهای تولیدی و محل‌های دفن، از ۵ مگاوات موجود به ۲۰ مگاوات بر ساعت تا پایان برنامه برسد.

ماده ۳۰: شهرداری موظف است، در راستای فرهنگ‌سازی و نهادینه شدن شاخص‌های توسعه پایدار، ارتقای سطح آگاهی‌های زیست محیطی شهروندان، ایجاد الگوی صحیح فرهنگی در حوزه محیط زیست و جلب مشارکت حداکثری شهروندان در جهت بهبود کیفیت محیط زیست شهری، نسبت به تدوین «برنامه عملیاتی آموزش سلامت، ایمنی و زیست محیطی شهروندان تهران» در سال اول برنامه با بهره‌گیری از کلیه پتانسیل‌های موجود از جمله صدا و سیما و سایر رسانه‌های دیداری، شنیداری اقدام و به شورا ارائه نماید (۳۲۱۱).

ماده ۳۱: به منظور حفظ بهداشت و جلوگیری از افزایش جمعیت حیوانات بلاصاحب و ناقل بیماری به انسان در محدوده شهر تهران، شهرداری موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی مسئول و در چارچوب قوانین و مقررات موضوعه با رعایت حقوق حیوانات در سال اول برنامه، «برنامه اجرایی و عملیاتی کنترل جمعیت بلاصاحب و ناقل بیماری به انسان با استفاده از راهکارهای مختلف اعم از عقیم‌سازی، مبارزه بیولوژیک و حذف فیزیکی» تهیه و جهت اجرا طی سال‌های برنامه به شورا ارائه نماید (۳۲۰۵).

ماده ۳۲: شهرداری موظف است ضمن ارتقاء نظام مدیریت محیط‌زیست نسبت به ایجاد ساز و کارهای مناسب جهت پایش و ارزیابی اثرات پروژه‌های عمران شهری (قبل، حین و بعد) از نظر شاخص‌های سلامت، ایمنی و زیست محیطی شهر تهران نسبت به تهیه پیوست زیست محیطی، سلامت، ایمنی، فرهنگی و اجتماعی کلیه پروژه‌های شهری اقدام نماید (۳۲۰۶).

ماده ۳۳: شهرداری موظف است، به منظور حفظ ذخایر زیستی و تقویت شبکه اکولوژیکی کلانشهر تهران ضمن حفاظت و جلوگیری از تخریب فضاهای سبز و روددره‌های طبیعی و اراضی ارتفاعات جنوبی البرز، نسبت به ایجاد و توسعه فضاها و محورهای سبز در شهر تهران اقدام و با همکاری سازمان حفاظت از محیط زیست دستورالعمل لازم در جهت تقویت حفاظت از مناطق حفاظت شده و پارک‌های ملی اطراف تهران و افزایش نقش اکولوژیکی این مناطق بر اکوسیستم شهر تهران را در سال اول برنامه تدوین و پس از تایید شورا به اجرا درآورد.

ماده ۳۴: شهرداری موظف است ضمن اجرای مصوبه ثبت میراث طبیعی شهر نسبت به حفاظت از تنوع زیستی و میراث طبیعی شهر و همچنین شناسایی و ثبت آثار طبیعی تهران با همکاری سازمان حفاظت از محیط زیست و سایر دستگاه‌های ذیربط اقدام نماید.

ماده ۳۵: شهرداری موظف است نسبت به تدوین «برنامه عملیاتی ارتقاء کیفیت محیط زیست شهر تهران» و «تدوین معیارها و شاخص‌های زیست‌محیطی و توسعه پایدار شهری» تا پایان سال اول برنامه و اخذ مصوبه شورا و سایر مراجع قانونی ذیربط اقدام و در جهت اجرایی نمودن آن نیز، با همکاری و تعامل با سایر دستگاه‌های دولتی و غیردولتی تا پایان برنامه اقدامات لازم را پیگیری و انجام دهد.

ماده ۳۶: شهرداری موظف است، تعداد سرویس‌های بهداشتی عمومی را به ازای هر ۱۰۰۰ نفر یک چشمه و از ۴۵۰۰ چشمه موجود به ۱۰۰۰۰ چشمه، با تأکید بر الگوی مشخص، توسعه سرویس‌های بهداشتی مکانیزه و سرویس‌های بهداشتی معلولین و مکان‌یابی آنها در معابر و مناطق پر ازدحام شهر، تا پایان برنامه افزایش دهد (۳۲۰۷).

ماده ۳۷: شهرداری موظف است^۱ به منظور جلوگیری از تداخل غیرضروری و نامناسب کاربری‌ها، ارتقاء کیفیت و کارایی محیط شهری و ساماندهی پهنه‌های کار و فعالیت در سطح شهر تهران، با استفاده از ظرفیت‌های تشکلی صنفی و با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی ذیربط، نسبت به ساماندهی اصولی صنایع و مشاغل آلاینده شهری طی برنامه به نحوی اقدام نماید که ضمن اینکه نسبت صنایع و مشاغل مزاحم ساماندهی شده به کل صنایع و مشاغل مزاحم و آلاینده شهری شناسایی شده از ۷۰ درصد کنونی به ۹۰ درصد افزایش یابد و اقدامات ذیل را نیز محقق نماید (۳۲۰۸).

الف) در زمینه شناسایی و انتقال صنایع و مشاغل مزاحم و آلاینده شهری، تعداد رسته‌های مشمول انتقال از ۵۲ رسته به ۶۱ رسته شغلی تا پایان برنامه افزایش یابد.

ب) در زمینه بهسازی مشاغل و صنوف و تدوین شاخص‌ها، تعداد رسته‌های مشمول بهسازی از ۱۰ رسته به ۱۰۰ رسته و نسبت رسته‌های استانداردسازی شده به کل رسته‌های مزاحم از ده درصد کنونی به ۹۰ درصد تا پایان برنامه افزایش یابد.

^۱ضمن اجرای مصوبه «طرح جامع ساماندهی صنایع، صنوف و مشاغل شهر تهران» - شورا - ۱۳۹۲

پ) در زمینه تسهیل در مراکز اقتصادی شهر تهران، رسته‌های ملزم به ساماندهی در مجتمع‌های صنفی خدماتی از ۵ رسته به ۶۵ رسته در پایان برنامه افزایش یابد.

ت) به منظور ساماندهی جایگاه‌های عرضه مطبوعات، طراحی و ساخت جایگاه‌های جدید با الگوی طراحی یکسان در سطح شهر به منظور ارائه مطلوب مطبوعات کشور در سال اول برنامه اقدام نماید.

ماده ۳۸: شهرداری موظف است^۱ نسبت به بهینه سازی مصرف منابع پایه شامل آب، برق، گاز و مواد اولیه و همچنین کاهش تولید پسماند و استفاده از وسایل بسته بندی و ظروف تجدیدپذیر و سازگار با محیط زیست در فضاهای عمومی شهری و ساختمان‌ها و تأسیسات تحت مالکیت شهرداری و انجام بستر سازی لازم برای استفاده حداکثری از انرژی‌های تجدیدپذیر اقدام نماید (۳۲۰۹).

الف) افزایش نسبت ساختمان‌های تحت پوشش طرح‌های کاهش مصرف انرژی به کل ساختمان‌های شهرداری، از ۱۹ درصد کنونی به ۶۰ درصد تا پایان برنامه.

ماده ۳۹: شهرداری مکلف است^۲ ظرف سال اول برنامه نسبت به ارائه ساختار سازمانی مناسب واحد محیط زیست و توسعه پایدار شهر با استفاده از امکانات موجود و عدم گسترش تشکیلات و نیروی انسانی جدید اقدام و جهت تایید به شورا ارائه نماید.

ماده ۴۰: شهرداری مجاز است با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست در راستای پایش مستمر انواع آلاینده های زیست محیطی و جلوگیری از منابع انتشار آنها و عوامل تخریب محیط زیستی سالانه نسبت به پایش محیط زیست (هوا، آب، خاک و تنوع زیستی) در شهر تهران اقدام و گزارش پایش را هر شش ماه یکبار به شورا ارائه نماید.

ماده ۴۱: شهرداری موظف است به نحوی اقدام نماید که تا پایان برنامه، امکان اجرای عملیات برف‌روبی با استفاده از فناوری‌های نو، مواد و تجهیزات سازگار با محیط زیست و کاهش حداکثری استفاده از نمک و مواد مخرب محیط زیستی از میزان فعلی به میزان ۱۵ درصدی در هر سال عملیاتی نماید (۴۱۰۳).

^۱ در راستای اجرای مفاد ماده ۱۹۰ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران

^۲ در راستای اجرای ماده ۶۰ قانون برنامه چهارم توسعه جمهوری اسلامی ایران و سایر قوانین موضوعه

بخش دهم: زیباسازی و هویت بخشی سیما و منظر شهری (۱۱)

ماده ۴۲: شهرداری موظف است به منظور احیاء و صیانت از میراث ارزشمند تاریخی، مذهبی و فرهنگی با همکاری دستگاه‌های اجرایی مسئول و با لحاظ مشارکت در نحوه بهره‌برداری بهینه و مناسب این اماکن و فضاهای ارزشمند، نسبت به «ساماندهی وضعیت گورستان‌های متروکه و فعال واقع در محدوده شهر تهران» و «ساماندهی و احیاء آرامستان‌ها با رویکرد تقویت نمادهای اسلامی-ایرانی»، به نحوی اقدام نماید که نسبت آرامستان‌های متروکه، تاریخی و ارزشی ساماندهی و بهسازی شده به کل این آرامستان‌های موجود، از ۳/۷۵ درصد در وضع موجود به ۱۰۰ درصد تا پایان برنامه افزایش یابد (۱۱۰۱).

ماده ۴۳: شهرداری موظف است به منظور ارتقاء کیفی هنرهای محیطی با اولویت هنرهای شهری ماندگار و با بهره‌گیری از آموزه‌های اسلامی ایرانی، به نحوی اقدام نماید که تعداد آثار حجمی سطح شهر تهران از ۵۷۰ مورد به ۱۱۰۰ مورد و مساحت نقاشی‌های دیواری و گرافیک محیطی ایجاد شده از ۱۷۵۰۰۰ متر مربع کنونی به ۲۷۵۰۰۰ متر مربع تا پایان برنامه افزایش یابد (۱۱۰۲).

ماده ۴۴: شهرداری موظف است به منظور ارتقاء کیفیت سیما و منظر شهری نسبت به اجرا و تکمیل «طرح نورپردازی شهر تهران» اقدام و مساحت نورپردازی بناهای سطح شهر تهران را از ۲۵۰۰۰ متر مربع کنونی به ۵۰۰۰۰ متر مربع تا پایانه برنامه افزایش دهد (۱۱۰۴).

ماده ۴۵: شهرداری موظف است به منظور ارتقای هویت شهری با تاکید بر تقویت خاطره‌های جمعی به نحوی اقدام نماید که مساحت فضاهای مرمت و بازسازی شده با هویت تاریخی - ارزشی در شهر تهران از ۱۸۵۰۰ متر مربع کنونی به ۳۰۰۰۰ متر مربع تا پایان برنامه افزایش یابد (۱۲۰۲).

ماده ۴۶: شهرداری موظف است به منظور تقویت زندگی شهری با تمرکز بر شهر پیاده‌مدار به نحوی اقدام نماید که مساحت میادین و معابر ساماندهی شده در شهر از ۶۰۰۰۰ متر مربع کنونی به ۱۰۰۰۰۰ متر مربع در پایان برنامه افزایش یابد (۱۱۰۴).

ماده ۴۷: با توجه به تأثیر ارتقاء کیفیت سیما و منظر شهری بر رفاه شهروندان و بهبود کیفیت زندگی در شهر، شهرداری موظف است نسبت به تهیه «برنامه عملیاتی زیباسازی شهر تهران» ذیل طرح‌های جامع و تفصیلی و با هماهنگی معاونت شهرسازی و معماری در سال اول برنامه اقدام و جهت تأیید به شورا ارائه و نسبت به اجرای آن تا پایان برنامه اقدام نماید (۱۱۰۳).

بخش یازدهم: تأمین مناسب نیازهای شهروندان در زمینه خدمات شهری (۶۱)

ماده ۴۸: شهرداری موظف است به منظور تأمین نیازها و ساماندهی خدمات شهری، در راستای سیاست توزیع متوازن فضاهای خدماتی و تجاری متناسب با نیاز شهروندان، اقدامات زیر را به انجام رساند (۶۱۰۱):

الف) نسبت به توسعه مراکز تهیه و توزیع کالاهای مصرفی خانوار با رویکرد محله محوری و ارائه خدمات ارزان قیمت به شهروندان اقدام نماید.

ب) افزایش تعداد میادین و بازارهای شهرداری از ۱۸۱ میدان و بازار (۱۵ میدان و ۱۶۶ بازار) موجود به ۲۴۰ میدان و بازار (۱۸ میدان و ۲۲۲ بازار) تا پایان برنامه (نقشه شماره ۱۱).

پ) افزایش میزان عرضه محصولات کشاورزی، دامی و مواد غذایی از ۸۴۰۰۰۰ تن موجود در سال به ۱۲۰۰۰۰۰ تن در سال تا پایان برنامه.

ت) افزایش میزان محصولات میوه و تره بار بسته بندی عرضه شده از ۱۶۰۰۰ تن کنونی به ۵۰۰۰۰ تن در سال تا پایان برنامه.

ث) افزایش میزان محصولات ارگانیک عرضه شده از ۲۲۰۰ تن کنونی به ۳۱۰۰ تن در سال تا پایان برنامه.

ج) افزایش میزان محصولات درجه بندی شده به ۲۷۰۰۰۰ تن در سال تا پایان برنامه.

چ) نسبت به راه اندازی سیستم فروش غیر حضوری در میادین و بازارهای میوه و تره بار شهر تهران به نحوی اقدام نماید که در هر سال پنج درصد و در طول برنامه به میزان بیست درصد از کل فروش افزایش یابد.

ح) در راستای ارتقاء امنیت شغلی نسبت به ساماندهی، فرهنگ سازی رفتاری و ارتقاء بهداشت کارگران در میادین و بازارهای تحت پوشش و نظارت شهرداری با تاکید بر آموزش، بیمه، احراز هویت، شناسنامه دار کردن کارگران و تکریم مراجعان به نحوی اقدام نماید که تا پایان برنامه تمامی کارگران شاغل در این مراکز از این امکانات برخوردار و بهره مند گردند.

خ) با توجه به تاکید این برنامه بر حفظ رویکرد خدمات رسانی ارزان و سهل الوصول، ارتقاء سرانه های سلامت عمومی در شهر تهران، تنظیم قیمت چرخه توزیع کالا و خدمات و کمک به اقتصاد خانواده، به نحوی اقدام شود که با سرمایه گذاری بخش خصوصی، سهم استفاده کنندگان از خدمات فروشگاه های شهروند از ۴ درصد کنونی به ۱۴ درصد تا پایان برنامه افزایش یابد.

خ) سهم فروش الکترونیک شرکت شهروند تا پایان برنامه به ۱۵ درصد (در هر سال ۳ درصد) از کل فروش برسد.

د) در سال های برنامه نسبت به جایگزینی کیسه های پارچه ای و نایلکس تجزیه پذیر در تمام فروشگاه های شهروند و میادین میوه و تره بار اقدام نماید.

ذ) نسبت به مطالعه و امکان سنجی ایجاد میادین میوه و تره بار و فروشگاه‌های بزرگ و جامع شهروند با استفاده از ظرفیت خطوط قطار شهری و مجتمع‌های ایستگاهی و همچنین در مبادی ورودی شهر و با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، تا پایان سال اول برنامه اقدام نماید.

تبصره: شهرداری موظف است^۱ با همکاری و تعامل با سایر دستگاه‌ها (از جمله وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی)، با شناسایی راهکارهای اجرایی مناسب و در قالب برنامه جامع ضمن به حداقل رساندن قیمت محصولات، نظارت کیفی و بهداشتی بر کلیه مراحل تأمین، نگهداری، فرآوری، بسته‌بندی، حمل و نقل، عرضه و توزیع این محصولات را با تأکید بر فن‌آوری‌های نوین و اختصاص تسهیلات و انجام اقدامات ترغیبی و تشویقی جهت عرضه و فروش محصولات غذایی طبیعی، سالم، ارگانیک و فعالیت در زمینه گسترش آگاهی شهروندان در خصوص محصولات یاد شده و مصرف آنها و کنترل استانداردهای کیفیت و اندازه‌گیری بقایای سموم و نیترات‌ها در نمونه محصولات کشاورزی عرضه شده و با هدف ارتقاء امنیت غذایی و سلامت محصولات عرضه شده، به نحو مناسب و منطبق با استانداردهای موجود افزایش دهد و گزارش عملکرد این تبصره را هر شش ماه به شورا تقدیم نماید.

ماده ۴۹: شهرداری موظف است طرح موضوعی «ساماندهی و توسعه مراکز عمده فروشی، توزیع مواد غذایی و میادین میوه و تره بار» را حداکثر تا سال اول برنامه تهیه و به شورا ارائه نماید (۶۱۰۱).

ماده ۵۰: با توجه به کمبود زمین برای افزایش ظرفیت دفن اموات در شهر تهران، شهرداری ضمن انجام اقدامات ذیل موظف است در سال اول برنامه نسبت به انجام مطالعات لازم و تملک ظرفیت‌های شناسایی شده و گزینه‌های موجود برای آرامستان‌های جدید به مساحت ۲۵۰ هکتار با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی، در پیرامون شهر اقدام نماید (۶۱۰۱).

الف) نسبت قبور فراهم شده به مورد نیاز، طی پنج سال آینده از ۷۰ هزار عدد موجود به ۳۵۰ هزار عدد تا پایان برنامه افزایش یابد. بدیهی است این تعداد جدای از میزان دفن روزانه طی هر سال برنامه خواهد بود.

ب) هماهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران و دستگاه‌های ذیربط جهت ساماندهی گلزار منور شهدا بویژه شهدای گمنام تا پایان سال اول برنامه و نسبت به اجرای آن در طول سال‌های برنامه اقدام نماید و همچنین نسبت به ارائه خدمات مطلوب کمی و کیفی به زائران بهشت زهرا را با هدف ایجاد رضایتمندی حداکثری در دستور کار خود قرار دهد.

پ) ضمن توسعه خدمات رسانی الکترونیک، افزایش فعالیت‌های فرهنگی با هدف تاثیر گذاری بر اقشار مختلف را در به زائران بهشت زهرا را در دستور کار خود قرار دهد.

ماده ۵۱: شهرداری موظف است در خصوص اصلاح و تکمیل سیستم زهکشی، جمع‌آوری و انتقال آب‌های سطحی طی سال‌های برنامه با استفاده از مصالح و روش‌های نوین زهکشی و دفع آب‌های سطحی در معابر و پیاده‌روها استفاده نماید (۴۱۰۳).

^۱ در راستای مصوبه «دستورالعمل کنترل کیفی محصولات ارائه شده در میادین میوه و تره‌بار شهرداری تهران» - شورا - سال ۱۳۸۸

ماده ۵۲: شهرداری موظف است^۱ به منظور ایجاد هماهنگی و برنامه‌ریزی در اجرای پروژه‌های خدماتی و زیربنایی، رفع مشکلات ترافیکی ناشی از حفاری معابر و کاهش هزینه‌ها و با توجه به پرداخت سهم دولت و هماهنگی دستگاه‌های خدماتی، نسبت به تکمیل مطالعات و احداث طرح پیلوت تونل مشترک تأسیسات شهری مطابق با اولویت‌های «طرح جامع شبکه تونل‌های مشترک تأسیسات شهری تهران» اقدام و بدین طریق زمینه تسهیل بهره‌برداری، نگهداری و مدیریت یکپارچه تأسیسات شهری را بر اساس قوانین و ضوابط مصوب مراجع ذی‌ربط فراهم نماید (۶۱۰۲).

^۱ در اجرای اصلاحیه قانون احداث تونل مشترک تأسیسات شهری - مجلس شورای اسلامی - ۱۳۸۹

٤ | احكام حوزه مأموریتی
ایمنی و مدیریت بحران

مقدمه

نقش و جایگاه مدیریت و برنامه ریزی شهری به عنوان یک فرایند عقلانی، منظم، آینده نگر، نهاد گرا، مشارکت محور و معطوف به تحقق اهداف مشخص در مدیریت بحران شهری در قالب مقوله هایی از جمله آمادگی شهر و شهروندان، انجام فعالیت های پیشگیرانه و کاهش اثر مبتنی بر تفکر خطر محوری، ایجاد نظام سازمانی و تشکیلاتی و زیر ساخت های اولیه و حداقلی برای مقابله با حوادث احتمالی، طراحی نظام بازسازی و بازتوانی قابل تعریف می باشد. همانطور که در حال حاضر نظام برنامه ریزی ایمنی و مدیریت بحران در جهان در چارچوب اسناد و تجارب بین المللی گذر از تفکر بحران محوری و تمرکز بر انجام فعالیت های پیشگیرانه را در کانون توجه خود دارد.

وجود برخی وظایف و تکالیف مصرح در ذیل اسناد و قوانین فعلی ملاک عمل در حیطه نظام مدیریت شهر تهران از جمله بند "د" ماده ۹ قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۸۷ مبنی بر وظیفه مندی شهردار تهران برای مدیریت بحران شهر تهران و بند ۱۴ ماده ۵۵ و ماده ۸۴ قانون شهرداری مبنی بر وظیفه شهرداری برای تامین ایمنی شهر و شهروندان در برابر خطر آتش سوزی و سیل از مهمترین مبانی و اسناد قانونی این حوزه ماموریتی تلقی می شود. لازمه تحقق این وظایف پیش بینی نظام تشکیلاتی، تجهیزاتی، نیروی انسانی و منابع اعتباری در ساختار اداره امور شهر تهران می باشد. در واقع شهرداری تهران در زمینه مدیریت بحران بیشتر نقش هماهنگ کننده فعالیت دستگاه های اجرایی محلی و واحدهای تابعه برای تحقق امور مرتبط با مدیریت بحران را بر عهده دارد و در زمینه ایمنی و آتش نشانی کلیه فرایندهای سیاست گذاری، برنامه ریزی، امور اجرایی، عملیاتی و نظارت را به عنوان مجری به عهده دارد. برنامه توسعه و مدیریت شبکه آب های سطحی و ایمن سازی شهر در برابر سیلاب نیز در این ماموریت دیده شده است.

با توصیف ضرورت ها و سازوکارهای قانونی و ظرفیت های موجود، رویکرد اساسی در تدوین برنامه حوزه ماموریتی ایمنی و مدیریت بحران معطوف به جهت گیری های راهبردی ذیل است:

- توسعه شبکه زیرساخت های مناسب و رویکرد پیشگیرانه برای مدیریت بحران های طبیعی و انسان ساز؛
- کاربست اصول پدافند غیرعامل در شهر تهران؛
- ارتقاء نقش شهروندان در مدیریت بحران؛
- ایمنی سازی زیرساخت ها و شریان های حیاتی، حساس و مهم شهری؛
- نگهداشت دارایی های زیرساخت عمران شهری؛
- ایجاد نظام مدیریت واحد برای هماهنگی و یکپارچگی در امور مدیریت بحران، ایمنی و آتش نشانی شهر تهران؛
- برنامه ریزی و اعمال مدیریت بحران اجتماع محور و نهاد گرا از طریق نهادسازی محلی، توانمندسازی قابلیت واکنش اضطراری و سازمان دهی و تجهیز تشکلهای محله ای؛
- استمرار رویه های موفق و کلیدی و اصلاح و بازنگری در ساختارها و سازوکارهای نارکارآمد به منظور ارتقاء اثربخشی و پاسخده بودن؛
- عدالت محوری و تمهید شرایط مناسب به منظور تحت پوشش قراردادن کلیه شهروندان از اقدامات و تسهیلات ایمنی و مدیریت بحران؛

بخش دوازدهم: ایمن سازی شهر در برابر سوانح طبیعی و انسان ساز (۴۱)

ماده ۵۳: شهرداری موظف است در راستای تحقق افزایش ضریب ایمنی در ساخت وسازهای جدید، ضوابط، مقررات و محدودیت‌های ساخت و ساز را در عرصه‌های با شرایط ناپایدار ژئوتکنیکی، مستعد لغزش، شیب بسیار تند و محدوده‌های گسلی با هماهنگی و همکاری کلیه دستگاه‌های اجرایی ذیربط و مراکز علمی مرتبط ظرف سال اول برنامه تدوین و اعمال نماید^۱ و در این جهت اقدامات ذیل را به انجام رساند: (۴۱۰۱).

الف) به روز رسانی و تدقیق و یکپارچه سازی مکانی و سازوکارهای رفتاری گسل‌های شهر تهران به نحوی که تا پایان برنامه، تمامی محدوده‌های گسلی شناسایی شود.

ب) تهیه نقشه پهنه بندی خطر زمین لغزش برای شهر تهران تا پایان سال دوم برنامه و ایمن سازی پهنه‌های با خطر بسیار زیاد تا پایان برنامه.

تبصره: ضوابط، مقررات و محدودیت‌های قابل اعمال موضوع این ماده توسط کارگروهی متشکل از معاونت شهرسازی و معماری، سازمان پیشگیری و مدیریت بحران، معاونت خدمات شهری، معاونت فنی و عمرانی تدوین و پس از تایید شورای عالی فنی شهرداری تهران و تصویب شورا، توسط شهردار تهران جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

ماده ۵۴: شهرداری موظف است در راستای رعایت ضوابط و مقررات ملی ساختمان با همکاری سازمان نظام مهندسی ساختمان و سایر دستگاه‌های ذیربط نسبت به برقراری سازوکارهای لازم برای اجرای شیوه نامه فنی گودبرداری‌های ساختمانی شهر تهران و نظارت بر آن به عنوان بخش الزام آور فرآیند ساخت و ساز^۲ در سال اول برنامه اقدام نماید (۴۱۰۲).

ماده ۵۵: شهرداری موظف است، به منظور رعایت اصول، ضوابط و مقررات ایمنی در ساخت و ساز و فضاهای شهری، ارتقاء ایمنی ساختمان‌های شهر و توانمندسازی شهروندان برای مقابله با حوادث احتمالی، تا پایان برنامه اقدامات زیر را انجام دهد (۴۱۰۲).

الف) ارائه لایحه ارتقا سطح ایمنی ساختمان‌ها و فضاهای شهری به منظور تامین زیر ساخت‌های حقوقی، آئین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، فرآیندها و منابع لازم تا پایان سال اول برنامه به شورا

ب) ارتقاء فرهنگ ایمنی و آموزش شهروندان تهرانی با همکاری معاونت فرهنگی و اجتماعی، سازمان پیشگیری و مدیریت بحران و سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی بگونه‌ای که این پوشش تا انتهای برنامه ۲۰ درصد از جمعیت بالغ شهری (سالیانه ۴٪) افزایش یابد.

^۱ بند ششم سیاست‌های کلی نظام در حوزه پیشگیری و کاهش اثرات سوانح طبیعی و حوادث غیرمترقبه مصوب ۱۳۸۴

^۲ مبنی بر مصوبه شورا «ارتقای ایمنی تخریب و گودبرداری‌های ساختمانی شهر تهران» مصوب ۱۳۹۱

پ) ایجاد نظام بازرسی ایمنی و آتش نشانی با اولویت کلیه ساختمان‌ها و فضاهای شهری پرخطر^۱ و الزام مالکان نسبت به تجهیز آنها به سیستم‌های ایمنی و آتش نشانی به صورت مرحله‌ای از طریق ارائه لایحه و تصویب آن در شورا در سال اول برنامه.

ت) انجام تمهیدات لازم جهت ارتقاء ایمنی اماکن عمومی شهر از طریق فرهنگ سازی و ایجاد مکانیزم‌های تشویقی و مشارکت در تامین تجهیزات اولیه ایمنی و آتش نشانی اماکن عمومی، از جمله مساجد، مراکز آموزشی، حسینیه‌ها، سینماها، تئاتر، مراکز درمانی، تجمعی، ورزشی، کتابخانه‌ها، آسایشگاه سالمندان و مراکز تادیبی.

ث) کمک به گسترش مقاوم سازی عناصر غیره سازه‌ای در اماکن عمومی، درمانی، آموزشی و جمعیت پذیر.

ماده ۵۶: شهرداری موظف است به منظور تامین و رعایت ضوابط و مقررات ایمنی در برابر آتش سوزی و حوادث، تمهیدات و برنامه‌ریزی لازم برای بازبینی و اصلاح فرآیند صدور پروانه و گواهی‌های کلیه ساختمان‌ها، ایجاد بناها و تاسیسات شهری را به گونه‌ای انجام دهد که مقررات ملی ساختمان، پدافند غیر عامل و ضوابط ایمنی آتش نشانی به صورت کامل اجرا و سیستم‌ها و فناوری‌های نوین از جمله سیستم‌های ایمنی و آتش نشانی هشدار دهنده دود، حرارت و گاز و معابر خروج ایمن اعمال گردد. در این راستا، لایحه‌ای شامل ضوابط و استانداردهای به روز و بومی شده را در سال اول برنامه ارائه و پس از تصویب شورا از سال دوم برنامه عملیاتی می‌گردد (۴۲۰۳).

ماده ۵۷: شهرداری موظف است به منظور مدیریت صحیح آب‌های سطحی شهر، بر اساس شاخص‌های عملکردی مدیریت آب‌های سطحی و نقشه‌های توسعه‌ای (شبکه اصلی جمع‌آوری آب‌های سطحی، آشغالگیرهای موجود و پیشنهادی، رفع نقاط گلوگاهی، حوضچه‌های رسوبگیر درون شهری و حوضچه‌های رسوبگیر مدخل شهری) با هماهنگی دستگاه‌های ذیربط اقدام نماید (۴۱۰۳) (مطابق نقشه‌های شماره ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵) و مطابق پیوست شماره ۱ و ۲)

تبصره: شهرداری مکلف است «طرح جامع مدیریت آب‌های سطحی» مشتمل بر توسعه شبکه آب‌های سطحی با بکارگیری رویکردهای نوین مدیریت آب‌های سطحی و با انجام مطالعات میدانی و تدقیق جداول و نقشه‌ها، تدوین و در سال اول برنامه به شورا ارائه نماید.

ماده ۵۸: شهرداری موظف است^۲، «طرح جامع کاهش خطرپذیری سیلاب شهر تهران» را با همکاری وزارت نیرو و سایر نهادهای ذیربط، در سال اول برنامه تدوین و برنامه‌های اجرایی آن را پس از تصویب شورا، مطابق برنامه زمان‌بندی طرح مذکور، در سال‌های برنامه، اجرایی نماید. (۴۱۰۴).

^۱ مطابق بند ۱۴ ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها مصوب ۱۳۴۴

^۲ مطابق بند هشتم و نهم سیاست‌های کلی نظام در حوزه پیشگیری و کاهش اثرات سوانح طبیعی و حوادث غیرمترقبه مصوب ۱۳۸۴

ماده ۵۹: شهرداری موظف است به منظور حفظ کارایی و نگهداشت شبکه جمع آوری و هدایت آب های سطحی شهر تهران، نسبت به پیاده سازی نظام تعمیر و نگهداری با تأکید بر انجام بازدیدهای ادواری مستمر، تهیه شناسنامه فنی، طراحی و اجرای شبکه پایش و انجام تعمیرات موردی یا اساسی و با همکاری وزارت نیرو و سازمان هواشناسی، تمهیدات لازم را به عمل آورد (۴۱۰۳) (نقشه شماره ۱۶).

ماده ۶۰: شهرداری موظف است با هدف توسعه پایدار، ارتقای سطح ایمنی و زیست محیطی شهر تهران و در راستای مدیریت جامع احیاء و ساماندهی رودخانه ها و قنوات شهر تهران، نسبت به تدوین برنامه جامع احیاء و ساماندهی رودخانه ها مشتمل بر رود دره های کن، وردآورد، درکه، فرحزاد، دربند و دارآباد، با همکاری وزارت نیرو و سایر دستگاه های ذیربط اقدام تا ۱۸ ماه پس از ابلاغ برنامه و تا پایان برنامه نسبت به اجرای اولویت های آن مشتمل بر احیای رودخانه های متروکه، احیاء و ساماندهی رود دره های موجود، احداث دریاچه های مصنوعی و هم چنین پهنه های سبز شهری از طریق پساب تصفیه خانه های محلی فاضلاب، آبیهای سطحی و قنوات اقدام نماید.

ماده ۶۱: شهرداری به منظور کنترل ایمنی تاسیسات و زیر ساختهای حیاتی و مهم و فضاهای شهری در شهر، از طریق همکاری با دستگاههای ذیربط، «برنامه عملیاتی رعایت حرایم شبکه های برق، لوله های انتقال سوخت و سایر تاسیسات مهم شهری» را در سال اول برنامه تهیه و نسبت به رعایت قوانین موجود اقدام نماید.

ماده ۶۲: شهردار تهران مجاز است در صورت وقوع حوادث پیش بینی نشده شهر (سیل، طوفان، زلزله، آتش سوزی و موارد مشابه) از سر جمع اعتبارات نگهداشت و سرمایه ای حداکثر تا ۴٪ بودجه نقدی جهت کنترل اوضاع و واکنش اضطراری، هزینه عملیات مربوط را تأمین و پرداخت و گزارش عملکرد این ماده را به همراه تشریح عوامل موثر در وقوع حوادث مربوطه حداکثر ظرف مدت شش ماه جهت تصویب به شورا ارائه نماید.

بخش سیزدهم: بهبود سیستم ایمنی و مدیریت بحران

ماده ۶۳: شهرداری موظف است در راستای ایجاد مدیریت واحد برای آمادگی پایدار و اقدام موثر و فرماندهی در دوره بحران اقدامات زیر را انجام دهد (۴۲۰۱).

الف) تدوین و کاربست ضوابط مکانیابی، طراحی و ساخت، بازنگری و کاربست دستورالعمل بهره برداری و نگهداری از پایگاه های پشتیبانی، ویژه و معین مدیریت بحران با استفاده از تجارب جهانی و پایش وضع موجود تا پایان سال اول برنامه.

ب) توسعه و تجهیز پایگاه های پشتیبانی مدیریت بحران متناسب با تراکم جمعیت و توزیع و پراکنش منطقی آن در سطح شهر به نحوی که هر ناحیه حداقل یک پایگاه پشتیبانی، هر منطقه یک پایگاه ویژه و شهر چهار پایگاه معین مجهز و آماده به کار داشته باشد. بطوریکه مجموع این پایگاه ها از ۱۰۲ پایگاه ابتدای برنامه به ۱۵۰ پایگاه در انتهای برنامه برسد (مطابق نقشه شماره ۱۷).

ماده ۶۴: شهرداری موظف است، به منظور هوشمندسازی شهر و نهادهای مدیریت شهری، هشدار به موقع، اطلاع رسانی دقیق و به هنگام در زمان وقوع حادثه و مواجهه موثر با بحران های طبیعی و غیرطبیعی، «نظام یکپارچه اطلاعات و ارتباطات مدیریت بحران، اورژانس، آتش نشانی و ایمنی شهر تهران» را از طریق موارد ذیل عملیاتی نماید (۴۲۰۲).

الف) توسعه و تکمیل نظام پایه اطلاعات مدیریت بحران و ایمنی شهر بویژه در سامانه GIS و امکان برقراری ارتباط و تبادل اطلاعات تا سطح محلات شهر تا پایان برنامه.

ب) ارتقاء و توسعه سیستم مخابراتی، ارتباطی و فناوری ویژه نظام مدیریت بحران و آتش نشانی، از طریق مجهز نمودن پایگاه های پشتیبانی موجود و احداثی به سیستم ارتباط تصویری با مرکز فرماندهی بحران و سایر سیستم های ارتباطی خاص نظیر دریافت داده های برخط شتاب نگاری تا پایان برنامه.

پ) جایگزینی شبکه بیسیم آنالوگ با دیجیتال با اولویت حوزه مدیریت بحران و آتش نشانی و خدمات ایمنی در طول سه سال اول برنامه.

ت) ارتقاء سیستم ارزیابی سریع زلزله از طریق توسعه شبکه های فعال لرزه نگاری از ۱۳ مورد فعلی به ۳۰ ایستگاه و شبکه شتاب نگاری از ۱۰ مورد فعلی به ۵۰ ایستگاه و ایجاد ارتباط با سایر شبکه های لرزه نگاری دستگاه های مسئول تا پایان برنامه.

ماده ۶۵: شهرداری موظف است با همکاری سایر دستگاه ها در راستای بهره گیری چند منظوره از مراکز، فضاهای شهری و تأسیسات عمومی شهر برای اسکان و سایر نیازهای بحران، نسبت به پیش بینی مکان های مناسب برای تخلیه امن اضطراری شهروندان و راه های اضطراری در سطح شهر و ایجاد فضاهایی برخوردار از امکان انتقال و اسکان جمعیت متاثر از بحران در تهران به شرح زیر اقدام نماید (۴۲۰۶). (مطابق نقشه شماره ۱۸)

الف) مکانیابی اماکن مناسب برای تخلیه امن شهروندان تا پایان سال اول و آماده سازی در طول برنامه.

ب) تهیه نقشه تخلیه امن اضطراری از ۴۰ مورد فعلی به ۲۸۶ محله شهر تا پایان سال دوم برنامه و برای ۳۷۴ محله شهر تا پایان برنامه (مطابق نقشه شماره ۱۹).

پ) تکمیل «برنامه شبکه راه های اضطراری» تا پایان سال دوم برنامه با همکاری سایر نهادهای ذیربط و شورای نظامات برنامه ریزی شهر تهران و شورای عالی فنی شهرداری.

ماده ۶۶: شهرداری موظف است اقدامات لازم به منظور هماهنگی، تقویت نظام سازمانی، تشکیلاتی و یکپارچگی سیستم ایمنی و مدیریت بحران شهر تهران، در چارچوب سلسله مراتب مدیریت بحران کشور و سایر اسناد بالادست^۱ تمهید و تا پایان سال اول برنامه لایحه آن را تهیه و به شورا ارائه نماید (۴۲۰۳).

^۱ بند د ماده ۹ قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۸۷

ماده ۶۷: شهرداری موظف است، به منظور تامین بخشی از هزینه‌های ارائه خدمات ایمنی و آتش نشانی به شهروندان و در راستای تامین بهینه ایمنی شهر، طرح امکان سنجی «اخذ بهای خدمات ایمنی و آتش نشانی از واحدهای مسکونی، تجاری، اداری و سایر کاربری‌ها» را تا پایان سال اول برنامه تهیه و لایحه آن را به شورا ارائه نماید (۴۲۰۵).

ماده ۶۸: شهرداری موظف است، به منظور کاهش تصدی‌گری در انجام فعالیت‌های خدماتی و توانمندسازی و بسط حاکمیت کارفرمائی در اداره شهر، نسبت به انجام طرح امکان سنجی «خرید خدمات ایمنی و آتش نشانی و زیربخش‌های مربوطه به جای تولید»، تا پایان سال اول برنامه اقدام و لایحه آن را به شورا ارائه نماید.

ماده ۶۹: شهرداری موظف است، نسبت به تهیه طرح پیشگیری از وقوع آتش سوزی و برنامه عملیاتی ایمنی شهر در چارچوب اسناد بالادست و قوانین کشور تا پایان سال اول برنامه اقدام و به شورا ارائه نماید. یکی از خروجی‌های این اقدام تهیه «اطلس آسیب پذیری شهر از آتش سوزی» خواهد بود که بعد از تایید شورا مبنای برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری قرار می‌گیرد (۴۲۰۴).

ماده ۷۰: شهرداری موظف است، به منظور افزایش چابکی، هوشمندی و سرعت عمل جهت امداد رسانی موثر و کاهش زمان رسیدن به محل آتش سوزی و حادثه در محدوده شهر، اقدامات ذیل را انجام دهد (۴۲۰۴-۴۲۰۸).

الف) توسعه و تجهیز ایستگاه‌های آتش نشانی متناسب با بافت شهری و توسعه جغرافیای شهر بر اساس مکانیابی سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی به گونه‌ای که تا پایان برنامه از ۱۱۰ ایستگاه فعلی به حداقل ۱۴۵ ایستگاه توسعه یابد و نسبت به احداث و تجهیز ۵ ایستگاه ویژه پشتیبانی در ۵ پهنه شهر اقدام نماید (حداقل احداث سالیانه ۸ ایستگاه و جمعاً ۱۵۰ ایستگاه) (مطابق نقشه شماره ۲۰).

ب) ارتقا تجهیزات و بروز رسانی ناوگان و تجهیزات عملیاتی و فنآوری‌های اطلاعات و ارتباطات متناسب با توسعه ایستگاه‌ها و وضع موجود.

ت) ارتقا سطح مهارت و دانش آتش نشانان از طریق توسعه آموزش‌های کاربردی به گونه‌ای که میزان کارکنان آتش نشانی دارای مدرک کاردانی به بالا، تا پایان برنامه از وضع فعلی ۳۰ به ۶۰ درصد باشند.

ث) کاهش میانگین زمان رسیدن به محل آتش سوزی تا پایان برنامه از ۴:۲۶ دقیقه به ۴:۱۵ دقیقه.

ج) ارتقاء زمان پاسخگویی به ۹۰ درصد از حریق‌های شهری زیر ۶ دقیقه؛ از ۵۴ درصد فعلی به ۶۴ درصد در پایان برنامه.

ماده ۷۱: شهرداری موظف است، با هدف توانمندسازی و سازماندهی تشکلهای محله‌ای برای مشارکت به شیوه‌های امکان پذیر، ایجاد مدیریت‌های واجد شرایط و نهادسازی برای شرایط مدیریت بحران و اطفاء حریق و امداد و نجات و تجهیز آنها به امکانات اولیه از طریق اقدامات ذیل تا پایان برنامه عمل نماید (۴۲۰۵).

الف) تشکیل ۳۷۴ پایگاه محله‌ای مدیریت بحران و ۳۷۴ خانه ایمنی با عضویت شهروندان واجد شرایط در هر یک از سرای محله‌های شهر و مجهز به خانه ایمنی.

ب) توسعه کمی و کیفی آتش نشانان داوطلب آموزش دیده و آماده بکار در شهر به نحوی که به حداقل امکانات امدادی و اطفایی مجهز باشند و از ۷۳۰۰ نفر موجود به ۵۰۰۰۰ نفر برسد (مطابق نقشه شماره ۲۱).

پ) پایدارسازی و تشکیل تعداد گروه‌های داوطلب واکنش اضطراری محله (دوام) از ۴۴۵ گروه موجود به ۷۵۶ گروه (سالیانه ۶۲ گروه) (مطابق نقشه شماره ۲۲).

ت) افزایش گروه‌های مدیریت بحران در اماکن حائز شرایط بطوریکه این شاخص از ۱۰ درصد (۲۰۰۰ مکان از مجموع ۲۰۰۰۰) موجود به ۳۵ درصد برسد (سالیانه ۵ درصد).

ث) حمایت از ایجاد تشکلهای ایمنی و آتش نشانی و مدیریت بحران به ویژه با محوریت زنان و کودکان در چارچوب ضوابط و مقررات حاکم بر تشکیل سمن‌ها، به گونه‌ای که تا پایان برنامه، حداقل ۱۰ تشکل (سالیانه ۲ تشکل) در این زمینه سازمان‌دهی شود.

ماده ۷۲: شهرداری موظف است^۱، به منظور کاهش آسیب پذیری نقاط حاشیه‌ای شهر و سکونتگاه‌های غیررسمی و بافت‌های فرسوده شهری، نسبت به تهیه برنامه عملیاتی ایمنی و مدیریت بحران این مراکز سکونتگاهی در برابر حوادث با اولویت سیل، زلزله و آتش‌سوزی تا پایان سال اول برنامه اقدام نماید.

ماده ۷۳: شهرداری موظف است به منظور ایجاد و گسترش سیستم‌های مؤثر پیشگیری، مقاوم‌سازی و بهسازی لرزه‌ای پل‌ها، ساختمان‌ها، زیرساخت‌ها و ابنیه مهم و شریان‌های حیاتی و با توجه به پرداخت سهم دولت، امور زیر را با همکاری سازمان‌ها و دستگاه‌های ذیربط تدوین و اجرایی نماید (۴۲۰۴-۴۲۰۹):

الف) تهیه شناسنامه ابنیه فنی، پل‌ها و مراکز حساس و حیاتی شهر و تدوین برنامه اولویت‌بندی مداخله و کاهش خطر پذیری تا پایان سال دوم برنامه.

ب) مقاوم‌سازی ۵۰ دستگاه پل‌های شهر طبق اولویت‌های مشخص شده در نقشه شماره ۲۳ (مقاوم‌سازی پل‌های شهر تهران) و مطالعات مرحله اول آسیب پذیری لرزه‌ای پل‌های شهر تهران و بر اساس اقدامات تعیین شده در بند الف این ماده.

پ) استفاده از ظرفیت‌های بین‌المللی تامین مالی برای مقاوم‌سازی تاسیسات و زیرساخت‌های شهری

ت) اعمال قاطعانه ضوابط و مقررات خاص ساخت و ساز در پهنه‌های زلزله خیز و پرخطر

ماده ۷۴: شهرداری موظف است با همکاری سازمانها و نهادهای مربوطه نسبت به تدوین «برنامه عملیاتی کاهش خطرپذیری لرزه‌ای شهر تهران»^۱ تا سال دوم برنامه اقدام و جهت تایید به شورا ارائه دهد و جهت اجرایی نمودن آن به نحوی عمل نماید که در پایان برنامه مأموریت‌های مدنظر برنامه محقق شده باشد.

^۱ در راستای اجرایی شدن سند ملی توانمندسازی اسکان غیررسمی و حاشیه نشینی مصوب هیئت دولت

ماده ۷۵: شهرداری موظف است، با استفاده از روش‌های اتکائی و جبرانی انواع پوشش‌های حمایتی بیمه‌ای و حمایت‌های مالی و سازوکارهای تشویقی برای پیشگیری و جبران خسارات احتمالی حوادث برای شهر و شهروندان از طریق نهادهای ذیربط تمهیدات لازم را به انجام برساند.

ماده ۷۶: شهرداری موظف است، به منظور پیشگیری از بروز حوادث مربوط به سلامت، ایمنی و محیط‌زیست (HSE) در کلیه فعالیت‌های مدیریت شهری و حقوق شهروندی، از طریق موارد زیر اقدام نماید.

الف) همکاری دستگاه‌ها و نهادهای مسئول نسبت به نهادینه‌سازی الزامات HSE^۲ در کلیه فعالیت‌های مدیریت شهری در راستای صیانت از حقوق شهروندی.

ب) تدوین برنامه عملیاتی آموزش و فرهنگ‌سازی حوزه سلامت، ایمنی و محیط زیست HSE را با هدف پیشگیری و کاهش حوادث شهری و ارتقا ضریب ایمنی در سال اول برنامه.

پ) یکپارچه‌سازی و تجمیع سیستم‌های مدیریتی مرتبط با حوزه HSE تا پایان سال اول برنامه.

ت) تدوین شیوه‌نامه و ایجاد نظام مدیریت، بازرسی و نظارت بر عملکرد و فعالیت کلیه پیمانکاران شهرداری در راستای اجرای الزامات HSE و در چارچوب نظام فنی و اجرایی شهرداری، با هدف پیشگیری و کاهش حوادث تا پایان سال اول برنامه و عملیاتی نمودن آن از سال دوم برنامه.

ث) شناسایی، ارزیابی و بازنگری مستمر خطرات حوزه سلامت، ایمنی و محیط زیست شهرداری به منظور کاهش خطرات.

ج) ارائه گزارش عملکرد سالیانه اجرای برنامه‌های پیشگیرانه HSE شامل برآورد و محاسبات هزینه‌های اجتماعی حوزه سلامت، ایمنی و محیط زیست، به منظور آگاه‌سازی و پشتیبانی تصمیم‌گیری مدیران و اعضا شورا.

ماده ۷۷: شهرداری موظف است، به منظور تقویت زمینه‌های همکاری منطقه‌ای و بین‌المللی و تبادل نظر و استفاده از تجربیات و دانش فنی، موسسات و نهادهای بین‌المللی در حوزه مدیریت بحران، آتش‌نشانی و خدمات ایمنی، نسبت به شناسایی و عضویت در نهادها و مجامع بین‌المللی صاحب تجربه اقدام و هماهنگی‌های لازم برای ارتباط مستمر و موثر با آنها را با رعایت قوانین و مقررات انجام دهد.

ماده ۷۸: شهرداری موظف است، با هدف ارتقاء جایگاه شهر در نظام بین‌الملل و ارتقاء توانمندی و تربیت نیروهای حرفه‌ای نظام مدیریت بحران و واحدهای آتش‌نشانی شهر تهران، نسبت به ایجاد مراکز آموزش حرفه‌ای مطابق استانداردها و رویه‌های معمول بین‌المللی اقدام نماید، به گونه‌ای که تا پایان برنامه یک مرکز آموزش پیشگیری و مدیریت بحران و یک مرکز آموزش ایمنی و آتش‌نشانی فعال در کشور بوده و یکی از مراکز مهم آموزشی در منطقه و خاور میانه باشد (۴۲۰۸).

^۱ مطابق مصوبه «برنامه جامع کاهش خطرپذیری لرزه‌ای شهر تهران» شورا- سال ۱۳۷۸

^۲ HSE: Health, Safety, Environment

ماده ۷۹: شهرداری موظف است، به منظور تقویت و اعمال مدیریت واحد و یکپارچه در نظام مدیریت بحران و ایمنی شهر تهران، با هماهنگی دستگاه‌های مسئول نسبت به ایجاد «سامانه واحد ثبت، گزارش‌دهی، تحلیل و مدیریت حوادث شهری»، تا پایان سال اول برنامه اقدام و از سال دوم الزامات آن را عملیاتی نماید (۴۲۰۲).

ماده ۸۰: شهرداری موظف است، به منظور ایجاد آمادگی و پیش‌بینی‌های لازم برای مقابله با حوادث احتمالی و تمهید نیازهای اولیه و حیاتی حین و پس از بحران توسط دستگاه‌های اجرایی و حسب وظایف قانونی تعریف شده در نظام مدیریت بحران کشور، نسبت به ایجاد و راه‌اندازی تسهیلات و تجهیزات اضطراری پایه اعم از آب، برق و شبکه مطمئن و قابل جایگزینی را از طریق سازمان‌های مسئول پیگیری نماید.

تبصره: شهرداری مکلف است برآورد ظرفیت و تجهیزات اضطراری، تا پایان سال دوم برنامه تهیه و به منظور برنامه‌ریزی اقدامات لازم از طریق شورا در اختیار دستگاه‌های ذیربط قرار می‌گیرد.

ماده ۸۱: شهرداری موظف است، نسبت به تهیه طرح ایجاد «سامانه اعلام وضعیت اضطراری و آماده باش شهر» به شورای عالی مدیریت بحران کشور برای تصویب ارائه نماید (۴۲۰۲).

ماده ۸۲: شهردار تهران به‌عنوان رئیس شورای مدیریت بحران شهر تهران موظف است حداکثر تا پایان سال اول برنامه، به استناد طرح‌های جامع و تفصیلی شهر، کلیه طرح‌های پیشنهادی خود را در قالب طرح جامع مدیریت بحران و برای استفاده از ظرفیت نیروهای مسلح جهت تصویب در شورای عالی مدیریت بحران کشور ارائه نماید تا موجبات بهره‌گیری از توانمندی‌های نیروهای مسلح در هنگام بروز بحران و شرایط اضطرار و وقوع حوادث احتمالی را فراهم نماید.

بخش چهاردهم: کاربرست اصول پدافند غیرعامل در شهر تهران

ماده ۸۳: شهرداری موظف است طرح پدافند غیرعامل شهر تهران در سال اول برنامه تهیه و با تصویب شورای عالی فنی به شورا ارائه نماید (۴۳۰۱).

تبصره: کلیه واحدها، سازمانها و شرکتهای وابسته به شهرداری موظف‌اند، در فرآیند تهیه و اجرای طرح‌های توسعه شهری و سایر طرح‌های موضوعی و موضعی شهر، در قالب پیوست‌های ایمنی و مدیریت بحران، الزامات کاهش خطرپذیری و شاخص‌های پدافند غیرعامل ابلاغی توسط سازمان پدافند غیرعامل را رعایت نمایند.

ماده ۸۴: شهرداری موظف است، در راستای ظرفیت‌سازی و هم‌افزایی سیستم مدیریت بحران شهر، نسبت به شناسایی و تعیین وظایف سازمان‌ها و نهادهای موثر در مدیریت بحران، ایمنی و پدافند غیرعامل شهر اقدام و تفاهم‌نامه‌های همکاری مشترک را با آنها منعقد نمایند (۴۳۰۱).

ماده ۸۵: شهرداری موظف است نسبت به بسترسازی و ارتقا توانمندی‌های سخت افزاری و نرم افزاری به منظور حفظ، نگهداشت و صیانت از اطلاعات پایه شهر و شهرداری اقدام نماید (۴۳۰۱-۴۲۰۲).

احکام حوزه مأموریتی
شهرسازی و معماری

۵

مقدمه

جایگاه تهران، پایتخت جمهوری اسلامی ایران و «ام‌القرای جهان اسلام»، با برخورداری از موقعیتی استراتژیک در منطقه خاورمیانه و نقش‌های ملی و فراملی متعدد، ضرورت بهره‌مندی از نظام شهرسازی و معماری مبتنی بر انگاره‌های بوم‌آورد و اصیل اسلامی-ایرانی را اجتناب‌ناپذیر می‌نماید. معاونت شهرسازی و معماری شهرداری تهران، بالاترین مرجع حوزه ماموریتی شهرسازی و معماری در شهرداری تهران است که مسئولیت سیاست‌گذاری، هماهنگی، برنامه‌ریزی و کنترل و نظارت بر ساخت‌وساز و ارتقاء کیفیت شهرسازی و معماری شهر تهران را برعهده دارد. محورهای «تهیه، نظارت و راهبری طرح‌های توسعه شهری»، «تهیه، تکمیل و بازنگری طرح تفصیلی یکپارچه»، «تهیه طرح‌های موضوعی و موضعی توسعه شهری»، «ساماندهی نما و سیمای شهری»، «ساماندهی حریم شهر»، «ساماندهی بافت‌های تاریخی و پهنه‌های طبیعی واجد ارزش شهر تهران» و «ساماندهی و نوسازی بافت فرسوده» در زمره فعالیت‌های حوزه ماموریتی شهرسازی و معماری قرار می‌گیرد.

مهمترین جهت‌گیری‌های راهبردی مبنای عمل در تدوین برنامه ماموریت شهرسازی و معماری به شرح زیر است:

- انسجام فضائی - کالبدی شهر تهران برای نیل به توسعه پایدار با تأکید بر زیست‌پذیری و رقابت‌پذیری؛
- ایجاد تعادل و برقراری توازن در توزیع مراکز خدمات و فعالیت، در سلسله مراتب جغرافیای شهری (شهری، فرامنطقه‌ای، ناحیه‌ای، محله‌ای و ...) با رویکرد بهبود دسترسی و کاهش تقاضای سفر؛
- کمک به تبیین و گسترش هویت اسلامی-ایرانی در معماری و منظر شهری؛
- بازآفرینی سازمان فضائی و اجتماعی شهر به منظور هویت‌مندی و منزلت‌یابی شهر و شهروندان؛
- ارتقاء مشارکت‌های اجتماعی شهروندان در اداره امور شهری تهران در سطوح مختلف تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری توسعه شهری؛
- ارتقاء کیفیت فضائی - کالبدی شهر تهران در مقیاس‌های مختلف (تک‌بنا تا شهر و پیرامون) با تکیه بر هویت غنی اسلامی-ایرانی به منظور ایفای نقش «ام‌القری جهان اسلام» در منطقه؛
- جهانی شدن تهران و بهره‌گیری از الزامات کالبدی، فرهنگی، هویتی و اقتصادی لازم برای ارتقاء تهران در شبکه پایتخت‌ها و کلانشهرهای جهانی؛
- فراهم‌سازی بستر لازم برای رونق اقتصادی و شکوفائی فرهنگی - اجتماعی در شهر از طریق توجه ویژه به عرصه‌ها و فضاهای عمومی؛
- برنامه محوری و تبعیت از چارچوب‌های برنامه‌ای فرادست ملی، منطقه‌ای و بویژه طرح جامع و تفصیلی به مثابه حلقه بلافصل نظام برنامه‌ریزی شهری؛
- ارجحیت منافع عمومی بر منافع خصوصی، تأمین عادلانه کلیه حقوق شهروندی و ارتقاء آگاهی شهروندان نسبت به حقوق و تکالیف خود؛
- ارتقاء کیفیت محیطی و ساماندهی کالبدی و فضائی شهر تهران با اتکا بر ساختارها و بسترهای طبیعی، هویت ایرانی-اسلامی و تاریخی در معماری و منظر شهری؛

بخش پانزدهم: برنامه محوری در انتظام بخشی به کالبد و فضای شهری تهران

ماده ۸۶: شهرداری موظف است تهیه و پایش، تکمیل و تحقق طرح‌های توسعه شهری و ضوابط و مقررات زیرمجموعه آنها را متناسب با محتوای برنامه‌ها و طرح‌های مصوب پیگیری نماید. در انجام این مهم، پایبندی به بند ۵-۹ مصوبه سند اصلی طرح جامع شهر تهران و مصوبات شورا می‌بایست ملاک عمل قرار گیرد. در این چارچوب اقدامات ذیل در طول سال‌های برنامه ضروری است، عملیاتی گردد (۵۱۰۲)

الف) تهیه طرح‌های موضعی و موضوعی ذیل طرح‌های جامع و تفصیلی طبق زمان‌بندی به شرح ذیل:

- پالایش و اولویت‌بندی تهیه طرح‌های موضوعی و موضعی مناطق شهر تهران در طی شش ماه اول برنامه و ارائه به شورا جهت اولویت‌بندی نهایی
- تهیه تمامی طرح‌های موضعی و موضوعی تکلیفی به انجام نرسیده از طرح جامع شهر تهران با همکاری دستگاه‌های ذیربط، به طوری که ۵۰ درصد از طرح‌ها تا پایان سال اول برنامه و ۵۰ درصد سایر طرح‌ها تا پایان سال دوم برنامه تدوین شود.
- تهیه تمامی طرح‌های موضعی و موضوعی تکلیفی طرح تفصیلی شهر تهران تا پایان سال اول برنامه.

ب) پیگیری تصویب و اجرای تمامی طرح‌های موضعی و موضوعی تکلیفی بندهای مذکور تا پایان برنامه به طوری که از سال دوم برنامه در هر سال ۲۵ درصد از طرح‌ها به اجرا برسد.

پ) نظارت و مدیریت و راهبری اجرای کلیه طرح‌های موضوعی و موضعی تکلیفی مصوب مراجع ذی‌صلاح توسط شهرداری در طول سال‌های برنامه و ارائه گزارش‌های دوره‌ای سالانه به شورا.

ت) اصلاح رابطه ساخت و ساز با نظام درآمدی شهرداری و تدوین شیوه‌های درآمدی نوین و پایدار برای شهرداری (از جمله سازوکار انتقال حق توسعه^۱ TDR) و راهکارهایی مبنی بر عدم اتکاء به فروش و تأکید بر اجاره اراضی و املاک و ارائه نظام‌نامه‌ای در این خصوص تا پایان سال اول برنامه.

ث) دریافت و پردازش بازخوردهای طرح جامع و تفصیلی از زیرمجموعه‌های شهرداری و ارائه گزارش‌های سالانه به شورا و سایر مراجع ذیربط.

ج) الزام دریافت تاییدیه حمل و نقل و برای پروژه‌های بزرگ مقیاس شهرسازی و بالعکس (الزام دریافت تاییدیه شهرسازی برای پروژه‌های بزرگ مقیاس حمل و نقلی) جهت جلوگیری از استقرار کاربری‌ها، فعالیت‌ها و عملکردهای ناسازگار با الزامات شبکه معابر مجاور و متاثر.

تبصره: شهرداری مکلف است ضوابط پروژه‌های بزرگ مقیاس شهرسازی و حمل و نقلی را در سال اول برنامه تهیه و به شورا ارائه دهد.

چ) ایجاد تسهیلات تشویقی به منظور ترغیب خروج پادگان‌ها و اراضی نظامی از شهر تهران با تأکید بر غلبه فضاهای سبز، باز (مطابق نقشه شماره ۲۴)

¹ Transfer of Development Right

ح) تدوین و بازنگری ضوابط معماری و شهرسازی به منظور استقرار و نحوه بهره‌برداری فضاها، فرهنگی، مذهبی، ورزشی و هنری از جمله نمازخانه، کتابخانه عمومی، خانه کودک، زمین‌ها و اماکن ورزشی در مجتمع‌های مسکونی، اداری و تجاری و ارائه برای اخذ نظرات شورا و پیگیری تصویب در مراجع ذیصلاح در سال اول برنامه.

خ) پیگیری تصویب و اجرای طرح تدقیق مکان‌یابی پهنه‌های بلندمرتبه‌سازی در شهر تهران در سال اول برنامه.

د) تاکید بر توسعه امکانات و زیرساخت‌های حرکت افراد پیاده، معلولین، کودکان و سالمندان در کلیه طرح‌ها و برنامه‌های توسعه شهری بر اساس ضوابط ملاک عمل در مراجع ذیصلاح.

ذ) پیگیری احیاء نهاد تهیه طرح‌های موضعی و موضوعی و نظارت بر حسن اجرای طرح‌های جامع و تفصیلی شهر تهران طی سال اول برنامه و ایجاد سازوکار مناسب جهت پایداری آن در مدیریت شهری تهران.

ماده ۸۷: شهرداری موظف است نسبت به تهیه و تصویب طرح‌های مبادی ورودی شهر تهران با لحاظ اصول و ضوابط معماری اسلامی - ایرانی تا پایان سال اول برنامه و اجرای آنها بر اساس اولویت تا پایان سال سوم برنامه اقدام نماید (۵۱۰۲-۱۲۰۱). (مطابق نقشه شماره ۲۵)

تبصره ۵: این طرح‌ها با جلب مشارکت بخش خصوصی و تعریف بسته‌های سرمایه‌گذاری مناسب، عملیاتی می‌گردد.

ماده ۸۸: شهرداری موظف است نسبت به تکمیل و تصویب مطالعات طرح توسعه فضاها، زیرساختی با اولویت ساماندهی میادین مهم شهر تهران (ونک، صادقیه، ولیعصر، چهارراه ولیعصر، هفت تیر) در مراجع ذیربط، تا پایان سال اول برنامه و اجرای اولویت‌های اول (میادین ونک، هفت تیر، صادقیه) تا پایان سال سوم برنامه اقدام نماید (۶۱۰۲). (مطابق نقشه شماره ۲۶)

ماده ۸۹: شهرداری موظف است، در خصوص حفاظت و صیانت از حریم تهران اقدامات ذیل را پیگیری و به انجام رساند (۵۱۰۱).

الف) پیگیری تصویب و عملیاتی شدن کلیه طرح‌های تهیه شده حریم، (حریم شهر تهران ۱۲۰۰ و حریم پایتخت ۵۹۱۹ کیلومتر مربع) در مراجع ذیصلاح تا پایان سال اول برنامه و ارائه گزارش سالانه از عملکرد اقدامات انجام شده به شورا.

ب) کنترل و جلوگیری از رشد کالبدی شهر (با مساحت منطبق بر سند طرح جامع شهر تهران مصوب سال ۱۳۸۶) در حریم از طریق توسعه کمربند سبز پایتخت.

پ) تعیین تکلیف و تصویب برنامه‌ها و طرح‌های ویژه تهیه شده در حریم شهر تهران تا پایان سال اول برنامه و مدیریت سازوکار پیاده‌سازی آنها به صورت یکپارچه با هماهنگی سایر ارگان‌های مرتبط.

ت) تهیه و اجرای طرح‌های ویژه ساماندهی حریم شهر تهران در بخش‌های شمالی، جنوبی، شرقی و غربی شهر تهران از جمله فضاها، سبز و تفرجگاهی، مجتمع‌های تفریحی و رفاهی در هر قسمت از حریم پایتخت در طی سال‌های برنامه با تأکید بر رویکرد زیست محیطی.

تبصره: شهرداری موظف است پس از تهیه هر کدام از طرح‌های ویژه نسبت به ارائه طرح‌ها به شورا جهت تأیید اقدام نموده و سپس اجرا نماید.

ث) اصلاح تشکیلات و بهبود فرایندهای مدیریت حریم شهر تهران با مشارکت دستگاه‌های مرتبط با تأکید بر نقش نظارتی و سیاست‌گذاری.

ج) پیگیری تدقیق و اجرای مرز محدوده روستاها، منطبق بر طرح‌های هادی مصوب روستایی تهیه شده در حریم شهر تهران تا پایان سال دوم برنامه و کنترل و نظارت بر ساخت و سازها در این محدوده‌ها.

بخش شانزدهم: نظارت و کنترل ساخت و ساز در شهر و حریم تهران

ماده ۹۰: شهرداری موظف است، در خصوص نظارت و کنترل ساخت و ساز اقدامات زیر را به انجام برساند (۵۱۰۱، ۵۲۰۲، ۵۲۰۱ و ۳۲۰۹).

الف) ارزیابی عوامل موثر بر تحولات قیمت و اجاره بهای زمین و ساختمان در شهر تهران و اتخاذ تمهیدات لازم برای کنترل و هدایت این تاثیرات.

ب) اصلاح ساختار عملیاتی و سازمانی برای نظارت و کنترل ساخت و ساز شهر تهران و حریم.

پ) تدوین، بازبینی، پایش و اصلاح ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری و ساخت و ساز شهر تهران به منظور شفاف‌سازی، کاهش امکان فساد، بی‌عدالتی و ارتقاء ایمنی و ارائه گزارش به مراجع ذیصلاح جهت تصویب و ارائه عمومی جهت آگاهی شهروندان و مسئولان مربوطه.

ت) همکاری و تفاهم با سازمان نظام مهندسی ساختمان در برقراری ساز و کارهای رعایت کامل ضوابط و مقررات ملی ساختمان و مصوبات شورا توسط سازندگان، مهندسان ناظر و شهرداری‌های مناطق از جمله گودبرداری، ایمنی محیط کار تا پایان سال دوم برنامه.

ث) تدوین ساز و کارهای صدور پروانه و گواهی پایان کار ساختمانی با لحاظ آیین‌نامه اجرایی دریافت بیمه تضمین کیفیت ساختمانی از طریق مراجع ذیربط تا پایان سال دوم برنامه.

ج) مطالبه شناسنامه فنی و ملکی ساختمان از متقاضی برای کلیه ساختمان‌های احداثی شهر تهران جهت ارائه گواهی پایان کار با همکاری سازمان نظام مهندسی.

چ) استقرار ساز و کارهای نظارتی ویژه بر سیما و منظر کلیه ساخت و سازهای انجام شده توسط شهرداری و سازمان‌های عمومی و دولتی و خصوصی و ارائه لایحه در این خصوص تا پایان سال اول برنامه به شورا.

ح) تدوین ضوابط ساختمان‌های بادوام و برقراری ساز و کارهای اخذ عوارض مضاعف جهت جلوگیری از تخریب ساختمان‌های بادوام در شهر تهران و ارائه لایحه و ضوابط آن تا پایان سال اول برنامه به شورا.

خ) تکمیل، بازنگری و اصلاح قوانین و شرح وظایف جاری در راستای شفاف سازی وظایف و تعاملات میان شهرداری تهران و سازمان نظام مهندسی ساختمان.

د) افزایش طول عمر مفید ساختمان های احداثی از طریق تعبیه سازوکارهای نظارتی لازم برای الزام سازندگان به بهره گیری از مصالح مرغوب و فناوری نوین و تکنولوژی برتر با همکاری سازمان نظام مهندسی.

ذ) تهیه سازوکارهای مربوط به آموزش ضوابط شهرسازی و معماری به شهروندان در شهرداری های مناطق قبل از ارائه گواهی های ساختمانی.

ر) تدوین سازوکارهای استفاده از انرژی های نو در ساختمان های شهر تهران و ارائه تحلیل اقتصادی، عملکردی و بازدهی این سازوکارها و تهیه دستورالعمل های کاربردی در جهت صرفه جویی در مصرف انرژی با همکاری دستگاه های مرتبط تا پایان سال اول برنامه.

ز) بهبود فرآیند و هوشمندسازی صدور انواع پروانه و گواهی ساختمانی

ماده ۹۱: شهرداری موظف است برای کنترل و پایش هوشمند تحولات کالبدی و ساخت و ساز در شهر تهران اقدامات لازم را به انجام رسانده و گزارشات ادواری مربوطه را با استفاده از امکانات رصدخانه شهر تهران با تولی گری شورایعالی نظارت بر توسعه شهر تهران تهیه و به شورا ارائه دهد (۵۱۰۲ و ۵۲۰۱).

الف) استقرار سامانه صیانت و رصد هوشمند تغییرات سرانه فضاهای سبز و خدمات هفت گانه (آموزشی، درمانی، مذهبی، ورزشی، تفریحی، گردشگری و فرهنگی) شهر تهران تا پایان سال اول برنامه.

ب) ارائه گزارش های عملکرد سالانه شهرداری در خصوص روندهای ساخت و ساز و میزان رعایت ضوابط و مقررات در ساخت و سازهای شهر تهران با تأکید بر حوزه های زیر:

- تغییرات کمی و کیفی باغات و فضاهای سبز شهر تهران؛
- تغییرات کمی و کیفی خدمات هفت گانه (آموزشی، درمانی، مذهبی، ورزشی، تفریحی، گردشگری و فرهنگی) شهر تهران و میزان انطباق آن با طرح جامع و تفصیلی شهر تهران؛
- انطباق مفاد پروانه های ساختمانی و گواهی های پایان کار صادره با مفاد طرح تفصیلی و ضوابط و مقررات مرتبط؛
- انطباق و انعکاس مجموعه تغییرات مصوب مراجع ذیصلاح در طرح تفصیلی و طرح جامع؛
- کاهش میزان تخلفات ساختمانی در مناطق شهرداری تهران؛
- تغییر و تبدیل و استفاده از اراضی ذخیره توسعه نوسازی شهر تهران.
- انطباق ظرفیت جمعیت پذیری با مفاد طرح تفصیلی و طرح جامع شهر تهران ضوابط و مقررات مربوطه.

بخش هفدهم: بهسازی، نوسازی و بازسازی بافت‌های فرسوده شهری

ماده ۹۲: شهرداری موظف است در راستای تحقق تسهیلگری و تسریع فرآیند نوسازی مردمی، در خصوص جلب مشارکت سرمایه‌گذاران، مالکان و ساکنان، فروش املاک یا تملک مستقیم در صورت عدم مشارکت مالکان، استفاده از ابزارها و راه‌اندازی نهادهای تامین مالی، استفاده از مشارکت و مساعدت شهرداری در پرداخت عوارض و مطالبات و درخواست به ادارات ثبت جهت انجام عملیات ثبتی، اقدامات ذیل را عملیاتی نماید (۴۴۰۱-۴۴۰۲).

الف) احیاء و نوسازی سالانه ۱۰ درصد از بافت‌های فرسوده مصوب شهری^۱ با همکاری دولت و سایر نهادها و سازمان‌ها در طول برنامه (مطابق نقشه شماره ۲۷).

ب) بازنگری و به‌روزرسانی دوره‌ای ضوابط تشویقی نوسازی بافت‌های فرسوده و ناپایدار جهت تحقق بند الف.

پ) تدقیق محدوده‌های جدید بافت فرسوده و ناپایدار و ارائه به مراجع قانونی جهت تصویب در سال اول برنامه.

ت) جذب سرمایه‌های بخش خصوصی و مردمی و ظرفیت‌های بین‌المللی تامین مالی در بافت فرسوده و ارائه گزارش رشد جذب سرمایه به صورت سالانه نسبت به سال اول برنامه.

ث) تامین و ارتقای کمی و کیفی خدمات و تامین زیرساخت‌ها از جمله بازگشایی معابر در بافت‌های فرسوده شهر و پیگیری تصویب پروژه‌های ارزش‌افزا و محرک توسعه در بافت فرسوده در طی سال‌های برنامه.

ج) تسهیل اجرای پروژه‌های ارزش‌افزا و محرک توسعه در بافت‌های فرسوده در طی سال‌های برنامه.

چ) برنامه‌ریزی، طراحی و به بهره‌برداری رساندن اراضی ذخیره نوسازی مصوب طرح جامع شهر تهران جهت تامین سرانه‌های خدماتی انتفاعی و غیرانتفاعی مورد نیاز محلات شهر تهران بویژه در محدوده بافت‌های فرسوده تا پایان سال دوم برنامه.

ح) تدوین ضوابط و شیوه‌های مدیریتی متنوع مداخله در انواع مختلف بافت‌های فرسوده شهری تا پایان سال اول برنامه.

خ) طراحی ساز و کار همکاری بین دولت و شهرداری به منظور بهره‌مندی از تخفیفات عوارض با راه‌اندازی صندوق‌های توسعه محلی (صندوق‌های بهسازی و نوسازی) به نحوی که ۵۰ درصد میزان تخفیفات متعلقه برای توسعه مجدد و سرمایه‌گذاری خدمات عمومی در بافت‌های فرسوده هزینه شود.

د) فراهم نمودن بستر قانونی لازم و تشکیل کارگروهی با حضور نمایندگان همه دستگاه‌های نظارتی و اجرایی در موضوع نوسازی بافت فرسوده جهت مدیریت هماهنگ شهری مشارکت و یکپارچگی اقدام در بافت‌های فرسوده.

ذ) آگاهی‌رسانی و ترویج فرهنگ نوسازی بافت‌های فرسوده شهر تهران از طرق مختلف از جمله دفاتر توسعه و تسهیل‌گری نوسازی محلات و با همکاری معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری.

ر) شناسایی و حمایت از طرح‌های انبوه مسکن در بافت فرسوده و ناپایدار در شهر تهران

^۱ بر مبنای بند د ماده ۱۷۱ قانون برنامه پنجم توسعه کشور جمهوری اسلامی ایران

بخش هجدهم: احیا و بازنمایی هویت ایرانی - اسلامی در منظر شهر تهران

ماده ۹۳: شهرداری موظف است، در راستای پشتیبانی و تسهیل‌گری حفظ و احیای آثار ارزشمند تاریخی - فرهنگی و طبیعی شهر تهران اقدامات زیر را پیگیری و به انجام رساند (۱۲۰۲) (مطابق نقشه شماره ۲۸).

الف) همکاری و هماهنگی شهرداری تهران با سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برای شناسایی و ثبت ۱۰۰ درصدی آثار و محوطه‌های تاریخی - فرهنگی و طبیعی شهر تهران و حرایم تا پایان سال اول برنامه.

ب) تسهیل جذب و تشویق سرمایه‌های بخش خصوصی، عمومی و دولتی در راستای پشتیبانی و تسهیل‌گری حفظ و احیای آثار ارزشمند تاریخی - فرهنگی و طبیعی شهر تهران.

پ) ایجاد بستر مدیریتی لازم جهت مشارکت، هماهنگی و یکپارچگی همه دستگاه‌های مربوطه اعم از خصوصی و دولتی در موضوع احیای بافت تاریخی - فرهنگی و طبیعی از طریق ظرفیت‌سازی و نهادسازی لازم با مشارکت ذینفعان تا پایان سال دوم برنامه.

ت) ارائه «سند جامع مدیریت و حفاظت بافتها و بناهای تاریخی - فرهنگی و طبیعی شهر تهران» با همکاری سازمان میراث فرهنگی، فرهنگی و گردشگری به شورا و تدوین ساز و کارهای اجرای این سند در سال اول برنامه.

ث) تملک، مرمت و بهره‌برداری محوطه‌ها و آثار تاریخی در شهر تهران توسط شهرداری به صورت موردی با هماهنگی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری طی سال‌های برنامه.

ج) حمایت از تشکلهای حرفه‌ای در حوزه حفاظت از بافت‌ها و بناهای تاریخی.

چ) برقراری ساز و کارهای آموزشی، رسانه‌ای و تشویقی لازم جهت مشارکت ساکنین در جهت احیاء بافت‌های تاریخی شهر تهران و ترویج فرهنگ استفاده از این فضاها و با همکاری معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری.

ماده ۹۴: شهرداری موظف است، به منظور ساماندهی و ارتقاء هویت اسلامی - ایرانی در معماری ابنیه، فضاهای شهری و سیما و منظر شهر تهران اقدامات زیر را پیگیری و به انجام رساند (۱۲۰۱).

الف) تقویت و تبدیل ظرفیت برای عملیاتی شدن پژوهش، برنامه‌ریزی، طراحی و تدوین دستورالعمل‌ها، ضوابط و مقررات لازم برای ارتقاء هویت اسلامی - ایرانی در معماری ابنیه، فضای شهری و سیما و منظر شهر تهران طی سال اول برنامه با حفظ سقف نیروی انسانی موجود.

ب) بازنگری و اصلاح «ضوابط سیما و نماى ساختمانی» طی سال اول برنامه و ارائه آن جهت تصویب به شورا.

پ) تهیه طرح و دستورالعمل‌های جامع طراحی، اجرا و نظارت بر سیما و منظر شهر تهران^۱ با عنوان «برنامه راهبردی طراحی شهری و مدیریت منظر شهری تهران (تدوین استانداردها، شاخص‌ها و چارچوبهای طراحی شهری، سیما و منظر شهری و نحوه اجرای آنها)» در سال اول برنامه.

^۱ مطابق طرح موضوعی پیشنهادی طرح جامع شهر تهران مصوب سال ۱۳۸۶

ت) طراحی و انتشار سالانه حداقل ۱۰ الگوی متنوع شهرسازی و معماری اسلامی-ایرانی در مقیاس‌های فضایی شهری گوناگون (از شهر تا بنا) برای محوطه‌ها و ساختمان‌های با کارکردهای مختلف (مسکونی، اداری، تجاری، مذهبی، تفریحی، فرهنگی، هنری و سبز) در ترکیبات مذکور و در نظر گرفتن مشوق‌های متنوع مانند تخفیف عوارض و نظایر آن برای رعایت و اجرای آنها.

ث) در نظر گرفتن سازوکارهای تشویقی کارآمد برای رعایت ضوابط اسلامی-ایرانی سیما و منظر در ساختمان‌های شهر تهران و ارائه لایحه آن در سال اول برنامه به شورا.

ج) پیش‌بینی جایگاه بررسی و تأیید معماری نماهای ساختمانی و نورپردازی‌های مربوطه در فرآیند سیستمی صدور گواهی‌های ساختمانی به هنگام صدور پروانه و نیز تأییدیه اجرای نما در عملیات ساختمانی به هنگام صدور گواهی پایان کار در طی شش ماهه سال اول برنامه.

چ) تهیه برنامه عملیاتی جامع منظر شبانه شهر تهران در جهت ساماندهی و برنامه‌ریزی جهت نورپردازی مکان‌های شهری در راستای توسعه گردشگری شبانه و هویت‌بخشی تا پایان سال اول برنامه.

ح) تهیه و پایش و اجرای الگوهای ساماندهی نما و سیما، پوسته و جداره‌ها و فضاهای شهری تهران در طی سال‌های برنامه.

تبصره ۱: شهرداری مکلف است در تهیه طرح تمامی پروژه‌ها اعم از عمرانی، حمل و نقل و احداث ساختمان‌های زیرمجموعه شهرداری کلیه ضوابط سیما و منظر شهری را رعایت نماید.

تبصره ۲: شهرداری موظف است گزارش سالانه از میزان رعایت سیما و منظر شهری جهت احیاء هویت شهر تهران با رویکرد شهرسازی و معماری اسلامی-ایرانی بر اساس دستورالعمل‌ها و الگوهای تهیه شده به شورا ارائه نماید.

بخش نوزدهم: توسعه عرصه‌های عمومی و فضاهای فرهنگی-اقتصادی شهر تهران در ابعاد شهری، ملی و جهانی

ماده ۹۵: شهرداری موظف است، در راستای ایجاد و تقویت عرصه‌های عمومی و نیمه‌عمومی ملی و جهانی به عنوان فضاهایی برای معرفی رویدادهای اجتماعی و هویتی معرف کشور ایران که می‌توانند هویت ویژه و شاخص برای شهر تهران به دنبال داشته باشند، اقدامات ذیل را انجام دهد (۷۱۰۳):

الف) طراحی و احداث بناها و محوطه‌های عمومی و یادمانی در مقیاس‌های فضایی-کالبدی مختلف با تأکید بر عملکرد اجتماعی-فرهنگی و اقتصادی در پهنه‌های مرتبط در طرح جامع شهر تهران تا پایان برنامه.

ب) طراحی و احداث بناها و محوطه‌های عمومی و یادمانی در مقیاس‌های فضایی-کالبدی مختلف با تأکید بر عملکرد فضای تفرجگاهی و فرهنگی-اجتماعی جهت تحقق طرح جامع اراضی عباس‌آباد با در نظر گرفتن اولویت‌های مصوب سالانه شورا در طی برنامه.

تبصره ۱: در خصوص اراضی عباس‌آباد بر اساس مصوبات بالادستی بصورت یکپارچه و مستقل و متمرکز در این اراضی خواهد بود.

پ) رعایت و اجرای استانداردهای جهانی و تدوین معیارهای ملی در طراحی، احداث و نگهداری فضاها، عرصه‌ها و ابنیه، عمومی شهری تحت نظارت و اجرای شهرداری با توجه به شاخص‌سازی هویتی در این مراکز در سال اول و دوم برنامه.

ت) تسهیل فرآیند صدور پروانه و سایر اقدامات شهرسازی و معماری در روند ساخت و ساز توسط مشارکت سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی در تقویت عرصه‌های فوق.

ث) اقدام به طراحی و تصویب طرح موسوم به «اراضی پادگان قلعه مرغی» در مرکز و حاشیه بوستان ولایت در راستای تحقق‌پذیری و ارتقاء نقش و جایگاه شهر تهران در مقیاس فراملی، ملی و منطقه‌ای و افزایش سهم اقتصاد مدرن با رویکرد تبدیل شهر تهران به شهری دانش‌پایه و تأمین فضا و زیرساخت‌ها و ارتباطات لازم برای ارتقاء فعالیت‌پذیری در سطح جهانی و منطقه‌ای تا پایان سال اول برنامه و نسبت به اجرای حداقل ۵۰ درصد طرح مذکور تا پایان سال سوم برنامه و تکمیل احداث ۱۰۰ درصدی آن تا پایان برنامه را به انجام برساند.

تبصره ۲: شهرداری مکلف است ظرف ۳ ماه اول برنامه، نسبت به استقرار ساختارها و فرآیندهای هماهنگ برای مدیریت اراضی پادگان قلعه مرغی به انجام رساند.

تبصره ۳: جهت تحقق بند (ث)، شهرداری موظف است مشارکت حداکثری بخش خصوصی را جهت سرمایه‌گذاری در این طرح‌ها مدنظر قرار گیرد.

۶ | احکام حوزه مأموریتی
اجتماعی و فرهنگی

مقدمه

حوزه مأموریتی اجتماعی و فرهنگی با محوریت «معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران» در راستای انجام مأموریت برنامه‌ریزی، سازماندهی، اجرا، هماهنگی، کنترل و بهینه‌سازی فعالیت‌های حوزه اجتماعی و فرهنگی انجام وظیفه می‌نماید. محورهای فعالیت این مأموریت در راستای تحقق اهداف مدیریت شهری شامل «فعالیت‌های فرهنگی، هنری، فعالیت‌های اجتماعی، کاهش آسیب‌های اجتماعی، سلامت و بهداشت اجتماعی، ورزش و تفریحات سالم، توسعه زیرساخت‌های فضا-های فرهنگی و هنری، آموزش و مشارکت‌های شهروندی» می‌باشد.

مهمترین جهت‌گیری‌های راهبردی ملاک عمل در تدوین برنامه این حوزه به صورت زیر است:

- تحقق و حفظ اندیشه‌های دینی و سیاسی حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری در تمامی سیاستگذاری‌ها، فعالیت‌ها و اقدامات فرهنگی و اجتماعی شهر تهران
- حاکمیت گفتمان توسعه اجتماعی بر نظام مدیریت شهری و حیات شهری تهران؛
- تحول شهرداری از سازمانی خدماتی به نهادی اجتماعی؛
- حفظ یاد و خاطره شهدا و ترویج فرهنگ و ارزش‌های دوران دفاع مقدس؛
- تحقق عدالت اجتماعی و کاهش فاصله شمال و جنوب و نابرابری‌های منطقه‌ای؛
- ارتقاء نقش و جایگاه زنان در جامعه؛
- تاکید و اولویت دادن به اقدامات پیشگیرانه و رویکرد توانمندسازی در حوزه‌های حمایتی و آسیب‌های اجتماعی؛
- محوریت بخشی به مساجد در امور فرهنگی و اجتماعی؛
- بهبود کیفیت زندگی با بهره‌گیری از سرمایه‌های فرهنگی و اجتماعی شهروندان و ترویج سبک زندگی اسلامی-ایرانی؛
- ارتقاء فرهنگ مطلوب شهرنشینی و حقوق و وظایف شهروندان و مدیریت شهری و پرورش رفتار پایدار در بین شهروندان؛
- تاکید بر تحقق مقتضیات شهر زندگی؛ شهر آموزش دهنده، شهر خلاق، شهر دوستدار کودک، شهر دوستدار سالمند و توسعه ورزش همگانی؛
- تدبیر و مدیریت تغییرات فرهنگی- رفتاری شهروندان در چارچوب هویت اسلامی، انقلابی، ایرانی و ترویج سبک زندگی اسلامی-ایرانی؛
- ارتقاء کیفیت زندگی با بهره‌مندی از سرمایه‌های اجتماعی و فرهنگی شهروندان، توسعه مسئولیت‌پذیری اجتماعی
- شناسایی و صیانت و ارتقاء سرمایه‌های و مشارکت‌های اجتماعی- فرهنگی شهروندان، شهر و مدیریت شهری تهران؛
- توسعه عرصه‌های عمومی و فضاها فرهنگی شهر تهران در ابعاد ملی و بین‌المللی؛
- افزایش ضریب امنیت اجتماعی در محیط شهری؛

بخش بیستم: ارتقاء سرمایه فرهنگی و اجتماعی شهروندان از طریق ترویج و اشاعه فرهنگ اسلامی - ایرانی با تأکید ویژه بر آموزه‌های فرهنگ قرآنی (۱۳)

ماده ۹۶: شهرداری موظف است، با همکاری سازمان‌ها و دستگاه‌های مربوطه و استفاده از ظرفیت سازمان‌های مردم نهاد ذیربط در راستای ارتقاء و اعتلای سرمایه فرهنگی و اجتماعی شهروندان، با بهره‌گیری از فرهنگ غنی اسلامی - ایرانی به منظور تحقق موارد ذیل تمهیدات لازم را لحاظ نماید (۱۳۰۱-۱۳۰۲):

الف) توسعه فرهنگ قرآنی و تعمیق ارزش‌ها، باورها و معرفت دینی شهروندان:

- ارتقا آگاهی‌های عمومی نسبت به وظایف و تکالیف دینی با رویکرد اخلاق و فرهنگ شهروندی
- حمایت از برنامه‌های ارتقاء آگاهی‌های عمومی نسبت به آموزش مفاهیم، تجوید و تفسیر قرآن کریم و احکام اسلامی

ب) اشاعه و ترویج شعائر دینی و فرهنگی:

- برنامه ریزی جهت پخش نوای اذان در تمامی میادین و چهارراه‌های اصلی شهر؛ با رعایت حریم مساجد و همسو با ستاد اقامه نماز
- برگزاری جشنواره‌ها و همایش‌هایی با موضوع نماز
- برگزاری نماز جماعت و اشاعه فرهنگ نماز در تمامی ستادها، ادارات، سازمان‌ها و شرکت‌های زیر مجموعه شهرداری
- اتخاذ رویکرد مسجدمحوری در بسط و ترویج ارزش‌های مذهبی و ایمانی
- کمک‌های نرم افزاری و سخت افزاری نسبت به احداث، تجهیز، نوسازی و بهسازی مساجد شهر، حوزه‌های علمیه و مرمت امامزادگان و بقاع متبرکه و مقبره شهدای گمنام با همکاری سازمان اوقاف و امور خیریه
- کمک به نمادسازی مساجد (توجه به معماری، گلدسته و گنبد) به منظور بازنمود هویت دینی در کالبد شهر تهران
- حمایت از برنامه‌های فرهنگی، آموزشی، هنری و تبلیغی مساجد، هیات اصیل و انقلابی و مراکز دینی
- مشارکت و حمایت از تکمیل و ساخت ۴۰۰ باب مسجد با رویکرد محله‌ای، بر اساس نیازسنجی به گونه‌ای که در سال اول برنامه ۱۵۰ باب تکمیل و مابقی به طور مساوی در طول برنامه تحقق یابد.

پ) گرامیداشت مناسبت‌های دینی، آئینی و انقلابی و تقویت هویت اسلامی - ایرانی:

- حمایت از برگزاری مراسم و مناسبت‌های ملی، دینی، انقلابی با همکاری دستگاه‌های ذیربط
- حمایت از نصب پرچم مقدس جمهوری اسلامی در اماکن اداری، تجاری، مجتمع‌های مسکونی و نیز نصب پرچم‌های مرتفع در مکان‌های مناسب در محلات شهر تهران
- حفظ یاد و خاطره شهدا و ترویج فرهنگ و ارزش‌های دوران دفاع مقدس از طریق طراحی میادین نمادین انقلاب اسلامی و نامگذاری اماکن و میادین و خیابانها به نام شهداء
- حمایت از یادواره‌ها، مراسم و نمایشگاه‌ها بزرگداشت شهدا و ایثارگران، تأسیس گنجینه‌ها و موزه‌های مربوط به آثار دوران دفاع مقدس آثار شهیدان

- توسعه کیفی نمایشگاه‌های مذهبی و برگزاری جشنواره‌های ملی - مذهبی، فرهنگی، هنری فرمانطقه‌ای
- طراحی و اجرای برنامه‌های ارتقاء منزلت اجتماعی ایثارگران در جامعه و ترجیحاً به صورت جامعه مدار
- ایجاد همگرایی فرهنگی بر مبنای فرهنگ اسلامی - ایرانی و وفاق ملی

(ت) بهره‌گیری از رویکردهای محله محوری و شهروندمداری در ارتقاء سرمایه‌های اجتماعی:

- شناسایی، تکریم و معرفی مفاخر و آفرینش‌های دینی، فرهنگی، هنری، ورزشی، ادبی و علمی شهر تهران و انتخاب شهروند نمونه بر اساس ضوابط و معیارهای مصوبه شورا
- اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های دینی و ملی توسط مراکز و فضاهای فرهنگی و اجتماعی وابسته به شهرداری با مشارکت مردم به ویژه در سرای محلات
- برپایی و تقویت جشنواره‌های آیینی، شامل جشنواره‌های مذهبی و فرهنگی قرآن، نهج‌البلاغه، دعا و نیایش و هنرهای هفت گانه در سطح محلات

(ث) توسعه فرهنگ کتاب‌خوانی با تأکید ویژه بر همه گروه‌های شهروندی:

- افزایش سهم مطالعات دینی از طریق گسترش کتابخانه‌ها، بهره‌گیری از فضای مجازی، کتابخانه گویا و خدمات پستی به صورتی که به ازای هر محله یک کتابخانه محله‌ای (۳۷۴) به ازای هر ناحیه یک کتابخانه عمومی (۱۲۳) و به ازای هر منطقه یک کتابخانه جامع (۲۲) تا پایان برنامه احداث گردد
- ارتقا سطح فرهنگ عمومی جامعه از طریق حمایت از گسترش کتابخانه‌های خانگی و نیز حمایت از گنجینه‌دارها در سطح شهر تهران
- توسعه کیفی و موضوعی نمایشگاه‌های کتاب
- ترویج سنت وقف، هبه و امانت برای دسترس قراردادن کتاب و کتاب‌های دست دوم برای استفاده همگان

ماده ۹۷: شهرداری موظف است در راستای مسئولیت‌پذیری اجتماعی بخش خصوصی و بنگاه‌های اقتصادی به منظور کاهش سوء اثرات اجتماعی، زیست محیطی و اقتصادی مرتبط با فعالیت‌های شهری، آنان را برای همکاری و سرمایه‌گذاری در طرح‌های کاهش آسیب‌های اجتماعی تشویق نموده و همچنین مسئولیت‌پذیری اجتماعی را در بخش خصوصی و سازمان‌های دولتی و غیر دولتی برای ارائه خدمات عمومی و همکاری در توسعه زیرساخت‌های شهری ترویج و ترغیب نماید. در این راستا در سال اول برنامه ضمن شناسایی روش‌ها و شیوه‌های مشارکت، ابتکارات، تجارب بین‌المللی در حوزه مسئولیت اجتماعی سازمان‌ها و شبکه‌های اقتصادی، نسبت به تدوین «برنامه جامع مسئولیت‌پذیری اجتماعی» را با رویکرد مشارکت‌پذیری، حل مشکلات شهری، اخلاق و فرهنگ زیست محیطی و ارائه به شورا اقدام گردد.

ماده ۹۸: شهرداری موظف است برای ارتقاء سطح فرهنگ عمومی جامعه و افزایش آگاهی‌های اجتماعی شهروندان، از خدمات و محصولات فرهنگی و هنری حمایت نموده و اقدامات زیر را در طول برنامه به انجام برساند (۱۳۰۲).

- الف)** بسترسازی در جهت تشکیل کانون‌های آموزشی، فرهنگی، هنری، ادبی و علمی در فرهنگسراها و سرای محلات.
- ب)** جهت دهی به تولیدات و خدمات فرهنگی، آموزشی و آثار هنری در چارچوب مقررات و وظایف مدیریت شهری، به ویژه حمایت از آثار فاخر موسیقایی با محوریت زندگی شهری و هنرهای تجسمی.
- پ)** حمایت از ناشران، موزعان و کتاب‌فروشان و نیز تجهیز کتابخانه‌های وابسته به شهرداری و سایر اقدامات مناسب ترویجی و فرهنگی.
- ت)** توسعه بسترهای به روز خلاقیت و پاسخگویی به نیازهای جدید، در راستای ارتقا سطح دسترسی در جامعه، بهبود فضای کسب و کار و وضعیت اقتصادی محله با تاثیرگذاری شاخص‌های سرمایه اجتماعی و به کارگیری فناوری اطلاعات در شهر تهران به شرح زیر:
- پژوهشگری محله، هم اندیشی محله و بروز رسانی اطلاعات محله در فضای مجازی
 - گردشگری مجازی، نقشه تهران و اماکن هویتی، دانشنامه محلات، تهران تیوب و کتابداری الکترونیکی
 - مشاوره کسب و کار، سلامت و مددکاری اجتماعی در فضای مجازی و الکترونیکی
 - ایجاد بستر شبکه‌های ارتباطی هوشمند و ارایه سرویس‌های ویژه از طریق تلفن همراه
- ث)** برپایی مجموعه جشنواره‌ها (شهروندکارآمد و فناوری اطلاعات) با راه‌اندازی و توسعه کانون‌های مردمی مرتبط در این حوزه در راستای غنی سازی اوقات فراغت، ایجاد مشاغل تخصصی و مشارکت‌های شهروندان در توسعه محله خود.
- ج)** حمایت از تشکلهای دینی، فرهنگی و هنری و ورزشی در راستای همکاری‌های فرهنگی هنری در موضوعات شهری.
- چ)** اشتراک گذاری محصولات و جلوگیری از موازی کاری در حوزه فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی در عرصه ملی و شهر تهران و نیز تقویت روحیه رقابت در زمینه تولیدات محصولات بهتر و با کیفیت.
- ح)** حمایت از ظرفیت‌ها تولیدات، محصولات و ظرفیت‌های دینی، آموزشی، فرهنگی، هنری کارآفرینان و نوآوران.
- خ)** شناسایی، تجلیل، حمایت از مجموعه‌داران آثار هنری و فرهنگی با ایجاد فرصت‌های مناسب و برپایی نمایشگاه‌های معتبر فرهنگی و هنری.
- د)** ایجاد زمینه بهره‌مندی از هنرهای هفت گانه در تقویت فرهنگ اسلامی-ایرانی (ارکستر فیلارمونیک و جشنواره هنر تهران) با جهت گیری آئینی، انقلابی.
- ذ)** کمک به ترویج فرهنگ نقد، گفتگو، مشورت با برپایی کرسی‌های آزاد اندیشی در حوزه فعالیت‌های مدیریت شهری.
- ماده ۹۹:** شهرداری موظف است، با همکاری و هماهنگی سایر دستگاه‌های مسئول نسبت به شناسایی، بازسازی و نگهداری اماکن، میادین و خیابان‌هایی که حامل ارزش‌ها و وقایع تاریخی و انقلاب اسلامی هستند اقدامات لازم را با لحاظ موارد زیر به عمل آورد (۱۳۰۳).

الف) نصب تابلو نوشته‌های یادبود اماکن مربوطه که در بردارنده خلاصه‌ای از وقایع انقلاب اسلامی و حوادث مربوط به آن است.

ب) بازسازی و بازپیرایی کالبدی اماکن مربوطه و استفاده از نمادها و نشانه‌های وقایع روی داده در آن اماکن.

پ) معرفی اماکن مربوطه از طریق ابزارهای اطلاع‌رسانی، تبلیغی، فن‌آوری‌های نوین و توسعه گردشگری شهری.

ت) استفاده از آثار حجمی و هنرهای تجسمی متناسب با ویژگی‌های هریک از میادین، اماکن و خیابان‌های مربوطه به گونه‌ای که به ازای هر سال حداقل در چهار میدان اصلی تندیس‌ها یا المان‌ها و نمادهای اسلامی - ایرانی نصب شود.

ماده ۱۰۰: شهرداری موظف است در جهت استفاده از ظرفیت و توانمندی، بخش خصوصی، سازمان‌های مردم نهاد و غیردولتی در حوزه اجتماعی، فرهنگی، هنری، ورزشی و زیست محیطی اقدامات زیر را به عمل آورد (۱۳۰۴):

الف) بسترسازی و ایجاد زمینه مشارکت بیشتر تشکلهای صنفی در فعالیت‌های فرهنگی، هنری، ورزشی، اجتماعی و زیست محیطی مدیریت شهری از طریق برون‌سپاری، مشارکت دوجانبه و پیمان مدیریت.

ب) حمایت از برنامه‌های دینی، فرهنگی، اجتماعی، هنری و ورزشی سازمان‌های مردم نهاد و تشکلهای غیر دولتی و سطح‌بندی تشکلهای موفق فرهنگی و هنری به منظور مشارکت آنها در برنامه‌ها.

پ) ترغیب و جهت‌دهی به فعالیت و حضور سازمان‌های مردم نهاد و تشکلهای صنفی در برنامه‌های مشترک در حوزه آسیب‌ها، رفاه و مشارکت اجتماعی.

ماده ۱۰۱: شهرداری موظف است، به منظور تقویت اقتصاد فرهنگ و هنر، با اتخاذ سیاست‌های حمایتی و با استفاده از ظرفیت اماکن تحت بهره‌برداری شهرداری، اقدامات لازم را با رعایت موارد زیر به عمل آورد (۱۳۰۲):

الف) حمایت از عرضه محصولات و خدمات فرهنگی، هنری و آموزشی در سرای محلات و مراکز فرهنگی وابسته به منظور دسترسی آسان شهروندان.

ب) حمایت از راه‌اندازی غرف و نمایشگاه‌های فصلی محصولات فرهنگی و هنری توسط بخش خصوصی در فرهنگسراها و سرای محلات که دارای ظرفیت لازم می‌باشند.

پ) حمایت از برگزاری کلاس‌های آموزشی دینی، هنری، فرهنگی و کارآفرینی از طریق خانه‌های مشارکتی بخش خصوصی.

ج) اطلاع‌رسانی مناسب در خصوص برنامه‌ها، محصولات و خدمات فرهنگی، هنری و آموزشی با استفاده از فناوری نوین و ظرفیت‌های موجود در این اماکن.

بخش بیست و یکم: ارتقا شهرداری از سازمانی خدماتی به نهادی مدنی، فرهنگی و اجتماعی در چهارچوب اسناد بالا دستی (۵۳)

ماده ۱۰۲: شهرداری موظف است، در راستای تحکیم و اعتلاء بنیان خانواده و جایگاه زن، ارتقاء سطح فعالیت‌های اجتماعی بانوان و استیفای حقوق شرعی و قانونی آن‌ها در همه عرصه‌ها، پیشگیری از بروز ناهنجاری‌های اجتماعی، بهبود کیفیت زندگی بانوان ساکن شهر تهران و ارائه برنامه جامع آموزش، توانمندسازی و سازماندهی زنان با اولویت زنان آسیب دیده و آسیب پذیر با همکاری و مشارکت سایر نهادهای عمومی، دولتی و مدنی ذیربط و در چارچوب قوانین و مقررات موضوعه با لحاظ موارد زیر نسبت به تهیه و ارائه برنامه در این خصوص به شورا تا حداکثر پایان سال اول و اجرای آن تا پایان برنامه اقدام نماید (۵۳۰۱).

الف) تدوین و ارایه سند جامع حمایت، تحکیم و اعتلای بنیان خانواده در سال اول برنامه.

ب) ایجاد و گسترش کانون‌ها و گروه‌های محلی بانوان و ارایه آیین نامه و شیوه سازماندهی کانون‌ها و گروه‌های محلی بانوان به منظور توانمندسازی آنها با هماهنگی سایر دستگاههای ذیربط.

پ) آموزش مهارت‌های زندگی برای دختران و بانوان.

ت) اجرای برنامه‌های آموزشی خانواده و برنامه‌های آموزشی مهارت‌های پیش از ازدواج برای دختران، آموزش فرزندپروری (شیوه‌های تربیتی خانواده) به زوج‌های جوان و خانواده‌های نو بنیان و برنامه‌های آموزشی در راستای تحکیم، اعتلاء، کارآمدی و پایداری خانواده و رشد جمعیت.

ث) ترویج سبک زندگی اسلامی - ایرانی با تاکید بر فرهنگ عفاف و حجاب در جامعه شهر تهران شامل برنامه‌های آموزشی، برنامه‌های تفریحی، برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی، حمایت از ابداع و برگزاری نمایشگاه مد و لباس اسلامی - ایرانی.

ف) حمایت از ایجاد و راه اندازی شبکه‌های نهاد حامی خانواده به منظور جلب مشارکت در زمینه ازدواج آسان جوانان و همکاری در تحکیم بنیان خانواده.

ج) اجرای برنامه‌های توانمندسازی اجتماعی بانوان و ارایه خدمات مددکار اجتماعی به خانواده‌ها و همچنین راه اندازی سامانه مجازی توانمندی‌ها و ابتکارات بانوان شهر و مشاوره اینترنتی و تلفنی و مددکاری به خانواده‌ها و زوج‌های جوان.

ح) حمایت از نوآوری‌ها و برنامه‌های کارآفرینی و اشتغال تشکلهای بانوان از طریق مشاوره آموزش و برپایی نمایشگاه‌ها و حمایت از تعاونی‌های کارآفرینی و تشکلهای موضوعی و تخصصی بانوان.

خ) برگزاری جشنواره‌های فرهنگی، ورزشی و هنری ویژه بانوان، تورهای تهران گردی در چارچوب ارزش‌های اسلامی و انقلابی.

چ) فعالیت‌ها و برنامه‌های فرهنگی، هنری، علمی و ورزشی ویژه کودکان به منظور غنی سازی اوقات فراغت و ارتباط با خانواده و همچنین ترویج دلبستگی و ارتباط میان کودکان و خانواده به ویژه کودکان کم توان و معلول.

ص) شناسایی، معرفی، تجلیل و تکریم از دختران، همسران و مادران نمونه و موفق از بین اقشار مختلف زنان با توجه خاص به زنان ایثارگر، جانباز، آزاده و همسران و فرزندان ایثارگران، زنان کارآفرین و فعال عرصه‌های فرهنگی و هنری و ورزشی.

ماده ۱۰۳: شهرداری موظف است، به منظور صیانت از حریم حقوق شهروندی برای حضور زنان، نسبت به توسعه زیرساختها و اختصاص مکان‌های ویژه دختران و بانوان جهت حضور و ارائه خدمات فرهنگی، هنری، اجتماعی، آموزشی، تفریحی و ورزشی اقدامات زیر را انجام دهد (۷۱۰۲ و ۵۳۰۱):

الف) اختصاص مکان در سرای محلات به منظور ارائه خدمات آموزشی و ابتکارات اجتماع محور و خلاقیت‌های فرهنگی و هنری در حوزه زنان و خانواده.

ب) حمایت از راهاندازی پایگاه‌ها یا مراکز خدمات مشاوره‌ای و آموزشی صلاحیت‌دار به دختران و بانوان و همچنین سازماندهی پایگاه‌های همیار خانواده.

ت) حمایت از توسعه مراکز فرهنگی، هنری، ورزشی ویژه بانوان با همکاری و مشارکت بخش خصوصی با هماهنگی دستگاه‌های ذیربط.

پ) گسترش مجموعه‌های شهربانو از ۱۲ مجموعه به ۴۴ مجموعه و احداث پارک‌های بانوان در هر یک از پهنه‌های شهر تا پایان برنامه (مطابق نقشه شماره ۲۹).

ماده ۱۰۴: شهرداری موظف است^۱، در راستای توسعه رفاه اجتماعی، مهارت و کاهش آسیب‌های اجتماعی^۲، ساماندهی کارگران فصلی و ساختمانی^۳، گروه‌های آسیب‌پذیر کم توان و معلول، ضرورت ساماندهی کودکان آسیب‌دیده^۴، شهر دوستدار سالمند^۵ و توسعه کارآفرینی در شهر تهران^۶ با همکاری سازمان‌های دولتی، غیردولتی و نهادهای مدنی، اقدامات ذیل را به انجام رساند. (۵۳۰۲، ۵۳۰۸، ۵۳۰۹)

الف) تهیه و اجرای سند جامع رفاه اجتماعی با رویکرد خدمات اجتماعی برای اقشار در معرض آسیب و آسیب‌دیده به ویژه جوانان.

ب) اجرای مصوبه پیشگیری، کاهش و کنترل آسیب‌های اجتماعی^۷.

پ) تقویت و توسعه زیرساخت‌های نرم افزاری و هوشمندسازی و ایجاد بانک اطلاعات در اجرای برنامه‌های اجتماعی با هماهنگی دستگاه‌های ذیربط.

۱ به استناد بند پنجم ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها مصوب سال ۱۳۳۴

۲ به استناد مصوبه «استفاده از ظرفیت همکاری و مشارکت شهرداری تهران در پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی شهر تهران» - شورا - سال ۱۳۹۰

۳ به استناد مصوبه «ساماندهی کارگران ساختمانی و فصلی در شهر تهران» - شورا - سال ۱۳۸۷

۴ به استناد مصوبه «شهر دوستدار کودک» - شورا - سال ۱۳۸۸

۵ به استناد مصوبه «شهر دوستدار سالمند» - شورا - سال ۱۳۹۱

۶ به استناد مصوبه «توسعه، ساماندهی و ارتقای کارآفرینی در شهر تهران» - شورا - سال ۱۳۸۸

۷ مصوبه «استفاده از ظرفیت همکاری و مشارکت شهرداری تهران در پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی شهر تهران» - شورا - سال ۱۳۹۰

ت) توسعه، نگهداری و ارتقا کیفیت ارائه خدمات اجتماعی در مراکز خدمات اجتماعی به گونه‌ای که تعداد این مراکز از ۷ مرکز حاضر به ۲۲ مرکز (به ازای هر سال ۳ مرکز) تا پایان برنامه افزایش یابد و کلیه خدمات اجتماعی مرتبط با اهداف را در سطح هر منطقه این مراکز پوشش دهند.

ث) اجرای برنامه‌های آموزشی و بهره‌مندی از ظرفیت سازمان‌های غیردولتی، نهادهای مدنی، رسانه ملی و کانون‌های محلی به منظور توانمندسازی افراد در معرض آسیب و آسیب دیده اجتماعی و همکاری در پیشگیری از بروز رفتارها و ناهنجاری‌های اجتماعی از طریق آموزش و ارتقا مهارت‌های اجتماعی در قالب نظام نامه جامع آموزشی و همچنین مددکاری اجتماعی و ارایه خدمات مشاوره‌ای صلاحیت‌دار.

ج) گسترش مراکز مهارت آموزی و بازارچه‌های خوداشتغالی به منظور توانمندسازی زنان آسیب پذیر و زنان سرپرست خانوار به نحوی که حمایت‌ها برای یک دوره معین و قابل تعمیم و ارائه به تمام جامعه هدف صورت پذیرد و اثربخشی برنامه‌ها قابل اندازه گیری باشد.

چ) حمایت از گسترش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در راستای ایجاد فرصت‌های شغلی برای افراد در معرض آسیب و آسیب دیده با همکاری سازمان‌های ذیربط.

ح) ایجاد و راه‌اندازی و گسترش سامان سرای‌های ویژه بانوان، آقایان و کودکان (مراکز نگهداری و ارائه خدمت شبانه-روزی به آسیب دیدگان اجتماعی) در مقیاس پهنه‌ای و با مشارکت بخش دولتی و غیر دولتی.

خ) حمایت از مراکز خیریه، ایتم و مستمندان با همکاری شورایاری و مدیریت محله به منظور مشارکت در پیشگیری در آسیب‌های اجتماعی افراد نیازمند حمایت.

د) همکاری در اجرای برنامه‌های پیشگیری از اعتیاد با مشارکت سازمان‌های دولتی (به ویژه ستاد مبارزه با مواد مخدر) و غیر دولتی و نهادهای مدنی مرتبط در چارچوب وظایف قانونی.

ذ) توسعه و تجهیز مددسرای‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای (گرمخانه) به منظور اسکان افراد بی سرپناه و آسیب دیده (به تفکیک گروه سنی) در چارچوب قوانین و مقررات موضوعه و با همکاری و هماهنگی سایر دستگاه‌های ذیربط در مناطق ۲۲ گانه به صورتی که ظرفیت ۵۰۰ نفر تخت در حال حاضر به ۲۰۰۰ نفر تخت بطور متوسط در پایان برنامه افزایش یابد (مطابق نقشه ۳۰).

ر) حمایت از توسعه زیرساخت‌های اجتماعی برای مهارت‌آسیب‌های اجتماعی از قبیل گسترش پایگاه‌های خدمات اجتماعی، مراکز اقامتی ارزان قیمت، مددسراها.

ز) حمایت و گسترش واحدهای تخصصی مشاوره مددکاری روانشناختی، مددکاری و حقوقی با استفاده از مشاوران صلاحیت‌دار، در خانه‌های سلامت و سرای محلات جهت ارائه خدمات به افراد آسیب دیده و در معرض آسیب.

ژ) شناسایی و همکاری در اسکان افراد و خانواده‌های بی سرپناه و بی سرپرست، در چارچوب قوانین و مقررات موضوعه با همکاری و هماهنگی سایر دستگاه‌های مسئول در این زمینه.

س) شناسایی فضاهای بی دفاع شهری با همکاری و جلب مشارکت سایر دستگاه‌های مسئول و هماهنگی جهت اصلاح، بهبود و بهسازی فضاهای یاد شده از طریق مناطق و سازمانهای مسئول ذیربط .

ش) جلب مشارکت در تدوین و اجرای برنامه‌های مورد نیاز به منظور کاهش آسیب‌های اجتماعی ناشی از اسکان غیررسمی وحاشیه‌نشینی، با همکاری و هماهنگی دستگاه‌های مسئول در این زمینه.

ص) راه‌اندازی سامانه کارگران فصلی و ساختمانی در مناطق ۲۲ گانه با همکاری دستگاه‌های مسئول و بکارگیری تمام ظرفیت خدمات شهری سازمان‌های تحت پوشش شهرداری به منظور ساماندهی کارگران و ایجاد فرصت‌های شغلی و خدمات حمایتی به گونه‌ای که از ۷ سامانه حاضر به ۲۲ سامانه به طور مساوی تا پایان برنامه برسد.

ض) همکاری در تامین زیر ساخت خدمات روزانه به کودکان در معرض آسیب و آسیب دیده اجتماعی با مشارکت نهادها و سازمان‌های دولتی و غیردولتی.

ط) تهیه برنامه جامع شناسایی کودکان آسیب دیده و آسیب پذیر از قبیل کودکان کار و خیابان بی سرپرست در سال اول برنامه و ساماندهی آنان، از طریق برنامه‌هایی که سایر دستگاه‌های ذیربط و نهادهای مدنی مرتبط برای بازپروری و اقدامات تربیتی در این راستا به کار گرفته شود.

ظ) حمایت از ایجاد و راه‌اندازی مراکز ورزشی و تفریحی کودکان توسط بخش خصوصی.

ع) حمایت از تشکل‌های مردم نهاد، انجمن‌های خیریه، همیاران مرتبط کودکان به ویژه معلولین و کودکان فرار، کار و خیابان در چارچوب ضوابط قانونی.

غ) ارائه برنامه‌های آموزشی مهارتی در راستای توسعه خلاقیت و نوآوری و ارتقا سطح بینشی کودکان و حمایت از برگزاری جشنواره‌های کودکان، شناسایی و پرورش استعدادها برتر کودکان، با همکاری سازمان‌های مردم نهاد و دستگاه‌های ذیربط و شناسایی استعدادهای خلاق در ابداع اسباب بازی و عروسک برای کودکان و داوری بر اساس الگوی اسلامی- ایرانی و ترویج و حمایت از تولید آنها.

ف) نیازسنجی و تجهیز و توسعه مبلمان شهری، شهربازی با رعایت اصول ایمنی و استانداردسازی بوستان ها با هدف رشد، ارتقا و بهبود نشاط شهری و اجتماعی برای کودکان.

ق) اجرای برنامه‌های فرهنگ سازی، الگوسازی و گردآوری تجربیات سالمندان و تجلیل از منزلت و کرامت ایشان در جامعه و گردآوری تجربیات گرانسنگ سالمندان و تجلیل از پیشکسوتان سالمند (در سطح محله- منطقه- شهر).

ک) برنامه‌ریزی با هدف افزایش نشاط و اعتماد به نفس سالمندان با بهره‌گیری از مشاوره سالمندان توانمند و افراد متخصص و مشارکت کانون‌های مرتبط و توسعه گردشگری و تهران گردی برای آنان.

گ) ارائه خدمات مشاوره عمومی و برنامه‌های آموزشی برای سالمندان به منظور بالا بردن سطح مهارت‌های ایشان در زندگی شهری و شهروند الکترونیک.

ل) مناسب‌سازی و ایمن‌سازی فضا و مبلمان شهری و نیز هوشمندسازی ارائه خدمات، وضعیت سالمندان و توسعه ارائه خدمات رایگان برای حفظ منزلت آنان.

(م) تکمیل و ارتقاء پایگاه داده‌ها و بانک اطلاعات از قبیل کسب و کار، ایده‌های شهری، طرح‌های اقتصادی در طول سال اول برنامه.

(ن) تکمیل و توسعه مراکز رشد و کارآفرینی مناطق ۲۲ گانه شهر تهران به گونه ای که در سال اول برنامه کلیه امکانات و زیرساخت‌های استاندارد مراکز منطقه‌ای به تعداد ۲۲ مرکز و به ازای هر محله حداقل یک خانه کارآفرینی با سیاست‌گذاری واحد و مدیریت یکپارچه راه‌اندازی گردد.

(و) آموزش و ترویج توسعه فرهنگ کارآفرینی و ارتقای مهارت‌ها و توانمندسازی شهروندان و کارکنان شهرداری.

(ه) حمایت از کارآفرینان، کسب و کارهای کوچک مشاغل خانگی و خانوادگی و ایجاد خوشه‌ها و تعاونی‌های کسب و کار و برپایی بازارچه‌ها و نمایشگاه‌های موقت و دائم از محصولات کارآفرینان.

(ی) ارائه خدمات مشاوره کارآفرینی و ایجاد تسهیل در ارتباط بین سرمایه‌گذاران، صاحبان ایده و کارآفرینان به منظور اجرای طرح‌های اقتصادی در شهر تهران و حمایت از سازمان‌های مردم‌نهاد کارآفرین، مراکز دانش‌بنیان و استفاده از ظرفیت پارک‌های علم و فن آوری و سایر دستگاه‌های ذیربط در راستای اجرای طرح‌های خلاق شهری و تسهیل و حمایت از فعالیت شبکه‌ها و کارآفرینی اجتماعی و ارتقاء قابلیت‌های موجود و بهره‌گیری از ظرفیت‌های آنان در توسعه پایدار اجتماعی.

تبصره: سیاست اصلی شهرداری در تمامی بندهای این ماده در جهت انجام اقدامات و فعالیت‌های یادشده، می‌بایست بر اساس ساختارهای سازمانی مصوب شورا و با جلب مشارکت و همکاری تمامی دستگاه‌های دولتی، غیردولتی و نهادهای مدنی مرتبط با فعالیت‌ها و نیز واگذاری فعالیت‌ها به بخش خصوصی و جلب مشارکت مردم استوار باشد.

ماده ۱۰۵: شهرداری موظف است، به منظور بهبود کیفیت و سبک زندگی اسلامی- ایرانی شهروندان تهرانی اقدامات زیر را به انجام برساند (۱۳۰۱):

(الف) برگزاری میزگردها و نشست‌های مشاوره بهبود کیفیت و سبک زندگی در فرهنگسراها، سرای محلات و سایر مراکز فرهنگی، اجتماعی، ورزشی وابسته به شهرداری و استفاده از استادان حوزه و دانشگاه برای ترویج سبک زندگی اسلامی- ایرانی.

(ب) زمینه‌سازی برای ترویج فرهنگ اسلامی- ایرانی، ارتقا سطح زندگی از طریق تبلیغات شهری- محیطی، رسانه‌ای و استفاده از ظرفیت‌های فضای مجازی به منظور گسترش این فعالیت‌ها.

تبصره: شهرداری موظف است حداقل ۲۰ درصد از سهم کلیه انواع تبلیغات محیطی، رسانه‌ای و شهری را با استفاده از ظرفیت‌های موجود به این امر اختصاص دهد و همچنین از ظرفیت‌های نشریات همشهری نیز استفاده شود.

(پ) تعامل و همفکری با قوه قضائیه و سایر نهادها و سازمان‌های متولی مسائل فرهنگی، اجتماعی به منظور قانون‌مند ساختن اخلاقیات و رفتار اجتماعی.

ت) شناسایی و معرفی الگوهای موفق در اجرای سبک زندگی اسلامی-ایرانی در فرهنگسراها، سرای محلات و سایر مراکز فرهنگی-اجتماعی و رسانه‌ای وابسته به شهرداری.

ث) تقویت اعتماد اجتماعی و بین فردی و گروهی جهت ارتقاء سطح همبستگی و انسجام اجتماعی.

ج) ترویج فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر به عنوان نظام نظارت عمومی و کنترل و بهبود مستمر وضعیت اجتماعی - فرهنگی شهروندان و ترویج روحیه ایثار و تعاون، ظلم ستیزی، قانون گرایی، انضباط پذیری، درستکاری، قناعت، رعایت حلال و حرام، ساده زیستی و دوری از تجمل گرایی.

چ) شناسایی، احیاء، تقویت و کاربرد منابع فرهنگی در توسعه شهر به عنوان بن مایه توسعه فرهنگ، شامل منابع دینی، منابع آیینی، منابع زیبایی شناختی شامل هنر و سایر جلوه‌ها مثل صنایع دستی، منابع معرفتی و شناختی، منابع عاطفی، منابع اخلاقی و هنجاری، منابع تمدنی، منابع ارتباطی، منابع انگیزشی ظرفیت‌های آرزومندی مردم و پیشینه تاریخی.

ح) تدوین الگوها و ترویج شیوه‌های روزآمد برای گسترش فرهنگ وقف و امور خیریه، نذر فرهنگی در جهت بهبود کیفیت زندگی شهروندان.

ماده ۱۰۶: شهرداری موظف است، به منظور ارتقاء و ترویج فرهنگ و نهادینه کردن حقوق و تکالیف شهروندی اقدامات ذیل را به عمل آورد^۱ (۵۳۰۳):

الف) ارائه و اجرای نظام‌نامه آموزش شهروندی به منظور ارتقاء سطح فرهنگ شهروندی در کلیه حوزه‌های مدیریت شهری، مراکز فرهنگی و سرای محلات در سال اول برنامه.

تبصره: شهرداری موظف است تمامی کارگاه‌ها و برنامه‌های آموزشی را که دارای رویکرد شهروندی و برای تمامی مخاطبان و گروه‌های سنی مختلف جامعه می‌باشد، در این سند به صورت سیاست گذاری یکپارچه لحاظ نماید.

ب) اطلاع‌رسانی و ارتقاء سطح آگاهی شهروندان نسبت به چشم‌انداز، اهداف و وظایف نوین شهرداری در ارتباط با شهر تهران، شهروندان و شهرداری.

پ) برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی با موضوعات دینی، حقوق و تکالیف شهروندی، مسئولیت پذیری اجتماعی، احساس تعلق به شهر، قانون‌مداری، جامعه‌پذیری، انسجام و وفاق اجتماعی، انضباط اجتماعی، وجدان‌کاری، رعایت حقوق فردی و اجتماعی، پایبندی به روابط و مناسبات اجتماعی با همکاری دستگاه‌های مرتبط.

ت) برنامه‌ریزی و انجام فعالیت‌های آموزش حضوری، غیرحضوری، رسانه‌ای و مجازی و فرهنگ‌سازی با همکاری کلیه دستگاه‌های دولتی و نهادهای مدنی برای شهروندان، به طوری که سالانه ۶۰۰ هزار نفر در دوره‌های آموزش شهروندی در فضای مجازی و ۱۰۰ هزار نفر در کلاس‌های حضوری شرکت کنند.

ث) مشارکت محور نمودن آموزش‌های شهروندی با تشکیل و تقویت کانون‌های علمی و آموزشی در سرای محلات.

^۱ به استناد بند پنجم از ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها مصوب ۱۳۳۴

ج) راهبری و ارزیابی نظام‌مند خدمات، محصولات تولیدی و محتوای آموزش شهروندی معاونت‌ها و سازمان‌های وابسته به شهرداری، به منظور ارتقاء کیفیت آنها و کاهش هزینه‌ها و اثربخشی بیشتر خدمات و برنامه‌ها

چ) شناسایی، برنامه‌ریزی و سازماندهی تسهیل‌گران آموزشی (آموزش یاران) در محلات و توانمندسازی آنان و همچنین اجرای دوره‌های پودمانی و مهارتی برای شورایاران، ساختارهای مدیریت محله و شهروندان از طریق مرکز جامع علمی آموزش‌های شهروندی.

ح) ارتقا کمی و کیفی محورهای جشنواره آموزشی-ترویجی، مهارت‌های شهروندی و ارتقا کیفی نمایشگاه بازی‌ها، سرگرمی، محصولات و خدمات آموزشی.

خ) پیشنهاد و پیگیری گنجاندن محتوای درس آموزش شهروندی در راستای مأموریت‌های مدیریت شهری به وزارت آموزش و پرورش جهت درج در کتاب‌های مقاطع تحصیلی.

د) تبادل تجارب مدیریتی و کارشناسی بین مراکز استان‌ها و کلان‌شهرها از طریق برگزاری کارگاه‌های آموزشی و نشست‌های فصلی.

ذ) جلب مشارکت شهروندان، نخبگان و نهادهای اجتماعی و دولتی و غیردولتی و استفاده از ظرفیت مراکز علمی و پژوهشی در طراحی و انجام فعالیت آموزش شهروندی.

ر) پیگیری در راستای اجرای مصوبه کاهش بیسوادی شهروندان تهرانی با همکاری آموزش و پرورش و نهضت سواد آموزی.

ز) پیگیری در راستای دستورالعمل همکاری متقابل آموزش و پرورش و شهرداری در حمایت از تجهیز مدارس و انجام برنامه‌های مشترک فرهنگی، اجتماعی، هنری و ورزشی.

ژ) برنامه‌ریزی برای راه‌اندازی مراکز علوم و فنون، با رویکرد ترویجی و آموزش‌های همگانی، محیط زیست و شهر دانش-بنیان با همکاری انجمن‌های علمی و مراکز پژوهشی^۱.

ماده ۱۰۷: شهرداری موظف است، در راستای اتخاذ جهت‌گیری‌های صحیح برای ارزیابی بهبود کیفیت زندگی شهروندان، نسبت به پژوهش به ویژه در حوزه‌های زیر اقدام و نتایج آن را در برنامه‌ریزی سالانه خود لحاظ نماید^۲ (۵۳۰۴ - ۵۳۰۲).

الف) بررسی و مطالعه میزان مصرف کالا و خدمات فرهنگی در شهر تهران.

ب) مطالعه و سنجش نگرش‌ها، باورها و رفتارهای فرهنگی و اجتماعی شهروندان تهرانی.

پ) انجام مطالعات و پژوهش‌های لازم در زمینه شناسایی و معرفی سبک زندگی اسلامی-ایرانی.

^۱ در راستای اجرای مصوبه «شهردانش و طبیعت» - شورا - سال ۱۳۸۷

^۲ به استناد مصوبه «الزام شهرداری تهران به انجام پژوهش‌های فرهنگی و تخصیص اعتبار در بودجه‌های سالانه به این امر» - شورا - سال ۱۳۸۷

(ت) مطالعه و بررسی شاخص‌های توسعه فرهنگی بر اساس شاخص‌های (استاندارد و روزآمد بومی) توسعه اجتماعی به منظور حفظ و ارتقاء سرمایه فرهنگی و اجتماعی.

(ث) مطالعه و بررسی نوع و میزان آسیب‌های فرهنگی و اجتماعی از جمله خشونت و عوامل تاثیرگذار بر آن در شهر تهران.

(ج) ارزیابی رضایت مندی عمومی و تغییرات آن در اثر عملکرد مدیریت شهری.

(چ) مطالعه و بررسی راهکارهای کاهش احساس محرومیت نسبی، تنش‌ها و تبعات ناشی از آن در جامعه.

تبصره ۱: تحقیقات (الف تا چ) به گونه‌ای صورت پذیرد که بیانگر شاخص‌های مورد نظر در محله‌های مختلف شهر تهران (۳۷۴ محله) باشد.

(ح) انجام مطالعات پیوست اجتماعی و فرهنگی پروژه‌های شهری به صورت دوره‌ای در طول سال‌های برنامه.

تبصره ۲: شهرداری مجاز است نسبت به تولید ادبیات فرهنگی، هنری، اجتماعی شهری و نشر آثار مرتبط؛ و همچنین انجام پژوهش‌های علوم انسانی و اسلامی به منظور ترویج و گسترش فرهنگ اسلامی-ایرانی در چارچوب و حیطه وظایف مدیریت شهری اقدامات لازم را انجام دهد.

(خ) رصد نوسانات کیفیت زندگی شهری شامل (سرمایه فرهنگی و اجتماعی، هنری، روند تحولات سبک زندگی شهری) گردآوری پایش، تحلیل، فراتحلیل جامع اطلاعات فرهنگی، هنری و اجتماعی، وضعیت تحکیم بنیان خانواده، مسایل و آسیب‌های اجتماعی و مشارکت شهروندان شهر تهران با همکاری سایر دستگاه‌های ذیربط.

تبصره ۳: شهرداری موظف است، با جلب مشارکت سایر دستگاه‌های دولتی و مراکز علمی و پژوهشی کشور نسبت به مطالعه و کمی‌سازی شاخص‌های اهداف عملیاتی برنامه‌های فرهنگی اجتماعی این برنامه اقدام و نتیجه مطالعات را در برنامه‌های کلان کشور به مسئولین و قوای مربوطه ارائه نماید.

(د) افزایش تعامل و ارتباط با شبکه‌های اجتماعی، مراکز پژوهشی محله‌ای و هم‌افزایی فرصت‌های پژوهشی محله محور از راه تعامل، همفکری و نوآوری‌های علمی با برگزاری جشنواره پژوهش‌های محله‌ای و اطلاعات کاربردی محله.

(ذ) سنجش اثربخشی برنامه‌های اجرا شده فرهنگی و اجتماعی و تدوین اتاف (ارزیابی تاثیرات اجتماعی و فرهنگی) برای کلیه فعالیت‌ها، پروژه‌ها و برنامه‌های مدیریت شهری.

تبصره ۴: نیازسنجی همراه با تعیین ارجحیت و اولویت نیازهای فرهنگی و اجتماعی شهری در مقیاس‌های محله‌ای منطقه-ای و شهری می‌باشد.

(ر) حمایت از تألیف و ترجمه کتب و آثار پژوهشی و پایان‌نامه‌های دانشجویی که کاربرست یافته‌های آنها حمایت کننده رویکرد اجتماعی و فرهنگی مدیریت شهری است.

(ز) برپایی همایش‌های علمی در حوزه اجتماعی و فرهنگی با رویکرد مدیریت شهری.

(ژ) مطالعه و بررسی ساختار جمعیتی مناطق تهران بر اساس گروه‌های سنی و نوع آسیب پذیری اجتماعی به ویژه مناطق حاشیه نشین و اسکان غیر رسمی.

ماده ۱۰۸: شهرداری موظف است به منظور افزایش مشارکت شهروندان در حوزه فعالیت‌های آموزشی، اجتماعی، فرهنگی و هنری با اتخاذ رویکرد محله‌محوری در راستای توسعه سرمایه اجتماعی شهر و شهروندان تهرانی اقدامات ذیل را انجام دهد (۵۳۰۵).

الف) انجام فعالیت‌های تحت پوشش محلی به ترتیب و تدریج در طول برنامه با هماهنگی شورایی‌ها از طریق مدیریت محله.

تبصره ۱: شهرداری باید سازوکار اجرایی لازم برای اطمینان از انجام وظایف محلی در سرای محلات پیش‌بینی و تمهیدات مربوطه را به کار ببندد، به نحوی که تخصیص اعتبار مستقیم محلات از بودجه برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی از ۴۰ درصد حاضر، سالانه نسبت به شاخص پایه هر سال ۱۰ درصد افزایش یابد.

تبصره ۲: شهرداری موظف است به منظور اصلاح ساختار و چابک‌سازی، افزایش بهره‌وری نیروی انسانی و همچنین ایجاد انسجام و یکپارچگی در فرآیند با رویکرد تقویت شورایی‌ها و مدیریت محله، در سال اول برنامه بازنگری در ساختار سازمانی و فرآیند واگذاری ماموریت‌های فرهنگی، اجتماعی را انجام و به شورا ارائه دهد.

ب) توسعه کمی و کیفی سرای محلات با رعایت معماری اسلامی-ایرانی و با نماد واحد و با اولویت ساخت همجوار با مساجد محلی در تمام محلات شهر تهران و همچنین تجهیز سرای محلات موجود به گونه‌ای که از ۲۵۰ باب کامل حاضر به ۳۷۴ باب تا پایان سال اول برنامه برسد (شامل ۶۰ باب بهسازی و ۶۴ باب احداث) (نقشه شماره ۳۱).

پ) شناسایی و تعیین نحوه حمایت از سازمان‌های مردم‌نهاد که در چارچوب ماموریت‌ها و وظایف مدیریت شهری به ویژه شهرداری فعالیت می‌کنند، به منظور بهره‌مندی از ظرفیت، امکانات و منابع انسانی و تجهیزات آنان برای افزایش میزان مشارکت شهروندان.

ت) شناسایی و تعیین نحوه حمایت از تشکلهای صنفی حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی، انجمن‌های علمی و مراکز پژوهشی به منظور جلب مشارکت آنان در فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی مدیریت شهری و استفاده از ظرفیت آنان برای افزایش میزان مشارکت اصحاب فرهنگ و هنر و نیز مردم از برنامه‌ها و فعالیت‌های مدیریت شهری.

ث) قاعده‌مند نمودن و ارتقا اثر بخشی نظام مشارکت‌های مردمی در اداره شهر در عرصه‌های مختلف مدیریت شهری و اجرای طرح‌ها با مقیاس محله‌ای با محوریت و تقویت شورایی‌ها و مدیریت محله.

ج) استفاده از توانمندی‌های کانون‌های فرهنگی، هنری، مردمی محلی و استفاده از توانمندی‌های آنان در برگزاری مراسم و انجام فعالیت‌های فرهنگی، هنری محلی با محوریت مدیریت محله در سرای محلات.

ماده ۱۰۹: شهرداری موظف است در راستای بهبود کیفیت گذران اوقات فراغت در میان خانواده‌های تهرانی و استفاده از فرصت اوقات فراغت برای توسعه آگاهی و تقویت امید، اخلاق، ظرفیت‌های انسانی، اجتماعی و دینی اقدامات ذیل را انجام دهد (۵۳۰۶).

الف) تدوین لایحه غنی سازی اوقات فراغت شهروندان به ویژه جوانان با توجه به امکانات، تجهیزات و اماکن فرهنگی، آموزشی، ورزشی، گردشگری و خدماتی موجود در اختیار شهرداری و نیز هماهنگی و همکاری با سایر دستگاه های دولتی و مسئول در این حوزه به منظور تقسیم وظایف و مسئولیت ها در سال اول برنامه.

ب) افزایش جذب سالانه ۱۰ درصد شهروندان تهرانی (نسبت به سال پایه ۴ هزار نفر) در تورهای تهران گردی و آشنایی آنان با ظرفیت ها، امکانات و اماکن طبیعی، میراث فرهنگی، تاریخی و فضاهای هنری تهران به ویژه نسل جوان.

پ) اجرای برنامه های فرهنگی، هنری در فضاها و اماکن فرهنگی و هنری در اختیار شهرداری به منظور فرهنگ سازی و پرکردن اوقات فراغت شهروندان.

ت) برگزاری سامانه های نشاط در راستای غنی سازی اوقات فراغت شهروندان تهرانی با هدف ایجاد نشاط و سرور اجتماعی مبتنی بر موازین و ارزش های اسلامی- ایرانی.

ث) برگزاری، ارتقاء کیفیت و افزایش اثر بخشی مجموعه جشنواره های فرهنگی، هنری، آیینی و انقلابی با رویکرد محله محوری به گونه ای که از ظرفیت محلات استفاده شود.

ماده ۱۱۰: شهرداری موظف است در جهت توسعه ورزش همگانی نسبت به همگانی کردن ورزش شهروندی و گسترش ورزش های تفریحی اقدامات زیر را انجام نماید (۵۳۰۲):

الف) توسعه فعالیت های ورزشی با رویکرد محله محوری با همکاری شورایاری ها و مدیریت محله به گونه ای که میزان مشارکت آقایان و بانوان در برنامه های ورزش همگانی محلات در پایان برنامه به ۵۰ درصد افزایش یابد (به طوری که از شاخص پایه ۱۸ درصد سالانه به طور مساوی تا پایان برنامه به ۵۰ درصد افزایش یابد).

ب) برگزاری مسابقات ورزشی محلات با همکاری شورایاری ها و مدیریت محله به گونه ای که تعداد رشته های ورزشی از ۲۰ رشته موجود به ۳۲ رشته ورزشی تحت پوشش (حداقل هر سال دو رشته ورزشی) در پایان برنامه برسد و جمعیت مسابقات محلات نیز از ۷۰۰ هزار نفر هر ساله ۳ درصد افزایش یابد.

پ) توسعه ورزش های تفریحی (تفریحات ورزشی) با رویکرد محله محوری با همکاری شورایاری ها و مدیریت محله و همچنین ترویج ورزش های خانوادگی، در قالب جشنواره های موضوعی پویا و خانه های ورزش محلات به گونه ای که زیرساخت های بازیهای تفریحی سالانه ۵ درصد رشد و مشارکت شهروندان ۱۵ درصد افزایش یابد (سال پایه دو میلیون نفر ساعت برنامه می باشد).

ت) تحقق اختصاص ۰/۲۵ درصد از کل بودجه و اعتبارات معاونت ها، سازمان ها، مراکز و شرکت های وابسته به شهرداری به ورزش کارکنان و تحت پوشش قراردادن کارکنان شهرداری و خانواده ایشان.

ث) برگزاری دوره های آموزشی و کارگاه های عمومی ورزشی برای مربیان محلات، مراکز ورزشی تحت پوشش و تیم های ورزشی محلات و سایر کارکنان ورزشی از طریق مرکز آموزش و یا همکاری سایر مراکز علمی و فدراسیون های ورزشی مرتبط.

(ج) حمایت از ارایه خدمات ورزشی هدفمند به اقشار آسیب پذیر از طریق اعمال تسهیلات و تخفیف در تعرفه های ورزشی و طرح منزلت.

(چ) ایجاد نظام داوطلبی و افزایش مشارکت مردم و سازمان های مردم نهاد در توسعه و ارتقاء جایگاه ورزش همگانی.

(ح) حمایت از توسعه و ایجاد امکانات و فضاهای ورزشی ویژه معلولین، جانبازان و افراد کم توان (از ۳ مجموعه ورزشی موجود به ۱۰ مجموعه در پایان برنامه).

(خ) استانداردسازی و تجهیز زیرساخت ها و امکانات ورزشی بوستان ها، اماکن ورزشی تحت پوشش و کمک به تجهیز امکانات ورزشی فضای عمومی شهرک های مسکونی.

ماده ۱۱۱: شهرداری موظف است، در راستای ارتقاء سلامت شهری، ارتقاء بهداشت و سلامت عمومی و ترویج شیوه زندگی سالم در سطح شهر، با همکاری کلیه نهادهای دولتی، عمومی و مدنی ذیربط، مشارکت آگاهانه مردم و با توجه به زیر ساخت های فناوری اطلاعات و فناوری های نوین سلامت، در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه مبتنی بر اولویت ها و شواهد عینی و علمی، با در نظر گرفتن موارد زیر اقدام نماید (۵۳۰۸):

الف) به منظور افزایش مشارکت مردمی در ارتقای سلامت شهری، نسبت به تکمیل شبکه داوطلبی سلامت یاران شهر تهران به طوری که به ازای هر بلوک جمعیتی ۲۰۰۰ نفری، یک سلامت یار داوطلب وجود داشته باشد و تعداد سلامت یاران از ۷۴۸ نفر موجود، با افزایش سالانه ۴۰ درصد، به ۴۰۰۰ نفر در پایان برنامه افزایش یابد.

ب) در راستای استقرار نظام خدمات جامع سلامت شهری با تاکید بر عوامل تعیین کننده اجتماعی سلامت، شهرداری با نهادهای ذیربط از جمله وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی همکاری نموده و بر اساس برنامه عملیاتی و شاخص هایی که طی سال اول برنامه تدوین و به تایید شورا می رساند، نسبت به ایفای نقش خود در کنار سایر نهادهای مسئول اقدام نماید.

پ) با توجه به اهمیت آموزش عمومی سلامت در تغیر رفتار شهروندان، شهرداری به نحوی برنامه ریزی نماید که با ارائه خدمات ترویجی و آموزشی حضوری و غیرحضوری به عموم شهروندان از طریق رسانه ملی و سایر نهادهای ذیربط و همچنین توسعه آموزش های مجازی، میزان دانش سلامت شهروندان تهرانی را در خصوص بهبود شیوه زندگی و کاهش رفتارهای تهدید کننده سلامت نسبت به سال پایه به دو برابر افزایش یابد.

ث) با توجه به اهمیت ارتقای سلامت جسمی و روانی شهروندان تهرانی، شهرداری با هماهنگی نهادهای مسئول (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان بهزیستی، وزارت آموزش و پرورش و سازمان نظام روانشناسی) نسبت به ساماندهی و توسعه واحدهای آموزش و مشاوره روانشناسی در تمامی خانه های سلامت و سراهای محله، فرهنگسراها و خانه های فرهنگ به شرح ذیل اقدام گردد:

- در شش ماه سال اول برنامه استانداردهای لازم در قالب آیین نامه راه اندازی واحدهای آموزش و مشاوره روانشناسی تهیه و برای یکسان سازی رویه ها در اختیار واحدهای مربوطه قرار گیرد.

- ساماندهی واحدهای آموزش و مشاوره روانشناسی به طوری که تا پایان سال دوم برنامه کلیه واحدهای مشاوره ساماندهی گردند.
- نظارت بر ارائه خدمات استاندارد در واحدهای مشاوره و روانشناسی
- ج) انجام معاینات دوره‌ای و تشکیل شناسنامه الکترونیک سلامت برای کارکنان رسمی و قراردادی و خانواده‌های آنان حداکثر تا پایان سال سوم برنامه
- چ) راه‌اندازی سامانه الکترونیک اطلاعات سلامت شهر تهران، با توجه به اهمیت پایش و رصد شاخص‌های اصلی سلامت در شهر تهران،
- ح) ضمن بهبود کیفیت برنامه‌های کانون‌های سلامت محور محله، اعضای کانون‌های سلامت محور محلات تهران را از ۱۰۰ هزار نفر در سال پایه، سالانه ۲۰ درصد افزایش یابد و همچنین از طریق راه‌اندازی کانون‌های مرکزی مناطق نسبت به تقویت شبکه‌های سلامت و کانون‌ها اقدام نماید.
- خ) به منظور توسعه هماهنگی بین بخشی در سطح محلات شهر تهران، نسبت به تشکیل شورا سلامت در محلات شهر تهران اقدام نماید، به طوری که این شوراها در هر محله حداقل ۱۰ بار در سال تشکیل شده و تصمیمات آنها در سامانه پیگیری مصوبات ثبت گردد.
- د) با توجه به اهمیت ارتقای دانش و مهارت‌های تخصصی مدیران عالی (معاونین، شهرداران، مدیران کل ستادی و مدیران عامل سازمان‌ها)، کارکنان و کارشناسان حوزه سلامت شهرداری، با همکاری دانشگاه‌های علوم پزشکی شهر تهران، طوری برنامه‌ریزی نماید که تا پایان این برنامه، ۵۰۰ نفر از این افراد دوره تخصصی سلامت شهری را گذرانده و گواهی نامه تخصصی دریافت نماید.
- ذ) با توجه به اهمیت ارتقای دانش و مهارت‌های سلامت محور، طوری برنامه‌ریزی نماید که تا پایان برنامه کلیه کارکنان اعم از رسمی و قراردادی، دوره آموزشی سلامت و محیط زیست را طی نماید.
- ر) به منظور توسعه محیط‌های حامی سلامت از طریق مشارکت با بخش خصوصی، سازمان‌های مردم نهاد و انجمن‌های علمی، نسبت به طراحی و استقرار ایستگاه‌های سلامت در اماکن عمومی شهر تهران (بوستان‌ها، میادین میوه و تره بار، فروشگاه‌های شهروند، پایانه‌های مسافربری و ایستگاه‌های قطار شهری) اقدام نماید، به طوری که تعداد این ایستگاه‌ها در پایان این برنامه به حداقل ۲۰۰ ایستگاه برسد.
- ز) با توجه به اهمیت نوسازی اماکن عمومی از جمله بیمارستان‌های شهر تهران، شهرداری ضمن هماهنگی و همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مشوق‌ها، تمهیدات و شرایط جایگزینی بیمارستان‌های بهارلو، فیروز آبادی، هفت تیر، مفید و لولاگر را فراهم نماید.
- ژ) با توجه به نقش افزایش تحرک و فعالیت بدنی در ارتقای سطح سلامت جسمی و روانی شهروندان، تعداد ایستگاه‌های تندرستی موجود در شهر تهران را با رشد سالانه ۲۰ درصد به دو برابر افزایش یابد.

س) با توجه به ضرورت آمادگی زیر ساخت‌های سلامت در برابر بحران، توسعه اقتصاد پایدار شهری و ایجاد ظرفیت‌های جدید گردشگری سلامت، شهرداری از طریق بخش خصوصی نسبت به مطالعه، طراحی و احداث حداقل پنج شهرک سلامت در شهر تهران اقدام نماید.

ش) حمایت از اجرای سالانه جشنواره سلامت شهری به منظور توسعه فرهنگ سلامت شهری و افزایش آگاهی‌های عمومی با همکاری سازمان‌های غیردولتی و بخش خصوصی بصورت فرامنطقه‌ای

ماده ۱۱۲: شهرداری موظف است به منظور نگهداشت و بهره‌برداری از کلیه اماکن و مراکز فرهنگی، اجتماعی، دینی، هنری و ورزشی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای، نظام‌نامه بهره‌برداری از آنها را در سال اول برنامه تدوین و به شورا جهت تایید ارائه نموده و مبنای عمل قرار گیرد (۱۳۰۱).

ماده ۱۱۳: شهرداری موظف است به منظور اعمال مدیریت یکپارچه فرهنگی و اجتماعی در سطح مناطق، معاونت‌ها، کلیه سازمان‌های تحت پوشش از قبیل سازمان فرهنگی و هنری شهرداری و شرکت‌های تابعه شهرداری و پیگیری انجام مصوبات شورا نسبت به تشکیل شورای عالی هماهنگی فرهنگی، اجتماعی، هنری، ورزشی با نظارت، هماهنگی و تایید شورا به شرح زیر اقدام نماید (۷۱۰۱):

الف) تدوین آیین نامه‌ها و دستورالعمل‌های موضوعی مرتبط و تایید آن در شورا ظرف ۳ ماه اول برنامه.

ب) اقدامات لازم برای ساماندهی و یکپارچه‌سازی فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی در سطح معاونت‌ها، مناطق، سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه شهرداری به صورتی که وظایف و اقدامات هریک از سازمان‌ها، موسسات و معاونت‌ها به طور دقیق در قالب ماتریس‌های اجتماعی و فرهنگ شهروندی تعیین گردد تا از موازی کاری فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی جلوگیری شود.

پ) بررسی نتایج پیوست‌های اجتماعی، فرهنگی و زیست محیطی برنامه‌ها، طرح‌ها و پروژه‌های فرامنطقه‌ای و شهری و تعیین و تصویب الزامات مرتبط به نحوی که کلیه معاونت‌ها و سازمان‌های شهرداری ملزم به رعایت مفاد آن باشند.

ت) بررسی و اولویت‌بندی نیازهای فرهنگی و اجتماعی طرح‌ها و برنامه‌های فرامنطقه‌ای کلان شهر تهران مبتنی بر مطالعات نیازسنجی.

ح) ایجاد سیستم نظارت و کنترل بر اجرای مصوبات فرهنگی و اجتماعی شورا و ارزیابی نتایج حاصله از اجرای مصوبات و ارائه گزارش.

خ) پیگیری، تهیه و تدوین شاخص‌های فرهنگی، اجتماعی، ورزشی و هنری حوزه شهری و تعیین شاخص‌های عملیاتی پایه و پایان برنامه حداکثر در سال اول برنامه و ارائه آن به شورا جهت تایید.

چ) بررسی و تدوین برنامه‌های مشترک فرهنگی در جهت پاسخگویی به نیازهای شهر و هدایت تلاش‌ها در جهت هماهنگی و همکاری با سایر دستگاه‌های فرهنگی و اجتماعی دولتی و غیردولتی و نیز تقسیم مسئولیت و وظایف فرهنگی، هنری و اجتماعی بین مدیریت شهری و سایر دستگاه‌ها.^۱

بخش بیست و دوم: بخش بیست و دوم: توسعه عرصه‌های عمومی و فضاهای فرهنگی، ورزشی و هنری شهر تهران در ابعاد بین‌المللی، ملی و شهری (۷۱)

ماده ۱۱۴: شهرداری موظف است به منظور تأمین سرانه فضاهای فرهنگی، هنری در سطح و گستره شهر تهران، با سیاست حمایت و کمک به شکل‌گیری خوشه‌ها و راسته‌های فرهنگی، هنری و نیز ایجاد و گسترش این فضاها توسط بخش خصوصی و تعاونی‌ها به ویژه مراکز عرضه و توزیع محصولات و خدمات فرهنگی و هنری، تمهیدات لازم را پیش‌بینی نماید. بدین منظور در سال اول برنامه نسبت به ارائه برنامه عملیاتی «حمایت از توسعه و گسترش فضاهای فرهنگی، قرآنی، ورزشی و هنری توسط بخش خصوصی و با رویکرد محلی و منطقه‌ای» با در نظر گرفتن موارد ذیل به شورا ارائه نماید (۵۳۰۵-۷۱۰۲-۷۱۰۳):

الف) شناسایی فضاهای فرهنگی، هنری، ورزشی همراه با تعیین کارکرد و میزان مساحت آنها در مقیاس محلی، منطقه‌ای، شهری و همچنین تهیه طرح‌های سرمایه‌گذاری (فاز صفر) پروژه‌های تصریح شده در طرح جامع توسعه فضاهای فرهنگی و نظارت بر حسن اجرای پهنه‌های مطرح شده در آن (مطابق نقشه شماره ۳۲).

ب) انجام مطالعات و ایجاد راسته‌های فرهنگی با مشارکت بخش خصوصی بر اساس طرح جامع توسعه فضاهای فرهنگی، هنری:

- تکمیل گذر سرو تا پایان سال اول برنامه؛
- تکمیل مطالعات محور رودکی (تالار وحدت تا تئاتر شهر) تا پایان سال اول و احداث و بهره‌برداری از آن تا پایان سال سوم برنامه؛
- مطالعات محور ۱۷ شهریور تا پایان سال اول و احداث و بهره‌برداری از آن تا پایان سال سوم برنامه؛
- مطالعات محور لاله‌زار تا پایان سال اول و احداث و بهره‌برداری از آن تا پایان سال سوم برنامه؛
- مطالعات محور پیاده‌سی تیر تا پایان سال اول و احداث و بهره‌برداری از آن تا پایان سال سوم برنامه؛
- مطالعات محور تفریحی مذهبی ری (راگای باستان) تا پایان سال اول و احداث و بهره‌برداری از آن تا پایان سال سوم برنامه؛
- مطالعات پهنه‌های هنرهای تجسمی بوستان لاله و بلوار کشاورز تا پایان سال اول و احداث و بهره‌برداری از آن تا پایان سال سوم برنامه؛
- بهره‌برداری از پهنه تاریخی تجاری بازار تهران تا پایان برنامه؛

پ) انجام مطالعات و توسعه فضاهای فرهنگی و هنری فرامنطقه‌ای:

^۱ بر اساس بند ۲ از اهداف سیاست فرهنگی کشور مبنی بر ایجاد وحدت رویه و هماهنگی فرهنگی در میان دستگاه‌های مختلف نظام جمهوری اسلامی و بسیج امکانات.

- مکان‌سنجی و تکمیل مطالعات تهران سرای قرآن تا پایان سال اول و احداث و بهره‌برداری از آن تا سال چهارم برنامه؛
- مطالعات تالار شهر تهران سال اول برنامه و احداث و بهره‌برداری از آن سال چهارم برنامه؛
- مطالعات دروازه فرهنگی البرز سال اول و احداث و بهره‌برداری از آن در پایان سال دوم برنامه؛
- احداث و بهره‌برداری پردیس تئاتر سنگلج در پایان سال سوم برنامه؛
- مطالعات دروازه‌های قدیمی ورودی تهران سال اول و احداث و بهره‌برداری از آن در پایان سال دوم برنامه؛
- تکمیل مطالعات مجموعه فرهنگی نینوا - تکیه شهر (تکیه ولایت) جهت احیا هنر اسلامی - ایرانی تعزیه، سال اول و احداث و بهره‌برداری از آن تا پایان برنامه؛
- مطالعات باغ موزه اوین تا پایان سال دوم برنامه و احداث و بهره‌برداری از آن پایان برنامه؛

(ت) ایجاد حداقل دو زمین چمن مصنوعی، یک سالن ورزشی چند منظوره مناسب ورزش بانوان و آقایان و یک سالن آمفی تئاتر کوچک در سرای محلات تا پایان برنامه.

(ث) کمک به تقویت بخش خصوصی، تشکل‌های صنفی فرهنگی و هنری و یا مشارکت با آنان در توزیع متوازن فضاهای فرهنگی و اجتماعی با کارکردهای منطقه‌ای به منظور کاهش بار ترافیکی و ازدحام جمعیت در مناطق خاص (به نحوی که در پایان برنامه در هر منطقه یک پردیس سینمایی، یک مجموعه ورزشی آبی، یک مجموعه ورزشی چند منظوره، یک مرکز شهر بازی در مقیاس منطقه به ظرفیت‌های موجود اضافه شود).

(ج) مطالعه، برنامه‌ریزی، کمک و راه‌اندازی موزه‌های تخصصی در شهر تهران شامل: موزه تخصصی زنان، موزه تهران، موزه شهدا، موزه تئاتر، گالری ملی و هنرهای مردمی، موزه‌های تخصصی مدیریت شهری از قبیل آتش نشانی، حمل و نقل و ایجاد موزه ملی سلامت شهری (سلامت اجتماعی و موزه بدن)^۱.

(چ) نگهداری، تشکیل و توسعه امکانات محیطی و کالبدی سلامت محور با مشارکت بخش خصوصی شامل:

نگهداری و بهره‌برداری از ۲۲ مرکز فرآموز با هدف ارائه خدمات آموزشی به کودکان ۶ تا ۱۲ سال؛

نگهداری و ارائه خدمات در ۳۷۴ خانه سلامت محلات با رویکرد سلامت اجتماعی و شهری با هماهنگی مدیریت محله.

(خ) مطالعه، طراحی و کمک به ایجاد مرکز نمایشگاه فرهنگی در اراضی عباس‌آباد تا پایان برنامه.

تبصره: شهرداری موظف است^۲ نسبت به پیگیری دریافت کمک دولت در خصوص تکمیل مراکز فرهنگی، هنری، دینی و قرآنی که دارای پیشرفت فیزیکی حداقل ۵۰ درصد هستند و راه‌اندازی موزه‌های تخصصی شامل دفاع مقدس و شهداء، اقدامات لازم را صورت دهد.^۳

^۱ در قالب مصوبه «شهر دانش و طبیعت» - شورا - ۱۳۸۷

^۲ بر اساس ماده ۹ برنامه پنجم توسعه اقتصادی اجتماعی فرهنگی کشور

^۳ بند (ب) ماده ۱۱ برنامه پنجم توسعه اقتصادی اجتماعی فرهنگی کشور

ماده ۱۱۵: شهرداری موظف است، نسبت به توسعه زیرساخت‌های اجتماعی و فرهنگی با تشویق و مشارکت بخش خصوصی، شکل‌های صنفی حوزه فرهنگی و هنری و هماهنگی و همکاری با سایر دستگاه‌های اجرایی مسئول در سطح شهر تهران و با مقیاس ملی و بین‌المللی نسبت به «اعمال مدیریت یکپارچه به منظور تأمین زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی و بهره‌برداری مناسب» از آن فضاها اقدامات لازم را با لحاظ موارد زیر به عمل آورد:

(۷۱۰۱-۵۳۰۵)

الف) اطلاع‌رسانی، هماهنگی و همکاری با سایر دستگاه‌های مسئول اجرایی برای استفاده و بهره‌مندی از ظرفیت فضاهای فرهنگی و هنری وابسته به شهرداری برای برگزاری نمایشگاه‌های فرهنگی و هنری، همایش‌ها و دوره‌های آموزشی در سطح بین‌المللی، ملی و شهری.

ب) اطلاع‌رسانی، هماهنگی و همکاری با شکل‌های صنفی حوزه فرهنگی و هنری به منظور استفاده از توان و ظرفیت فضاهای فرهنگی و هنری وابسته به شهرداری در طول برنامه.

پ) ایجاد ارتباط مؤثر و تبادل تجربیات و دریافت اعتبارات از سایر نهادهای فرهنگی و هنری در سطح ملی و بین‌المللی.

ت) برجسته‌سازی نمادهای اسلامی و فرهنگی شهر تهران در عرصه جهانی و ارائه تصویر مناسب از پایتخت ایران اسلامی و میراث هویتی شهر تهران.

ث) توسعه زیرساخت‌های لازم و ارایه تسهیلات جهت جذب گردشگران داخلی و خارجی و تبدیل تهران به مرکزی برای رخدادهای فرهنگی، ملی و بین‌المللی.

احکام حوزه مأموریتی
مدیریت، هوشمندسازی
واقتصاد شهری

مقدمه

حوزه ماموریتی مدیریت، هوشمندسازی و اقتصاد شهری در برگرفته نهادهای مدیریتی شهرداری تهران و بستر ساز تحقق کلیه برنامه‌ها و فعالیت‌های شهرداری می‌باشد. ارائه خدمات مشورتی در زمینه‌های حقوقی، قضایی و ثبتی به کلیه واحدها و سازمان‌ها و دفاع از حقوق، منافع و مصالح سازمان در مراجع و محاکم مختلف، مدیریت درآمد و هزینه‌ها، مدیریت و ساماندهی امور مربوط به نیروی انسانی شهرداری از طریق معاونت مالی و اداری، ظرفیت‌سازی، تجهیز نیروی انسانی، تحول اداری، برنامه‌ریزی و نظارت، بودجه‌ریزی و ارزیابی عملکرد واحدهای شهرداری، تسهیل، تمرکز و هماهنگی فعالیت‌های مناطق و راهبری شهرداری از جمله فعالیت‌ها و اقدامات حوزه ماموریتی مدیریت، هوشمندسازی و اقتصاد شهری می‌باشد. با توجه به این محورها و موضوعات متنوع و گسترده‌ای که زیر مجموعه این حوزه ماموریتی می‌باشند، جهت‌گیری‌های راهبردی زیر مبنای عمل تدوین برنامه عبارتند از:

- چابک سازی، کاهش تصدی گری و حاکمیت مدیریت کارفرمایی؛
- هوشمندسازی شهر و سازمان شهرداری با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و روزآمد جهت تحقق شهر و شهرداری الکترونیک؛
- بهره‌مندی از بخش خصوصی و نهادهای مردمی در انجام وظایف شهرداری؛
- توانمندسازی شهروندان برای ایجاد نهادهای مردمی؛
- مبتنی ساختن همه اقدامات شهرداری تهران بر پایه مطالعه و پژوهش و توسعه مدیریت دانش؛
- تأکید بر نظارت و ارزیابی برنامه و اقدامات؛
- جذب و نگهداری نیروی انسانی در فضای رقابتی؛
- ارتقاء سرمایه‌های انسانی مدیریت شهری شامل دانش، تخصص، مهارت و قابلیت‌ها، ظرفیت‌ها و صلاحیت‌ها؛
- پیگیری و بازنگری تصویب، و تثبیت قوانین و مقررات؛
- نیل به پایداری درآمدهای شهرداری و تأمین هزینه‌های توسعه و مدیریت شهر توسط شهروندان؛
- افزایش کارآمدی، پاسخگویی، عدالت محوری، اثربخشی و شفافیت در تحول سازمانی - ساختاری نظام مدیریت شهری تهران؛
- حضور فعال در فضاهای رقابتی کلان‌شهرهای جهانی و ارتقاء شاخص‌های عملکرد شهر و شهرداری در مقایسه با دیگر کلان‌شهرها؛
- توسعه دیپلماسی شهری و تقویت جایگاه کلانشهر تهران در مجامع بین‌المللی و رسیدن به تراز مطلوب جهانی؛
- استانداردسازی روش‌های انجام کار در تمامی حوزه‌های فعالیت و تأکید بر استفاده از تکنولوژی‌ها و روش‌های نوین اجرایی؛
- ملاک قراردادن شاخص‌های بهره‌وری (مدیریت هزینه، زمان و کیفیت) در تصمیمات و اقدامات شهرداری؛
- کمک به حمایت نظام‌مند از کارآفرینان و مولدین ثروت و اشتغال در شهر.

بخش بیست و سوم: تحول ساختاری - سازمانی در شهرداری تهران به منظور تبدیل به یک نهاد اجتماعی (۲۳)

ماده ۱۱۶: شهرداری موظف است، در راستای تحقق حکمروایی خوب شهری و تبدیل شدن به یک نهاد اجتماعی، نسبت به اصلاح رویه‌ها و فرایندهای برنامه‌ریزی و مدیریت، تحول در نیروی انسانی و ساختار سازمانی با رویکردهای چابک‌سازی، کاهش تصدی‌گری و توسعه فناوری اطلاعات اقدامات زیر را انجام دهد (۲۳۰۱).

الف) طراحی و استقرار مدل مدیریت کارفرمایی جای مدل استقرار یافته تصدی‌گرایانه و ممیزی و ارتقاء مستمر صلاحیت کارفرمایی شهرداری.

ب) به منظور افزایش تحقق‌پذیری مأموریت‌های این برنامه، نسبت به اصلاح به و ساماندهی ساختار، وظایف، بهبود فرایندها و رویه‌ها و نیز ایجاد یکپارچگی در عملیاتی کردن مأموریت‌ها اقدام و لایحه جامع تحول ساختاری مربوطه را در سال اول برنامه جهت تصویب به شورا ارائه نماید.

پ) تهیه برنامه عملیاتی برای برون‌سپاری فعالیت‌ها شامل مصادیق، روش‌ها، تهیه دستورالعمل‌ها، تامین منابع، روش‌های مشارکت و سیستم‌های نظارتی به منظور سپردن کلیه فعالیت‌های قابل واگذاری به بخش خصوصی (اعم از واسپاری، پیمانکاری، برون‌سپاری و خصوصی‌سازی) تا پایان سال اول برنامه و ارائه خدمات به صورت الکترونیک.

ت) تحول و بهبود فرایندها و رویه‌های ساختاری - سازمانی موجود در راستای اجرای هر چه مطلوب‌تر این برنامه، با تأکید بر افزایش سرعت و کوتاه کردن زمان ارائه خدمات به شهروندان.

ث) توسعه و تکمیل نظام جامع مدیریت عملکرد و نظام ارزیابی عملکرد واحدهای سازمانی و نیروی انسانی مبتنی بر کنترل اهداف، کیفیت خدمات و سرعت در انجام کارها در طول برنامه.

ج) استقرار نظام نظارت و کنترل بر تحقق اهداف سازمان، تدابیر و راهبردهای شهرداری به روش مکانیزه.

چ) ارتقاء کیفی شیوه نظارت و بازرسی.

ح) استقرار نظام پرداخت مبتنی بر نتایج حاصل از مدیریت عملکرد و کارایی و بهره‌وری کارکنان و مدیران تا پایان سال اول برنامه.

خ) استقرار نظام سازمانی الکترونیک در شهرداری به نحوی که ضمن یکپارچه‌سازی سیستم‌های اطلاعاتی شهرداری، امکان ایجاد و ارتقاء سیستم‌های اطلاعات مدیریت^۱ و پشتیبان تصمیم‌گیری^۲ به منظور تحقق راهبرد شهرداری الکترونیک تا پایان سال دوم برنامه فراهم گردد.

د) افزایش توانمندی و مهارت شغلی کارکنان و مدیران شهرداری از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی و آموزش IT.

^۱(MIS)

^۲(DSS)

ذ) تربیت نیروهای متعهد، اخلاق‌گرا و ارزش‌مدار از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی، فرهنگی و دینی در مجموعه شهرداری.

و) ارتقاء سطح تسهیلات رفاهی ارائه شده به کارکنان شهرداری در راستای بهبود سطح معیشت، کمک به حل مشکل مسکن، بهداشت و درمان و سایر موضوعات مرتبط با رفاه کارکنان.

ماده ۱۱۷: شهرداری موظف است، به منظور استقرار نظام شایسته‌سالاری و ایجاد ثبات در چرخه فرآیند مدیریت منابع انسانی در مجموعه شهرداری اقدامات زیر را انجام دهد (۲۳۰۱):

الف) اصلاح، بازنگری و به روز رسانی مستمر مقررات استخدامی در چارچوب قوانین و مقررات فرادستی در طول برنامه.

ب) تقویت روحیه تعلق، تعهد و فرهنگ سازمانی در بین کارکنان و ارتقاء فرهنگ سازمانی شهرداری در راستای تحقق رویکرد نهاد خدمات اجتماعی.

پ) جذب نیروهای متخصص و نخبه با رعایت قوانین و مقررات عمومی و تجزیه و تحلیل و بازطراحی مشاغل شهرداری به منظور افزایش سهم تحصیلات کارشناسی و بالاتر به میزان ۱۰ درصد (هرسال ۲ درصد) از محل ۵۰ درصد کارکنان خروجی از خدمت در صورت تامین پست و ساختار سازمانی ذی‌ربط.

ث) پیش‌بینی و ایجاد تسهیلات لازم برای خروج از خدمت کارکنان مازاد بر نیاز شهرداری به شرح ذیل:

- متقاضیان بازنشستگی پیش از موعد: در چارچوب مقررات ذی‌ربط با پرداخت معادل حداکثر ۴۵ روز حقوق و مزایا علاوه بر پاداش پایان خدمت مقرر متناسب با سنوات خدمت و طبق آئین نامه اجرایی.
- متقاضیان بازخرید خدمت: در چارچوب مقررات ذی‌ربط، با پرداخت حداکثر معادل ۶۰ روز حقوق و مزایا.

تبصره: اعاده به خدمت کارکنانی که از این مزایا استفاده می‌کنند، ممنوع می‌باشد.

ج) کاهش سالانه حداقل ۴ درصد از نیروی انسانی شاغل غیر کارشناسی در شهرداری با روش‌های قانونی و تشویقی.

چ) توانمندسازی و فراهم نمودن زمینه‌های ارتقاء نقش بانوان در سیاستگذاری‌ها و مدیریت شهرداری.

ح) یکپارچه سازی سیستم‌های فرآیند رسیدگی و بررسی شکایات و ارتقاء رضایت خدمت گیرندگان.

خ) توسعه و تقویت طرح جانشینی و جایگزینی و استقرار نظام شایسته‌سالاری بر مبنای شناسایی استعدادهای داخلی برای کلیه سطوح مدیریتی شهرداری.

د) توسعه و تقویت نظام جامع برنامه‌ریزی و مدیریت منابع انسانی و سامانه جامع اطلاعات منابع انسانی تا پایان سال اول برنامه.

ماده ۱۱۸: به شهرداری اجازه داده می‌شود در راستای ایجاد ثبات، پایداری و تعادل بین منابع و مصارف سازمان بازنشستگی نسبت به اصلاح ساختار این سازمان و کاهش تدریجی وابستگی این سازمان به کمک از محل بودجه عمومی شهرداری به استثناء سهم قانونی شهرداری در کسور بازنشستگی، در طول برنامه، از طرق مختلف از جمله

تنظیم عوامل موثر بر منابع و مصارف سازمان بازنشستگی منطبق بر محاسبات بیمه‌ای، کاهش حمایت‌های غیر بیمه‌ای صندوق‌ها و انتقال آن به نهادهای حمایتی، تقویت سازوکارهای وصول به موقع کسور بازنشستگی پایه و تکمیلی و تقویت فعالیت‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری بر اساس اساسنامه‌ها اقدام قانونی به عمل آورد. (۲۳۰۱)

ماده ۱۱۹: شهرداری موظف است، تا زمینه‌ها و بسترهای موردنیاز برای بهره‌گیری از امضای الکترونیک را در سازمان شهرداری فراهم کند و در طول سال‌های برنامه اقدام به فرهنگ‌سازی در این زمینه نماید تا کلیه پرسنل شهرداری آگاهی و آموزش‌های لازم را در این ارتباط کسب نمایند (۲۲۰۲).

ماده ۱۲۰: شهرداری موظف است، با تلاش برای بازنگری راهبردی و مهندسی مجدد نظام مدیریت اجرایی شهر تهران و تحقق مدیریت یکپارچه، در طول سال‌های برنامه به ظرفیت‌سازی در ساختار شهرداری و اصلاح و بازنگری قوانین و مقررات و رفع موانع حقوقی مورد نیاز برای پذیرش وظایف مندرج در ماده ۱۷۳ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران اقدام و گزارش آن را سالانه به شورا ارائه نماید (۲۳۰۱).

ماده ۱۲۱: شهرداری موظف است، به منظور ارتقاء سلامت اداری به استقرار سیستم نظارت و بازرسی در ادارات، سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه اقدام نموده و منشور اخلاقی کارکنان شهرداری را به صورت جدی پیگیری نموده و گزارش عملکرد در حوزه سلامت - اداری را سالانه به شورا ارائه نماید (۲۳۰۵).

ماده ۱۲۲: شهرداری موظف است در راستای توسعه اطلاع‌رسانی، شفاف سازی، پاسخگویی و شهروندمداری اقدامات زیر را انجام دهد (۲۳۰۶):

- الف) انتشار عمومی گزارش عملکرد سالانه شهرداری به شهروندان منطبق بر اهداف کمی برنامه پنج‌ساله دوم.
- ب) استقرار مدیریت کیفیت و مدیریت بهره‌وری در کلیه واحدهای سازمانی تابعه و وابسته شهرداری به منظور افزایش سطح رضایتمندی شهروندان و افزایش بهره‌وری تا پایان برنامه.
- پ) تهیه گزارش‌های شش ماهه سطح رضایتمندی شهروندان از خدمات شهرداری برای افزایش آگاهی از نظرات شهروندان از اقدامات و فعالیت‌های شهرداری و بهره‌گیری از آن برای ارتقاء خدمات رسانی به شهروندان.
- ت) توسعه ارتباط و تعامل بین شهرداری و شهروندان و اجرای طرح تکریم ارباب رجوع برای پاسخگویی و شهروندمداری.
- ث) انتشار گزارش‌های مالی به صورت شش ماهه و بر اساس استانداردهای مورد پذیرش عموم.

ماده ۱۲۳: شهرداری موظف است، به منظور قانونمداری و حمایت از حقوق شهروندی از طریق بازنگری و اصلاح مجموع قوانین و مقررات حقوقی خود، وضع قوانین، آیین‌نامه‌ها و مصوبه‌های جدید و ارائه گزارش-

های اقدامات انجام شده به شورا و همچنین هماهنگی و نظارت بر اجرای قوانین و مقررات و تدوین ضمانت اجرایی آن در شهرداری تا پایان سال اول برنامه اقدامات ذیل را به انجام برساند (۲۳۰۷):

الف) تنظیم آیین نامه نحوه ارتباط شهرداری با شورای شهر.

ب) تنظیم و تدوین نحوه تعامل شهرداری با شهروندان.

پ) تنظیم برنامه جامع برای مبارزه با مفاسد مالی.

ماده ۱۲۴: شهرداری موظف است، با توجه به کمبودها و نواقص موجود قانونی و حقوقی در ارتباط با مدیریت شهر تهران به عنوان پایتخت و بزرگترین کلانشهر کشور، نسبت به تهیه و تنظیم «لایحه قانون اداره یکپارچه پایتخت» تا پایان سال اول برنامه اقدام و به منظور طی مراحل قانونی به مراجع ذی ربط از قبیل شورا و شورای عالی استان ها تقدیم نماید (۲۳۰۷).

بخش بیست و چهارم: دانش محور نمودن شهرداری تهران (۲۱)

ماده ۱۲۵: به منظور تبدیل شهر تهران به «شهری دانش پایه؛ هوشمند و جهانی»، شهرداری موظف به استقرار مدیریت دانش می باشد و همچنین باید اقدامات ذیل را به انجام برساند (۲۱۰۱):

الف) ایجاد بسترهای مناسب آموزشی از طریق برگزاری دوره های آموزش عالی و کاربردی در حوزه فعالیت شهرداری، به نحوی که تعداد کارکنان با مدرک کارشناسی و بالاتر به میزان ده درصد تا پایان برنامه افزایش یابد.

ب) مستندسازی تجارب جهانی و تجارب موفق شهرداری در کلیه سطوح سازمانی شهرداری و تبادل و قابل دسترس نمودن آن برای همه دست اندرکاران و علاقه مندان.

ماده ۱۲۶: شهرداری موظف است، به منظور انطباق کلیه فعالیت ها و پروژه ها متناسب با دستاوردهای علمی و پژوهشی، نسبت به انجام پژوهش های کاربردی در کلیه حوزه های ماموریتی و افزایش میزان کاربست پروژه های مطالعاتی از ۴۷ درصد در وضع موجود به ۷۰ درصد در پایان برنامه اقدام نماید و سهم اعتبارات پژوهش های کاربردی از کل بودجه سالانه به ۲ درصد از کل منابع درآمدی پایدار شهرداری برسد (۲۱۰۲).

ماده ۱۲۷: در راستای مبتنی ساختن همه اقدامات بر اساس مطالعه و برنامه، شهرداری موظف به تهیه «نظام جامع برنامه ریزی شهر تهران» شامل برنامه راهبردی، عملیاتی و سالانه در سال اول برنامه و تقدیم آن به شورا می باشد. همچنین در این راستا موظف به تدوین شاخص های کنترل و ارزیابی برنامه های راهبردی و عملیاتی است (۲۱۰۲).

بخش بیست و پنجم: هوشمندسازی سازمان شهرداری و گسترش شبکه‌های ارتباطی برای ارائه خدمات به شهروندان (۲۲)

ماده ۱۲۸: شهرداری موظف است بر اساس استانداردهای بین‌المللی تا پایان سال اول برنامه نسبت به تهیه «نظام جامع فناوری اطلاعات و ارتباطات مدیریت شهری تهران» (به تفکیک شهر و شهرداری) اقدام و نسبت به ارائه لایحه آن به شورا اقدام نماید. این سند باید با رویکردهای ذیل تهیه گردد (۲۲۰۲-۲۲۰۳):

الف) شناسایی و احصاء سرویس‌های الکترونیکی مورد نیاز شهر و شهرداری به تفکیک واحدهای تابعه

ب) تدوین شناسنامه سرویس‌های الکترونیکی شهرداری (به تفکیک سرویس‌های شهروندی و داخلی شهرداری)

پ) تعیین متولیان سرویس‌های الکترونیکی در سطح شهرداری و تدوین استراتژی سرویس‌ها

ت) تعیین نقش‌ها و مسئولیت‌های هر یک از واحدهای سازمانی شهرداری به تفکیک سرویس‌ها

ث) شناسایی نیازهای سخت افزاری برای توسعه زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری

ج) تهیه برنامه زمان‌بندی کلان ایجاد و توسعه سرویس‌های الکترونیکی و زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری

تبصره: با توجه بر لزوم تطبیق نظام جامع فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری و قوانین ملی بالادستی در خصوص مدیریت شهری، اجراء کامل نظام جامع فناوری اطلاعات شهر تهران متأثر از نحوه تصویب قوانین ملی بالادستی می‌باشد.

ماده ۱۲۹: در راستای یکپارچه کردن نظام ارائه آمار و اطلاعات و تحقق نظام مدیریت یکپارچه شهری، شهرداری موظف است، تا پایان سال اول برنامه «نظام جامع آماری شهر و شهرداری تهران» را با رویکردهای ذیل تهیه و اقدامات لازم را حداکثر تا پایان سال سوم برنامه، عملیاتی نماید: (۲۲۰۲-۲۲۰۳)

الف) منطبق نمودن شاخص‌های آماری با نیازهای برنامه‌ریزی در شهرداری و متصل نمودن نظام جامع آماری و نظام برنامه‌ریزی در شهرداری

ب) نیازسنجی آمار و اطلاعات برحسب استفاده بهره برداران از قبیل شهروندان، شورا، سازمان شهرداری و سایر دستگاه‌های مرتبط با مدیریت شهری

پ) استانداردسازی اقلام آماری برای کلیه حوزه‌های ماموریتی شهرداری تا پایان سال اول برنامه

ت) شناسایی و تدوین چارچوب نظام اطلاعات مکانی مورد نیاز شهر تهران

ث) تدوین و ارائه دوره ای آمارنامه‌های شهر و شهرداری

ج) تمرکز بیشتر بر ارتقاء سامانه‌های آماری (برای ارائه آنلاین آمار، با بهره‌گیری از اطلاعات موجود در سامانه‌های عملیاتی)

چ) فراهم نمودن زمینه ثبت سیستمی آمار عملکرد (در صورت عدم وجود سامانه عملیاتی) با امکان گزارش گیری از عملکرد

ح) پردازش و خلاصه سازی داده ها در جهت تولید اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری مدیریت شهری

خ) تمرکز و توجه ویژه به کنترل و صحت خروجی های داده ها، آمار و اطلاعات

د) تمرکز بر یکپارچه سازی آمار، اسناد و اطلاعات مکانی مدیریت شهری در قالب ساختار واحد و لزوم ارائه و دریافت آمار و اطلاعات توسط واحدهای تابعه شهرداری با هماهنگی ساختار واحد فوق الذکر

ذ) توسعه نرم افزاری رصد خانه شهری تهران در راستای پشتیبانی از تصمیم گیری مدیریت شهری

ر) توسعه محتوایی رصدخانه شهری تهران در بستر اطلاعات مکانی

ز) به روز رسانی به موقع آمار و اطلاعات شهر و شهرداری بر اساس آخرین تغییرات در شهر و شهرداری

ماده ۱۳۰: شهرداری موظف است، زیرساخت های مورد نیاز برای ایجاد و توسعه شهر هوشمند تا پایان برنامه، را از طریق اقدامات زیر فراهم نماید (۲۲۰۳ و ۲۲۰۲):

الف) توسعه شبکه های مخابراتی یکپارچه در شهرداری و افزایش ضریب نفوذ مولفه های آن از جمله تلفن VOIP (مستقل از اینترنت) به ۱۰۰ درصد

ب) یکپارچه سازی و به روزرسانی سیستم های بی سیم شهرداری (بر اساس فناوری دیجیتال) و افزایش ضریب نفوذ آن به ۱۰۰ درصد

پ) بهبود وضعیت بهره گیری از امکانات سخت افزاری و افزایش دسترسی پذیری مرکز داده به ۹۹,۹ درصد تا پایان برنامه
ت) تجهیز تمامی ساختمان های شهرداری به شبکه های درون ساختمانی (LAN) و برون ساختمانی (WAN) و ارتقاء ضریب نفوذ شبکه دیتا شهرداری به ۱۰۰ درصد

ث) توسعه شبکه فیبرنوری شهرداری با مشارکت بخش خصوصی

ج) ایجاد و تجهیز مرکز داده جدید شهرداری، به گونه ای که به عنوان مرکز داده سایر ارگان های مرتبط با مدیریت شهری نیز قابل بهره برداری باشد.

چ) نوسازی تجهیزات سخت افزاری و افزایش توان برق اضطراری ساختمان های شهرداری مطابق فناوری های روز

ماده ۱۳۱: شهرداری موظف است به منظور کاهش تقاضای سفرهای درون شهری و افزایش بهره وری و سرعت ارائه خدمات به شهروندان، خدمات قابل ارائه خود به شهروندان را از طرق زیر تقویت نماید (۲۲۰۲):

الف) ارتقاء سطح کیفی و افزایش کمی حوزه سرویس های دفاتر خدمات الکترونیک و ارتقاء رضایت شهروندان

ب) شناسایی سایر خدمات الکترونیکی مرتبط با شهروندان در خارج از شهرداری و درج خدمات جدید در پرتال شهر تهران (Tehran.ir)

پ) افزایش کمی تعداد سرویس های الکترونیکی شهروندی در پرتال اینترنتی به ۸۰ درصد وضعیت شهرهای همتراز در منطقه تا پایان برنامه (با احتساب خدمات الکترونیکی سایر نهادهای مدیریت شهری)

ت) پرهیز از انحصار در ارائه خدمات الکترونیک توسط دفاتر خدمات الکترونیک و امکان ارائه خدمات عمومی به شهروندان از طریق شبکه ملی اطلاعات حداقل تا ۶۰ درصد از خدمات

ث) حذف پست های سازمانی در شهرداری که شرح وظایف آنها به دفاتر خدمات الکترونیک شهر واگذار گردیده است

ج) ایجاد و فراگیرسازی کارت جامع خدمات شهروندی (ارائه مجموعه خدمات مدیریت شهری از طریق کارت الکترونیکی واحد)

چ) ایجاد Geo Portal شهر تهران به منظور ارائه سرویس های مرتبط طبق استانداردهای بین المللی

خ) اجرای دوره های آموزشی در زمینه فناوری اطلاعات برای آشنایی شهروندان با خدمات الکترونیک ارائه شده توسط شهرداری و نحوه استفاده از آنها با تاکید بر اجراء فرایند آموزش به صورت مجازی و غیر حضوری

ح) فرهنگ سازی عمومی شهروندان در خصوص آشنایی و استفاده از خدمات الکترونیک از طریق تامین محتوا، برنامه های آموزشی، پخش برنامه های رادیویی و تلویزیونی و تبلیغات محیطی شهری

خ) راه اندازی فناوری های نوین ارتباطی نظیر IP Media و مواردی از این قبیل جهت بهبود ارتباط مدیریت شهری با شهروندان

ماده ۱۳۲: شهرداری مکلف است در راستای تحقق شهرداری الکترونیک تا پایان برنامه نسبت به ارتقاء سطح کمی و کیفی سرویس های داخلی خود به شرح زیر اقدام نماید (۲۲۰۲):

الف) ایجاد «نظام نظرسنجی از مشتریان سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات» برای پایش رضایت کاربران و مشتریان از خدمات این سازمان

ب) سیستمی شدن فرآیندهای دستی موجود در شهرداری مطابق با سند جامع فناوری اطلاعات

پ) مدیریت فرآیندهای کسب و کار شهرداری متناسب با مدل بلوغ سازمانی سرویس گرا

ت) بهبود نظام معماری اطلاعات شهرداری و ارتباط بین سامانه ها بر اساس معماری اطلاعات سرویس گرا

ث) توسعه پایگاه اطلاعات مکانی (نقشه دیجیتال) شهر تهران و بسترسازی جهت به روزرسانی اطلاعات آن بر اساس فرایندهای کاری موجود در شهرداری

ماده ۱۳۳: شهرداری مکلف به پیاده سازی استانداردهای نوین در راستای ارتقاء سطح کیفی سرویس های ارائه شده در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات، مطابق بندهای ذیل می باشد (۲۲۰۲-۲۲۰۳):

الف) پیاده سازی استانداردهای معتبر در زمینه «مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات»

ب) پیاده سازی استانداردهای معتبر در زمینه «امنیت اطلاعات» به منظور ارتقاء امنیت اطلاعات شهرداری

پ) اصلاح فرآیندهای داخلی و ساختار سازمانی جهت دستیابی به سطح استانداردهای جهانی با رعایت قوانین و مقررات

ت) ارتقاء سطح دانش ICT کارکنان شهرداری از طریق برگزاری دوره های آموزشی پایه و تخصصی

ث) بکارگیری نیروهای متخصص در زمینه ICT به منظور دستیابی شهرداری به شاخص «درصد تعداد پرسنل ICT به کل شهرداری» به حد ۸۰ درصد شهرهای همتراز تهران در منطقه بدون افزایش نیروی انسانی

ماده ۱۳۴: شهرداری موظف است، ضمن حفظ نقش راهبری، سیاست گذاری و نظارت در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات و اجرای پروژه های عمومی و بزرگ مقیاس شهری توسط سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات و با هدف افزایش بهره وری و کارایی، نسبت به فعال سازی ظرفیت های درآمدی این سازمان طبق قوانین و مقررات اقدام نموده به نحوی که تا انتهای برنامه ۰/۵ درصد از بودجه سالیانه شهرداری از طریق درآمدهای حاصله از این حوزه تامین گردد. درآمدهای حاصله باید به خزانه شهرداری واریز و در قالب بودجه های سنواتی به این سازمان اختصاص داده شود (۲۲۰۲).

بخش بیست و ششم: توسعه اقتصاد شهری (۷۲)

ماده ۱۳۵: شهرداری موظف است، در راستای کمک به بهبود کیفیت زندگی شهروندان نسبت به اصلاح و بهبود نظام توزیع کالا و تکمیل خوشه ها و زنجیره های تهیه و توزیع مایحتاج روزمره مردم و همچنین کمک به ایجاد نظام خدمات فنی خانگی اقدامات لازم را به انجام رساند (۷۲۰۳).

ماده ۱۳۶: شهرداری موظف است، به منظور فراهم آوردن زمینه های توسعه اقتصادی شهر تهران، راهکارهای بهبود کسب و کار و رفع موانع حقوقی و ساده سازی فرآیندهای مرتبط با کسب و کار را فراهم نماید، به نحوی که شاخص رقابت پذیری شهرداری ارتقاء یابد و در این راستا اقدامات ذیل را انجام دهد (۷۲۰۳):

الف) کمک به توانمندسازی شهروندان برای کارآفرینی در سطح خرد در خصوص خدمات عمومی.

ب) شناسایی و معرفی فرصت های سرمایه گذاری در شهر تهران برای ایفای نقش های برتر ملی و فراملی به سرمایه گذاران داخلی و خارجی در چارچوب های قانونی و اقدامات انگیزشی متناسب.

پ) انحصارزدایی و ایجاد فضای رقابتی برای سرمایه‌گذاران در حوزه‌های مختلف شهری از طریق معرفی مراکز فرهنگی، تاریخی، سیاحتی و قابل سرمایه‌گذاری تهران در فضای مجازی و به صورت سه بعدی و همچنین تامین و تضمین جریان آزاد و شفاف اطلاعات مورد نیاز سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی در شهر تهران.

ت) استقرار نظام اطلاعاتی جامع مربوط به استفاده‌کنندگان از کمک‌ها و حمایت‌های اقتصادی در کلیه حوزه‌های مدیریت شهری تهران.

ث) فراهم کردن شرایط مناسب برای مشارکت بخش خصوصی و تعاونی در امور زیربنایی و فعالیت‌های بزرگ مقیاس شهر تهران.

ج) کمک به کاهش هزینه مبادله در اقتصاد شهری.

چ) ارتقاء شاخص‌های اقتصاد و بهره‌وری شهر.

خ) پیگیری سنجش شاخص «فضای کسب و کار در شهر تهران» با در نظر گرفتن تمهیدات لازم، جهت ارتقاء این شاخص و نهادینه سازی آن در روش‌های مورد عمل.

ماده ۱۳۷: در راستای کمک به نهاد سازی اقتصاد نوین و تشکیل اقتصاد دانش بنیان و الکترونیک در مقیاس خرد و کلان با تأکید بر مزیت‌های رقابتی اقتصاد شهری، شهرداری مجاز است تمهیدات مورد نیاز را از طریق تدارک ساز و کار، قوانین، مقررات، تسهیلات و زیرساخت‌های مناسب اقتصادی برای شهر در راستای بهبود فضای کسب و کار، توسعه تسهیلات و زیرساخت‌های شهری و ارائه بسته‌های حمایتی به منظور تشویق به افزایش سرمایه‌گذاری در مناطق کم درآمد، ایجاد زیرساخت‌های امنیت تجارت کالا و خدمات و افزایش سرمایه‌گذاری در شهر تهران (تجارت الکترونیک)، فراهم آوردن بسترهای لازم برای تشکیل سازمان‌های مشاوره مدیریتی در سطح کلان و ملی، توسعه زیرساخت‌های بازار برای افزایش صادرات و واردات بین شهری و توسعه صنعت توریسم و گردشگری شهری فراهم نماید (۷۲۰۲-۷۲۰۳).

بخش بیست و هفتم: مدیریت بهینه تامین و تخصیص اعتبارات (۷۳)

ماده ۱۳۸: نظر به وصول بخش عمده‌ای از درآمدهای محلی توسط دولت و ضرورت ارائه خدمات اضافی توسط شهرداری به دستگاه‌های دولتی فعال در تهران و کارکرد فراشهری برخی از پروژه‌های شهرداری^۱، شهرداری موظف است برای تنظیم روابط مالی - حقوقی دولت و شهرداری و اخذ هزینه‌های پایتختی و پرداخت سهم شهروندی دولت، نسبت به تهیه و تنظیم لایحه «روابط مالی دولت و شهرداری تهران» در سال اول برنامه و ارائه به شورا برای طی مراحل قانونی اقدام نماید (۲۳۰۷).

^۱ با استناد مصوبه ماده ۱۴ «طرح جامع درآمدهای پایدار» - شورا - ۱۳۸۶

ماده ۱۳۹: به شهرداری اجازه داده می شود به منظور اجرای طرح های عمرانی، اجتماعی، فرهنگی، خدماتی، ترافیکی و شهرسازی در مناطق ۲۲ گانه، مطالبات سازمان های دولتی و نهادهای و نیروهای مسلح بابت املاک و مستغلات واقع در این طرح ها را پس از توافق بر اساس آیین نامه تهاتر که به تایید شهردار تهران می رسد، تهاتر نموده و ضمن ثبت عملیات مالی مربوطه در ردیف های درآمد و هزینه، مراتب را به صورت سالانه در قالب بودجه سالیانه جهت تصویب به شورا ارائه نماید.

ماده ۱۴۰: به منظور کاهش فاصله و شکاف میان مناطق شمالی و جنوبی شهر تهران، شهرداری موظف است نسبت به توزیع متعادل و عادلانه منابع درآمدی در بودجه های سنواری در سطح مناطق اقدام و تحقق شهر عدالت محور و محرومیت زدایی از پهنه جنوب شهر را از طریق توزیع خدمات عمومی شهر بر مبنای عدالت فضایی پیگیری نماید، به نحوی که سرانه بودجه تخصیصی به هر شهروند در پهنه جنوب در مقایسه با میانگین سرانه بودجه اختصاصی به هر شهروند در مجموع مناطق ۲۲ گانه متعادل گردد.

ماده ۱۴۱: به منظور تمرکز حساب های شهرداری و مدیریت منابع غیر نقد، شهرداری موظف است نسبت به ایجاد «خزانه متمرکز غیر نقدی» شهرداری اقدام و کلیه عوارض وصولی به آن خزانه واریز و بر اساس بودجه سالانه هزینه گردد.

ماده ۱۴۲: شهرداری موظف است در تنظیم بودجه های سالانه نسبت به تثبیت و پیگیری بودجه ریزی عملیاتی بر مبنای مشارکت شهروندان با رویکرد محله محوری اقدام نموده به نحوی که از سال دوم برنامه، بودجه های سنواری را بر این اساس به شورا ارائه نماید (۷۳۰۲).

ماده ۱۴۳: شهرداری موظف است، نسبت به استقرار کامل حسابداری تعهدی و تهیه و تنظیم و اخذ مجوز استانداردهای این نوع حسابداری از مراجع ذی ربط در سال اول برنامه اقدام نماید (۷۳۰۲).

ماده ۱۴۴: به منظور کنترل و افزایش بهره وری هزینه های نگهداشت و استفاده از تمام ظرفیت پروژه های افتتاح شده و یا در حال احداث، شهرداری مکلف است اقدامات ذیل را انجام دهد (۷۳۰۲):

الف) طراحی و به اجرا در آوردن نظام نحوه بهره برداری از پروژه های مذکور با رویکرد واگذاری به بخش خصوصی (اعم از واسپاری، پیمانکاری، برون سپاری و خصوصی سازی) از سال دوم برنامه.

ب) ارائه پیشنهاد تعرفه بهره برداری از پروژه های افتتاح شده به شورا.

ماده ۱۴۵: به منظور بهره‌برداری بهینه از اعتبارات و درآمدها و منابع (نقد و غیرنقد) و تعیین اولویت مصرف منابع و تخصیص اعتبارات مبتنی بر ارزیابی پروژه‌ها و فعالیت‌ها، کمیته تخصیص اعتبار با ترکیب ذیل تشکیل می‌گردد (۷۳۰۲):

- شهردار تهران (به‌عنوان رئیس)؛
 - معاون برنامه‌ریزی و توسعه شهری و امور شورا شهرداری به‌عنوان عضو و دبیر؛
 - معاون مالی و اقتصادی شهرداری به‌عنوان عضو؛
 - مدیرکل برنامه و بودجه شهرداری به‌عنوان عضو؛
 - رئیس کمیسیون برنامه و بودجه شورا به‌عنوان عضو؛
 - رئیس کمیسیون‌های شورا به‌عنوان ناظر؛
 - در موارد ضروری حضور معاونان شهرداری حسب موضوع به‌عنوان عضو.
- کمیته مذکور موظف است در مقاطع حداکثر یک ماهه و با توجه به میزان وصولی و تحقق درآمدها و منابع (نقدی و غیرنقدی) مصوب، با بررسی گزارش عملکرد واحدهای اجرایی، در زمینه فعالیت‌های هزینه‌ای (جاری، نگهداشت) و پیشرفت‌های فیزیکی پروژه‌های سرمایه‌ای، نسبت به تعیین اولویت و تخصیص اعتبارات مصوب بودجه سالانه اقدام و سهم اعتبار نقدی و غیرنقدی کلیه ردیف‌های جاری، نگهداشت و سرمایه‌ای برای هر یک از حوزه‌های اجرایی را بنا به پیشنهاد معاونت برنامه‌ریزی و توسعه شهری تعیین نماید. هرگونه پرداخت و ایجاد تعهد بدوم مجوز کمیته تخصیص اعتبار ممنوع است.

ماده ۱۴۶: سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به شهرداری موظف به تهیه موافقت‌نامه برای پروژه‌های خود از محل اعتبارات داخلی سازمان و شرکت و مبادله آن با معاونت برنامه‌ریزی و توسعه شهری هستند. معاونت برنامه‌ریزی و توسعه شهری نیز موظف است نسبت به حسن اجرای موافقت‌نامه‌های مذکور نظارت کند و گزارش لازم را به شورا ارائه نماید (۷۳۰۲).

ماده ۱۴۷: شهرداری موظف است، به منظور استقرار نظام مدیریت یکپارچه در شهر تهران و تنظیم روابط شهرداری با دولت، لایحه مدیریت شهری شامل نظامات مدیریتی، مالی، برنامه‌ای و بودجه‌ای شهرداری را تدوین و در سال اول برنامه به شورا ارائه نماید (۲۳۰۷).

ماده ۱۴۸: شهرداری موظف است، به منظور ایجاد شفافیت و رفع هر گونه ابهام در ساختار مالی شهرداری، نسبت به تهیه لایحه تنظیم مقررات مالی شهرداری، شامل نظامات حسابداری و حسابرسی، بودجه‌بندی و درآمد در سال اول برنامه اقدام نماید (۲۳۰۷).

بخش بیست و هشتم: توسعه دیپلماسی شهری و تحقق شهری در تراز جهانی (۷۴)

ماده ۱۴۹: شهرداری موظف است برای ارتقاء عملکرد و جایگاه تهران در بین کلان‌شهرهای منطقه و جهان و نیز دستیابی به شاخص‌های شهر جهانی و پیوستن به شبکه شهرهای جهانی اقدامات ذیل را انجام دهد (۷۴۰۲):

الف) توسعه زیرساخت‌های فن آوری اطلاعات و ارتباطات در تراز شهرهای مطرح جهانی.

ب) کمک به ایجاد بسترهای ارائه خدمات در سطح بین‌المللی.

پ) توسعه زیرساخت‌های لازم برای جذب گردشگران بین‌المللی.

ت) بسترسازی برای برگزاری اجلاس‌ها و رویدادهای بین‌المللی و تبدیل تهران به مرکزی برای رخدادهای فرهنگی و علمی در سطح بین‌المللی.

ث) برجسته‌سازی نمادهای اسلامی و ایرانی تهران در عرصه جهانی برای ارائه تصویری مناسب از پایتخت ایران اسلامی.

ج) حضور فعال در فضاها و رقابتی کلان‌شهرهای جهانی و ارتقاء شاخص‌های عملکردی شهر و شهرداری در مقایسه با دیگر کلانشهرها.

چ) اولویت‌بخشی به طرح‌های موضوعی و موضعی با کارکردهای ملی و بین‌المللی.

خ) تهیه «نظام جامع دیپلماسی شهری» به منظور توسعه روابط تخصصی مدیریت و برنامه‌ریزی شهری و تشکیل براند شهر تهران.

د) توسعه دیپلماسی شهری در سطح جهانی از طریق شناسایی عناصر و ذینفعان و تعامل (ملی، منطقه‌ای، بین‌المللی)، افزایش تعداد عضویت‌های شهرداری در مجامع بین‌المللی، افزایش تعداد خواهرخواندگی‌های خود با شهرهای مهم و مطرح جهانی، شرکت فعال در اجلاس‌های بین‌المللی و بسترسازی برای برگزاری اجلاس‌ها و نشست‌ها و رویدادهای بین‌المللی در شهر تهران.

بخش بیست و نهم: اجرای نظام فنی و اجرایی در کلیه حوزه‌های ماموریتی شهرداری

ماده ۱۵۰: شهرداری موظف است^۱ نسبت به تدوین دستورالعمل‌ها و ضوابط نظام فنی و اجرایی شهرداری در دوره عمر طرح شامل پیدایش، طراحی، اجرا، نگهداری، بازیافت و نظارت بر اجرای صحیح و پیاده‌سازی دقیق آن در چارچوب راهبردهای مقرر در سند راهبردی مصوب نظام و استقرار نظام فنی و اجرایی در حوزه‌های عمران و زیرساخت‌های شهری، حمل و نقل و ترافیک، امور اجتماعی و فرهنگی، سلامت، محیط زیست و خدمات شهری، ایمنی و مدیریت بحران، معماری و شهرسازی و مالی و اداری ظرف ۱۸ ماه از ابلاغ این سند اقدام و در راستای نیل به اهداف ذیل حرکت گردد (۷۴۰۱):

- ارتقای کیفیت طرح‌ها از دوره پدیدآوری تا پایان دوره بهره‌برداری (برچیدن طرح)؛

^۱ بر اساس مصوبه با عنوان «نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران» - شورا - ۱۳۹۲

- مدیریت هزینه و بهینه سازی اقتصادی طرح ها و بهبود نسبت کارکرد به هزینه از طریق اعمال برنامه ریزی و مدیریت ارزش، با توجه به هزینه های دوره عمر طرح ها و به ویژه هزینه های نگهداری؛
- مدیریت زمان در فرایند طراحی و اجرای طرح ها (مطالعات و طراحی کامل و بهنگام، ساخت و اجرا طبق برنامه در دوره عمر طرح)؛
- همسان سازی، هماهنگ سازی، تعیین نقش ها و وظایف نهادهای دست اندر کار، آسان سازی و شفاف سازی مقررات و دستورالعمل ها، در حوزه های فنی و حقوق مهندسی؛
- رعایت نیازها و الزامات محیطی شامل سلامت، محیط زیست، محیط اجتماعی و محیط اقتصادی و با تاکید بر معماری اسلامی-ایرانی؛
- ارزشیابی طرح ها و ضوابط و معیارهای فنی به لحاظ اثربخشی و بهره وری آنها در دوره عمر طرح.

تبصره ۱: به استناد ماده ۱۷ سند راهبردی نظام فنی و اجرایی، شهرداری موظف به تشکیل «دفتر نظام فنی و اجرایی» در سال اول اجرای برنامه می باشد.

تبصره ۲: شهرداری موظف است نسبت به تدوین دستورالعمل انجام مطالعات مهندسی ارزش و برنامه ریزی ارزش در طرح های کلان و یا تاثیرگذار عمرانی تا پایان سال اول برنامه و اجرا و در هر سال برای حداقل پنج پروژه مهم پیاده سازی گردد.

تبصره ۳: کلیه اعتبارات عمرانی و سرمایه ای شهرداری از سال دوم برنامه منحصرأ در قالب نظام فنی و اجرایی در کلیه حوزه های ماموریتی شهرداری قابل مصرف خواهد بود در این راستا شهرداری مکلف است هر شش ماه یکبار در این خصوص به شورا گزارش ارائه نماید.

احکام منابع درآمدی
و مصارف برنامه

ماده ۱۵۱: شهرداری مجاز است پس از کسب مجوز برای تأمین مالی پروژه‌های شهری در چارچوب قوانین و مقررات موضوعه و در قالب بودجه‌های مصوب نسبت به انتشار اوراق مشارکت، صکوک و سایر ابزارهای مالی برای پروژه‌های اولویت‌دار اقدام نماید و منابع حاصل صرفاً در پروژه‌های اولویت‌دار که گزارش توجیهی فنی، اقتصادی، فرهنگی، سلامت، ایمنی، زیست‌محیطی و اجتماعی آن بر اساس قانون فنی و اجرایی شهرداری به تصویب شورا رسیده، سرمایه‌گذاری نموده و از محل درآمد همان پروژه‌ها بازپرداخت گردد (۷۲۰۱).

ماده ۱۵۲: شهرداری مجاز است، برای تأمین مالی پروژه‌های نیازمند به اعتبارات ارزی و همچنین استفاده از سرمایه‌های بخش خصوصی و بازارهای مالی داخلی و خارجی در چارچوب قوانین و مقررات اقدام به اخذ وام از بانک‌های داخلی و خارجی نماید، مشروط بر اینکه میزان تعهدات بازپرداخت اقساط وام‌های دریافتی از ۱۰ درصد بودجه عمومی شهرداری تجاوز ننماید (۷۲۰۲).

ماده ۱۵۳: شهرداری موظف است در راستای دستیابی به توسعه اقتصادی، افزایش درآمدهای پایدار به ویژه عوارض و وجوه قانونی، ضمن بازنگری طرح جامع درآمدهای پایدار تا پایان سال نخست برنامه، میزان درآمدهای پایدار را هر ساله حداقل به مقدار ۱۰ درصد افزایش دهد (میانگین نرخ رشد سالانه ۱۰ درصدی برای درآمدهای پایدار) (۷۳۰۱).

تبصره: شهرداری مکلف است از طریق شورا، پیشنهاد طرح درآمدهای پایدار را تهیه و در قالب پیشنهاد به دولت و مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۱۵۴: شهرداری موظف است، تا ۱۸ ماه پس از تصویب برنامه نسبت به شناسایی آن دسته از خدماتی که توسط شهرداری ارائه می‌شود اما جبران هزینه‌های آن از محل بهای اخذ شده بابت ارائه آنها صورت نمی‌گیرد، اقدام نموده و ضمن محاسبه بهای آنها سازوکار دریافت آن را از مصرف‌کنندگان خدمات مذکور به همراه پیش‌بینی ضمانت‌های اجرایی لازم تعیین و جهت تصویب به شورا و مراجع ذی‌صلاح ارسال نماید (۷۳۰۱).

ماده ۱۵۵: در راستای تدوین نظام درآمدهای پایدار، و همچنین حرکت به سوی عدالت اجتماعی، شهرداری مکلف است تا پایان سال اول برنامه، نسبت به انجام مطالعات و تهیه طرح تدوین سازوکار لازم به منظور تشخیص میزان ارزش افزوده و اثرات اقتصادی بر املاک و اراضی متأثر از اجرای طرح‌های توسعه شهری اقدام و جهت تصویب به شورا ارسال نماید^۱ (۷۳۰۱).

ماده ۱۵۶: شهرداری مکلف است به منظور استفاده بیشینه از توان‌های درآمدی موجود متعلق به شهرداری، تا پایان سال اول برنامه، طرح ساماندهی اماکن، املاک و مستغلات استیجاری و قابل استیجار متعلق به خود و

^۱ پیرو بخش پایانی بند (الف) ماده ۱۷۴ قانون برنامه پنجم توسعه کشور مبنی بر اعمال سیاست استفاده از عوارض بر ارزش افزوده اراضی و املاک، ناشی از اجرای طرح‌های توسعه شهری

موجود در شهر تهران را با تأکید بر موارد زیر تهیه کرده و پس از آن نسبت به انتخاب بهره‌بردار با رعایت آیین‌نامه مالی و معاملاتی و عقد قرارداد اقدام نماید و گزارش عملکرد سالانه را به شورا ارائه نماید (۷۳۰۱):

الف) تشکیل بانک اطلاعات مکانی اماکن، املاک و مستغلات استیجاری و قابل استیجار به منظور ایجاد قابلیت به هنگام‌سازی اطلاعات در خصوص: مکان، شرایط خصوصی قراردادها، گزارش کارشناسان رسمی، مساحت، زیربنا، ارزش اجاری با توجه به نوع کاربری و موارد مرتبط.

ب) تشخیص مستأجران دارای پرداخت‌های معوق و تعیین میزان بدهی و جریمه ایشان مطابق قرارداد و الزام به پرداخت ایشان؛

ج) تشخیص مستأجرانی که از مهلت قرارداد ایشان منقضی شده و الزام ایشان به تخلیه یا تمدید مهلت قرارداد؛ حداکثر تا سقف سه سال با احتساب شرایط گذشته و شرایط جدید و کارشناسی

د) شناسایی تمامی اماکن، املاک و مستغلاتی که قابلیت استقرار کاربری‌های خصوصی و دریافت اجازه را دارند و تطبیق این موارد با نیازسنجی شهرداری و توان‌های موجود در طرح تفصیلی؛

ه) شناسایی تمامی اماکن، املاک و مستغلاتی که طبق قراردادهای موجود ملزم به پرداخت اجازه به شهرداری می‌باشند (با به روز رسانی نرخ اجازه املاک متناسب با ارزش روز و با لحاظ نمودن نرخ تورم سالانه)؛

ماده ۱۵۷: شهرداری مکلف است در راستای حداکثر نمودن درآمدهای پایدار ضمن استفاده از آخرین دفترچه ارزش معاملاتی املاک ابلاغی در محاسبه عوارض‌های مرتبط، تلاش لازم را به منظور به‌روزرسانی هر ساله دفترچه ارزش معاملاتی املاک از طریق شورا در کمیسیون تقویم املاک (موضوع ماده ۶۴ قانون مالیات‌های مستقیم) به عمل آورد.

ماده ۱۵۸: شهرداری موظف است، به منظور کاهش ازدحام ناشی از تردد وسایل نقلیه شخصی در بزرگراه‌ها، کاهش آلودگی هوای ناشی از تردد بی‌مورد خودروهای شخصی و افزایش اقبال به وسایل حمل و نقل عمومی و همچنین دریافت هزینه ساخت زیرساخت‌های حمل‌ونقل درون شهری از قبیل پل‌ها و تونل‌ها از استفاده کنندگان شخصی آنها، ضمن فراهم نمودن زیرساخت‌ها و پیش‌بینی سازوکار اجرایی، لایحه اخذ هزینه‌های استفاده از این زیرساخت‌ها، را در سال اول برنامه به شورا ارائه و پس از تصویب نسبت به ایجاد سامانه قیمت-گذاری بزرگراه‌ها، زیرساخت‌های حمل و نقل و محدوده طرح ترافیک تا پایان سال دوم برنامه اقدام نماید و درآمد حاصل از این طریق را به منظور توسعه حمل و نقل ریلی و پاک استفاده نماید (۷۳۰۱).

تبصره ۵: شهرداری می‌بایست نظام تعرفه ورود به محدوده طرح ترافیک را بر اساس زمان ماندگاری در محدوده و دفعات ورود اصلاح نماید.

ماده ۱۵۹: شهرداری موظف است، با بهره‌گیری از توان اطلاعاتی پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران و دریافت مشخصات کلیه وسایل نقلیه دارندگان خودروهای سواری ساکن شهر تهران در مواردی چون نوع خودرو (سواری، وانت دوکابین)، سن و نوع سوخت (گازسوز، بنزینی)، نسبت به صدور فیش انبوه عوارض

سالیانه خودرو اقدام و اطلاعات قبوض مؤدیان را در پایگاه اینترنتی شهرداری منعکس و امکان پرداخت آن را به شکل اینترنتی فراهم نماید.

ماده ۱۶۰: شهرداری موظف است^۱، مطابق ارزیابی دولت از عملکرد خود در راستای کاهش احتمالی تصادفات درون شهری، اقدامات لازم را برای اخذ مبلغ ۵۰ درصد از صرفه جویی ریالی احتمالی حاصل از عدم پرداخت خسارات بیمه بدنه و شخص ثالث ناشی از اقدامات خود را از شرکت های بیمه گر انجام و مبالغ یاد شده را در موارد مصرح در قانون مذکور هزینه نماید (۷۳۰۱).

ماده ۱۶۱: به منظور کشف ظرفیت های جدید درآمدی با اولویت درآمدهای پایدار، کلیه سازمان ها و شرکت های تابعه شهرداری مجاز هستند در صورت امکان حصول درآمد مازاد بر ردیف های درآمدی موجود، ظرفیت های جدید درآمدی را ضمن اخذ مجوزهای لازم پیش بینی نموده و ضمن منظور نمودن کلیه درآمدها به حساب خزانه شهرداری عیناً توسط شهرداری در قالب بودجه های سنواتی به سازمان ها و شرکت های مذکور پس از تصویب شورا تخصیص گردد.

ماده ۱۶۲: شهرداری مکلف است در اجرای آثار طرح های جامع و تفصیلی شهر تهران بر میزان و ساختار درآمدها و منابع خود در سال های آتی، تا پایان سال نخست نسبت به تهیه طرح تراز مالی طرح جامع و تفصیلی شهر تهران اقدام نموده و یافته های مذکور را در ارقام بودجه هر سال منعکس نموده و گزارش عملکرد سالانه را به شورا ارائه نمایند.

ماده ۱۶۳: شهرداری موظف است نسبت به تدوین بودجه سنواتی بر اساس جدول های منابع و مصارف برنامه که در ذیل آمده است اقدام نماید (۷۳۰۱):

^۱ پیرو ماده (۵) قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت - مجلس شورای اسلامی - ۱۳۸۶

جدول شماره ۴: منابع و درآمدهای برنامه پنج ساله دوم شهرداری تهران (۱۳۹۳-۱۳۹۷) (واحد: میلیارد ریال)

کد	درآمدها و منابع	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	مجموع
۱۰۰۰۰۰	درآمدهای ناشی از عوارض عمومی	۷۰,۹۰۸	۷۹,۸۱۱	۸۸,۴۱۴	۹۸,۱۷۸	۱۰۸,۲۲۷	۴۴۵,۵۳۸
۲۰۰۰۰۰	درآمدهای ناشی از عوارض اختصاصی	۳,۵۳۷	۳,۶۱۶	۴,۶۸۰	۴,۷۷۵	۴,۸۵۰	۲۱,۴۵۸
۳۰۰۰۰۰	بهای خدمات و درآمدهای مؤسسات انتفاعی شهرداری	۱,۴۶۸	۱,۷۶۶	۲,۰۳۶	۲,۲۸۳	۲,۵۲۲	۱۰,۰۷۵
۴۰۰۰۰۰	درآمدهای حاصله از وجوه و اموال شهرداری	۱۱,۲۰۷	۱۴,۱۶۹	۱۸,۲۵۴	۲۴,۲۹۱	۳۱,۴۳۷	۹۹,۳۵۷
۵۰۰۰۰۰	کمک‌های اعطایی دولت و سازمان‌های دولتی	.	.	.	.	.	.
۶۰۰۰۰۰	اعانات و هدایا و دارایی‌ها	۴۵,۳۹۶	۵۱,۶۳۷	۵۸,۸۹۹	۶۶,۰۸۱	۷۳,۱۴۷	۲۹۵,۱۶۰
۷۴۰۰۰۰	عوارض و درآمدهای وصولی در حریم استحقاقی	۱۰۰	۱۱۱	۱۲۴	۱۳۸	۱۵۲	۶۲۵
۷۱۰۰۰۰	وام‌های دریافتی	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۲۵,۰۰۰
۷۲۰۰۰۰	فروش اموال شهرداری	۹,۳۲۶	۱۰,۳۲۹	۱۱,۳۶۳	۱۳,۰۴۲	۱۴,۷۸۱	۵۸,۸۴۲
۷۳۰۰۰۰	سایر منابع	۱۱,۵۰۸	۱۲,۶۱۲	۱۳,۷۱۶	۱۴,۸۲۰	۱۵,۹۲۴	۶۸,۵۸۰
	کل درآمدها و منابع	۱۵۸,۴۵۰	۱۷۹,۰۴۹	۲۰۲,۴۸۶	۲۲۸,۶۰۷	۲۵۶,۰۳۹	۱,۰۲۴,۶۳۱

جدول شماره ۵: جدول مصارف حوزه‌های ماموریتی برنامه پنج‌ساله دوم شهرداری تهران (بدون کمک دولتی) (واحد: میلیارد ریال)

مصارف	۱۳۹۳		۱۳۹۴		۱۳۹۵		۱۳۹۶		۱۳۹۷		مجموع
	سرمایه‌ای	هزینه‌ای	سرمایه‌ای	هزینه‌ای	سرمایه‌ای	هزینه‌ای	سرمایه‌ای	هزینه‌ای	سرمایه‌ای	هزینه‌ای	
ماموریت اجتماعی و فرهنگی	۱۲،۷۱۹	۵،۷۲۸	۱۴،۰۲۲	۶،۹۰۶	۱۵،۲۰۲	۸،۵۵۱	۱۶،۶۷۹	۱۰،۲۲۲	۱۸،۱۰۱	۱۲،۰۶۸	۱۲۰،۱۹۹
ماموریت حمل و نقل و ترافیک	۴۸،۶۷۱	۱۲،۴۵۳	۵۶،۲۴۱	۱۳،۶۹۸	۶۵،۱۰۷	۱۵،۰۶۸	۷۴،۹۴۴	۱۶،۵۷۵	۸۵،۷۹۵	۱۸،۲۳۲	۴۰۶،۷۸۵
ماموریت محیط زیست و خدمات شهری	۱۶،۱۸۰	۱۲،۴۹۷	۱۸،۶۲۳	۱۳،۷۴۷	۲۱،۴۳۵	۱۵،۱۲۱	۲۴،۵۸۶	۱۶،۶۳۴	۲۷،۸۶۴	۱۸،۲۹۷	۱۸۴،۹۸۴
ماموریت ایمنی و مدیریت بحران	۲،۱۳۴	۲،۵۴۳	۲،۴۶۳	۲،۷۹۷	۲،۸۴۲	۳،۰۷۷	۳،۲۷۲	۳،۳۸۵	۳،۷۳۱	۳،۷۲۳	۲۹،۹۶۷
ماموریت شهرسازی و معماری	۳،۹۱۳	۶۳۰	۴،۶۹۶	۶۹۳	۵،۶۳۵	۷۶۲	۶،۲۱۵	۸۳۹	۶،۸۹۹	۹۲۲	۳۱،۲۰۳
ماموریت مدیریت و هوشمندسازی و اقتصاد شهری	۶،۸۱۵	۱۸،۳۲۲	۷،۸۳۷	۲۰،۰۰۸	۸،۹۷۴	۲۱،۸۰۸	۱۰،۲۸۰	۲۳،۷۷۱	۱۱،۵۶۵	۲۵،۶۷۳	۱۵۵،۰۵۳
بازپرداخت وام و تعهدات	۱۵،۸۴۵	۰	۱۷،۳۱۹	۰	۱۸،۹۰۳	۰	۲۱،۲۰۶	۰	۲۳،۱۶۹	۰	۹۶،۴۴۲
مجموع	۱۰۶،۲۷۷	۵۲،۱۷۳	۱۱۲،۳۴۳	۵۷،۸۴۹	۱۳۸،۰۹۸	۶۴،۳۸۸	۱۵۷،۱۸۲	۷۱،۴۲۵	۱۷۷،۱۲۳	۷۸،۹۱۶	۱،۰۲۴،۶۳۱
	۱۵۸،۴۵۰	۱۷۹،۰۴۹	۲۰۲،۴۸۶	۲۲۸،۶۰۷	۲۵۶،۰۳۹						

تبصره ۱: مطابق جدول شماره ۲ اهداف عملیاتی برنامه، شهرداری مکلف است در طی سال‌های برنامه، نسبت به کاهش اعتبارات جاری، نگهداشت و هزینه‌ای به نحوی اقدام نماید که در پایان برنامه، سهم این اعتبارات از ۳۳ درصد به ۲۸ درصد از کل بودجه سنواتی کاهش یابد.

جدول شماره ۶: جدول مصارف حوزه‌های ماموریتی برنامه پنج‌ساله دوم شهرداری تهران (با کمک منابع دولتی) (واحد: میلیارد ریال)

مصارف	۱۳۹۳		۱۳۹۴		۱۳۹۵		۱۳۹۶		۱۳۹۷		مجموع
	سرمایه‌ای	هزینه‌ای	سرمایه‌ای	هزینه‌ای	سرمایه‌ای	هزینه‌ای	سرمایه‌ای	هزینه‌ای	سرمایه‌ای	هزینه‌ای	
ماموریت اجتماعی و فرهنگی	۱۲,۷۱۹	۵,۷۲۸	۱۴,۰۲۲	۶,۹۰۶	۱۵,۲۰۲	۸,۵۵۱	۱۶,۶۷۹	۱۰,۲۲۲	۱۸,۱۰۱	۱۲,۰۶۸	۱۲۰,۱۹۹
ماموریت حمل و نقل و ترافیک	۶۹,۹۲۱	۱۴,۹۵۳	۸۰,۷۲۱	۱۶,۵۷۸	۹۳,۲۰۷	۱۸,۳۶۸	۱۰۷,۲۴۴	۲۰,۳۷۵	۱۲۲,۹۹۵	۲۲,۶۰۲	۵۶۶,۹۶۵
ماموریت محیط زیست و خدمات شهری	۱۶,۹۳۰	۱۲,۴۹۷	۱۹,۴۹۳	۱۳,۷۴۷	۲۲,۴۲۵	۱۵,۱۲۱	۲۵,۷۲۶	۱۶,۶۳۴	۲۹,۱۷۴	۱۸,۲۹۷	۱۹۰,۰۴۴
ماموریت ایمنی و مدیریت بحران	۲,۶۳۴	۲,۵۴۳	۳,۰۳۳	۲,۷۹۷	۳,۴۵۲	۳,۰۷۷	۴,۰۳۲	۳,۳۸۵	۴,۵۵۱	۳,۷۲۳	۳۳,۲۲۷
ماموریت شهرسازی و معماری	۳,۹۱۳	۶۳۰	۴,۶۹۶	۶۹۳	۵,۶۳۵	۷۶۲	۶,۲۱۵	۸۳۹	۶,۸۹۹	۹۲۲	۳۱,۲۰۳
ماموریت مدیریت، هوشمندسازی و اقتصاد شهری	۶,۸۱۵	۱۸,۳۲۲	۷,۸۳۷	۲۰,۰۰۸	۸,۹۷۴	۲۱,۸۰۸	۱۰,۲۸۰	۲۳,۷۷۱	۱۱,۵۶۵	۲۵,۶۷۳	۱۵۵,۰۵۳
بازپرداخت وام و تعهدات	۱۵,۸۴۵	۰	۱۷,۳۱۹	۰	۱۸,۹۰۳	۰	۲۱,۲۰۶	۰	۲۳,۱۶۹	۰	۹۶,۴۴۲
مجموع	۱۲۸,۷۷۷	۵۴,۶۷۳	۱۴۷,۱۲۷	۶۰,۷۳۶	۱۶۷,۷۹۸	۶۷,۶۸۸	۱۹۱,۳۸۲	۷۵,۲۳۲	۲۱۶,۴۵۳	۸۳,۲۸۶	۱,۱۹۳,۱۶۱
	۱۸۳,۴۵۰	۲۰۷,۸۶۳	۲۳۵,۴۸۶	۲۶۶,۶۱۴	۲۹۹,۷۳۹						

* با توجه به قوانین ملاک عمل مبنی بر کمک دولت به حمل و نقل، قطار شهری، مدیریت بحران و مدیریت پسماند پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۳۹۳، مبلغ ۲۵۰۰۰ میلیارد ریال کمک دولتی دریافت شود و این روند در سال‌های بعد با رشد ۱۵ درصدی تداوم یابد.

تبصره ۲: در صورت عدم تحقق کمک‌های دولت، اهداف کمی حوزه ماموریت حمل و نقل و ترافیک تعدیل می‌گردد.

احکام پایش و نظارت بر
حسن اجرای برنامه

۹

ماده ۱۶۴: شهرداری موظف است به منظور پایش و ارزیابی و دستیابی به اهداف این برنامه، اقدامات ذیل را عملیاتی نماید: (۲۳۰۳)

الف) ارائه وزن (میزان اهمیت) چشم انداز و راهبردها و سیاست‌های اجرایی برنامه جهت تصویب شورا در شش ماهه اول برنامه.

ب) در صورت نیاز به بازنگری در وزن‌های چشم انداز و راهبردها و سیاست‌های برنامه، ارائه گزارش عملکرد هر یک از این چشم اندازها و راهبردها و سیاست‌ها به همراه پیشنهاد جدید اوزان به شورا.

پ) ایجاد دبیرخانه دائمی برنامه جهت پایش و ارزیابی مستمر برنامه و ارائه گزارش عملکرد برنامه به شورا هر شش ماه یکبار و به همراه ارائه بودجه‌های سنواتی.

تبصره ۱: شهرداری موظف است ظرف ۳ ماه از ابلاغ برنامه، ساختار دبیرخانه و چارچوب‌ها و نظام نامه پایش برنامه را به شورا ارائه نماید.

تبصره ۲: اهداف کمی قید شده در پیوست شماره یک این سند جزء لاینفک احکام برنامه است. در این راستا شهرداری موظف است در طول برنامه به نحوی در بودجه‌های سنواتی تخصیص صورت گیرد که اهداف کمی تعیین شده، در طول برنامه محقق گردد.

تبصره ۳: شهرداری مکلف است به همراه ارائه بودجه سنواتی به شورا، گزارش عملکرد برنامه مطابق اهداف کمی برنامه و گزارش تطبیقی - مقایسه‌ای از مفاد برنامه به همراه گزارش تطبیقی - مقایسه‌ای لایحه بودجه تقدیمی با لایحه برنامه و برش سالانه اهداف کمی برنامه را به شورا تقدیم نماید. در صورت عدم ارائه این گزارش‌ها، لایحه بودجه سنواتی مورد بررسی قرار نمی‌گیرد.

ت) برنامه پنج ساله دوم شهرداری تهران به عنوان سند توسعه شهر تهران در پنج سال آینده می‌باشد و تغییر مفاد و اهداف برنامه، نیازمند رأی موافق حداقل دو سوم رأی اعضای شورای شهر اسلامی شهر تهران می‌باشد.

ث) ارزیابی و پایش مستمر واحدهای شهرداری مبتنی بر اهداف کمی برنامه بر اساس شاخص‌های خروجی و نتایج میزان رضایت شهروندان و ارائه به شورا هر شش ماه یکبار.

ماده ۱۶۵: شهرداری موظف است، به منظور هدایت، همسوسازی، پایش و ارزیابی کلیه برنامه‌ها و فعالیت‌های مدیریت شهری و برنامه پنج ساله دوم شهرداری با رویکرد توسعه اجتماعی، نسبت به تشکیل شورای توسعه اجتماعی اقدام نماید. ترکیب این شورا عبارت است از:

- شهردار تهران؛
- معاون اجتماعی و فرهنگی شهرداری؛
- معاون برنامه‌ریزی و توسعه شهری و امور شورا شهرداری؛
- رئیس کمیسیون برنامه و بودجه شورا؛

- رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورا؛
- رئیس مرکز مطالعات و برنامه ریزی توسعه شهری؛
- یک نفر جامعه شناس و متخصص توسعه اجتماعی؛
- یک نفر متخصص برنامه ریزی توسعه شهری؛

تبصره ۱: شهرداری مکلف است ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ برنامه نسبت به تدوین آئین نامه اجرایی شورای عالی توسعه اجتماعی اقدام نماید.

تبصره ۲: این شورا نقش راهبری و هماهنگی سایر شوراهای شهرداری و بررسی گزارش های پایش برنامه پنج ساله دوم را در راستای توسعه اجتماعی به عهده دارد.

ماده ۱۶۶: شهرداری موظف است ظرفیت های ساختاری لازم را برای تحقق برنامه حاضر در ساختار شهرداری ایجاد و سازمان اجرایی برنامه شامل شرح وظایف واحدهای تابعه در راستای تحقق کلیه مفاد برنامه و زمان بندی اقدامات در طول برنامه، ظرف ۳ ماه پس از ابلاغ این سند به شورا تقدیم نماید.

تبصره: شهرداری مکلف است ظرف ۴ ماه از ابلاغ این سند، ماده هایی که نیازمند آیین نامه اجرایی می باشد، تدوین و به شورا ارائه نماید. (مطابق جدول شماره ۷)

جدول شماره ۷: شماره ماده های احکام برنامه نیازمند تدوین آیین نامه اجرایی

مأموریت	شماره و بندهای ذیل ماده
حمل و نقل و ترافیک	(ماده ۳ بند الف، ب، ث، د) - (ماده ۸ بند ب، پ) - (ماده ۹ بند الف) - (ماده ۱۰) - (ماده ۱۱) - (ماده ۱۲ بند پ) - (ماده ۱۵) - (ماده ۱۶) - (ماده ۱۷) - (ماده ۱۸)
محیط زیست و خدمات شهری	(ماده ۲۱ بند ج، خ) - (ماده ۲۹) - (ماده ۳۸) - (ماده ۵۱)
ایمنی و مدیریت بحران	(ماده ۶۶) - (ماده ۷۱ بند الف، ب)
شهرسازی و معماری	(ماده ۸۶ بند ب، ت، ج، د، ذ) - (ماده ۸۹ بند پ) - (ماده ۹۰ بند الف، ت، ث، ج، ح، د، ر) - (ماده ۹۲ بند ت، ج، خ، د) - (ماده ۹۳ بند ب، پ، ج، چ) - (ماده ۹۴ بند ت، ث، خ، پ) - (ماده ۹۵ بند پ، ت)
اجتماعی و فرهنگی	(ماده ۱۰۴ بند الف، ب، غ، ن) - (ماده ۱۰۸ تبصره ۲) - (ماده ۱۱۱ بند ث، د، ذ، ر) - (ماده ۱۱۳ بند الف)
مدیریت و هوشمندسازی	(ماده ۱۱۴ بند پ) - (ماده ۱۱۶ بند الف، ت، ث، ج، پ) - (ماده ۱۱۸) - (ماده ۱۱۹) - (ماده ۱۲۳) - (ماده ۱۲۵) - (ماده ۱۲۶) - (ماده ۱۳۱) - (ماده ۱۳۲) - (ماده ۱۳۴) - (ماده ۱۳۵) - (ماده ۱۳۷) - (ماده ۱۴۰)

پیوست | الف) اهداف کمی
حوزه های مأموریتی

حوزه مأموریتی حمل و نقل و ترافیک

ردیف	هدف کمی	واحد	وضع موجود	هدف گذاری				
				۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
۱	خطوط مکانیزه معاینه فنی خودروهای سبک سواری تحت بهره برداری	تعداد	۳۷	۴۸	۵۳	۵۸	۶۳	۶۸
۲	خطوط مکانیزه معاینه فنی خودروهای سنگین (اتوبوس) تحت بهره برداری	تعداد	۶	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۳	خطوط مکانیزه معاینه فنی موتورسیکلت تحت بهره برداری	تعداد	۱۰	۲۰	۳۰	۳۵	۴۰	۴۵
۴	مساحت دیواره های عایق صوتی نصب شده در حاشیه بزرگراه	مترمربع	۶,۰۰۰	۱۶,۰۰۰	۲۶,۰۰۰	۳۶,۰۰۰	۴۶,۰۰۰	۵۶,۰۰۰
۵	میانگین آلودگی صوتی (در روز) در مناطق مسکونی حاشیه بزرگراه	دسی بل	۷۰	۶۵	۶۵	۶۵	۶۰	۶۰
۶	مجموع واگن های تحت بهره برداری (جهت سرفاصله حرکت ۴/۵ دقیقه ای)	دستگاه	۱,۲۹۸	۱,۴۰۸	۱,۶۷۹	۱,۹۵۸	۲,۱۶۲	۲,۴۳۸
۷	مجموع واگن های تحت بهره برداری (جهت سرفاصله حرکت ۲/۵ دقیقه ای)	دستگاه	۱,۲۹۸	۱,۵۷۸	۲,۳۱۴	۳,۰۵۰	۳,۵۸۰	۴,۱۵۶
۸	طول مسیرهای دوچرخه طراحی شده	کیلومتر	۲۸۲	۳۵۰	۴۰۰	۴۵۰	۵۵۰	۶۰۰
۹	سهم حمل و نقل با دوچرخه از کل سفرهای درون شهری	درصد	۰,۴	۰,۵	۰,۷	۱	۱,۳	۱,۵
۱۰	طول مسیرهای دوچرخه تحت بهره برداری	کیلومتر	۲۱۵	۲۷۸	۳۰۷	۳۳۷	۳۶۶	۳۹۵
۱۱	طول خطوط اتوبوسرانی تندرو	کیلومتر	۱۲۲,۹	۱۹۱	۱۹۱	۱۹۱	۱۹۱	۱۹۱
۱۲	سهم سیستم اتوبوسرانی از کل جابجایی های درون شهری	درصد	۲۰	۲۲,۲	۲۵,۱	۲۵,۴	۲۶,۲	۲۹,۳
۱۳	ایستگاه های قطار شهری	تعداد	۹۱	۱۱۰	۱۴۵	۱۷۳	۲۰۲	۲۲۰
۱۴	طول خطوط قطار شهری تحت بهره برداری درون شهری	کیلومتر	۱۵۲	۱۸۰	۲۱۳,۵	۲۳۷,۵	۲۷۷	۳۰۰
۱۵	سهم قطار شهری از کل جابجایی های درون شهری	درصد	۱۳,۸	۱۶,۴	۱۸,۶	۲۰,۴	۲۳,۹	۲۵,۷
۱۶	مجموع ناوگان تاکسیرانی	تعداد	۷۷,۹۴۹	۷۷,۹۴۹	۷۷,۹۴۹	۷۷,۹۴۹	۷۷,۹۴۹	۷۷,۹۴۹
۱۷	مجموع ناوگان اتوبوسرانی	تعداد	۶,۵۵۳	۷,۲۵۳	۷,۸۵۳	۸,۲۵۳	۸,۶۵۳	۹,۰۵۳
۱۸	مجموع ناوگان اتوبوس برقی	تعداد	۰	۲۰۰	۴۰۰	۴۰۰	۴۰۰	۴۰۰
۱۹	بازسازی اتوبوس های فرسوده ناوگان حمل و نقل عمومی	دستگاه در سال	۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰
۲۰	تعداد ناوگان دیزل حمل نقل عمومی مجهز به فیلتر جذب دوده	تعداد	۰	۳۷۰۰	۵۷۰۰	۶۷۰۰	۸۴۰۰	۸۶۵۳
۲۱	مجموع ناوگان مینی بوس رانی	تعداد	۱,۱۶۵	۱,۳۷۷	۱,۷۷۶	۲,۱۷۴	۲,۵۷۴	۳,۰۰۰
۲۲	سهم ناوگان خصوصی از کل ناوگان اتوبوسرانی	درصد	۶۰	۶۵	۷۰	۷۵	۸۰	۸۰
۲۳	خانه دوچرخه تحت بهره برداری	تعداد	۱۹۸	۲۸۵	۳۵۰	۴۱۵	۴۸۰	۵۴۵

ردیف	هدف کمی	واحد	وضع موجود	هدف گذاری				
				۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
۲۴	سیستم کنترل هوشمند سرعت در بزرگراه (دوربین ثبت تخلف سرعت)	تعداد	۱۷۵	۲۷۵	۳۷۵	۴۷۵	۵۷۵	۶۷۵
۲۵	سیستم نظارت تصویری شهر تهران	دستگاه	۹۵۱	۱۰۵۰	۱۱۵۰	۱۲۵۰	۱۳۵۰	۱۴۵۰
۲۶	تقاطعات هوشمند متصل به سیستم کنترل مرکزی	تقاطع	۳۸۲	۴۸۲	۵۸۲	۶۸۲	۷۸۲	۸۸۲
۲۷	اجرای سیستم مدیریت هوشمند بزرگراه‌ها	کیلومتر	۰	۱۰	۱۹	۱۷	۲۵	۳۳
۲۸	مکانیزاسیون محدوده زوج و فرد تهران	دستگاه	---	۵۰	۱۰۰	۱۴۰	۱۷۰	۲۰۰
۲۹	فضای پارک حاشیه ای تحت پوشش	تعداد	۱۵۰۰۰	۲۲,۴۲۹	۳۲,۵۷۲	۴۴,۷۱۴	۵۲,۸۵۷	۶۳,۰۰۰
۳۰	فضای پارک تأمین شده توسط شهرداری با مشارکت بخش خصوصی	تعداد	۳۵۸۷۷	۴۳,۳۷۷	۵۱,۸۷۷	۶۱,۳۷۷	۷۱,۸۷۷	۸۳,۷۱۳
۳۱	پایانه‌های تاکسیرانی درون شهری	تعداد	۵۲	۵۸	۶۲	۶۸	۷۴	۷۸
۳۲	پایانه‌های اتوبوسرانی درون شهری	تعداد	۵۲	۵۵	۶۰	۶۵	۷۰	۷۹
۳۳	سهم حمل و نقل با تاکسی در جابجایی‌های درون شهری	درصد	۲۲,۳	۲۱,۸	۲۱,۳	۲۰,۹	۲۰,۴	۲۰
۳۴	پایانه های برون شهری متمرکز	تعداد	۴	۴	۳	۳	۳	۳
۳۵	احداث پایانه های برون شهری نیمه متمرکز و غیرمتمرکز	تعداد	۰	۰	۱	۲	۲	۴
۳۶	پارک‌سوارهای در حال بهره برداری	تعداد	۱	۱	۲	۳	۳	۴
۳۷	تعویض کانتالیست تاکسی ها	دستگاه در سال	۰	۱۵,۶۰۰	۱۵,۶۰۰	۱۵,۶۰۰	۱۵,۶۰۰	۱۵,۶۰۰
۳۸	سهم اتوبوس های دارای استاندارد یورو ۴ در ناوگان	درصد	۰	۱۵	۲۵	۳۵	۴۵	۵۵
۳۹	نیروی انسانی اتوبوسرانی	نفر	۹,۴۹۰	۸,۳۰۰	۷,۶۰۰	۷,۰۰۰	۶,۵۰۰	۵,۵۴۰
۴۰	استقرار سیستم پایش تاکسیرانی	مجموعه	---	۱۵	۳۲	۵۲	۷۵	۱۰۰
۴۱	سطح پوشش خطوط اتوبوسرانی دارای سیستم پایش و زمانبندی سفر	درصد	۴۹	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰	۱۰۰
۴۲	تجهیز تقاطع ها به سیستم تشخیص و ثبت تخلف عبور از چراغ قرمز	تعداد	۵۰	۱۰۰	۲۰۰	۳۰۰	۴۰۰	۵۰۰
۴۳	طول زیرساخت فیبرنوری	کیلومتر	۸۸۶	۱۱۲۰	۱۳۴۰	۱۵۶۰	۱۷۸۰	۲۰۰۰
۴۴	ثبت تخلف مکانیزه تعرض خودروهای غیرمجاز به مسیرهای ویژه	دستگاه	۰	۳۰	۶۵	۱۰۵	۱۵۰	۲۰۰
۴۵	سهم سفرهای صورت گرفته با موتورسیکلت	درصد	۵,۵	۴	۳,۵	۳	۲,۵	۲
۴۶	برقی نمودن موتورسیکلت ها	دستگاه	۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۰	۰
۴۷	احداث، تکمیل و تجهیز شهرک آموزش ترافیک در سال	تعداد	۱۲	۱۳	۱۵	۱۷	۲۰	۲۲
۴۹	طول پیاده‌راه احداث شده	کیلومتر	۷/۲	۱۰	۱۲/۵	۱۵	۱۷/۵	۲۰

حوزه ماموریتی محیط زیست و خدمات شهری

ردیف	هدف کمی	واحد	هدف گذاری				
			۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
۱	مساحت آرامستان‌های تاریخی ساماندهی و بهسازی شده	هکتار	۲۵۷	۲۸۸,۶۳	۳۰۹,۵۴	۳۲۳,۴۳	۳۶۶,۶۹
۲	سردرهای ساخته شده ورودی قطعات	تعداد	۰	۶	۰	۰	۰
۳	مساحت مسقف شده	مترمربع	۰	۴۰۰۰۰	۸۰۰۰۰	۰	۰
۴	نسبت جنگل کاری‌ها به کل مساحت حرم مطهر	درصد	۱,۴۳	۱,۴۸	۱,۵۲	۱,۵۵	۱,۵۸
۵	احداث و نگهداری جنگلکاری در مرقد امام و اطراف بهشت زهرا (س)	مترمربع	۸۴۰۰۰	۹۴۰۰۰	۱۰۴۰۰	۱۱۴۰۰	۱۲۴۰۰
۶	مساحت فضاهای تبلیغات تجاری ساماندهی شده	مترمربع	۱۰۰۰۰	۱۱۰۰۰	۱۲۰۰۰	۱۳۰۰۰	۱۴۰۰۰
۷	المان‌های نصب شده (مبلمان شهری)	تعداد	۷۷۵	۸۰۰	۸۲۰	۸۴۰	۸۶۰
۸	مساحت نماهای پیرایش و پاکسازی شده	پلاک ثبتی	۰	۲۰۰۰	۴۴۰۰	۷۲۰۰	۱۰۴۰۰
۹	میادین طراحی شده	مترمربع	۲۲۴۰۰	۲۵۰۰۰	۳۰۰۰۰	۳۵۰۰۰	۴۵۰۰۰
۱۰	نسبت میادین و معابر ساماندهی شده به کل میادین و معابر نیازمند ساماندهی	درصد	۳۰	۴۰	۴۵	۵۵	۶۵
۱۱	مساحت بناهای نورپردازی شده	مترمربع	۲۵۰۰۰	۳۰۰۰۰	۳۵۰۰۰	۴۰۰۰۰	۴۵۰۰۰
۱۲	مساحت معابر نورپردازی و زیباسازی شده	مترمربع	۲۵۰۰۰	۳۰۰۰۰	۳۵۰۰۰	۴۰۰۰۰	۴۵۰۰۰
۱۳	مساحت نقاشی دیواری و گرافیک محیطی ایجاد شده	مترمربع	۱۷۵۰۰	۱۹۵۰۰	۲۱۵۰۰	۲۳۵۰۰	۲۵۵۰۰
۱۴	مساحت فضاهای مرمت و بازسازی شده	مترمربع	۱۸۵۰۰	۲۰۹۰۰	۲۳۳۰۰	۲۵۷۰۰	۲۸۱۰۰
۱۵	مساحت بوستان و تفرجگاه‌های احداث شده با پارکهای جنگلی درون محدوده	هکتار	۴۸۶۰	۵۰۶۰	۵۲۶۰	۵۴۶۰	۵۶۶۰
۱۶	سرانه بوستان و تفرجگاه‌های شهری	مترمربع	۵,۵	۵,۸	۶	۶,۲	۶,۵
۱۷	مساحت فضای سبز ایجاد شده در معابر شهری	هکتار	۷۵۰۰	۷۷۴۰	۷۹۸۰	۸۲۲۰	۸۴۶۰
۱۹	سرانه فضای سبز معابر شهری	مترمربع	۹	۹,۱	۹,۴	۹,۷	۹,۹
۲۰	سرانه فضای سبز شهری	مترمربع	۱۴,۴	۱۴,۹	۱۵,۴	۱۵,۹	۱۶,۴
۲۱	مساحت فضای سبز عمودی ایجاد شده (دیوار سبز، بام سبز)	هکتار	۲	۷	۱۲	۱۷	۲۲
۲۲	مساحت جنگلکاری و کمربند سبز احداث شده	هکتار	۳۶۶۱۲	۳۷۶۱۲	۳۸۶۱۲	۳۹۶۱۲	۴۰۶۱۲
۲۳	سرانه فضای سبز پیرامون شهری (با احتساب کمربند سبز)	مترمربع	۲۲,۳۵	۲۳,۴	۲۴,۵	۲۵,۶	۲۶,۷
۲۴	مساحت رودخانه‌های ساماندهی شده	هکتار	۱۵۹	۲۰۰	۲۳۵	۲۷۵	۳۱۰

ردیف	هدف کمی	واحد	هدف گذاری					
			موجود	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
۲۵	تعداد پلاک درختان شناسنامه دار شده شهر تهران	میلیون اصله	۱	۳	۴	۶	۸	۱۰
۲۶	ساماندهی درختان شهر تهران	هزار اصله	۱۵	۲۵	۳۵	۴۵	۶۵	۸۰
۲۷	درختان ساماندهی شده به کل درختان	درصد	۵	۸	۱۲	۱۵	۲۰	۲۶
۲۸	درختان پلاک گذاری شده به درختان فاقد پلاک	درصد	۳۶	۴۰	۴۴	۰	۰	۰
۲۹	طرحهای پژوهشی در زمینه فضای سبز	تعداد	۳۶	۴۰	۴۴	۴۸	۵۲	۸۰
۳۰	آموزش مردمی در زمینه فضای سبز	هزارنفر - دوره	۳۵۰۰	۴۲۰۰	۴۹۰۰	۵۶۰۰	۶۳۰۰	۷۰۰۰
۳۱	میزان کاشت گونه های زینتی مقاوم و سازگار شناسایی شده جهت کاشت در فضای سبز شهری	درصد	۴۰	۴۷	۵۴	۶۱	۶۸	۷۵
۳۲	مساحت فضای سبز تحت پوشش شبکه آبرسانی	هکتار	۶۱۵۰	۶۴۶۰	۶۷۷۰	۷۰۸۰	۷۳۹۰	۷۷۰۰
۳۳	نسبت استفاده از روش های نوین آبیاری (قطره - ای، بارانی، زیرسطحی) به روش های سنتی (شلنگی، ثقلی)	درصد	۵۰	۵۵	۶۰	۶۵	۷۰	۷۵
۳۴	طول قنوات ساماندهی و بازسازی شده جهت آبیاری فضای سبز	کیلومتر	۱۵۰	۱۹۰	۲۳۰	۲۷۰	۳۱۰	۳۵۰
۳۵	طول مسیرهای ساماندهی و بازسازی شده جهت آبیاری فضای سبز	کیلومتر طول	۵۱	۶۶	۸۱	۹۶	۱۱۱	۱۲۶
۳۶	شهروندان آموزش دیده (جمعیت تحت پوشش آموزش تفکیک پسماند در مبدأ)	هزار خانوار	۲۲۰	۵۷۰	۹۲۰	۱۲۷۰	۱۶۲۰	۱۹۷۰
۳۷	پسماند تفکیک و جمع آوری شده در مبدا	درصد	۱۴	۱۷	۲۰	۲۴	۲۷	۳۰
۳۸	نسبت شهروندان آموزش دیده به کل شهروندان هدف	درصد	۱۰	۲۶	۴۲	۵۸	۷۴	۹۰
۳۹	مساحت سطوح پاکیزه و نظافت شده شهری در روز	کیلومتر مربع	۱۱۸	۱۲۱	۱۲۴	۱۲۷	۱۳۰	۱۳۳
۴۰	ایستگاه های ایجاد شده (بازیافت و غرقه)	تعداد	۳۲۶	۳۴۹	۳۷۲	۳۹۵	۴۱۸	۴۴۱
۴۱	نسبت پسماند جمع اوری شده به روش مکانیزه به کل پسماند تولیدی	درصد	۸۰	۸۲	۸۴	۸۶	۸۸	۹۰
۴۲	مقدار پسماند شهری پردازش شده	تن در روز	۷۰۰۰	۸۰۰۰	۰	۰	۰	۰
۴۳	تعداد مراکز استحصال شن و ماسه / بازیافت پسماندهای ساختمانی و عمرانی	مرکز	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵

برنامه پنج ساله دوم شهرداری تهران (۱۳۹۳-۱۳۹۷)

ردیف	هدف کمی	واحد	هدف گذاری				
			۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
۴۴	نسبت پسماند شهری بازیافت شده به کل پسماند پردازش شده	درصد	۵۰	۵۸	۶۶	۷۴	۸۲
۴۵	نسبت پسماند پردازش شده به کل پسماند شهری تولیدی	درصد	۸۸	۱۰۰	۰	۰	۰
۴۶	نسبت پسماند جداسازی شده به کل پسماندهای ساختمانی و عمرانی تولیدی	درصد	۶	۸	۱۰	۱۲	۱۴
۴۷	نسبت استحصال شن و ماسه به کل پسماندهای ساختمانی و عمرانی تولیدی	درصد	۱۸	۲۴	۲۸	۳۲	۳۶
۴۸	تعداد سگ زنده گیری شده	قلاده	۳۰۰۰	۳۵۰۰	۴۵۰۰	۵۰۰۰	۶۰۰۰
۴۹	کاهش تعداد منافذ نسبت به سال گذشته	درصد	۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰
۵۰	میزان تحقق تهیه دستورالعمل‌ها و طرح‌های زیست محیطی	درصد	۷۰	۷۲	۷۵	۷۸	۸۰
۵۱	مناطق، سازمان‌ها و شرکت‌های شهرداری تهران که نظام مدیریت محیط زیست ایزو ۱۴۰۰۱ در آنها استقرار و نگهداری (تمدید گواهینامه) می شود	تعداد	۲۵	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۵۲	نسبت پروژه های دارای مطالعات به پروژه های مشمول مطالعات	درصد	۶۰	۶۵	۶۸	۷۰	۷۲
۵۳	سرویس های بهداشتی احداث شده	چشمه	۴۵۰۰	۶۰۰۰	۷۰۰۰	۸۰۰۰	۹۰۰۰
۵۴	صنوف و مشاغل آلاینده ساماندهی شده	تعداد	۶۵۰۰۰	۷۳۰۰۰	۸۳۰۰۰	۹۵۰۰۰	۰
۵۵	رسته های مشمول طرح انتقال	تعداد	۵۲	۵۵	۵۸	۶۱	۶۱
۵۶	رسته های ملزم به ساماندهی در مجتمع های صنفی و خدماتی	تعداد	۵	۱۵	۲۵	۳۵	۴۵
۵۷	رسته های شغلی ملزم به رعایت استاندارد	تعداد	۱۰	۴۰	۵۵	۶۵	۸۵
۵۸	نسبت رسته های استاندارد شده به کل رسته های مزاحم	درصد	۱۰	۴۰	۵۵	۶۵	۸۰
۵۹	اجرای طرح های مرتبط با انرژی های نو (نظیر پارک انرژی، نیروگاه خورشیدی مقیاس کوچک و ...)	طرح	۲	۳	۴	۵	۶
۶۰	میزان تولید انرژی	کیلووات ساعت	۲۰	۳۰	۴۰	۶۰	۸۰
۶۱	ساختمان تحت پوشش مدیریت مصرف انرژی در شهرداری تهران	واحد ساختمان	۱۹۰	۲۷۲	۳۵۴	۴۳۶	۵۱۸
۶۲	حجم آب استحصال شده قابل استفاده از طریق تصفیه فاضلاب	متر مکعب در سال	۰	۱۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	۸۵۰۰۰۰	۱۴۶۵۰۰۰
۶۳	منابع آب مصرفی پایش شده در مصارف شهرداری	تعداد	۳۶	۲۲۵	۴۵۰	۰	۰

ردیف	هدف کمی	واحد	هدف گذاری				
			۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
موجود	۸	۵۰	۱۰۰	۰	۰	۰	۰
۶۴	افزایش کاربرد آب سالم در مصارف عمومی	درصد	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
۶۵	میزان آموزش شهروندی در زمینه محیط زیست	نفر ساعت	۲۲۰۰۰	۲۰۲۰۰	۱۸۴۰۰	۱۶۶۰۰	۱۴۸۰۰
۶۶	میزان آموزش حین خدمت پرسنل شهرداری تهران در زمینه محیط زیست	نفر ساعت	۱۶۵۰	۱۵۲۰	۱۳۹۰	۱۲۶۰	۱۱۳۰
۶۷	محلات تحت پوشش آموزش محیط زیست	تعداد	۳۷۴	۲۸۴	۲۰۰	۱۲۰	۵۰
۶۸	خانه های محیط زیست مناطق	تعداد	۲۳	۱۹	۱۵	۱۱	۷
۶۹	میزان دفن معمولی پسماند	تن در روز	۸۰۰	۱۱۰۰	۱۵۰۰	۲۳۰۰	۳۰۰۰
۷۰	مقدار تولید سوخت مشتق از پسماند (RDF)	تن در روز	۳۴۰۰	۲۶۵۰	۱۹۰۰	۱۲۰۰	۶۰۰
۷۱	مقدار تصفیه شیرابه	مترمکعب در روز	۰	۰	۰	۰	۱۴۰۰
۷۲	میزان دفن بهداشتی پسماند از میزان کل پسماند دفنی	درصد	۱۰۰	۸۰	۶۰	۴۰	۲۰
۷۳	نسبت کل تولید سوخت مشتق از پسماند (RDF) به کل پسماند تولیدی	درصد	۴۴	۳۳	۲۴	۱۵	۸
۷۴	مقدار پسماند تبدیل شده به انرژی (ریجکت سوز و هاضم)	تن در روز	۲۵۰۰	۲۰۰۰	۱۵۰۰	۱۲۵۰	۱۰۰۰
۷۵	تعداد چاه های استحصال گاز متان از مراکز دفن پسماند	حلقه	۰	۰	۰	۳۲۰	۲۲۰
۷۶	استحصال انرژی از پسماند	مگاوات	۲۰	۱۷	۱۴	۱۱	۸
۷۷	تبدیل محل دفن به فضای سبز	هکتار	۶۰۰	۵۵۰	۵۱۰	۴۸۰	۴۵۰
۷۸	نسبت پسماند تبدیل شده به انرژی به کل پسماند تولیدی	درصد	۳۱	۲۵	۱۹	۱۶	۱۳
۷۹	سیستم های رسوب گیر و زباله گیر مکانیکال نصب شده	تعداد	۷۰	۵۰	۳۶	۲۶	۱۶
۸۰	کاهش بار رسوبات و زباله ها در آب های سطحی	درصد	۲,۵	۳	۳,۵	۴	۴,۵
۸۱	ایجاد و توسعه فضای سبز در آرامستان جدید	هکتار	۲۵	۲۰	۱۵	۱۰	۵
۸۲	مساحت آرامستان جدید احداث شده (تجمعی)	هکتار	۰	۰	۰	۲۵۰	۱۰۰
۸۳	قبور پیش بینی شده به مورد نیاز (هر قبر سه طبقه)	تعداد	۳۵۰۰۰۰	۲۹۵۰۰۰	۲۴۰۰۰۰	۱۸۵۰۰۰	۱۳۰۰۰۰
۸۴	بازسازی و بهسازی بازارها و میادین موجود	تعداد بازار	۶۰	۵۰	۴۰	۳۰	۲۰
۸۵	میادین و بازارهای احداث شده	تعداد	۲۴۰	۲۳۱	۲۱۹	۲۰۵	۱۹۵
۸۶	تجهیز منطقه صنعتی به سردخانه	مترمربع	۱۳۰۰۰۰	۱۳۰۰۰۰	۹۷۵۰۰	۶۵۰۰۰	۳۲۵۰۰

ردیف	هدف کمی	واحد	هدف گذاری					
			موجود	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
۸۷	تجهیز منطقه به تجهیزات سورت و بسته بندی	مترمربع	۰	۳۰۰۰	۶۰۰۰	۹۰۰۰	۱۱۰۰۰	۱۲۷۰۰
۸۸	کل محصولات عرضه شده در بازار و میدان	تن	۸۴۰۰۰۰	۹۵۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰	۱۱۵۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰۰
۸۹	فروشگاه‌های شهروند احداث شده در تهران و شهرستان‌هایی تحت مدیریت و نگهداری	تعداد	۲۴	۳۶	۴۶	۵۶	۶۶	۷۵
۹۰	سهم شهروندان استفاده کننده از خدمات فروشگاه های شهروند نسبت به کل جمعیت	درصد	۴	۶	۷	۸	۹	۱۰
۹۱	بیمه کارگران غرف	تعداد نفر	۳۵۰۰	۷۵۰۰	۹۰۰۰	۱۰۵۰۰	۱۲۰۰۰	۱۳۵۰۰
۹۲	شناسنامه کار کارگران غرف	تعداد نفر	۳۵۰۰	۷۵۰۰	۹۰۰۰	۱۰۵۰۰	۱۲۰۰۰	۱۳۵۰۰
۹۳	ساماندهی مناسب محل استراحت کارگران میادین و بازارها	درصد	۲۵	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰
۹۴	محل عرضه محصولات، سالم، طبیعی، IPM، مدیریت شده ارگانیک	تعداد	۲۰	۶۰	۹۰	۱۲۰	۱۵۰	۱۸۰
۹۵	ایجاد شبکه ترازوهای و صندوق‌های فروشگاه‌های مرتبط به سامانه مرکزی	تعداد	۴۰	۱۰۴۰	۱۷۴۰	۲۵۴۰	۳۵۴۰	۳۵۴۰
۹۶	بازارهای دریافت کننده علامت استاندارد فروشگاه‌های	تعداد	۱	۲۶	۵۱	۷۶	۱۰۱	۱۲۶
۹۷	غرفه های عرضه کننده طرح رهگیری و شناسنامه‌دار کردن محصولات	تعداد	۴۰	۱۳۰	۱۸۰	۲۳۰	۲۹۰	۴۰۰
۹۸	آموزش کارگران غرف	نفرساعت	۱۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰	۳۷۵۰۰۰	۴۵۰۰۰۰	۵۲۵۰۰۰	۶۰۰۰۰۰
۹۹	محصولات ارگانیک، طبیعی و IPM عرضه شده	تن	۲۲۰۰	۲۳۸۰	۲۵۶۰	۲۷۴۰	۲۹۲۰	۳۱۰۰
۱۰۰	گذرگاه های ایمن همسطح عابر پیاده	تعداد	۳۲۵۹	۳۶۰۹	۳۹۵۹	۴۳۰۹	۴۶۵۹	۵۰۰۹
۱۰۱	مساحت پیاده رو احداث شده	یک هزار متر مربع	۵۱۰۰	۶۱۰۰	۷۱۰۰	۸۱۰۰	۹۱۰۰	۱۰۱۰۰

حوزه ماموریتی ایمنی و مدیریت بحران

ردیف	هدف کمی	واحد	موجود	هدف گذاری				
				۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
۱	پایگاه های پشتیبانی مدیریت بحران در حال بهره برداری	تعداد	۱۰۲	۱۱۰	۱۲۰	۱۳۰	۱۴۰	۱۵۰
۲	شهروندان تحت پوشش پایگاه های پشتیبانی مدیریت بحران	نفر	۲۰۰۰۰۰	۲۱۰,۰۰۰	۲۲۰,۰۰۰	۲۳۰,۰۰۰	۲۴۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰
۳	ارتقای بانک جامع اطلاعات پایه مدیریت بحران	درصد	۳۰	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۱۰۰
۴	پایگاه های مجهز به سیستم ارتباطی خاص با سازمان (دریافت داده های برخط شتاب نگاری)	تعداد	۹	۴۰	۷۰	۱۰۰	۱۲۰	۱۵۰
۵	ایستگاه های فعال شتاب نگاری	تعداد	۱۰	۱۵	۱۸	۲۲	۳۶	۵۰
۶	ایستگاه های فعال لرزه نگاری	تعداد	۱۳	۱۸	۱۸	۲۳	۲۳	۳۰
۷	میزان پیشرفت و تکمیل نرم افزار تخمین خسارت زلزله	درصد	۲۰	۴۰	۸۵	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
۸	ایستگاه های آتش نشانی	تعداد	۱۱۰	۱۱۸	۱۲۶	۱۳۴	۱۴۲	۱۵۰
۹	متوسط محدوده تحت پوشش هر ایستگاه آتش نشانی	کیلومتر مربع	۶/۶۲	۶/۱۶	۵/۷۸	۵/۴۳	۵/۱۲	۵
۱۰	میانگین زمان رسیدن به محل حادثه	دقیقه	۵:۰۵	۵:۰۰	۴:۵۵	۴:۵۰	۴:۴۵	۴:۴۰
۱۱	میانگین زمان رسیدن به محل آتش سوزی	دقیقه	۴:۳۶	۴:۳۴	۴:۳۲	۴:۳۰	۴:۱۸	۴:۱۵
۱۲	میانگین عمر خودروهای عملیاتی	سال	۷	۶/۷	۶/۳	۶	۵/۵	۵
۱۳	آتش نشانان داوطلب آموزش دیده	نفر	۷۳۰۰	۱۵۸۴۰	۲۴۳۸۰	۳۲۹۲۰	۴۱۴۶۰	۵۰,۰۰۰
۱۴	برنامه های پایدارسازی گروه های دوام	تعداد	۳۸۰۰	۷۰۰۰	۸۰۰۰	۹۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱۱,۰۰۰
۱۵	تشکیل گروه های دوام (تجمعی)	تعداد	۴۴۵	۵۱۰	۵۷۰	۶۳۰	۶۹۰	۷۵۶
۱۶	گروه های مدیریت بحران ایجاد شده در اماکن حائز شرایط	تعداد	۱۳۰۰	۱۵۵۰	۱۸۰۰	۲۰۰۰	۲۲۵۰	۲۵۰۰
۱۷	محلات دارای نقشه تخلیه امن	تعداد	۱۳۰	۲۰۰	۲۸۶	۳۷۴	۳۷۴	۳۷۴
۱۸	فوت شدگان حوادث به ۱۰,۰۰۰ نفر	نفر	۰/۳۳۷	۰/۳	۰/۲۵۲	۰/۱۹۴	۰/۱۲۶	۰/۱
۱۹	فوت شدگان آتش سوزی به ۱۰,۰۰۰ نفر	نفر	۰/۲۵	۰/۲۴	۰/۲۳	۰/۲۲	۰/۲۱۵	۰/۲۱
۲۰	آموزش همگانی گروه های هدف خاص	تعداد	۷۰	۱۰۰	۱۵۰	۲۰۰	۲۵۰	۳۰۰
۲۱	برگزاری دوره های آموزش عمومی برای شهروندان (در سال)	تعداد	۱۱۰۰	۱۵۰۰	۱۸۰۰	۲۰۰۰	۲۳۰۰	۲۵۰۰
۲۲	دوره های آموزش الکترونیکی بحران برگزار شده (در سال)	نفر ساعت	۱۵۰۰	۲۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۷۵۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰

ردیف	هدف کمی	واحد	موجود	هدف گذاری				
				۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
۲۳	مانورهای تخلیه امن برگزار شده در مناطق ۲۲ گانه (در سال)	تعداد	۵۰	۱۲۰	۱۹۰	۲۶۰	۳۳۰	۳۷۴
۲۴	مانورهای تخصصی برگزار شده در سال	تعداد	۳	۵	۷	۹	۱۲	۱۵
۲۵	مانورهای تخلیه امن برگزار شده (سراسری)	تعداد	۶	۹	۱۲	۱۵	۱۸	۲۲
۲۶	تهیه نقشه محدوده شناسایی شده مستعد لغزش و فرونشست	درصد	۳۰	۴۵	۶۰	۷۵	۸۵	۱۰۰
۲۷	مساحت نقشه محدوده شناسایی شده مستعد لغزش و فرونشست تهیه شده	هکتار	۲۴۷۹	۳۷۱۸	۴۹۵۸	۶۱۹۷	۷۰۲۳	۸۲۶۳
۲۸	ایمن سازی محدوده های مستعد لغزش	درصد	۵	۱۵	۲۰	۲۵	۳۰	۳۵
۲۹	نسبت حریق های اماکن مهم و پرخطر به کل حریق های ساختمانی	درصد	۳۸,۵۷	-	۳۶,۶۴	۳۴,۷۱	۳۲,۷۸	۳۰,۸۵
۳۰	نسبت خسارت حریق های اماکن مهم و پرخطر به کل خسارت حریق های ساختمانی	درصد	۹۴	-	۸۶,۵	۷۹	۷۱,۵	۶۴
۳۱	نسبت حریق های اماکن عمومی به کل حریق های ساختمانی	درصد	۸/۳	۷/۸۸	۷/۴۶	۷/۰۴	۶/۶۲	۶/۲
۳۲	تکمیل شبکه اصلی هدایت و مدیریت آب های سطحی و احداث سرشاخه ها	کیلومتر	۵۰۰	۵۲۲/۷	۵۳۰/۷	۵۳۷/۷	۵۴۶/۷	۵۵۱/۵
۳۳	احداث استخرهای تعدیل سیلاب و تالاب های شهری	مترمکعب	۶۰۰,۰۰۰	۱,۲۷۵,۰۰۰	۱,۷۲۰,۰۰۰	-	-	-
۳۴	احداث رسوب گیر درون شبکه اصلی	دستگاه	۵	۲۵	۴۶	-	-	-
۳۵	احداث رسوب گیر مدخل شهری	دستگاه	۱۳	۲۱	۳۴	-	-	-
۳۶	احداث آشغالگیر	دستگاه	۲	۷	۱۳	-	-	-
۳۷	افزایش ظرفیت و بهبود عملکرد شبکه اصلی هدایت و مدیریت آب های سطحی (رفع نقاط گلوگاهی)	تعداد	۰	۱۳	۱۰	۷	۴	۱
۳۸	اجرا و طراحی شبکه پایش	ایستگاه	۰	۱۵	۲۹	۳۹	-	-
۳۹	مقاوم سازی پل های شهر	دستگاه	۳	۱۳	۲۳	۳۳	۴۳	۵۳

حوزه ماموریتی شهرسازی و معماری

ردیف	هدف کمی	واحد	وضع موجود	هدف گذاری				
				۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
۱.	تهیه طرح های موضوعی تکلیفی طرح جامع	درصد	-	۵۰	۱۰۰	-	-	-
۲.	تهیه طرح های موضوعی تکلیفی طرح جامع	درصد	-	۵۰	۱۰۰	-	-	-
۳.	تهیه طرح های موضوعی و موضوعی تکلیفی سند طرح تفصیلی	درصد	-	۱۰۰	-	-	-	-
۴.	تهیه طرح های موضوعی و موضوعی تکلیفی نقشه طرح تفصیلی (پیشنهادی مناطق)	درصد	-	۱۰۰	-	-	-	-
۵.	ایجاد سامانه هوشمند برنامه ریزی و هماهنگی کلیه طرح های توسعه شهری	درصد	۰	۵۰	۱۰۰	-	-	-
۶.	پایش، بروز رسانی طرح تفصیلی شهر تهران (سالیانه)	نوبت	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۷.	تهیه و تکمیل ضوابط و مقررات اجرایی طرح تفصیلی	نوبت	-	۵۰	۱۰۰	-	-	-
۸.	تدقیق شبکه معابر	درصد	۵۰	۷۵	۱۰۰	-	-	-
۹.	تدوین برنامه ساماندهی و تامین خدمات شهری طرح تفصیلی شهر تهران	درصد	۰	۱۰۰	-	-	-	-
۱۰.	تعیین و تدقیق حرائم مصنوعی و طبیعی و انعکاس بر روی نقشه های طرح تفصیلی	درصد	۱۵	۱۰۰	-	-	-	-
۱۱.	تصویب و ابلاغ طرح های موضوعی و موضوعی تکلیفی	درصد	۰	۳۳	۶۶	۱۰۰	-	-
۱۲.	شناسایی و اصلاح و بازنگری تقاطع های طرح های اجرایی	درصد	۰	۵۰	۱۰۰	-	-	-
۱۳.	تهیه طرح های اجرایی (کدهای ۹ در طرح تفصیلی)	درصد	۴	۲۰	۴۰	۶۰	۸۰	۱۰۰
۱۴.	بهبود فرآیندهای صدور انواع پروانه و گواهی های ساختمانی	تعداد (سالیانه)	۴	۱۱	۱۴	۱۶	۱۸	۲۰
۱۵.	میانگین زمان صدور انواع پروانه ساختمانی	روز	۱۲۰	۶۰	۲۰	-	-	-
۱۶.	میانگین زمان صدور انواع گواهی های ساختمانی	روز	۹۰	۵۰	۲۰	-	-	-
۱۷.	ارتقاء مکانیزاسیون و هوشمندسازی سامانه شهرسازی	درصد	۳۰	۴۵	۶۰	۷۵	۹۰	۱۰۰
۱۸.	پردازش اطلاعات به منظور صیانت و رصد هوشمند (محدوده و حریم) شهر تهران	تعداد	۳۱	۵۱	۷۱	۹۱	۱۱۱	۱۳۱
۱۹.	نظارت بر حسن اجرای ضوابط و مقررات شهرسازی	درصد	-	۵۰	۷۵	۱۰۰	-	-
۲۰.	بازبینی، تدوین و اصلاح لوایح و ضوابط شهرسازی و معماری	تعداد (سالیانه)	۴۰	۲۰	۱۵	۱۵	۱۰	۱۰
۲۱.	لوايح تدوین شده و ارسالی به شورای اسلامی شهر تهران	تعداد (سالیانه)	۳	۳	۳	۳	۳	۳

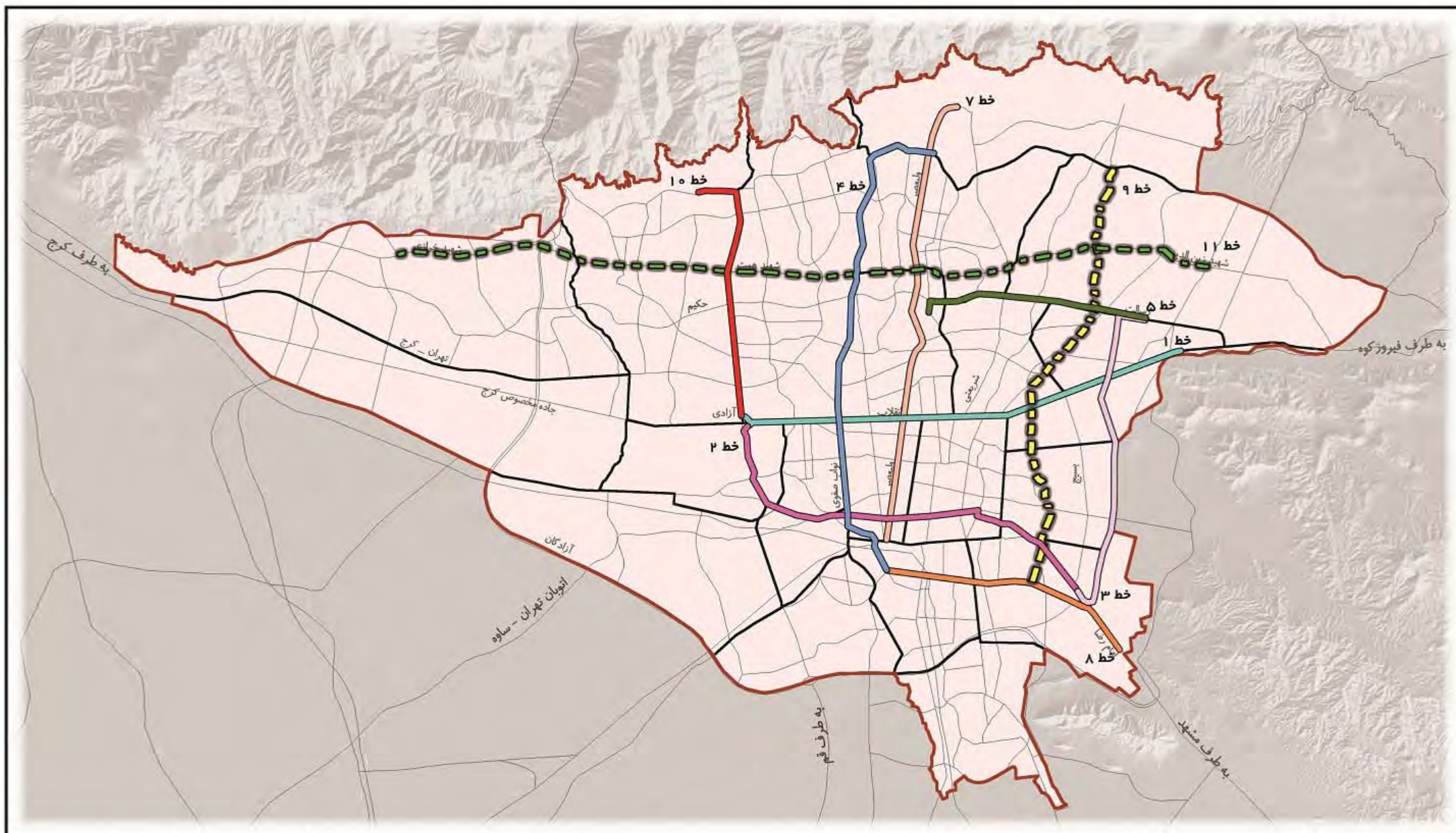
ردیف	هدف کمی	واحد	وضع موجود	هدف گذاری				
				۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
۲۲	دستورالعمل و ضوابط تهیه شده جهت ارتقاء هویت معماری اسلامی - ایرانی	تعداد	۱	۳	-	-	-	-
۲۳	طراحی و انتشار سالانه الگوهای معماری اسلامی - ایرانی	تعداد	۱	۱۱	۲۱	۳۱	۴۱	۵۱
۲۴	دستورالعمل های تشویقی به منظور رعایت اصول معماری اسلامی - ایرانی	تعداد	۰	۱	۱	۱	۲	۰
۲۵	تدوین ضوابط احداث نما در ساختمان های جدیدالاحداث به منظور قرار گرفتن نما در فرآیند سیستمی صدور پروانه	درصد	۰	۱۰۰	-	-	-	-
۲۶	تدوین ضوابط و مقررات ساماندهی نما توأم با محرک های تشویقی	درصد	۰	۵۰	۱۰۰	-	-	-
۲۷	دستورالعمل های طراحی ساختمان های شهرداری و کلیه پروژه های عمرانی و شناسایی و اصلاح ساختمان های قبل (بویژه در نما و سیمای شهری)	تعداد	۱	۳	۴	-	-	-
۲۸	تهیه الگوهای جامع طراحی ، اجرا و نظارت بر سیمای و منظر در محورهای با اهمیت شهر تهران	تعداد	۴	۸	۱۲	۱۶	۱۸	۲۲
۲۹	پیگیری در مطالبه شناسنامه فنی و ملکی ساختمان جهت صدور گواهی پایان کار ساختمان (بیمه ها)	درصد	۰	۳۰	۵۰	۷۰	۹۰	۱۰۰
۳۰	هماهنگی و سازماندهی سایر متولیان در فرآینداحداث و نظارت ساختمان	درصد	۰	۵۰	۱۰۰	-	-	-
۳۱	تدوین دستورالعمل های بهبود کیفیت های ساخت و ساز	درصد	۱۰۰	۱۰۰	-	-	-	-
۳۲	اصلاح ساختار و بهبود روند فعالیت های ماده صد از صدور تا اجرا با تاکید بر عملکرد سیستمی	درصد	٪۸۹	۹۱	۹۳	۹۴	۹۶	۹۷٫۸
۳۳	متوسط زمان رسیدگی به پرونده های مطروحه ارسالی از مناطق (پس از احراز شرایط صدور رای تا زمان ارسال به مناطق)	روز	۵۹	۵۵	۵۰	۴۴	۳۸	۳۳
۳۴	اجرای آراء صادره از ک. ۱۰۰ و افزایش نظارت موثر بر اجرای آنها	درصد	۵۰	۷۵	۹۰	۱۰۰	-	-
۳۵	پیگیری تدقیق مرز طرح های هادی روستاها و سایر نقاط جمعیتی واقع در حریم	تعداد (سالیانه)	۱۱	۷۷	-	-	-	-
۳۶	طراحی و اصلاح تشکیلات و ساختار مدیریت حریم در شهرداری تهران	درصد	۲۰	۵۰	۷۰	۱۰۰	۰	۰
۳۷	کنترل و رصد هوشمند حریم شهر تهران	درصد	۲۰	۳۰	۵۰	۷۰	۹۰	۱۰۰

ردیف	هدف کمی	واحد	وضع موجود	هدف گذاری				
				۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
۳۸	نظارت بر حسن اجرای طرح های مبادی ورودی شهر تهران با لحاظ اصول و ضوابط معماری اسلامی - ایرانی	درصد	۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	-	-
۳۹	تعیین حرائم بناهای با ارزش تاریخی ثبت شده و انعکاس آن در طرح تفصیلی با همکاری میراث فرهنگی	درصد	۳۵	۶۵	۱۰۰	-	-	-
۴۰	احیاء و ساماندهی مجموعه ها و بافت های تاریخی در شهر تهران و حریم آن	تعداد طرح (سالیانه)	۱۲	۵	۵	۵	۶	۶
۴۱	دستورالعمل های تهیه شده مرمت و بازسازی اماکن با ارزش تاریخی با همکاری میراث فرهنگی	تعداد	۰	۱	۲	۵	۶	۷
۴۲	تملک، مرمت و بهره برداری ابنیه تاریخی در چارچوب مصوبات سالیانه شورا	درصد (سالیانه)	۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
۴۳	مرکز محله های احیا شده در بافت تاریخی با همکاری میراث فرهنگی	تعداد	۱	۲	۳	۴	۶	۸
۴۴	ارائه راهکارهای مداخله نوین مبنی بر ملاحظات فرهنگی - اجتماعی - اقتصادی ساکنان بافت تاریخی	درصد	-	-	-	-	-	-
۴۵	تهیه طرح های موضوعی و موضعی طرح های جامع و تفصیلی نوسازی عباس آباد	تعداد	۶۰	۹۰	۱۱۹	۱۲۰	-	-
۴۶	تکمیل و توسعه شبکه های ارتباطی اراضی عباس - آباد اعم از سواره و پیاده	درصد	۳۵	۵۰	۶۵	۸۰	۹۵	۱۰۰
۴۷	اجرای کلیه طرح ها و پروژه های تکلیفی طرح جامع عباس آباد با رویکرد معماری ایرانی - اسلامی و استفاده از انرژی های نو	تعداد	۳۳	۴۵	۵۵	۵۷	۶۵	۷۰
۴۸	توسعه و تکمیل زیرساخت ها (تجهیزات، روشنایی و شبکه های آب و برق و...) با رویکرد تعامل با سازمان ها (کامپکت کردن نیروگاه های بیهقی و...) در اراضی عباس آباد	تعداد	۱۳	۲۱	۲۵	۲۷	۲۹	۳۱
۴۹	نظارت و کنترل موثر در اجرای ابنیه و عرصه های عمومی اراضی عباس آباد با رویکرد افزایش کیفیت	درصد	۲۰	۶۰	۱۰۰	-	-	-
۵۰	رونق فعالیت های اقتصادی با هدف جذب مشارکت سرمایه های خصوصی در اراضی عباس آباد	تعداد	۱	۲	۳	۴	۴	۵
۵۱	پیش بینی سازوکارهای بهره برداری از اراضی و املاک عباس آباد پس از اتمام	درصد	۰	۵۰	۱۰۰	-	-	-
۵۲	فراهم نمودن زمینه های عملکردی مناسب برای استفاده از اراضی عباس آباد در مواقع بروز بحران	درصد	۱۰۰	۱۰۰	-	-	-	-
۵۳	افزایش پوشش قرارگیری بافت فرسوده در حوزه دفاتر خدمات نوسازی	درصد	۸۵	۹۰	۹۵	۹۵	۹۵	۱۰۰

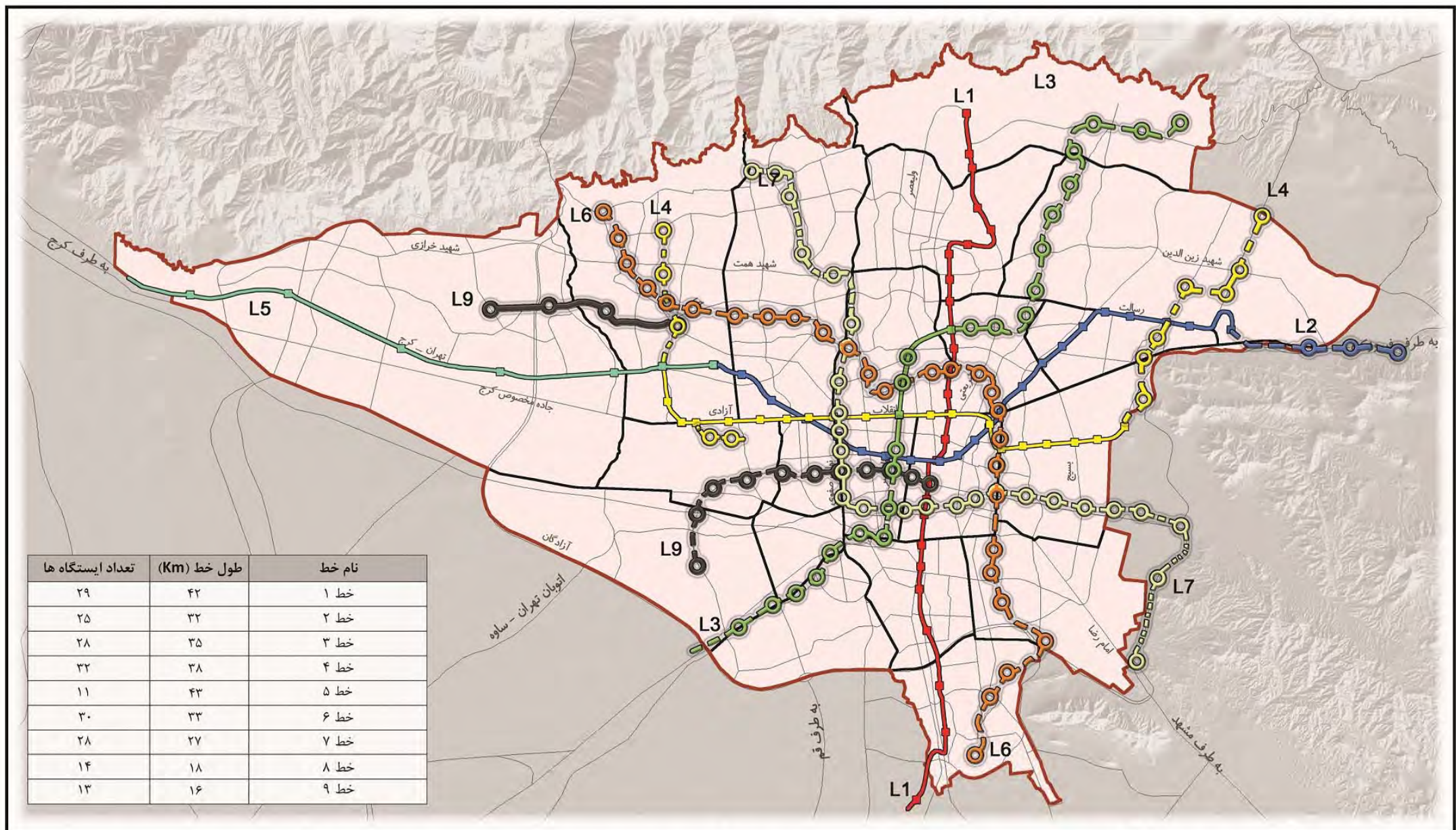
برنامه پنج ساله دوم شهرداری تهران (۱۳۹۳-۱۳۹۷)

ردیف	هدف کمی	واحد	وضع موجود	هدف گذاری				
				۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
۵۴	افزایش سرمایه گذاری بخش خصوصی و مردمی در احیاء بافت های فرسوده در هر سال	درصد	-	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۵۵	ارتقای عملکرد دفاتر خدمات نوسازی در چارچوب شرح وظایف	درصد	۱۰	۳۰	۵۰	۷۰	۱۰۰	-
۵۶	نسبت عرصه نوسازی شده بافت های فرسوده در کل بافتهای فرسوده مصوب شهر تهران (۳۲۶۸)	درصد	۲۰	۲۳,۵	۲۷,۵	۳۲,۵	۳۸	۴۴
۵۷	افزایش روند املاک تجمیعی در بافت فرسوده	درصد	۳۹	۴۳	۴۷	۵۱	۵۵	۶۰
۵۸	افزایش روند سطح زیربنای پروانه های صادره در بافت فرسوده	هزار متر مربع	۲۶۲۴۱	۳۰۰۰۰	۳۳۰۰۰	۳۶۰۰۰	۳۹۰۰۰	۴۲۰۰۰
۵۹	ارتقای آگاهی عمومی و مردمی در خصوص ضوابط و تسهیلات نوسازی در بافت فرسوده	درصد	۲۰	۳۵	۵۰	۶۵	۸۰	۱۰۰
۶۰	شناسایی، مطالعه و طراحی پروژه های محرک توسعه در بافت های فرسوده	تعداد	۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰	۶۰
۶۱	میزان بهره گیری از تکنولوژی های نوین در پروژه های محرک توسعه	درصد	۰	۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰
۶۲	افزایش سطوح خدماتی در بافت فرسوده با همکاری نهادهای مرتبط	مترمربع	۰,۲	۰,۴	۰,۶	۰,۸	۱,۰	۱,۵
۶۳	افزایش محل پارکینگ های عمومی و اختصاصی در بافت های فرسوده	واحد	۱۰۰	۱۵۰	۲۰۰	۲۵۰	۳۰۰	۴۰۰
۶۴	باز تعریف شاخص ها و نحوه مداخله در بافت های فرسوده با توجه به تجارب دهه گذشته	درصد	۰	۱۰۰	-	-	-	-
۶۵	تسریع و تسهیل در روند تصویب و ابلاغ طرح ها و سایر موارد ارجاعی به کمیسیون ماده ۵	روز	-	۳۰	-	-	-	-
۶۶	تهیه، تصویب و ابلاغ طرح بوستان ولایت	درصد	۰	۱۰۰	-	-	-	-
۶۷	تهیه طرح و برنامه اجرای هر یک از پروژه های ناشی از بوستان ولایت	درصد	۰	۵۰	۱۰۰	-	-	-
۶۸	ارتقاء کیفیت و کمیت عوامل مراقب از اجرای صحیح مقررات	تعداد	۱۲۳	۱۵۰	۱۷۰	۱۸۰	۱۹۰	۲۰۰
۶۹	شناسایی بافت، ابنیه و محوطه های تاریخی با ارزش در بافتهای فرسوده با تغییر رویکرد مداخله در آنها	درصد	۰	۵۰	۱۰۰	-	-	-
۷۰	ساماندهی و تعادل بخشی ارزش افزوده ناشی از استقرار پهنه ها و فعالیت های منبعث از طرح های توسعه شهری	در طول برنامه	-	-	-	-	-	-
۷۱	بررسی عملکرد اقتصادی ناشی از طرح های توسعه شهری با هدف برقراری نظام کسب درآمد پایدار بر محور عدالت	در طول برنامه	-	-	-	-	-	-

پیوست | نقشه‌های برنامه‌ای

نقشه شماره ۱ خطوط سامانه اتوبوس های تندرو (BRT) در وضع موجود و تا پایان سال ۱۳۹۷ 	وضع موجود مسیر خط ۱ مسیر خط ۲ مسیر خط ۳ مسیر خط ۴ مسیر خط ۵ مسیر خط ۷ وضع آتی مسیر خط ۸ مسیر خط ۱۰ مسیر خط ۹ مسیر خط ۱۱	تهیه کننده مرجع تصویب برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۷-۱۳۹۳)
---	---	--

نام خط	طول خط (Km)	تعداد ایستگاه ها
خط ۱	۴۲	۲۹
خط ۲	۳۲	۲۵
خط ۳	۳۵	۲۸
خط ۴	۳۸	۳۲
خط ۵	۴۳	۱۱
خط ۶	۳۳	۳۰
خط ۷	۲۷	۲۸
خط ۸	۱۸	۱۴
خط ۹	۱۶	۱۳

نقشه شماره ۲

خطوط متروی درون شهری در وضع موجود و تا پایان سال ۱۳۹۷

0 2.5 5 10km

وضع آتی

خط ۹ مترو: [Symbol]

خط ۲ مترو: [Symbol]

خط ۳ مترو: [Symbol]

خط ۴ مترو: [Symbol]

خط ۶ مترو: [Symbol]

خط ۷ مترو: [Symbol]

ایستگاه آتی: [Symbol]

وضع موجود

خط ۱ مترو: [Symbol]

خط ۲ مترو: [Symbol]

خط ۳ مترو: [Symbol]

خط ۴ مترو: [Symbol]

خط ۵ مترو: [Symbol]

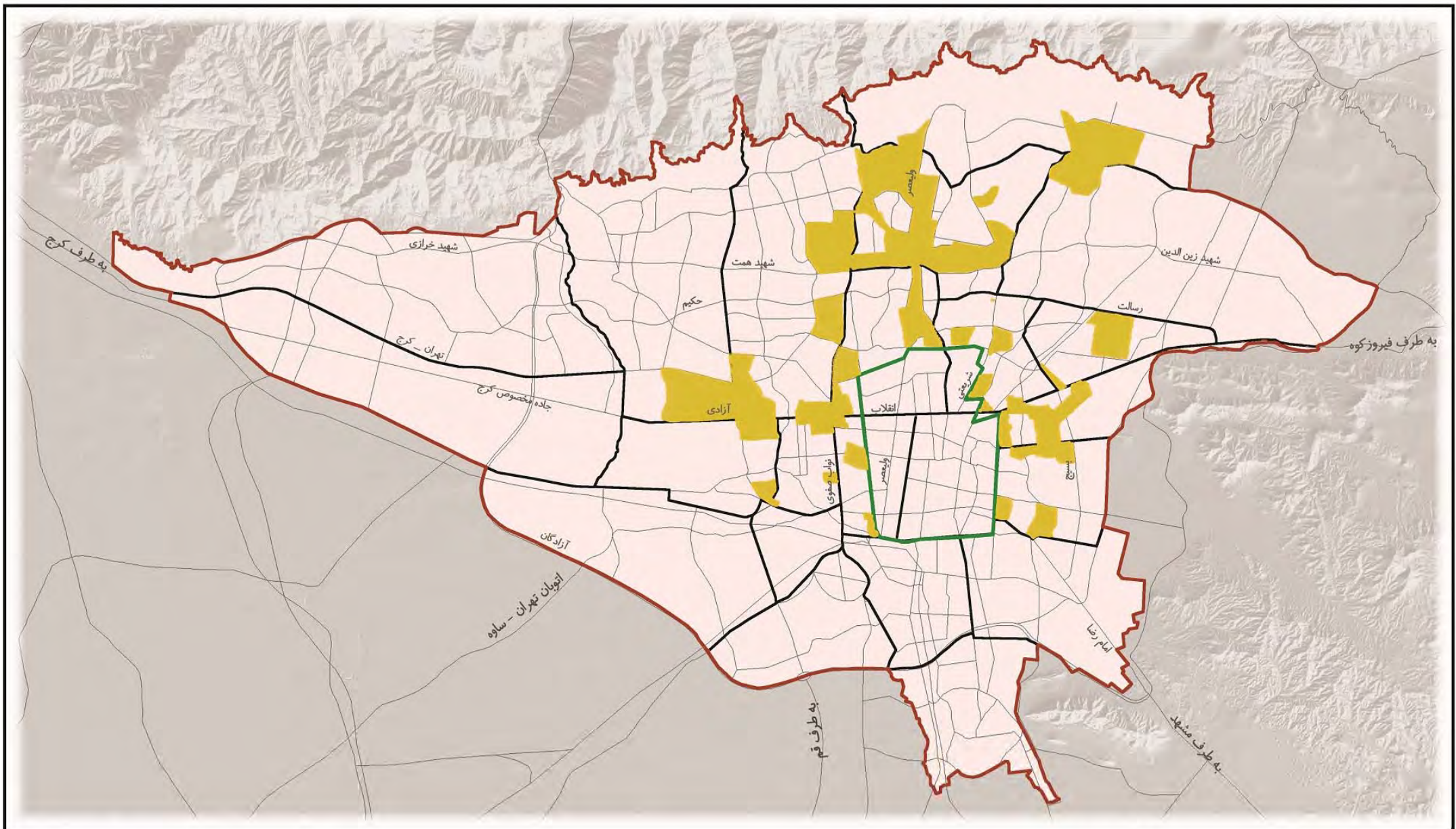
ایستگاه موجود: [Symbol]

نقشه کننده

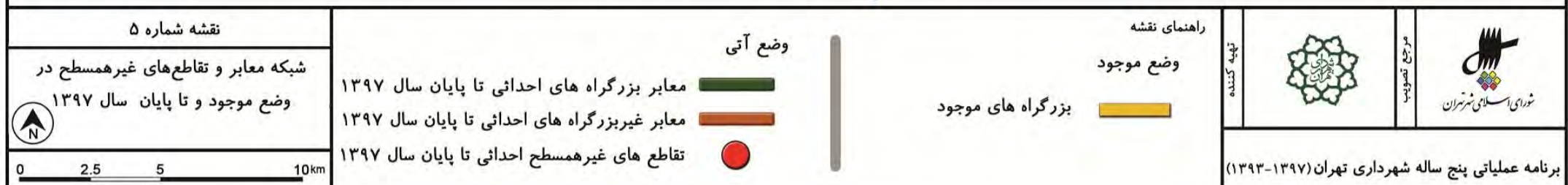
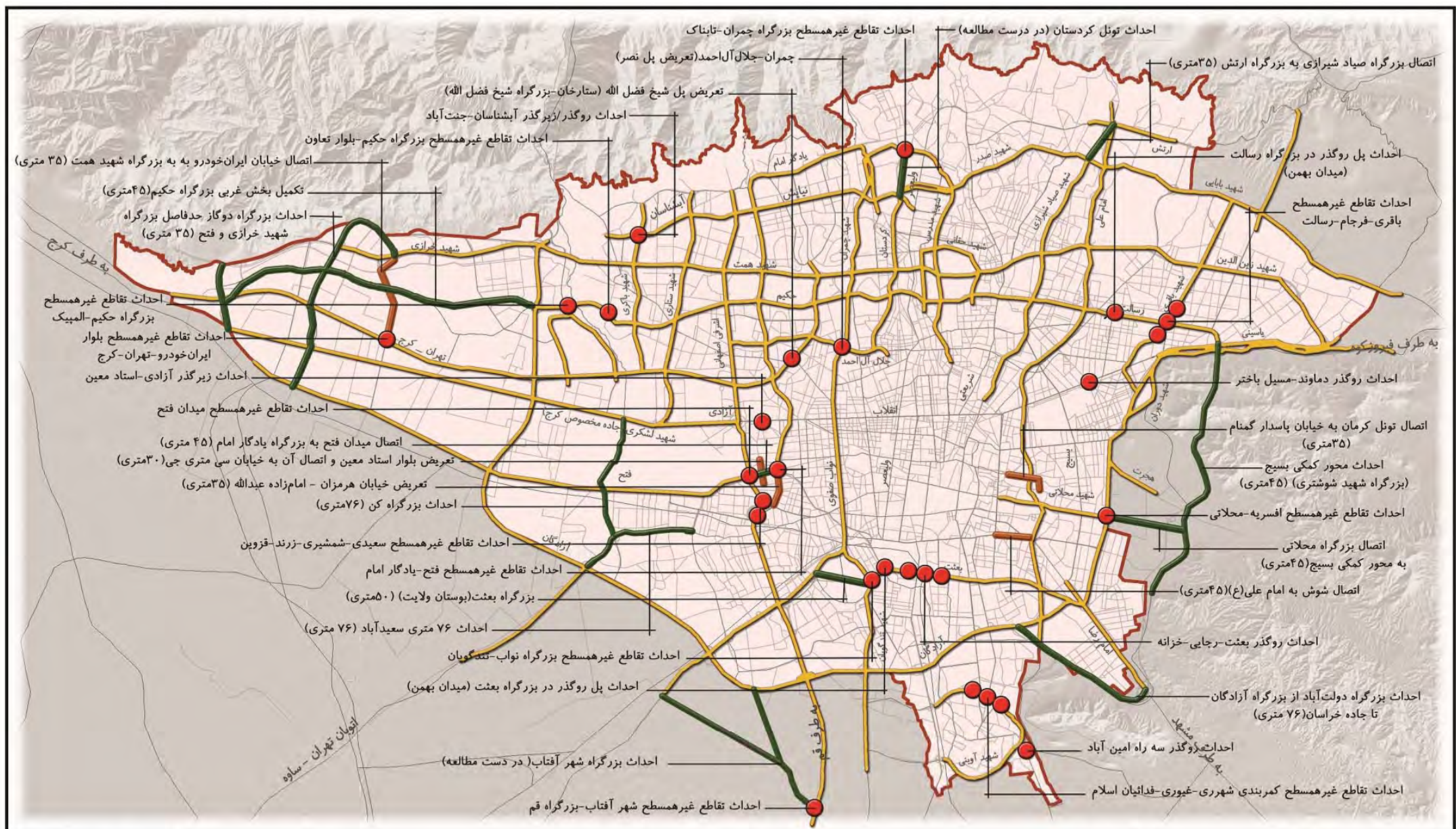
مراجع تصویب

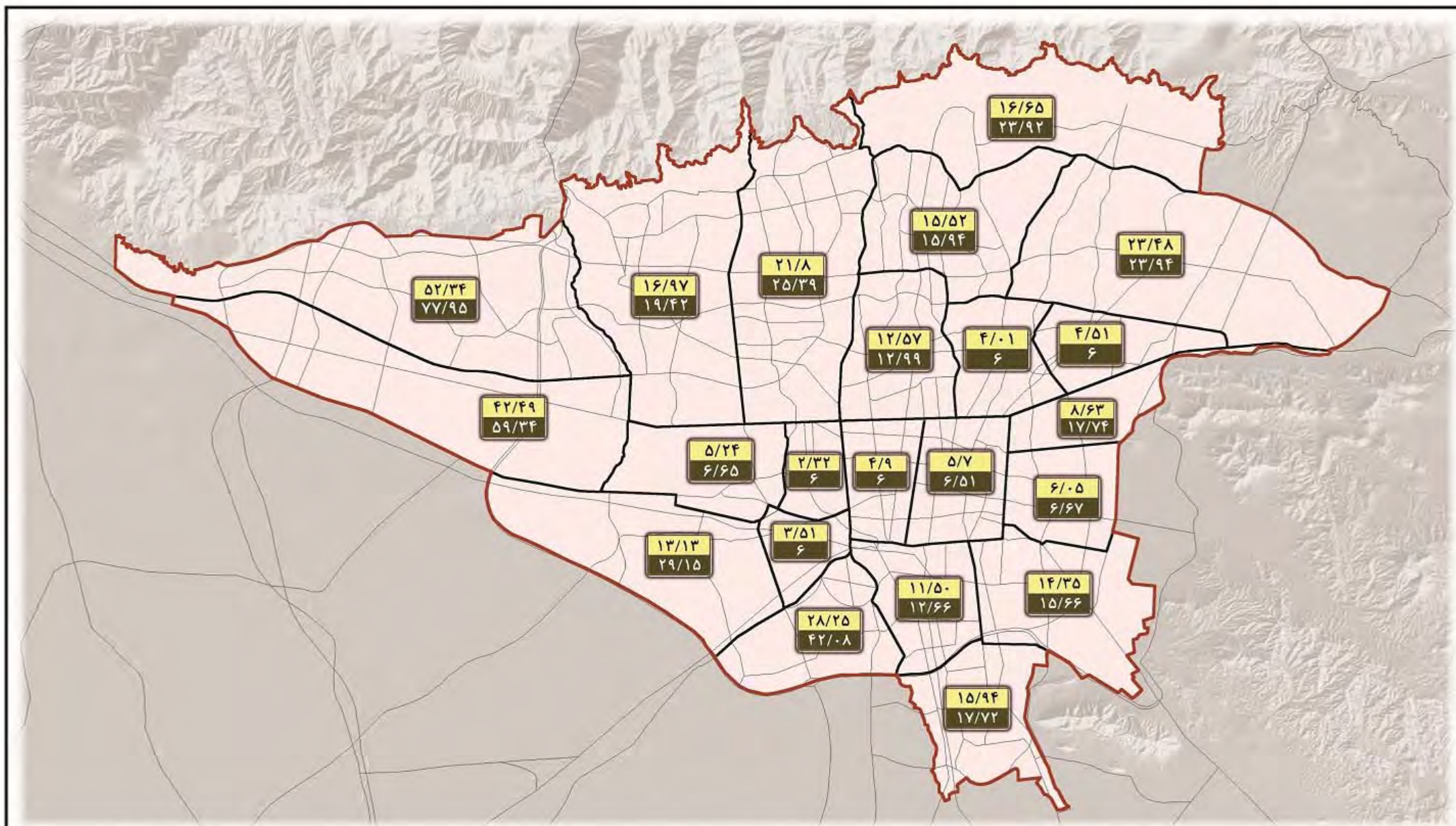
نورای اسلامی شتران

برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۷-۱۳۹۳)

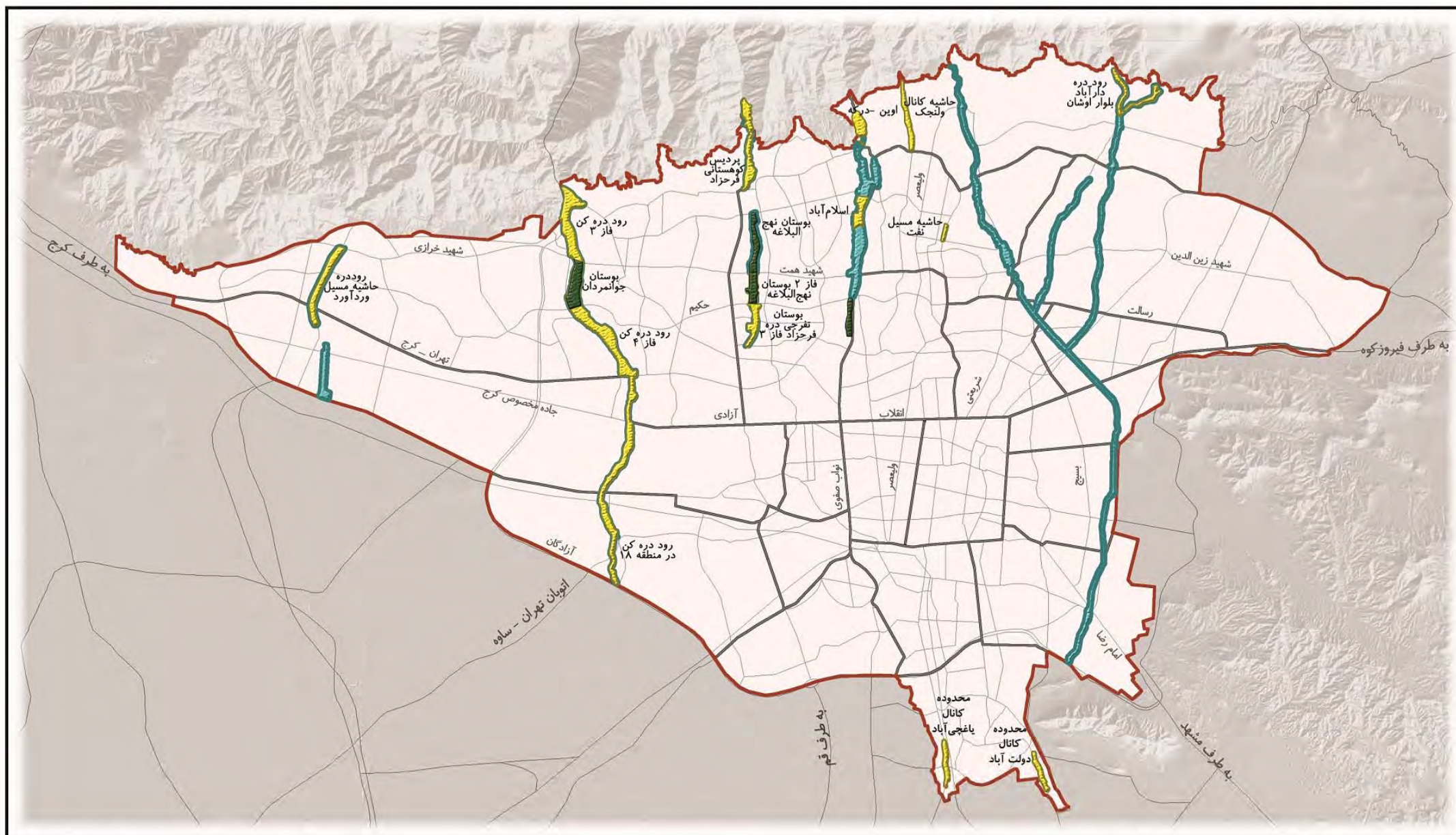

نقشه شماره ۳ نواحی پیشنهادی برای احداث پارکینگ غیر حاشیه ای در خارج از محدوده طرح ترافیک 0 2.5 5 10 km	راهنمای نقشه محدوده طرح ترافیک نواحی پیشنهادی	تهیه کننده مرجع تصویب شورای اسلامی شهر تهران برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۷-۱۳۹۳)
---	--	--

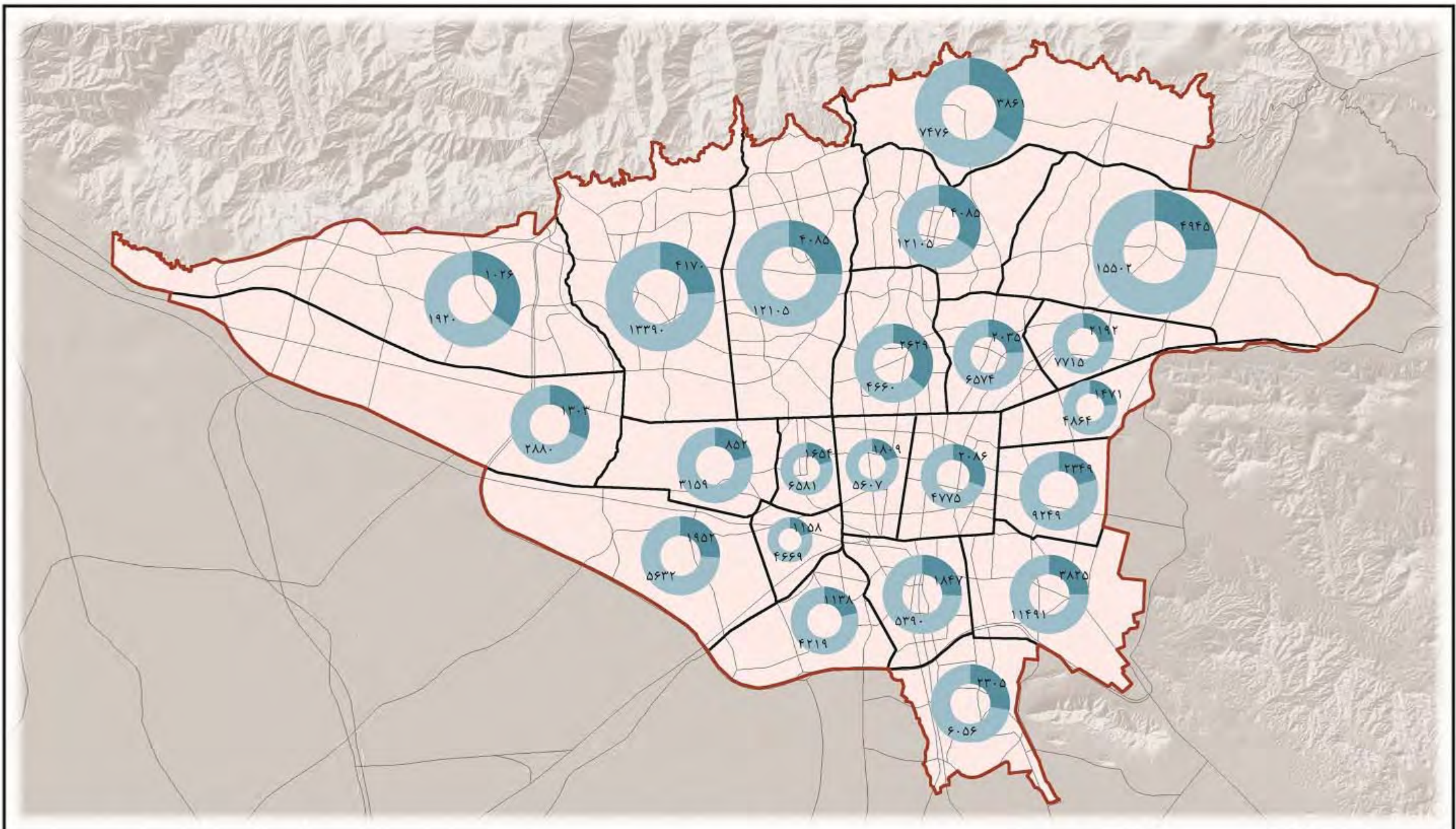

نقشه شماره ۶ سرانه فضای سبز شهری در وضع موجود و تا پایان سال ۱۳۹۷ (مترمربع) 0 25 5 10 km	وضع آتی سرانه فضاهای سبز شهری تا پایان سال ۱۳۹۷	راهنمای نقشه وضع موجود سرانه فضاهای سبز شهری در وضع موجود	تهیه کننده مرجع تصویب شورای اسلامی شهرستان برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۳-۱۳۹۷)
---	---	--	--

نقشه شماره ۷ وضعیت ساماندهی روددره‌های شهر تهران در وضع موجود و تا پایان سال ۱۳۹۷ 0 2.5 5 10 km	راهنمای نقشه وضع موجود پهنه‌های احداث شده از رود دره‌ها وضع آتی پهنه‌های قابل احداث از رود دره‌ها تا پایان سال ۱۳۹۷ پهنه‌های پیشنهادی در طرح جامع	نقشه کننده مراجع تصدیق شورای اسلامی شهر تهران برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۷-۱۳۹۳)
---	---	---

نقشه شماره ۱۰

تعداد مخازن جمع آوری مکانیزه پسماند تر در وضع موجود و تا پایان سال ۱۳۹۷

۰ ۲.۵ ۵ ۱۰ km

وضع آتی

تعداد مخازن جمع آوری مکانیزه پسماند تر تا پایان سال ۱۳۹۷

وضع موجود

تعداد مخازن جمع آوری مکانیزه پسماند تر در وضع موجود

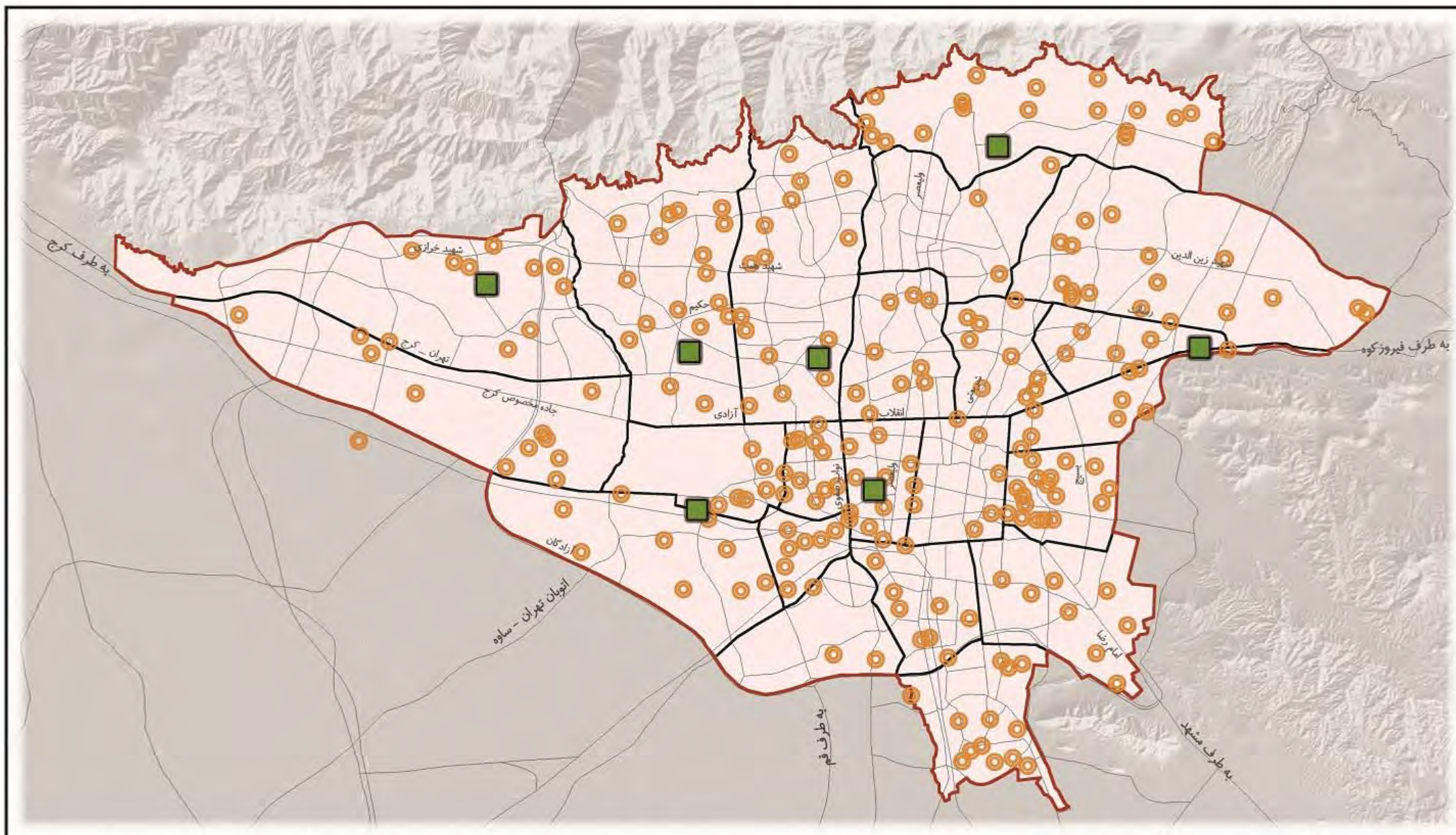
راهنمای نقشه

تهیه کننده

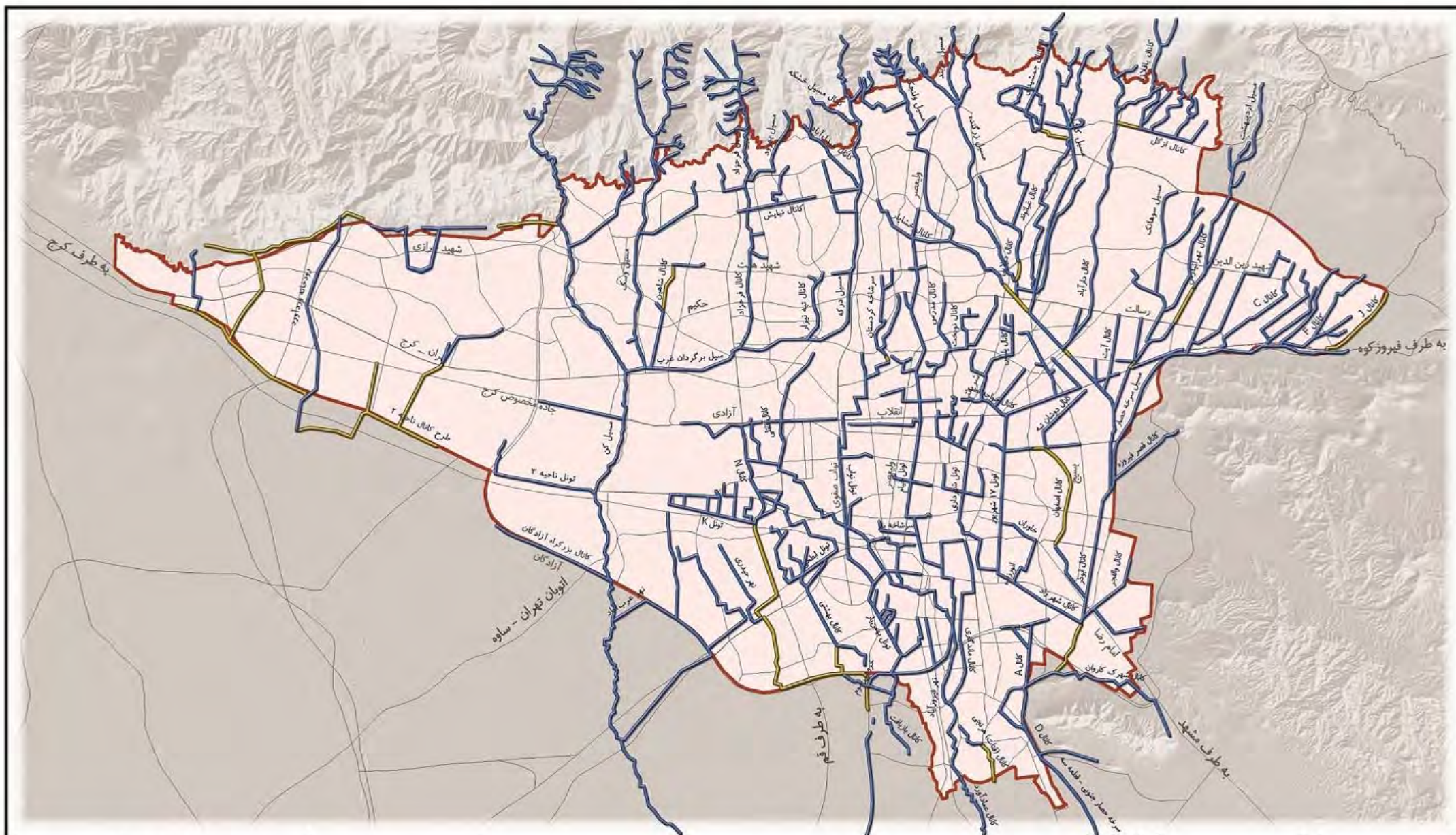
مرجع تصویب

شورای اسلامی شهرستان

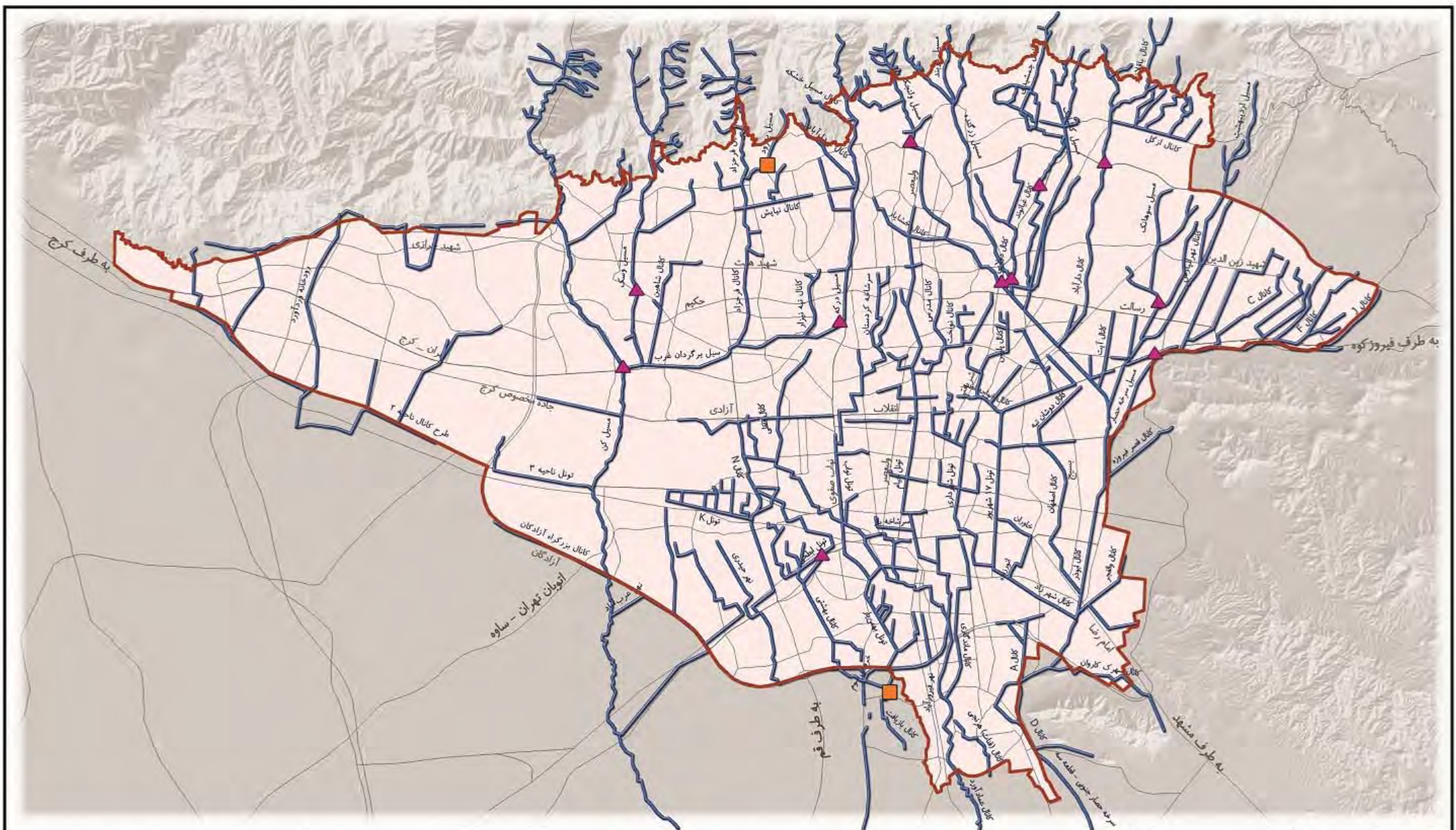
برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۳-۱۳۹۷)

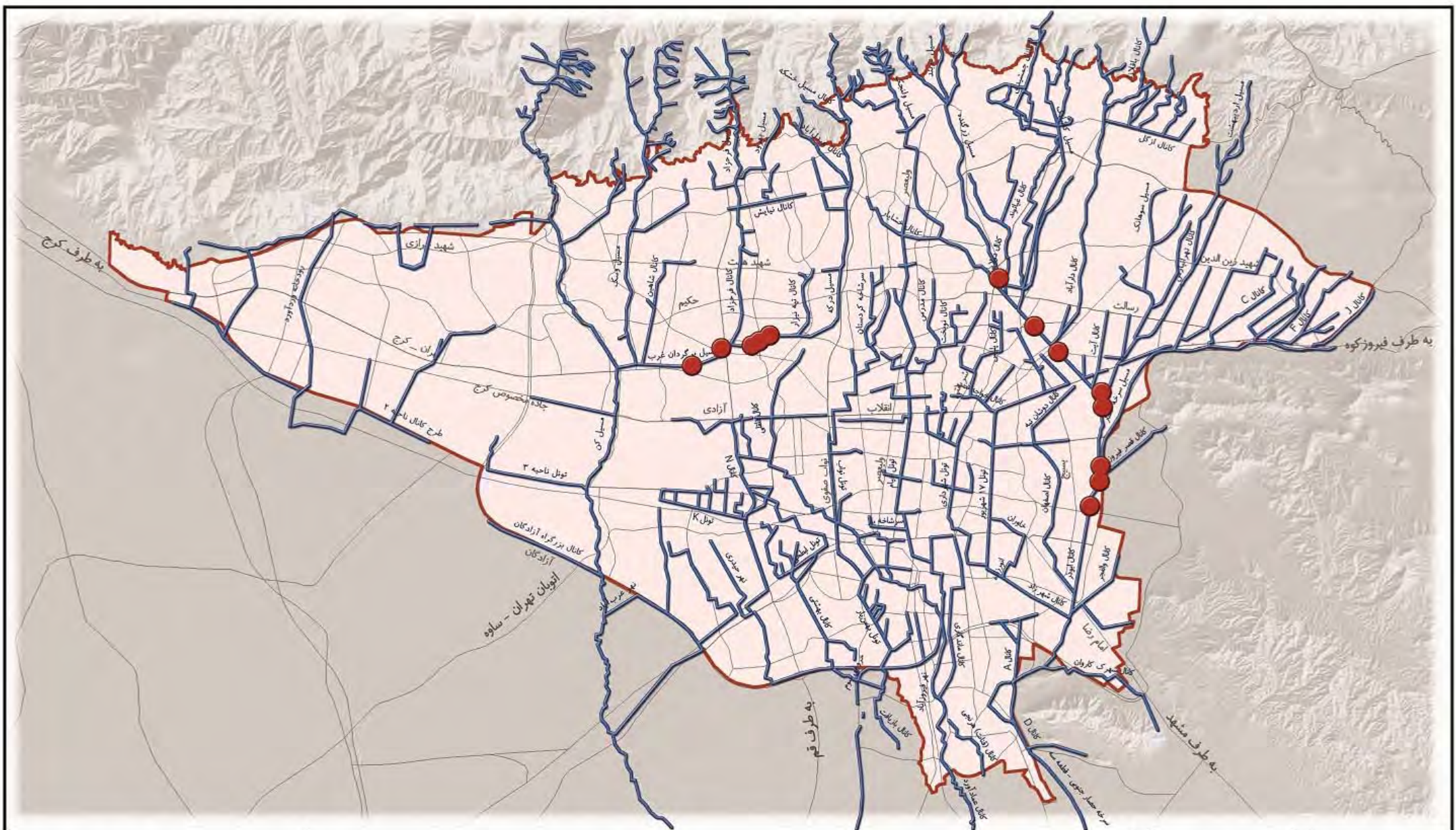
نقشه شماره ۱۱	راهنمای نقشه	نقشه کننده
جانمایی میداین میوه و تره بار در وضع موجود و تا پایان سال ۱۳۹۷	وضع موجود میداین میوه و تره بار در وضع موجود پروژه های آتی مکان یابی شده میداین میوه و تره بار احدثی تا پایان سال ۱۳۹۷	مراجع تصویب
0 2.5 5 10 km	× به طور کلی مطابق برنامه، ۶۳ میدان میوه و تره بار برای شهر تهران پیش بینی شده است که از این میان ۷ میدان به صورت دقیق مکان یابی شده اند.	برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۳-۱۳۹۷)

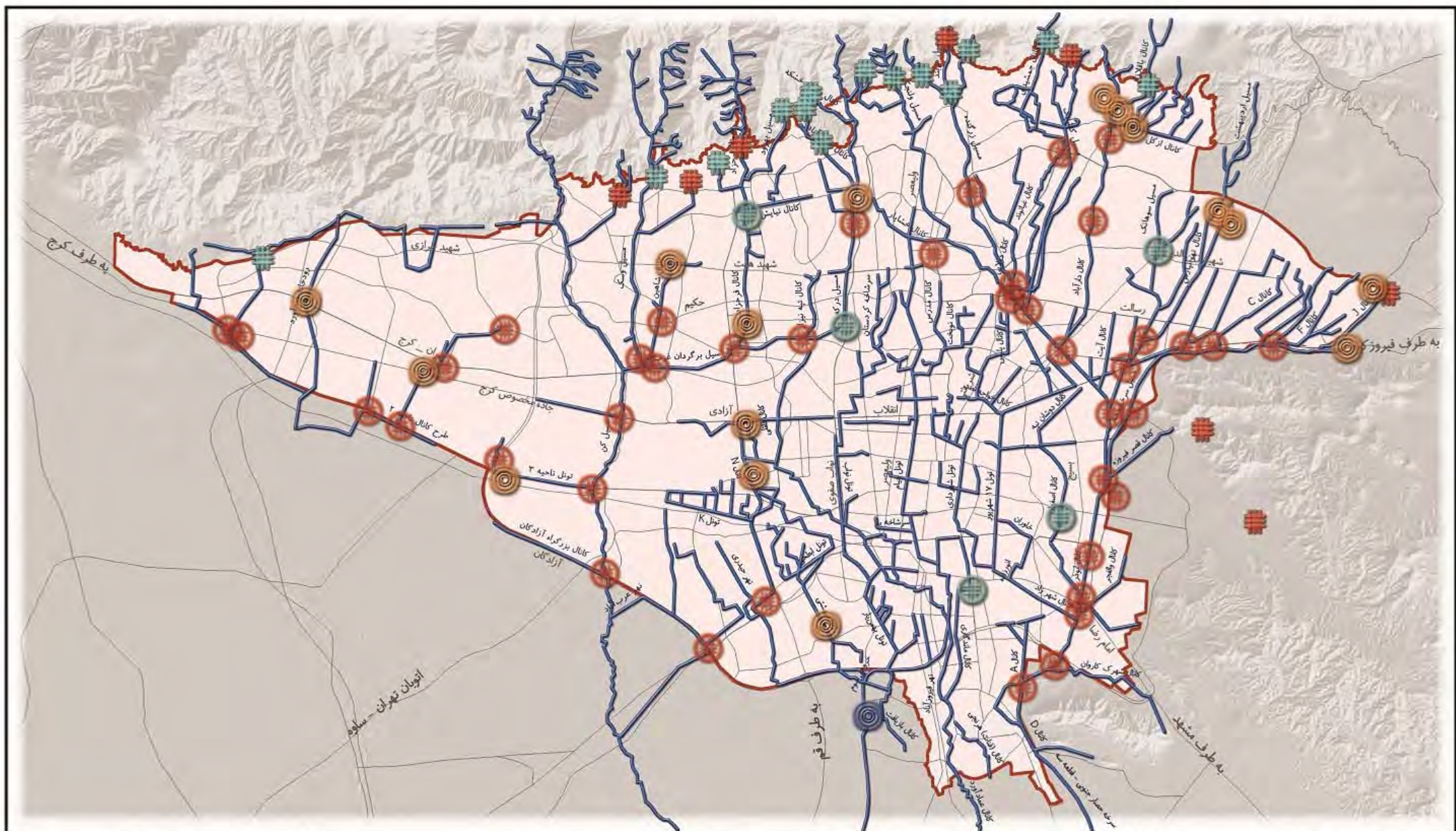
نقشه شماره ۱۲ شبکه اصلی جمع آوری آب های سطحی شهر تهران 	راهنمای نقشه وضع موجود خطوط شبکه اصلی آبهای سطحی شهر تهران وضع آتی مجاری لازم جهت بهبود ظرفیت شبکه اصلی	نماینده مراجع تصویب برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۷-۱۳۹۳)
---	--	--

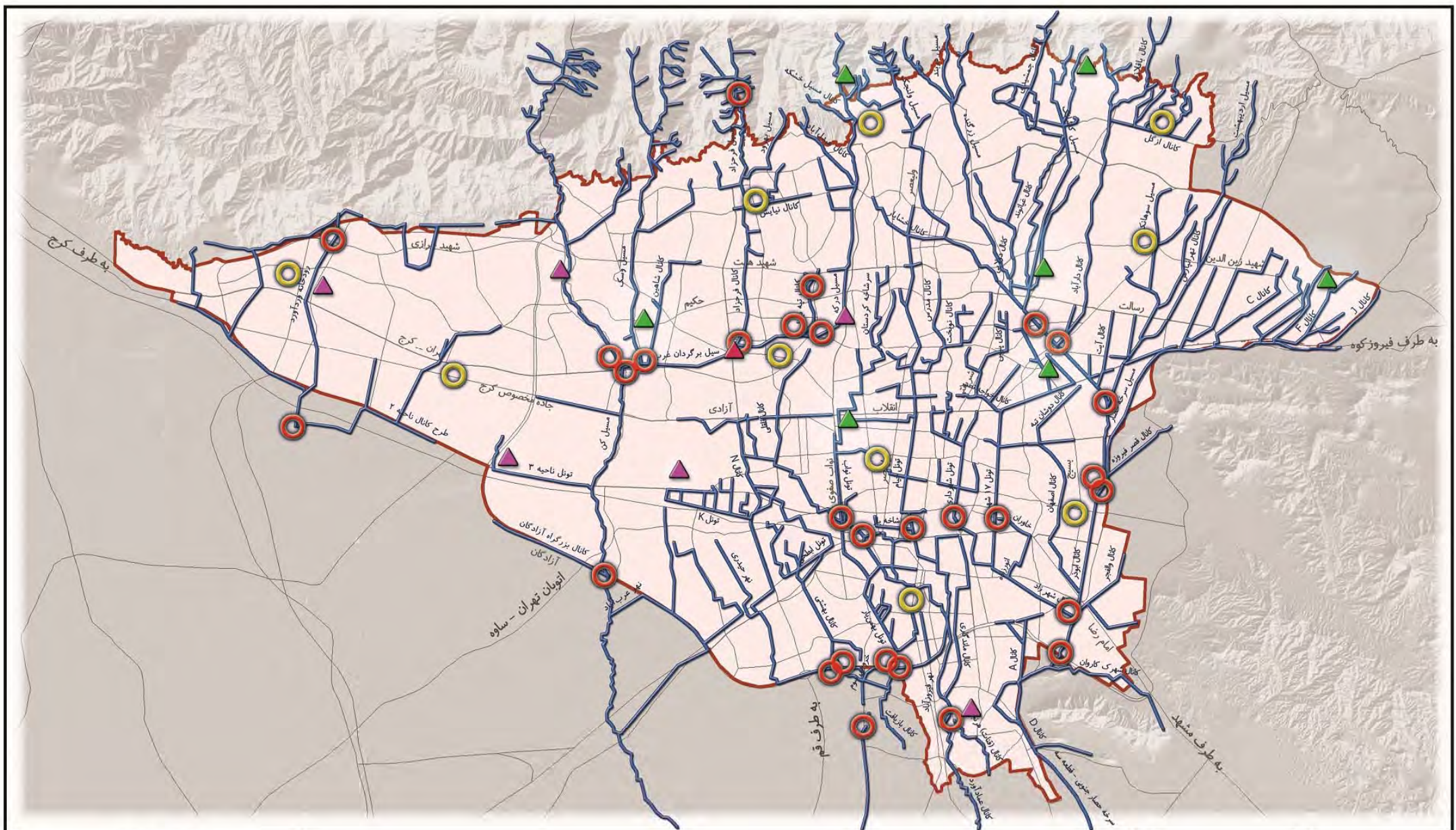
نقشه شماره ۱۳ آشغالگیرهای موجود و پیشنهادی شهر تهران تا پایان سال ۱۳۹۷ 0 2.5 5 10 km	وضع آتی مکانیابی آشغالگیرهای پیشنهادی	راهنمای نقشه وضع موجود آشغالگیرهای موجود شهر تهران شبکه آبهای سطحی موجود شهر تهران	نویسندگان مرجع تصویب نمودار باستانی شهرستان برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۷-۱۳۹۳)
---	---	--	---

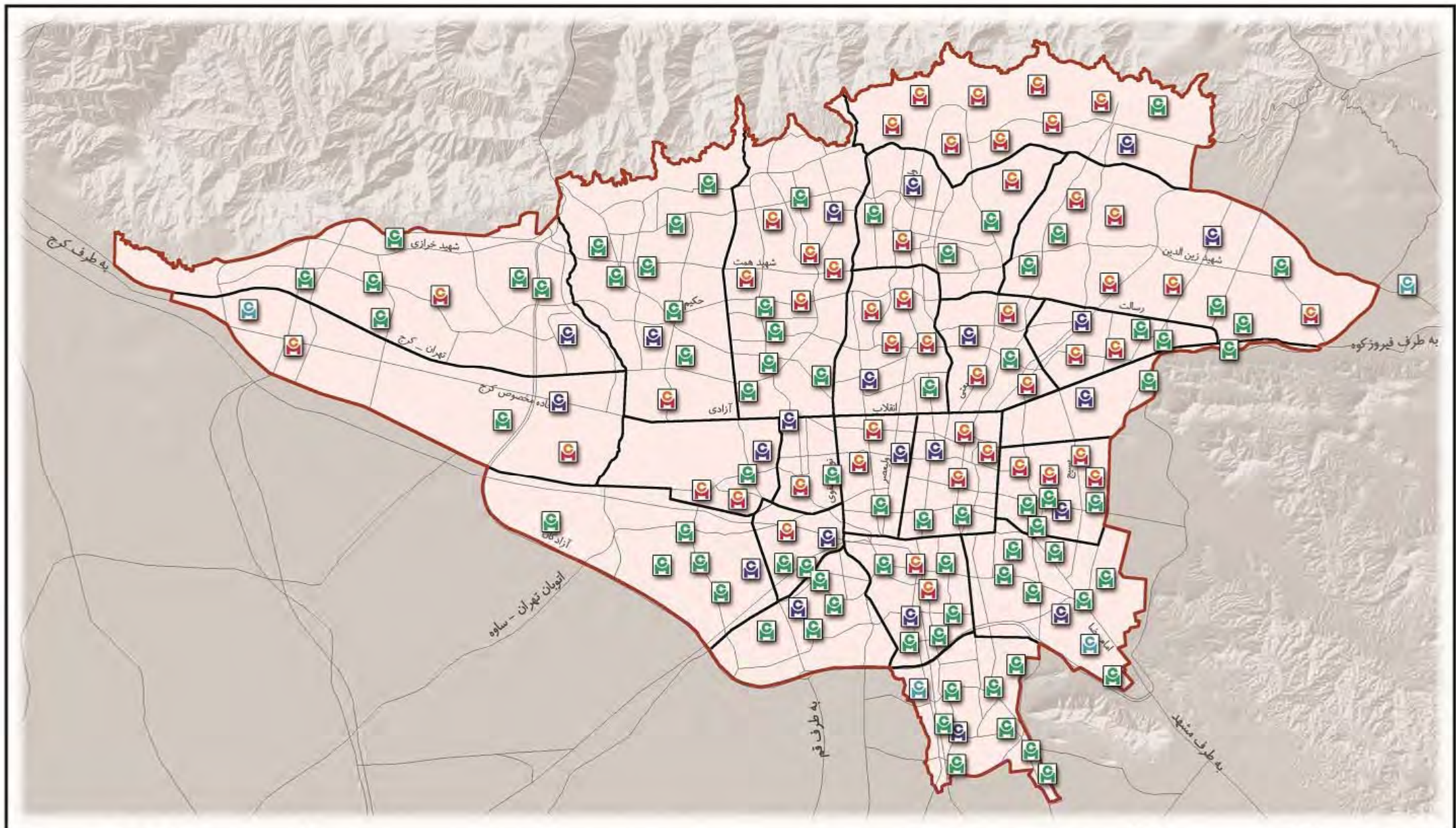
نقشه شماره ۱۴ رفع نقاط گلوگاهی شبکه آبیهای سطحی شهر تهران تا پایان سال ۱۳۹۷ 0 2.5 5 10 km	راهنمای نقشه وضع موجود پلهای بحرانی شبکه آبیهای سطحی موجود شهر تهران	نمودار باستانی شهر تهران مرجع تصویب تهیه کننده برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۳-۱۳۹۷)
--	--	--

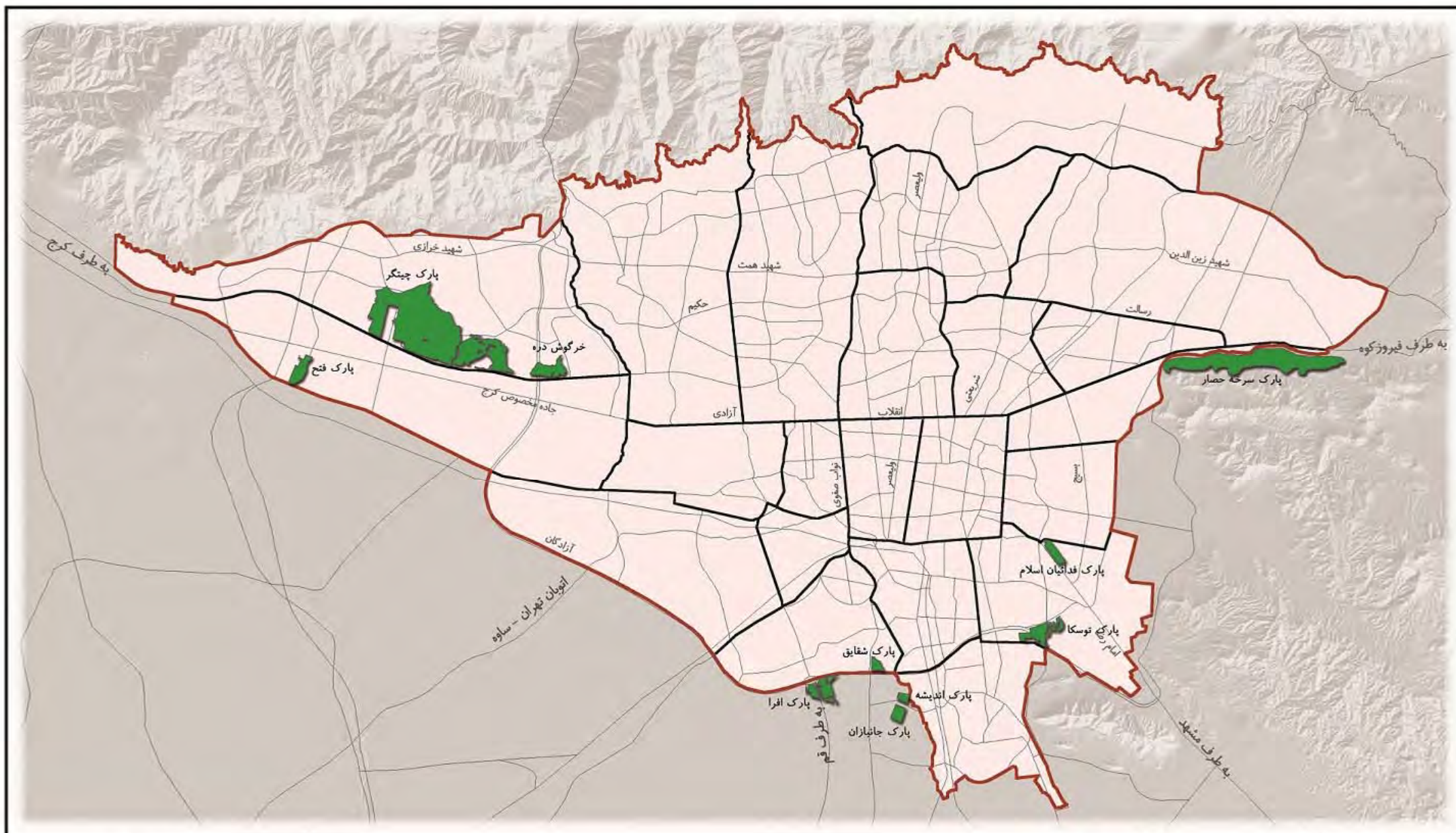

نقشه شماره ۱۵ مخازن تعدیل کننده سیلاب و حوضچه‌های رسوب گیر موجود و تا پایان سال ۱۳۹۷ رسوب گیر مداخل شهر تا پایان سال ۱۳۹۷ رسوب گیر درون شهر تا پایان سال ۱۳۹۷ مخزن تعدیل کننده سیلاب تا پایان سال ۱۳۹۷	وضع آبی رسوب گیر مداخل شهر تا پایان سال ۱۳۹۷ رسوب گیر درون شهر تا پایان سال ۱۳۹۷ مخزن تعدیل کننده سیلاب تا پایان سال ۱۳۹۷ وضع موجود رسوب گیر مداخل شهر در وضع موجود رسوب گیر درون شهر در وضع موجود مخزن تعدیل کننده سیلاب در وضع موجود خطوط شبکه اصلی آبهای سطحی شهر تهران	راهنمای نقشه وضع موجود رسوب گیر مداخل شهر در وضع موجود رسوب گیر درون شهر در وضع موجود مخزن تعدیل کننده سیلاب در وضع موجود خطوط شبکه اصلی آبهای سطحی شهر تهران تهیه کننده مراجع تصویب شورای اسلامی تهران برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۷-۱۳۹۳)
---	---	---

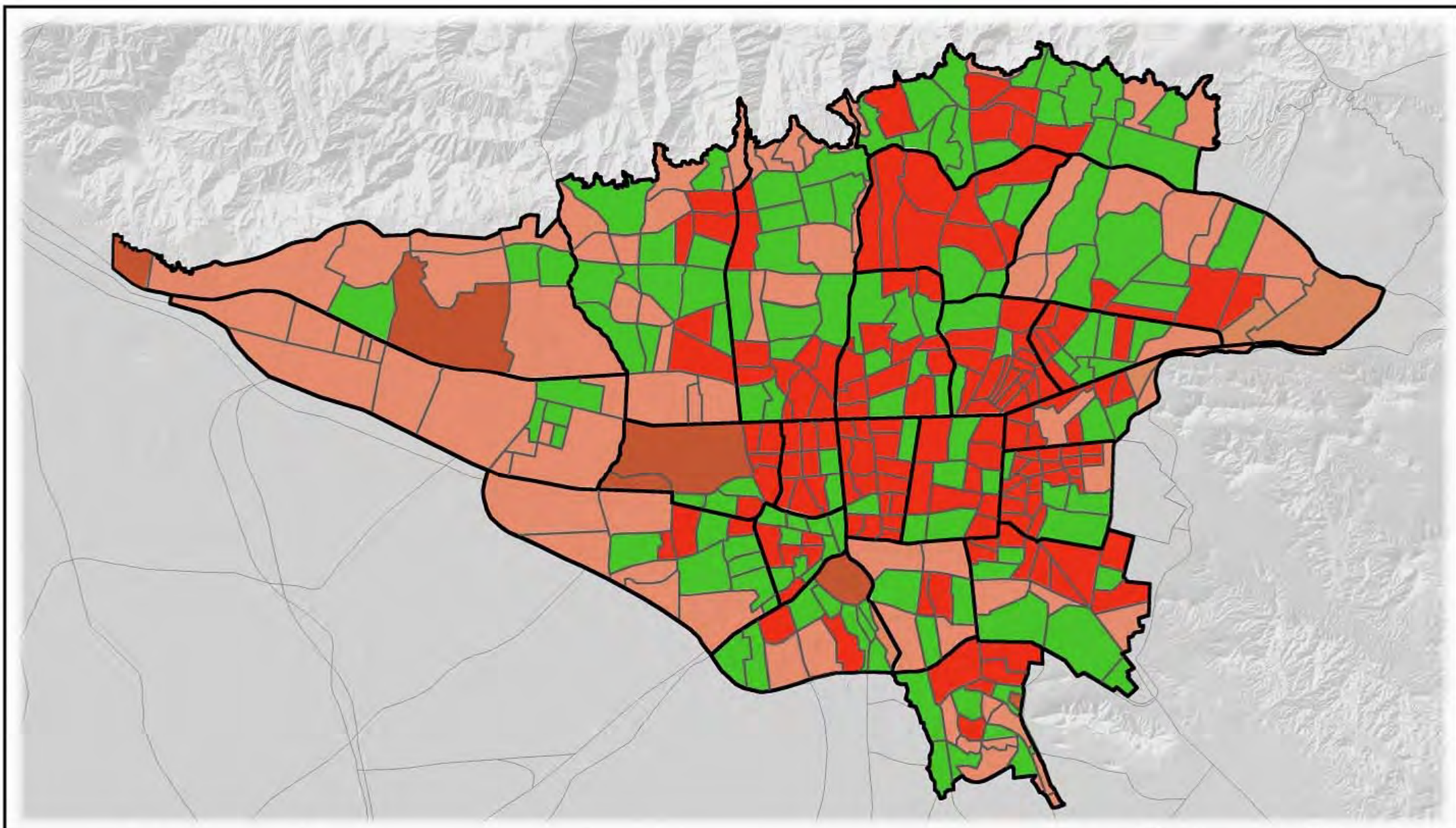

نقشه شماره ۱۶ ایستگاه‌های پایش شهر تهران در وضع موجود و تا پایان سال ۱۳۹۷ 0 2.5 5 10km	راه‌نمای نقشه وضع موجود ایستگاه‌های باران‌سنج وزارت نیرو در وضع موجود ایستگاه‌های باران‌سنج سازمان هواشناسی در وضع موجود ایستگاه‌های باران‌سنج سازمان مدیریت بحران در وضع موجود خطوط شبکه اصلی آب‌های سطحی شهر تهران وضع آتی ایستگاه‌های باران‌سنج پیشنهادی تا پایان سال ۱۳۹۷ ایستگاه‌های آب‌سنج پیشنهادی تا پایان سال ۱۳۹۷	نمپه کننده مرجع تصویب شورای اسلامی شهر تهران برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۳-۱۳۹۷)
---	--	--

نقشه شماره ۱۸ محل اجرای طرح اسکان اضطراری بلند مدت شهر تهران تا پایان سال ۱۳۹۷ 	راهنمای نقشه فضاهای مورد نظر جهت اجرای طرح اسکان اضطراری 	تهیه کننده مراجع تصویب برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۷-۱۳۹۳)
--	--	---

نقشه شماره ۱۹

پراکنندگی نقشه‌های تخلیه امن
اضطراری محلات تهران در وضع
موجود و تا پایان سال ۱۳۹۷

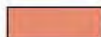
0 2.5 5 10km

وضع آتی

اولویت اول (۹۴-۱۳۹۳)

اولویت دوم (۹۷-۱۳۹۴)

راهنمای نقشه

وضع موجود

محلات دارای نقشه تخلیه امن اضطراری

غیرمسکونی

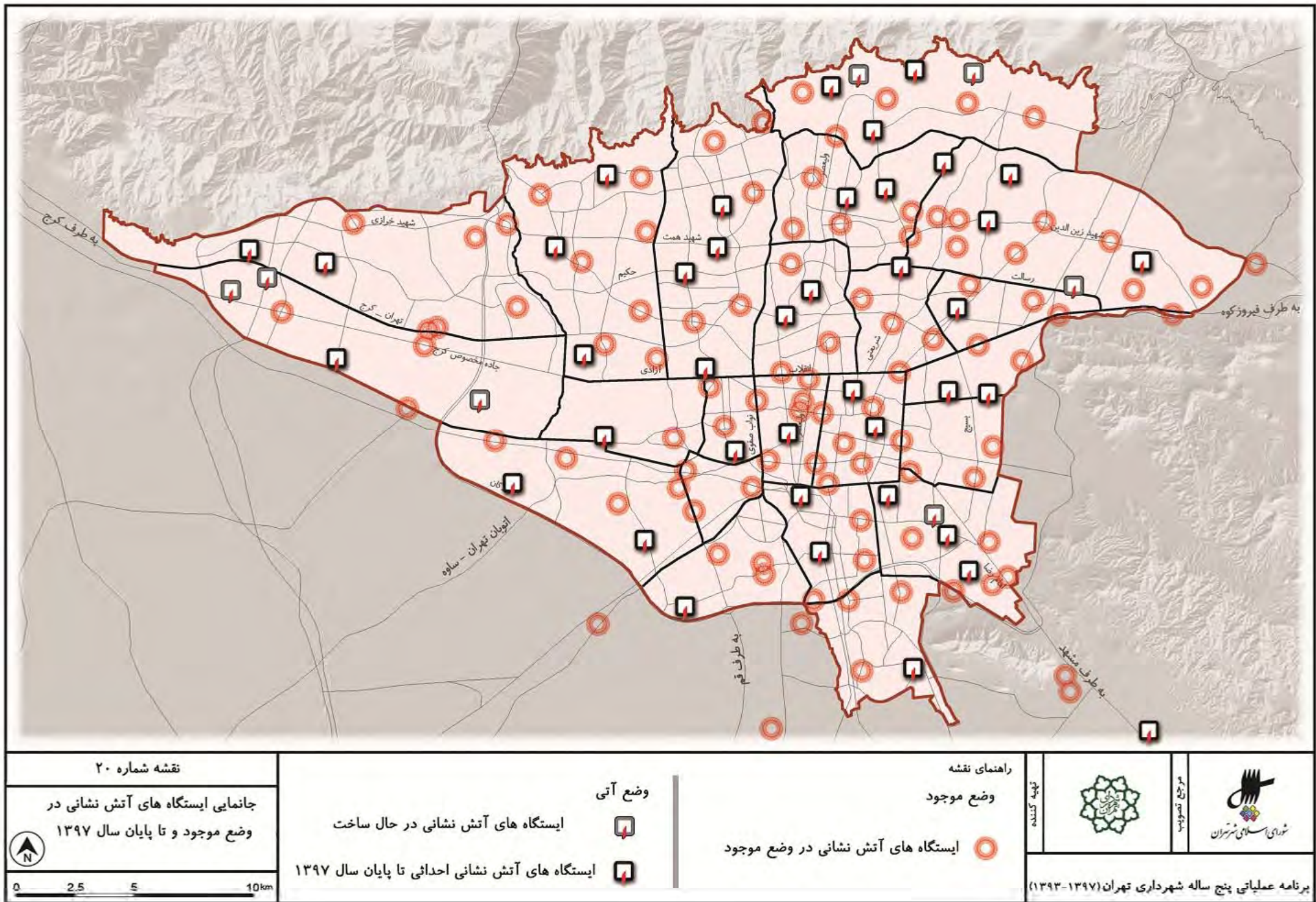
تهیه کننده

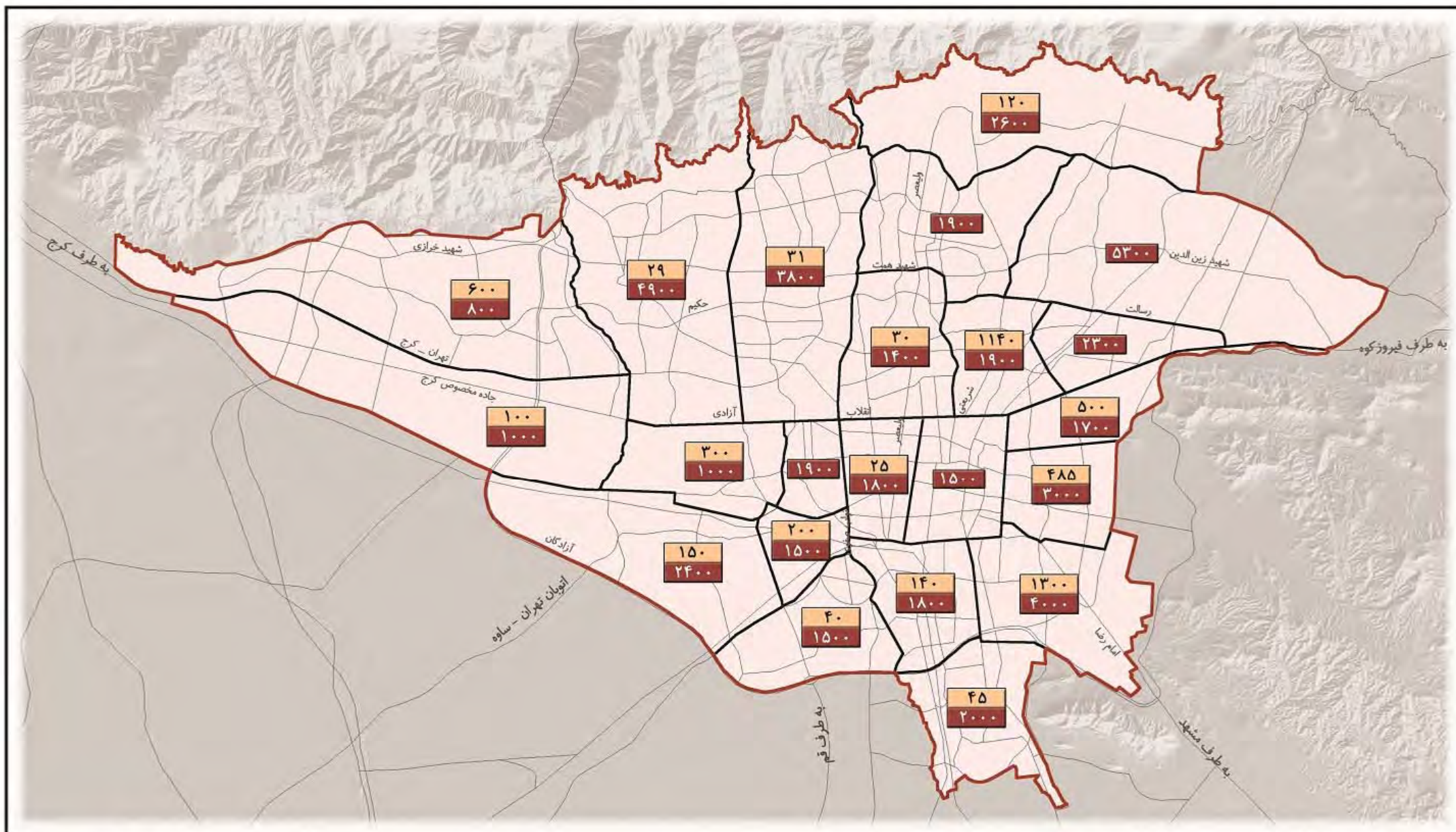

مراجع تصویب

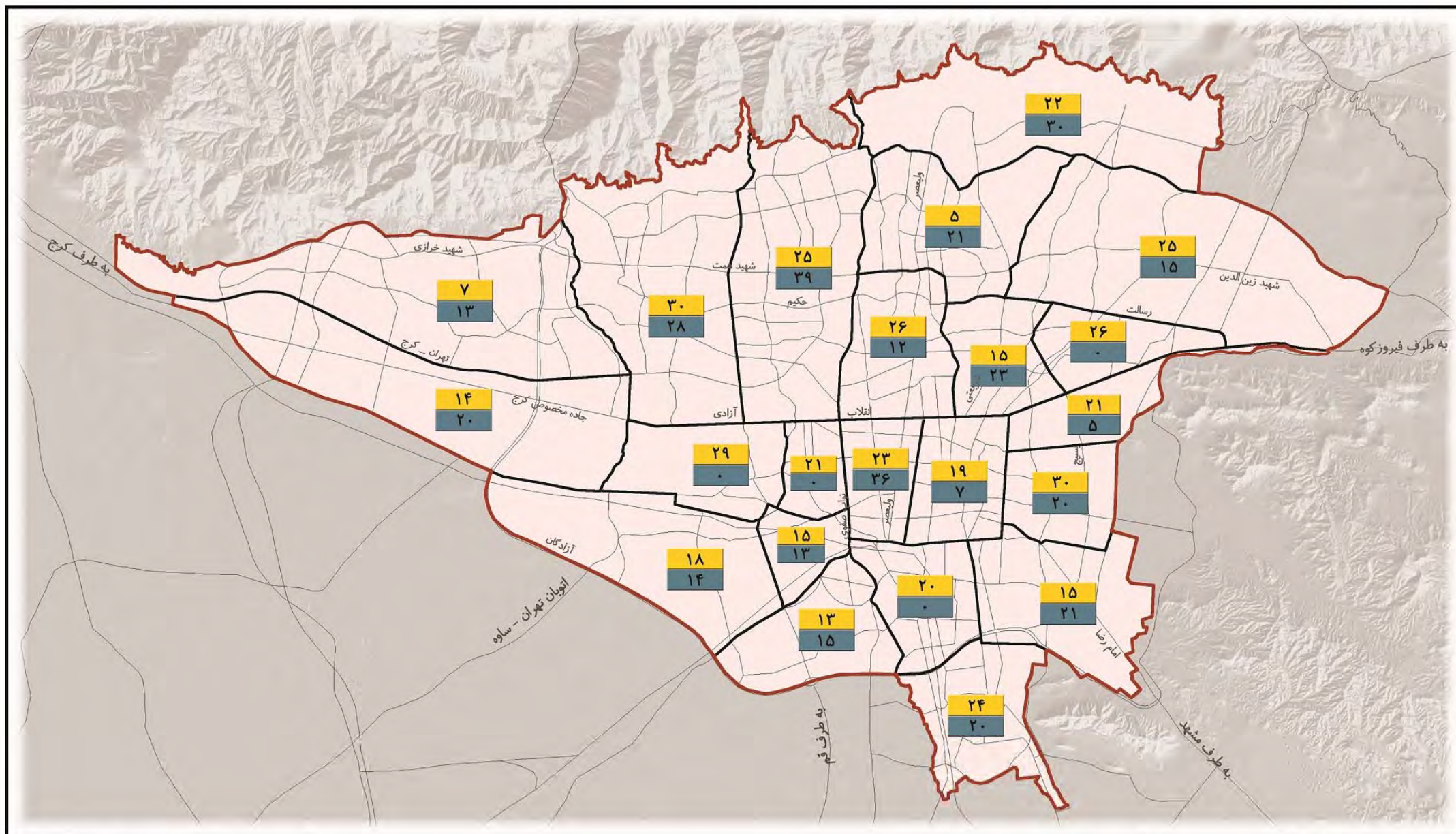

برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۳-۱۳۹۷)

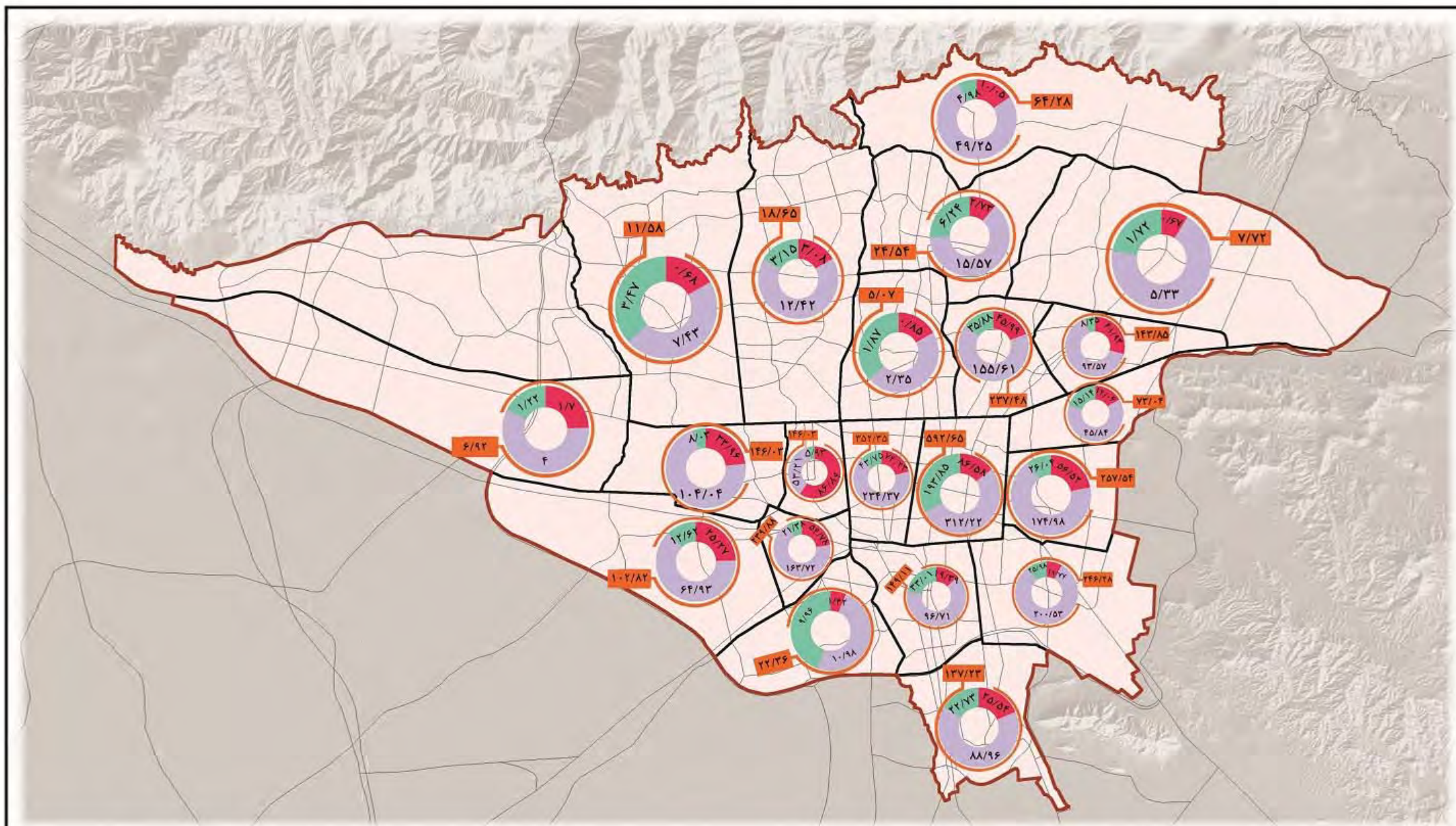

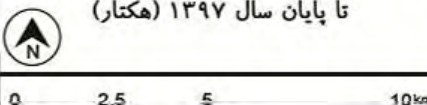

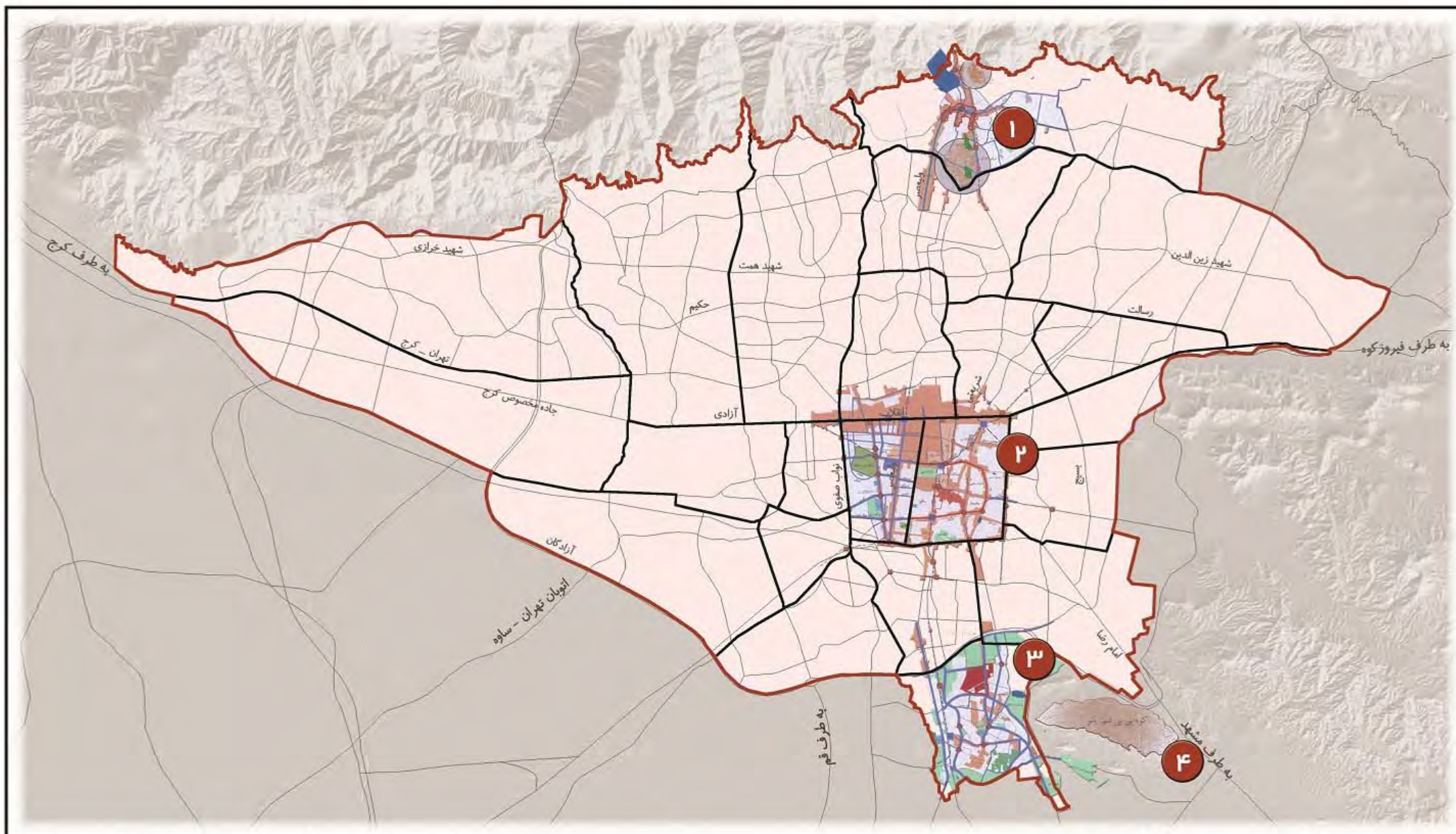
نقشه شماره ۲۱ تعداد داوطلبان آتش نشان در وضع موجود و مورد نیاز تا پایان سال ۱۳۹۷ 0 2.5 5 10 km	راهنمای نقشه وضع موجود تعداد داوطلبان وضع موجود وضع آتی تعداد داوطلبان تا پایان سال ۱۳۹۷	تهیه کننده مرجع تصویب شورای اسلامی شهرستان برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۳-۱۳۹۷)
---	---	--

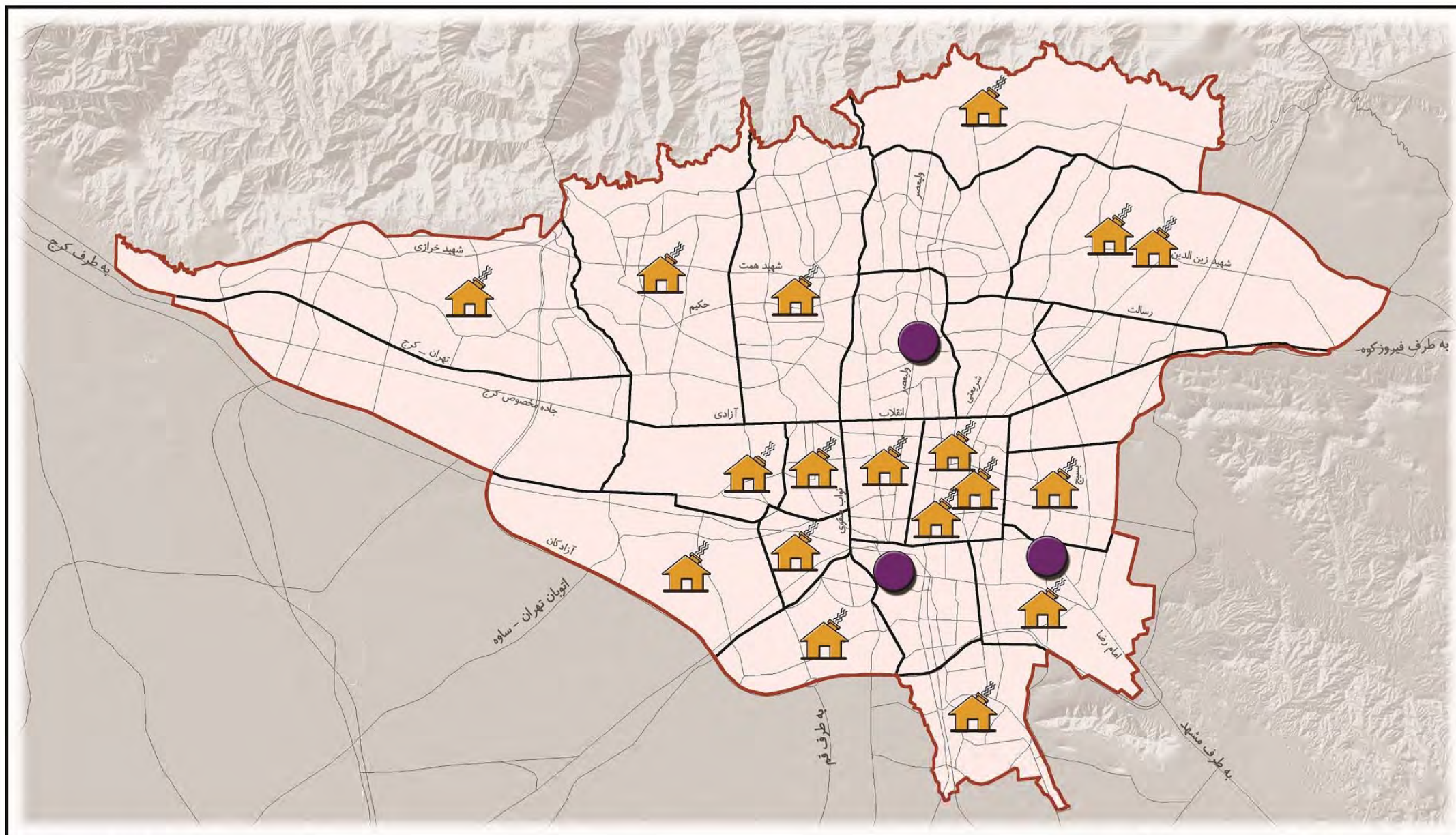
نقشه شماره ۲۲ تعداد گروه های دوام در وضع موجود و مورد نیاز تا پایان سال ۱۳۹۷ 0 2.5 5 10 km	راهنمای نقشه تعداد گروه های دوام موجود تعداد گروه های دوام مورد نیاز	تهیه کننده مرجع تصدیق شورای اسلامی شهر تهران برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۳-۱۳۹۷)
---	---	--

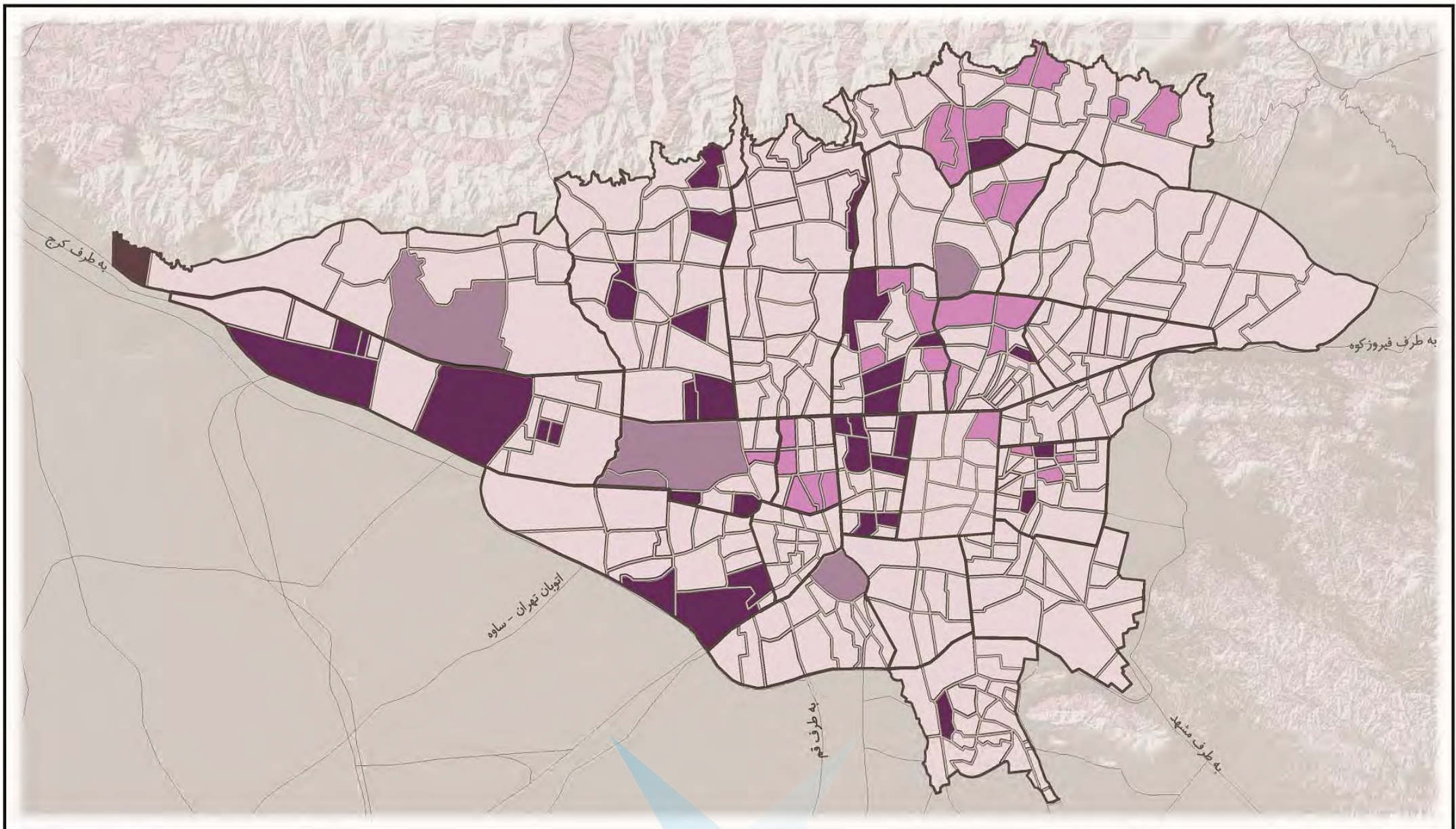
نقشه شماره ۲۷ بافت فرسوده وضع موجود و نوسازی شده تا پایان سال ۱۳۹۷ (هکتار) 	راهنمای نقشه مساحت بافت فرسوده نوسازی نشده تا سال ۱۳۹۷ مساحت بافت فرسوده نوسازی شده تا سال ۱۳۹۱ مساحت بافت فرسوده نوسازی شده تا سال ۱۳۹۷ مساحت کل بافت فرسوده منطقه	 تهیه کننده مراجع تصویب برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۳-۱۳۹۷)
---	--	---

نقشه شماره ۲۸		راهنمای نقشه		تهیه کننده مرجع تصویبات شورای اسکانی شهر تهران	برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۷-۱۳۹۳)
پهنه های ارزشمند تاریخی نیازمند ساماندهی		۱- پهنه تاریخی تجریش ۲- پهنه تاریخی تهران ۳- پهنه تاریخی ری ۴- پهنه طبیعی - تاریخی بی بی شهربانو			
 0 25 5 10 km					

نقشه شماره ۳۰ جانمایی مددسراهای مناطق در وضع موجود و تا پایان سال ۱۳۹۷ 0 2.5 5 10 km	راهنمای نقشه وضع موجود وضع آتی مددسراهای در وضع موجود مددسراها تا پایان سال ۱۳۹۷	تهیه کننده مرجع تصویب شورای اسلامی شهرستان برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۳-۱۳۹۷)
---	---	--

نقشه شماره ۳۱

عنوان نقشه:

وضعیت سرای محلات در وضع موجود
و تا پایان سال ۱۳۹۷

0 2.5 5 10 km

مرز محلات

مرز مناطق

راهنمای نقشه

محلات برخوردار از سرای محله

سرای محلات احداث شده در سالهای اجرای برنامه

سرای محلات تملک و تجهیز شده در سالهای اجرای برنامه

محلات غیر مسکونی

تهیه کننده

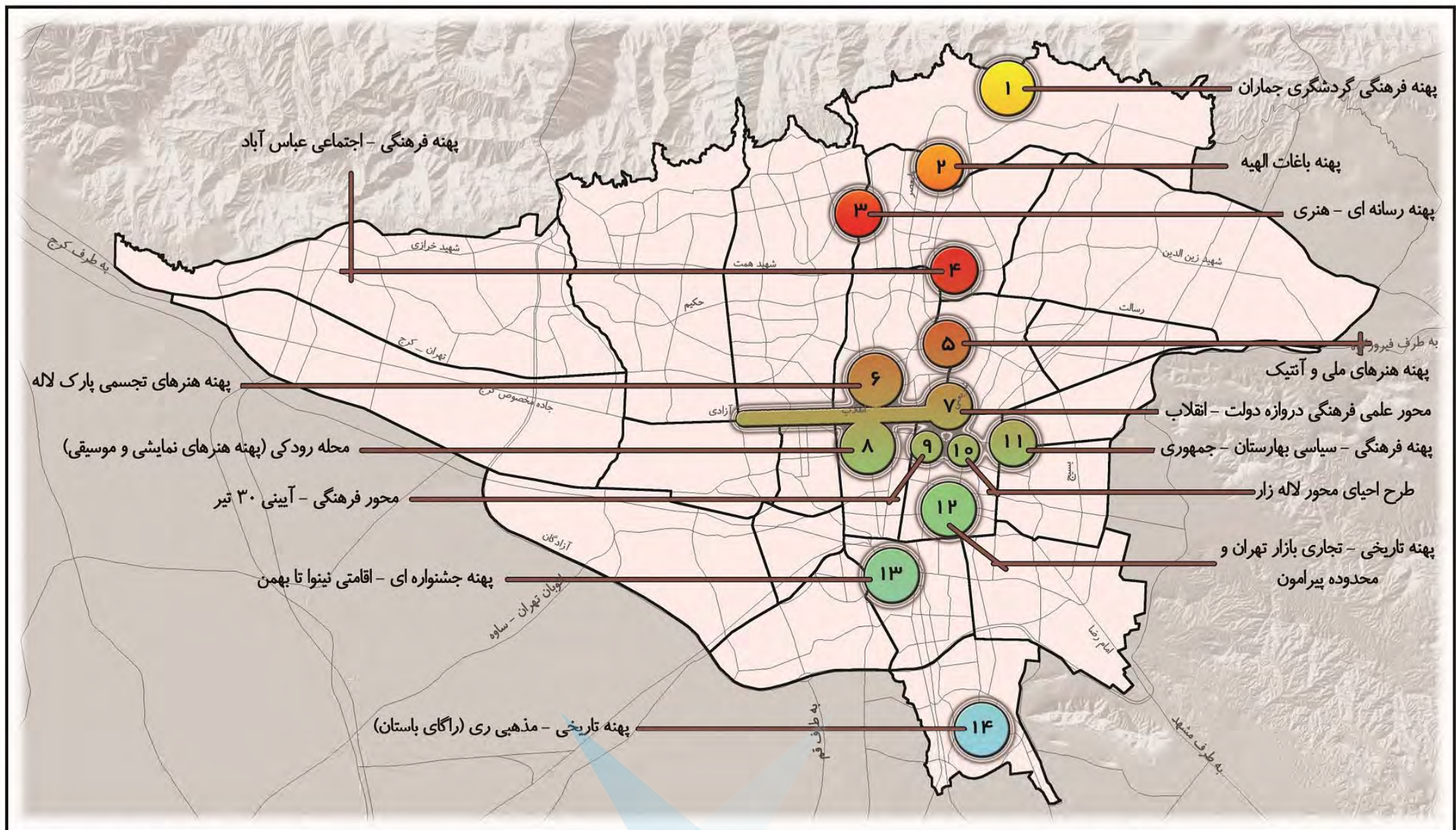

مرجع تصدیق

برنامه عملیاتی پنج ساله شهرداری تهران (۱۳۹۳-۱۳۹۷)

shaghool.ir

برنامه پنج ساله دوم شهرداری تهران

۱۳۹۳-۱۳۹۷